

NV HVC
Jadestraat 1
1812 RD Alkmaar
Postbus 9199
1800 GD Alkmaar

Telefoon (072) 5411 311
Fax: (072) 5411 344
www.hvcgroep.nl

ING 65.10.04.500
Rabobank 37.64.50.010
K.v.K. nr. 37061260
BTW nr NL 8106.96.459.B.01

Aan:
De aandeelhouders van NV HVC
(zie: geadresseerde)

datum : 31 mei 2012
onderwerp : Algemene Vergadering van Aandeelhouders
d.d. 5 juli a.s.

uw kenmerk :
uw brief van :

ons kenmerk : JZD
bijlage(n) : diversen

Geachte aandeelhouder,

Mede namens de Raad van Commissarissen nodig ik u hierbij uit voor deelname aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van HVC, die gehouden zal worden op donderdag 5 juli a.s., aanvang 14.00 uur in het kantoor van HVC, Jadestraat 1 te Alkmaar. Agenda en stukken treft u hierbij aan.

Voorafgaand aan de vergadering is er vanaf 13.00 uur gelegenheid om gebruik te maken van een lunch. Wij nodigen u daarvoor graag uit.

Ten behoeve van de voorbereiding van de vergadering wordt, zoals gebruikelijk, aan bestuurders en ambtenaren van aandeelhouders de mogelijkheid geboden deel te nemen aan een informatiebijeenkomst. De locaties en data van deze vergaderingen zijn met de aandeelhoudende gemeenten en waterschappen afgestemd.

Wij verzoeken u om met bijgaand formulier aan te geven wie uw organisatie als aandeelhouder in de vergadering vertegenwoordigt.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor vragen of nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer drs. J. van Raaij, telefoon 072-5411311 of per e-mail j.vanraaij@hvcgroep.nl.

Met vriendelijke groeten,
HVC

Ir. W.C.H. van Lieshout MBA,
algemeen directeur

Bijlagen:

- Agenda en stukken
- Machtigingsformulier voor vertegenwoordigers van aandeelhouders voor deelname aan de vergadering

Aanmeldingsformulier aandeelhoudersvergadering HVC 5 juli 2012

De aandeelhouder:

(naam rechtspersoon)

Hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door:

(naam bestuursvoorzitter)

Verklaart dat de heer/mevrouw: _____
(naam)

zal optreden als vertegenwoordiger van voornoemde aandeelhouder tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van NV HVC d.d. 5 juli 2012.

_____, _____
(datum) (handtekening)

Voorafgaand aan de vergadering is er gelegenheid om vanaf 13.00 u gebruik te maken van een lunch. Wij verzoeken u onderstaand aan te geven of u hieraan deelneemt.

Deelname aan de lunch:

- Ja; aantal personen: ...
- Nee

**Gaarne retour zenden vóór 1 juli 2012
per fax: 072 – 5411344 t.a.v. mw. K. Ten Boer of per e-mail: k.tenboer@hvcgroep.nl**

Agendapunt 2

Agenda van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders d.d. 5 juli 2012

1. Opening en mededelingen

2. Agenda

Voorstel: ter vaststelling

3. Besluitenlijst van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders d.d. 30 juni 2011 (bijlage)

Voorstel: ter vaststelling

4. Algemene ontwikkelingen en update contextanalyse (bijlage)

In de vergadering zullen Directie en Raad van Commissarissen, mede aan de hand van het directieverslag en de jaarrekening, een toelichting geven op de ontwikkelingen gedurende het afgelopen boekjaar. Tevens wordt een vooruitblik gegeven op toekomstige ontwikkelingen. In het kader van dit agendapunt treft u bijgaand een update aan van de contextanalyse van vorig jaar.

Voorstel: ter bespreking

5. Directieverslag en jaarrekening 2011 (bijlagen)

U wordt na bespreking van het directieverslag en de jaarrekening door de Raad van Commissarissen voorgesteld:

- a. De jaarrekening 2011 vast te stellen;
- b. Het resultaat, minus € 11.219.000,-, te onttrekken aan de overige reserves, waardoor het eigen vermogen afneemt tot € 87,7 miljoen;
- c. Het bestuur decharge te verlenen voor het gevoerde beheer;
- d. De raad van commissarissen decharge te verlenen voor het gehouden toezicht.

Voorstel: ter besluitvorming

6. Uitgangspunten meerjarenperspectief 2012 (bijlage)

Voorstel: ter bespreking

7. Discussienota: HVC van 'afval' naar 'grondstoffen & energie' (bijlage)

Voorstel: ter bespreking en standpuntbepaling

8. Masterplan Waterschappen (bijlage)

Bijgaand masterplan waterschappen beschrijft de strategische beleidsontwikkelingen rond de slibketen en de uitgangspunten voor de rol die HVC in dat kader vervult.

Voorstel: ter instemming

9. Warmtelevering Dordrecht (bijlage)

Voorstel: ter goedkeuring

10. Rondvraag en sluiting

Agendapunt 3

Besluitenlijst van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van NV HVC d.d. 30 juni 2011

Totaal geplaatst aantal aandelen A: 2.786; aandelen B: 397

Vertegenwoordigd ter vergadering: aandelen A: 2257 (81%); aandelen B: 397 (100%)

Ter vergadering vertegenwoordigde aandeelhouders:

- a. Gemeente Almere, 173 aandelen A, vertegenwoordigd door mevrouw B. Steunenberg;
- b. Gemeente Anna Paulowna, 19 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer A. Lont;
- c. Gemeente Den Helder, 112 aandelen A, vertegenwoordigd door mevrouw S.C.G.M. den Dulk;
- d. Gemeente Dronten, 48 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer W. Jansen;
- e. Gemeente Lelystad, 93 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer W. Jansen;
- f. Gemeente Noordoostpolder, 62 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer A. Poppe;
- g. Gemeente Schagen, 31 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer B. Blonk;
- h. Gemeente Smalingerland 78 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer E. Berenst
- i. Gemeente Texel, 24 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer E. Kooiman;
- j. Gemeente Urk, 23 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer W. Jansen;
- k. Gemeente Westland, 130 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer A.W. Meijer;
- l. Gemeente Wieringen, 12 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer A. Lont;
- m. Gemeente Zijpe, 16 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer B. Blonk;
- n. Gemeente Zeewolde, 20 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer W. Jansen;
- o. Gemeenschappelijke regeling AIJZ, 529 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer R. Vennik;
- p. Gemeenschappelijke regeling CAW, 358 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer R. Louwman;
- q. Gemeenschappelijke regeling Slibverwerking 2009, 397 aandelen B, vertegenwoordigd door de heer J.G.M. Schouffoer;
- r. Gemeenschappelijke regeling VVI-Alkmaar e.o., 529 aandelen A, vertegenwoordigd door de heer J. Borsjes.

1. Opening en mededelingen

De voorzitter, de heer drs. A. Verberk, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Spreker constateert dat het quorum aanwezig is.

2. Vaststelling agenda

De vergadering stelt de agenda ongewijzigd vast.

3. Besluitenlijst van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders d.d. 9 december 2010

Zowel tekstueel als inhoudelijk zijn er geen opmerkingen en de vergadering besluit de besluitenlijst ongewijzigd vast te stellen.

4. Algemene ontwikkelingen HVC en update contextanalyse

De voorzitter geeft het woord aan de heer Van Lieshout, algemeen directeur. De directeur geeft aan de hand van een presentatie (bijlage) een toelichting op de algemene ontwikkelingen. De presentatie geeft geen aanleiding tot vragen of opmerkingen.

5. Directieverslag en jaarrekening 2010

Naar aanleiding van vragen over de afspraken die zijn gemaakt inzake de bestemming van het resultaat, licht de directeur toe dat in 2006 door de aandeelhouders is besloten om 40% van het nettoresultaat onder aftrek van de reeds in het betreffende boekjaar uitgekeerde garantstellingprovisie uit te keren als dividend en het restant toe te voegen aan de algemene reserve. De toename van de algemene reserve beoogt een verhoging van de solvabiliteit van HVC. Aangezien de in 2010 uitgekeerde garantstellingprovisie meer bedraagt dan 40% van het nettoresultaat, wordt voorgesteld het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve.

De voorzitter vraagt of er aanwezigen zijn die vragen wensen te stellen aan de accountant, mevrouw Beliën. Naar aanleiding van een vraag over de groei van de organisatie, licht mevrouw Beliën toe dat zij als accountant nauwlettend toeziet op de wijze waarop de interne organisatie meegroeit met de ontwikkeling van HVC. De voorzitter geeft aan dat ook de raad van commissarissen hieraan veel aandacht besteedt, gelet op de complexiteit en omvang van veel projecten.

De vergadering besluit met algemene stemmen:

- a. De jaarrekening 2010 vast te stellen;
- b. Het resultaat van EUR 8.519.000,- toe te voegen aan het eigen vermogen dat hiermee toeneemt tot EUR 98,9 miljoen;
- c. Het bestuur decharge te verlenen voor het gevoerde beheer;
- d. De raad van commissarissen decharge te verlenen voor het gehouden toezicht.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor het gestelde vertrouwen. De aandeelhouders spreken hun dank uit jegens de HVC-organisatie.

6. Meerjarenperspectief en tariefsontwikkeling

De directeur licht toe dat het voorliggende meerjarenperspectief een tariefsverlaging schetst onder voorbehoud van toetsing door de auditcommissie. Gelet op de onzekerheid rond de economische ontwikkeling en de gevolgen daarvan voor HVC is het mogelijk dat in 2012 het nu voorliggende meerjarentarievenbeleid wordt heroverwogen.

De heer Jansen merkt op dat het meerjarenperspectief van het scenario waarin niet wordt geïnvesteerd in wind-op-zeeprojecten op termijn verliezen laat zien, vooral door wegvallen van de MEP-subsidie voor de BEC. Spreker zegt dat dit betekent dat de winstgevendheid van HVC vooral van dit soort projecten afhankelijk wordt, meer dan van de huidige bedrijfsactiviteiten. Spreker zegt dat de Flevolandse gemeenten aandringen op verdergaande kostenbeheersing, ook om een dergelijke scheefgroei te vermijden.

De voorzitter zegt dat naar verwachting de huidige opbrengsten op termijn zullen dalen. Enerzijds hangt dit samen met de reeds gedurende een groot aantal jaren doorgevoerde tariefsdalingen voor afvalverwerking, anderzijds door eindiging van de MEP-subsidie voor de BEC over een aantal jaren. De ontwikkeling van nieuwe activiteiten, vooral op het gebied van duurzame energie, komt tegemoet aan wensen van de aandeelhouders om bij te dragen aan de realisering van klimaatdoelstellingen, maar draagt ook bij aan het genereren van nieuwe opbrengsten. Daarvoor dient echter wel geïnvesteerd te worden en ook dat gaat, in elk geval tijdelijk, gepaard met een stijging van overheadkosten. Spreker zegt dat HVC tegelijkertijd dient te bezuinigen, zoals de heer Jansen aangeeft. Onder de noemer Koers 2015 heeft HVC al diverse bezuinigingslagen uitgevoerd. Ook voor de toekomst blijft de focus gericht op kostenreductie.

Ten aanzien van de geschetste tarievendaling merkt de voorzitter op dat de raad van commissarissen zoals gebruikelijk de jaarlijkse tarieven vaststelt. Gelet op de impact op het meerjarenperspectief verneemt de raad graag de mening van de vergadering over de voorgenomen tariefsverlaging van EUR 2,-/ton voor de verwerking van huishoudelijk en grof huishoudelijk afval in 2012.

De vergadering geeft met algemene stemmen aan de gekozen lijn van tariefsdaling te ondersteunen.

7. Financiering van HVC, aanzet voor een discussie

De voorzitter licht de notitie toe. Afvalbeheer blijft een kernactiviteit maar naast de ontwikkeling van activiteiten op het gebied van duurzame energie, waarop de afgelopen jaren steeds meer nadruk is komen te liggen. Die ontwikkeling valt nu samen met de crisis binnen de financiële wereld, waardoor de financieringsmogelijkheden naar verwachting op termijn worden beperkt. Om deze veilig te stellen is het van belang nu reeds keuzes te verkennen waarvoor een gezamenlijk draagvlak kan worden gerealiseerd.

De heer Borsjes zegt de notitie als een eerste aanzet voor verdere discussie te beschouwen. Het

is gewenst dan ook te spreken over de aard van de activiteiten die HVC in het kader van duurzaamheid wenst te ondernemen. Spreker zegt voorts eraan te hechten dat de discussie zorgvuldig verloopt, dat is een groter belang dan snelheid.

De voorzitter bevestigt dat zorgvuldigheid voorop staat. Dat is een uitgangspunt bij de verdere uitwerking van het besluitvormingsproces.

De heer Berenst geeft aan dat een discussie over de financieringsstructuur van HVC een goed plan is. Die dient echter wel open gevoerd te worden. Als je tevoren al grenzen stelt aan de te bespreken mogelijkheden, bestaat de kans dat de discussie stopt. Spreker wijst erop dat de huidige samenwerking tussen de aandeelhouders en de daarbij gekozen financieringsstructuur voor Smalingerland heeft geleid tot een substantiële kostenreductie voor de burger. Spreker pleit ervoor om niet bij voorbaat al besluitvormingstermijnen te verruimen. Dat kan altijd later, als dat nodig blijkt te zijn. De heer Borsjes merkt op dat het wel belangrijk is om de gemeenteraden voldoende tijd te gunnen om aangesloten te blijven bij de discussie.

De heer Louwman geeft aan een toegevoegde waarde te zien in HVC als verduurzamingsbedrijf voor de deelnemende aandeelhouders. Uitbreiding van de garantstelling zoals de notitie beschrijft onder punt e. zou een passende keuze kunnen zijn. Wel dient zo'n keuze in goede afstemming met de achterbannen tot stand te komen.

De heer Schouffoer zegt het standpunt van het CAW te delen. Ook voor de waterschappen is verduurzaming, ook van de energievoorziening, een belangrijk thema. De discussie die dat vraagt kost tijd en daarop zal het besluitvormingsproces moeten worden afgestemd.

Mevrouw Steunenberg merkt op dat uit de discussie blijkt dat alle aanwezigen dezelfde visie delen op de mogelijkheden van HVC. Besluiten over de financiering van deze activiteiten dienen echter weloverwogen plaats te vinden. De heer Jansen zegt dit standpunt te delen.

Mevrouw Den Dulk zegt eveneens voorstander te zijn van het voeren van de voorgestelde discussie. Spreekster benadrukt het belang om de gemeenteraden hierbij te betrekken. De raad van Den Helder heeft zich eerder uitgesproken tegen verdere uitbreiding van de garantstelling. Zo'n uitbreiding wordt in de notitie wel als optie genoemd. Een uitwerking in die richting vraagt daarom goed overleg.

De directeur zegt dat eerder met de aandeelhouders is gesproken over de wenselijkheid van verduurzaming en de in dat kader door HVC te ondernemen activiteiten op het gebied van duurzame energie. HVC heeft daarna de eerste stappen op dit gebied gezet. Er is toen ook gezegd dat op termijn een evaluatie zou volgen. Met de financieringsdiscussie is die evaluatie nu al aan de orde, want keuzes voor een financieringsstructuur zijn immers niet vrijblijvend. Belangrijke investeringsbeslissingen kunnen alleen plaatsvinden op basis van commitment van de aandeelhouders.

Mevrouw Steunenberg zegt hiermee in te stemmen en merkt verder op dat eventuele risico's die hiermee samenhangen alleen acceptabel zijn wanneer aan een keuze daarvoor een gedegen afweging ten grondslag ligt.

De voorzitter zegt dat uit de gevoerde discussie nog geen voorkeur voor een van de gepresenteerde oplossingsrichtingen kan worden afgeleid. De te kiezen financieringsstructuur zal behoren aan te sluiten op de richting en het tempo waarin HVC zich volgens de aandeelhouders dient te ontwikkelen. Spreker zegt dat HVC op basis van de gevoerde discussie het verdere besluitvormingsproces zal organiseren aan de hand van een op te stellen discussiestuk. De heer Schouffoer verzoekt om daarin ook in te gaan op het historisch perspectief van de ontwikkelingen binnen HVC.

De vergadering stemt in met de geschetste lijn van de voorzitter.

8. Participatie in offshore windpark Belwind

De heer Jansen geeft aan behoefte te hebben aan nadere informatie voordat tot besluitvorming kan worden overgegaan. Mevrouw Steunenberg zegt dit standpunt te delen en eerst de uitkomsten

van het due-diligence-onderzoek te willen afwachten.

De voorzitter zegt dat het due-diligence-onderzoek nog niet is uitgevoerd. Vanwege de hiermee samenhangende kosten hangt dat af van het standpunt van de vergadering. Het voorstel stelt echter als uitgangspunt dat niet eerder wordt geïnvesteerd dan nadat zo'n onderzoek is uitgevoerd en de uitkomsten daarvan positief zijn. Het is de rol van de raad van commissarissen om dit onderzoek te beoordelen.

De heer Jansen zegt dat het lastig is de financiële aspecten van het voorstel te doorgronden. Na afronding van het due-diligence-onderzoek kan ook een beter oordeel worden geveld over de risico's van de investering. Spreker stelt voor het besluit uit te stellen tot de vergadering van medio volgend jaar, aangezien de Flevolandse gemeenten eraan hechten om zekerheid te verkrijgen over de vraag of de uitgangspunten van het investeringsvoorstel juist zijn, met name vanwege de omvang van de investering van EUR 33 miljoen.

De voorzitter licht toe dat uitstel met een jaar geen mogelijkheid is. De verkopende partij houdt het aanbod tot participatie in het project niet voor zo'n lange termijn voor HVC beschikbaar. Een besluit tot uitstel houdt in dat HVC niet zal deelnemen in het project.

Mevrouw Steunenbergh merkt op dat het geen jaar hoeft te duren. Hoe eerder de informatie beschikbaar is, hoe sneller een besluit kan worden genomen. Er is geen principiële afwijzing van het voorstel, maar Almere wenst een afweging te maken op basis van alle informatie.

De heer Meijer zegt de discussie wel te begrijpen. Discussies over risico's vormen een steeds terugkerend punt bij de behandeling van gemeentelijke begrotingen. Voor HVC ligt het echter voor de hand om de huidige ontwikkeling overeenkomstig het bestaande strategische beleid voort te zetten. Spreker zegt daarom in te stemmen met het voorliggende voorstel.

De heer Borsjes zegt eveneens positief te staan tegenover het voorstel. De te verwachten resultaten geven voldoende redenen om het voorstel te steunen.

Ook de gemeente Smalingerland en de GR CAW stemmen met het voorstel in.

De heer Vennik zegt dat AIJZ het voorstel goed onderbouwd vindt, passend binnen de strategie van HVC.

De voorzitter stelt voor het voorstel in stemming te brengen. De gemeenten gelegen in de provincie Flevoland onthouden hun stem.

Met inachtneming van het vorenstaande besluit de vergadering met algemene stemmen conform voorstel.

9. Bevestiging van het besluit tot goedkeuring van de overdracht door Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, waterschap Hollandse Delta en Waterschap Rivierenland van alle door hen gehouden aandelen B in HVC aan het Openbaar Lichaam Slibverwerking 2009

De vergadering besluit met algemene stemmen conform voorstel.

10. Bevestiging van het besluit tot uitgifte van aandelen A aan de gemeenten die deelnemen in het ISW

De heer Van Raaij licht toe dat de onderlinge verdeling van aandelen binnen de ISW-gemeenten plaatsvindt naar rato van het inwoneraantal.

De vergadering besluit met algemene stemmen conform voorstel.

11. Samenwerking Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

De vergadering besluit met algemene stemmen conform voorstel.

12. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt. De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun bijdrage en sluit de vergadering.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders Alkmaar, 30 juni 2011

Algemene ontwikkelingen

- HVC Grondstoffen
- HVC Energie
- Financiën

Grondstoffen (1)

Scenario-analyse

- Visie op 2030
 - Grondstofschaarste
 - Grotere rol producenten, aangepaste rol gemeenten
- Burger wordt een al dan niet 'grondstof'-bewuste consument

Grondstoffen (2)

Waardeverhoging grondstoffen voor nutsbedrijf

- Beloning consument bij scheiding in monostromen
- Betere scheiding leidt tot meer materiaalhergebruik en tot:
 - Lagere CO₂ uitstoot per huishouden
 - Lagere CO₂ footprint voor gemeenten

Grondstoffen (3)

Hoe nu verder?

September 2011 nadere strategische keuzes

- Organisatie, visie op keten
- Proeven 'droog en herbruikbaar' in Sliedrecht en Noordoostpolder monitoren en evalueren
- Proef voorbereiden voor introductie beloonmechanisme scheidingsgedrag
- Start na einde proef 'droog en herbruikbaar' (2012)
- Aanpassing organisatie om operationeel nieuwe rol aan te kunnen

Grondstoffen (4)

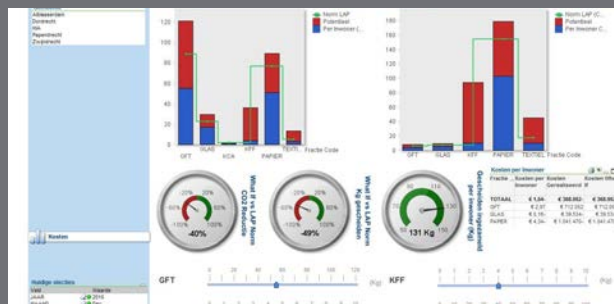
HVC Grondstoffen

- Kunststofinzameling
 - voorscheiding
 - nascheiding
 - onderdeel inzameling 'droog en herbruikbaar'
- GHA: recyclingspercentage $\geq 80\%$
- Andere modellen: betalen betalen voor papier, groen afval en andere componenten
- Ambitie: afvalstoffenheffing naar 0!

Grondstoffen (5):

Communicatie krijgt andere inhoud:

www.hvcgroep.nl

Grondstoffen (6)

- Fosfaatterugwinning uit as slijbverbrandingsinstallatie: samenwerking SNB / Ecophos
- Invoering geurloos slijbtransport van RWZI's naar SVI Dordrecht

www.hvcgroep.nl

Grondstoffen (7)

Landelijke pers (NRC): ingezamelde stroom GHA 80% verbrand
(toegestaan is 40%)

Huidige inzamelstructuur GHA HVC-gemeenten leidt tot:

- GHA: milieustraat + inzameling op afroep
 - 90 % aanbod op milieustraat met (bij een goed functionerende Milieustraat/ ABS) een scheidingpercentage van minimaal 90 %
- ASI (afvalsorteerinstallatie): 70% grondstoffen en 30% residu
 - 88% materiaal hergebruik

Grondstoffen (8)

Ontwikkelingen VAOP:

- Aanvraag surseance van betaling is ingediend
- HVC coördineert claims van aandeelhouders richting VAOP
- Afvoer papier per 1 juni 2011 veiliggesteld

HVC Energie

1. Energie uit afval
2. Biomassa
3. Warmte
4. Wind op zee
5. Wind op land
6. Zon
7. Lokale duurzame energiebedrijven
8. Verduurzaming aandeelhouders

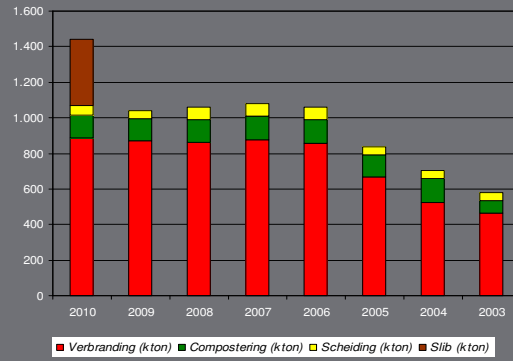

1. Energie uit afval

- Verwerkte tonnen
- Energieproductie
- Vijfde lijn Dordrecht

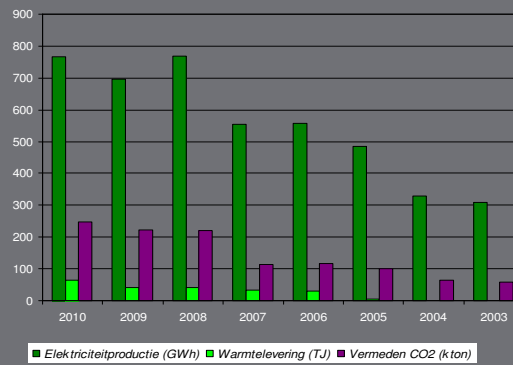

Verwerkte tonnen

www.hvcgroep.nl

Energieproductie

www.hvcgroep.nl

Vijfde lijn Dordrecht

- Realisatie binnen beschikbaar gesteld budget
- Sluiting lijn 2 en 3 oktober 2011, conform afspraak met omwonenden
- Energieproductie en emissies voldoen aan gestelde eisen.

2. Biomassa

- Vergisten: Zwolle & Middenmeer
Zwolle: - eerste vergistingsinstallatie waar groen gas wordt geproduceerd
- investering € 13,5 mln. (HVC 50%)
- opstart moeizaam
- Nieuwe projecten:
 - Torrefactie
 - Milena
 - BEC Delfzijl / Papenburg
- Leververgunning groen gas

3. Warmte

- Alkmaar (uitbreiding)
- Dordrecht / Drechtsteden (aanleg)
- Assendelft, Heerhugowaard, Langedijk -WKK-netten (per 1-7-11)
- Purmerend: duurzame bronnen (voorstel volgt)
- WKO Dordrecht (uitbreiding)
- Geothermie Westland (onderzoek)

4. Wind op Zee

- Duitsland: Windpark Borkum-West II
13,6 MW (46 MW in ontwikkeling)
- Nederland: Bard NL
90 MW
- Zaanstad / Zeewolde (doet mee?)
- België: Belwind
32 MW (operationeel)
32 MW (in ontwikkeling)
- Studie via Trianel
→ stuwmeer
→ 10 jaar

5. Wind op Land

- Hollandse Delta (1 molen)
- Initiatieven bij
Sortiva (2 molens)
Energiezorg (Afvalzorg – HVC)
Burgerveen Oost (3 molens)

www.hvcgroep.nl

6. Zon

- Nederland: 40 projecten op agrarische bebouwing (met SDE)
- Duitsland: benutting daken van twee skihallen
- Uitrol wacht op grid parity → binnenkort ?
- SDE-aanvraag voor alle gemeentelijke gebouwen van aandeelhouders per 1 september 2011 a.s. (10.000 objecten)

www.hvcgroep.nl

7. Lokale duurzame energiebedrijven

- Dordrecht
- Flevoland
- Heerhugowaard, Alkmaar etc.
 - Gezamenlijke productie haalbaar ?
- Wél: duurzaamheidsfabriek, stimuleren rijden op gas en elektramobiliteit, laadpalen / gaspompen en zonnepanelen.

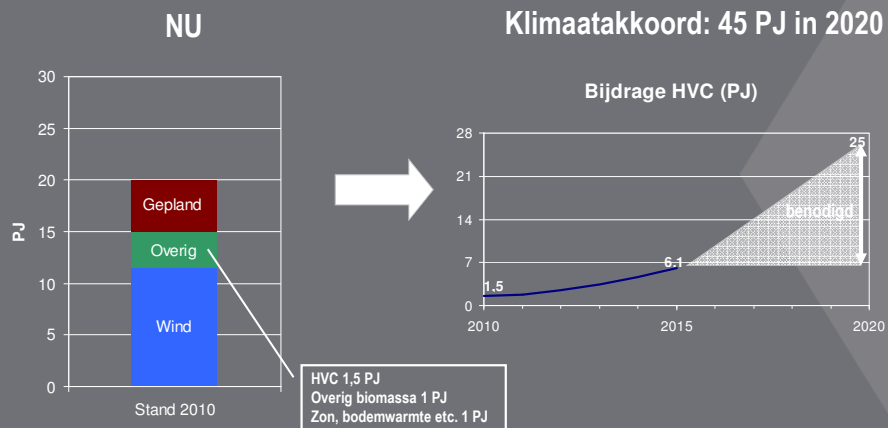

8. Verduurzaming aandeelhouders

- Energievisies / CQ team (51 gemeenten / 5 waterschappen)
- Levering aan aandeelhouders: 60%, na levering aan waterschappen per 1-1-2012: 100% (groene stroom)

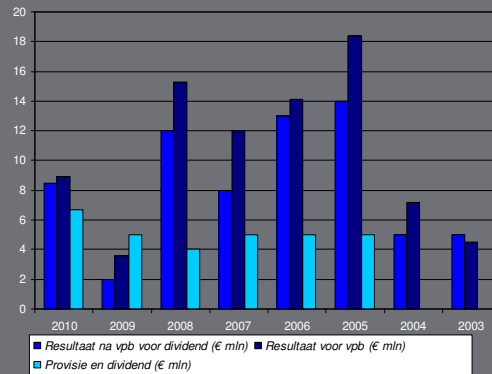
Verduurzaming aandeelhouders (2)

Financiën

1. Resultaat
2. Analyse verschil resultaat 2010 - 2009
3. Stand eigen vermogen
4. Stelselwijziging
5. Leningen
6. Tarieven
7. Koers 2015: resultaten bezuinigingen

1. Resultaat

2005 incidentele baten
overname Gevudo NV

2006 incidentele baat
aanpassing vpb%

2007 hogere
personeelskosten
(cao en formatie) en
incidentele lasten
beëindiging CBL en
overnames

2008 structureel resultaat
Bio-energiecentrale

2009 prijsdaling energie en
reststoffen

2010 overnames en
grondverkoop

Resultaat: uitkeringen aandeelhouders (2)

Strategisch plan, uitkering aan aandeelhouders:

– Van resultaat na vpb wordt 60% gereserveerd en 40% aan aandeelhouders uitgekeerd. De garantstellingprovisie hiervan deel uit, de rest gaat in de vorm van dividend.

Voor 2010 betekent dit:

• Resultaat na vpb	€ 8.503.000
• Bij: garantstellingprovisie	<u>€ 6.668.000</u>
• Resultaat na vpb voor garantstellingprovisie	€ 15.171.000
• 40% Uitkering zou zijn	<u>€ 6.068.400</u>
• Af: garantstellingprovisie:	€ 6.668.000
• Resteert voor dividend:	geen

2. Analyse verschil resultaat 2010 - 2009

Analyse resultaat voor belasting 2010 vs 2009: resultaat gestegen van € 3,7 mio in 2009 naar € 8,9 mio in 2010 ofwel stijging: € 5,2 mio

- Aandeel resultaat overnames DRSH, Netwerk: € 4,5 mio
- Verkoop grond Hartelmond: € 3,5 mio
- Autonomo resultaat gedaald met -/- € 2,8 mio
 - 60 kton minder aanvoer: € 5,5 mio (15 kton meer aanvoer, maar 75 kton in lijn 5)
 - Gedempt door hogere prijzen papier en (non-)ferro en koers 2015: € 2,7 mio

3. Stand eigen vermogen

Eigen vermogen 31-12-2010 (* € 1.000)	
	Totaal
Boekwaarde per 31-12-2009	103.938
Stelselwijziging	13.546-
Boekwaarde per 1-1-2010	90.392
Mutaties boekjaar:	
Bijplaatsing kapitaal Westland	24
Uitkering dividend vorig boekjaar	
Resultaat huidig boekjaar	8.519
Boekwaarde per 31-12	98.935

4. Stelselwijziging

- Per 1 januari 2010 worden de afvalcentrales gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs i.p.v. actuele waarde. Overige activa werd al tegen verkrijgingsprijs gewaardeerd.
- De vergelijkende cijfers over 2009 zijn aangepast aan het nieuwe stelsel.
- Het voorheen onder het eigen vermogen (herwaarderingsreserve) opgenomen verschil met de hogere actuele waarde is rechtstreeks op het eigen vermogen afgeboekt.
- Reden stelselwijziging:
 - Aansluiting met de branche
 - Aansluiting op gewijzigde marktomstandigheden
 - Aansluiting op LAP2

	Materiële vaste activa	Eigen vermogen	Resultaat voor belastingen	Latente belastingverplichting
Saldo ultimo 2009 volgens jaarrekening 2009	827.287	103.938	-	31.042
Stelselwijziging	18.521-	13.546-	-	4.990-
Saldo ultimo 2009 na stelselwijziging, conform jaarrekening 2010	808.766	90.392	-	26.052

5. Leningen (garantstelling)

Risico aandeelhouders (* € 1.000)	Aandeelhouders A	Aandeelhouders B	31-12-2010	31-12-2009
Langlopende leningen	569.563	51.496	621.059	524.564
Kortlopende leningen	65.000	-	65.000	90.808
Bedrag van de garantstelling	634.563	51.496	686.059	615.372

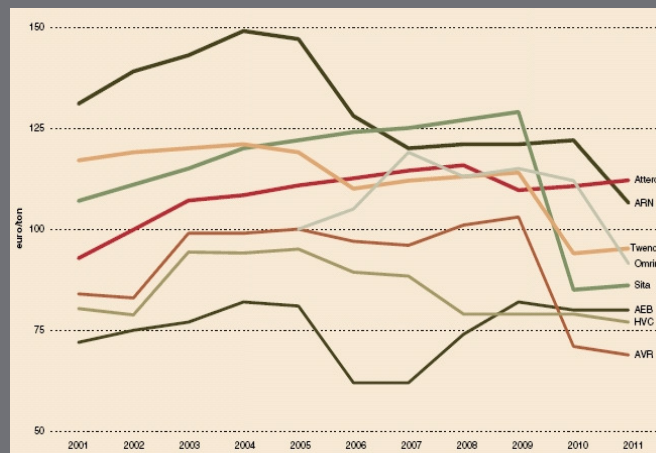
Gegarandeerde leningen (* € 1.000)	31-12-2010
Strategisch plan	422.000
Bij: Investering ACD (verloop volgens staat MVA)	245.705
Bij: Investerings DRSB	51.496
'Aangevast' strategisch plan	719.201

6. Tarieven

Van aandeelhouders (in €)	2012	2011	2010	2009	2008	2007
(Grof)Huishoudelijk afval en Afval van regionaal afvaldepots						
- Verwerking	75,00	77,00	79,00	79,00	79,00	87,00
- Overslag en transport	14,00	14,00	14,00	14,00	14,00	14,00
Slib	75,31	76,31	77,31			
GFT						
- Verwerking	45,00	45,00	45,00	55,00	62,00	62,00
- Overslag en transport	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00

www.hvcgroep.nl

Tarieven (2)

www.hvcgroep.nl

7. Koers 2015

Bezuinigingsopgave:
- 20% kostenreductie (beïnvloedbare kostencomponenten)
in de periode 2010 – 2015

Stand van zaken:
- gerealiseerd tot eind 2011 € 7,7 mln. = 60% van de opgave

→ Koers 2015 ligt op schema

Overige (personele) ontwikkelingen

Personeel:
- ziekteverzuim: van 5,5 naar 6,9%
(toename afvalinzameling)

- FTE's: toename van 698 naar 963

Wijziging samenstelling RvC:
- aftreden: de heren Bode, Hienkens, Nieuwendijk en Winkelman
- verwelcoming: de heren Den Blanken, Oosters en Schreve

Wijziging directie:
- benoeming tot directeur Duurzame Energie: de heer Van Steensel

Agendapunt 4

Contextanalyse; update mei 2012

Aan: Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Van: Directie en Raad van Commissarissen
Betreft: update contextanalyse
Datum: 30 mei 2012

1. Inleiding

De Contextanalyse 2011 is in november 2011 naar de leden van de AvA verzonden. Deze update sluit aan bij de Contextanalyse 2011. In deze notitie wordt met name ingegaan op 'belangrijke' ontwikkelingen sinds het opstellen van de Contextanalyse 2011. Een brede update van de contextanalyse zal eind 2012 plaatsvinden.

2. Grondstoffen, inzamelen en hergebruik

Grondstoffenmanagement

Staatsecretaris Atsma heeft in zijn Afvalbrief (augustus 2011) de ambitie neergelegd om te komen tot 65% recycling. HVC is van mening dat deze ambitie haalbaar is. Wel is voor deze groei van 50 naar 65% recycling een trendbreuk nodig om deze grote stap te kunnen zetten. Een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van gemeenten en vertegenwoordigers uit de afvalbranche (waaronder HVC) adviseert de staatssecretaris op welke wijze deze ambitie kan worden gerealiseerd. Met onder andere de combinatie van een effectieve service voor afvalscheiding, een flexibele systeemkeuze (bv. op het gebied van nascheiding), het inzetten van financiële instrumenten (waaronder diftar), het uitbreiden van producentenverantwoordelijkheid en een goede communicatie moet 65% recycling worden gerealiseerd. Van belang is ook een verplichting voor de inzet van secundaire grondstoffen, waardoor hergebruik wordt gestimuleerd.

Een sterkere focus op materiaalhergebruik, alsmede het faillissement van de VAOP leidt tot een heroriëntatie van diverse bedrijven die actief zijn op het gebied van secundaire grondstoffen. Remondis versterkt zijn positie op dit gebied onder andere m.b.t. papier en kunststoffen. Voor nieuwe retourconcepten zoals bv. Retourmatras, ontstaat een markt.

Besluit verpakkingen /statiegeld

De huidige Raamovereenkomst verpakkingen loopt op 31 december 2012 af. Op 5 maart 2012 heeft staatsecretaris Atsma een onderhandelakkoord voor een nieuwe overeenkomst naar de Tweede Kamer gestuurd. Hoofdpunten uit dit akkoord zijn onder andere:

- De afspraken worden gemaakt voor een periode van 10 jaar;
- De hergebruikdoelstelling voor kunststofverpakkingsafval neemt jaarlijks met 1% toe en moet in 2022 52% bedragen;
- Het bedrijfsleven zorgt voor het financieringsstelsel waarbij de gemeenten de kosten voor o.a. de inzameling (waarvan de hoogte nog nader wordt bepaald) krijgen vergoed. Daarnaast komt er een extra vergoeding voor de aanpak van zwerfafval;
- Zowel bron- als nascheiding is toegestaan, mits de kwaliteit van de verkregen deelstromen aan de daarvoor geldende normen voldoet;
- De verantwoordelijkheid voor het sorteren verschuift m.i.v. 2015 naar de gemeenten. Ook het vermarkten van de deelstromen mag m.i.v. 2015 door gemeenten zelf worden uitgevoerd;
- Het statiegeld op grote PET-flessen wordt m.i.v. 2014 afgeschaft.

Met name het voornemen om het statiegeld af te schaffen heeft na publicatie van het onderhandelakkoord tot veel discussie geleid. De VNG wil het besluit tot afschaffen niet op voorhand nemen. 'Eerst moet duidelijk zijn dat er sprake is van voldoende verduurzaming', schrijft de VNG in een brief aan staatssecretaris Atsma (CDA) van Infrastructuur en Milieu op 12 april. De VNG gaat daarom het voorstel tot afschaffing niet voorleggen aan de ledenraad. Naast reacties vanuit gemeenten, milieugroeperingen en het bedrijfsleven heeft dit aspect ook bij de besprekingen in de Tweede Kamer een belangrijke rol gekregen. Op basis van de stemming over de diverse moties die over dit onderwerp waren ingediend, is uiteindelijk besloten om het statiegeldsysteem op zijn vroegst per 1 januari 2015 af te schaffen. Belangrijke randvoorwaarde daarbij is dat het bedrijfsleven dan heeft voldaan aan de prestatiegaranties waaronder de groei van het hergebruik van kunststofafval naar 100 kton, het gebruik van recyclelaat in minimaal 25 procent van de nieuwe petfrisdrankflessen en de afschaffing van gratis plastic draagtassen in supermarkten.

Inzamelen

Er is veel aandacht voor het op een andere wijze inzamelen van huishoudelijk (rest-)afval waarmee de hoeveelheid herbruikbaar afval wordt verhoogd en de hoeveelheid restafval dat naar afvalenergiecentrales moet worden afgevoerd wordt verlaagd.

HVC zet met haar praktijkproef Droog en Herbruikbaar met een robuust systeem in op het kostenefficiënt inzamelen van zo veel mogelijk herbruikbare materialen uit huishoudens. De inzamelproeven in Noordoostpolder en Sliedrecht laten een toename van de hoeveelheid gescheiden ingezamelde droge en herbruikbare deelstromen zien, terwijl de hoeveelheid restafval met ca. 20% is afgenomen. Op basis van de samenstelling van het restafval kan de hoeveelheid droge en herbruikbare stromen nog worden verhoogd. Omdat er nog geen mechanische sorteerinstallatie beschikbaar is die de droge en herbruikbare kan verwerken, is tijdens de proef deze fractie handmatig gesorteerd. Dit leverde schone en goed afzetbare stromen op. Op basis van de evaluatie van de (gegevens afkomstig van de) praktijkproef wordt besluitvorming op het vervolg van de praktijkproef voorbereid.

Er is veel belangstelling voor de (resultaten van) Droog en Herbruikbaar. In de gemeente Krimpen aan den IJssel start Van Gansewinkel een vergelijkbare inzamelproef met een focus op de droge en herbruikbare deelstromen (de Basis Bak). Ook andere inzamelproeven, zoals bijvoorbeeld het omgekeerd inzamelen in Zwolle, zijn succesvol; een toename van de hoeveelheid gescheiden ingezamelde stromen voor recycling en een afname van de hoeveelheid restafval.

De belangstelling voor de inzamelproef in de gemeente Pijnacker-Nootdorp ('Ryck') is groot. Bij deze proef worden inwoners financieel beloond voor het inleveren van oud papier, textiel, kunststof verpakkingsafval en kleine huishoudelijke elektrische apparaten¹. Over de resultaten van de proef wordt in het algemeen met veel enthousiasme gesproken. Dit enthousiasme heeft betrekking op de deelname van de inwoners en de hoeveelheid gescheiden ingeleverde materialen. Over de financiële haalbaarheid van deze wijze van inzamelen zijn echter nog geen gegevens gepubliceerd. Gelet op o.a. de personeellasten t.b.v. de inname is het twijfelachtig of een dergelijke wijze van inzamelen van herbruikbare stromen op een rendabele wijze kan worden uitgevoerd². Een experiment in Horst ('PlasticPunt'), waar een vergoeding werd gegeven voor ingeleverde kunststofverpakkingen, is wegens te hoge (o.a. personeels-)kosten en te lage opbrengsten ondertussen beëindigd. Supermarkten die op vrijwillige basis een vergoeding gaven voor ingezamelde verpakkingsmaterialen, zijn hier uit financiële overwegingen mee gestopt en/of hebben de vergoeding aanzienlijk gereduceerd.

¹ De inzamelvergoeding per kg. voor de verschillende stromen is als volgt: papier - € 0,05; textiel - € 0,25; kunststofverpakkingsafval - € 0,25; kleine huishoudelijke elektrische apparaten - € 0,05.

² 'Over het project 'Afval Loont' of Ryck zou worden geconcludeerd dat het niet in groene cijfers geschreven kan worden' (bron: afvalonline.nl 19 april 2012). Het is op dit moment niet duidelijk of er een relatie is tussen de slechte financiële resultaten van Avalex en deze inzamelproef.

De afvalwaterketen

Er treedt een duidelijke kentering op in de slibhoeveelheden, die ter eindverwerking worden aangeboden. Waar tot een aantal jaren geleden werd uitgegaan van een gestage groei, treedt nu stabilisatie op en wordt rekening gehouden met een daling. Zowel maatregelen op de zuivering (zoals extra vergisting) als de tegenvallende economische ontwikkelingen spelen hier een belangrijke rol in.

Waterschap De Dommel heeft opdracht verstrekt voor ontwerp, realisatie en onderhoud van een Energiefabriek bij de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) in Tilburg. Het doel is om het zuiverings-slib uit het hele beheersgebied van de Dommel op de economisch meest gunstige manier te verwerken, de rioolwaterzuivering energieneutraal te kunnen uitvoeren en biogas extern te verkopen.

Een landelijke reductie van de hoeveelheid zuiveringsslib is op dit moment al waarneembaar en leidt tot een mogelijke overcapaciteit op het gebied van slibeindverwerking. Een dergelijke overcapaciteit kan leiden tot druk op de verwerkingstarieven. De eerste tekenen van overcapaciteit hebben zich al aangediend bij de recente aanbesteding van slibverwerking in Limburg. SNB heeft daar ingeschreven voor de zeer lage prijs van € 45,- per ton. Voor de waterschappen in Noord-Nederland vervallen de huidige verwerkingscontracten over enkele jaren. Er vindt studie plaats naar de optimale wijze van verwerking waarbij in verband met de noodzakelijke schaalgrootte samenwerking tussen de diverse waterschappen noodzakelijk wordt geacht.

Door fosfaat terug te winnen uit de verbrandingsassen van zuiveringsslib kan dit fosfaat als grondstof fungeren voor de kunstmestindustrie. SNB en HVC werken samen om de mogelijkheden voor het oprichten van een installatie voor het terugwinnen van fosfaat uit de verbrandingsassen te onderzoeken. Naast technische en economische randvoorwaarden, spelen hierbij ook de randvoorwaarden vanuit de Europese meststoffenwetgeving een belangrijke rol. Door HVC is een presentatie verzorgd over de (resultaten van de) proeven bij Ecophos voor een working group van de Europese Commissie rondom de EU-meststoffen wetgeving. Vanwege ontwikkelingen op de mogelijke eisen aan de input voor de productie van fosfaatmeststoffen lijkt de 'Ecophos-route' in ieder geval op langere termijn een betere route dan de directe inzet van de verbrandingsassen in het productieproces van ICL.

In een nieuwbouwwijk in Sneek is een fundamenteel ander afvalwatersysteem in gebruik genomen. Hierbij wordt het geconcentreerde huishoudelijk afvalwater op wijkniveau verwerkt. In de lokale vergister wordt biogas geproduceerd dat voor de verwarming in de wijk (ruimteverwarming en warm tapwater) wordt ingezet.

3. Duurzame energie uit reststromen

Energie uit afvalenergiecentrales

Overcapaciteit/import

Het voortduren van de recessie ('double dip') versterkt de impact van de overcapaciteit van de Nederlandse AEC's. Mede gezien de focus op hergebruik is deze overcapaciteit een structureel gegeven die het treffen van maatregelen noodzakelijk maakt. Op een totale verbrandingscapaciteit van ruim 7 miljoen ton bedraagt de overcapaciteit ca. 10 -15%. Ook in Duitsland is sprake van overcapaciteit met dalende tarieven als gevolg. De R1-status van de Nederlandse AEC's maakt het mogelijk om de overcapaciteit in te vullen met de import van brandbaar restafval uit het buitenland (Groot-Brittannië, Italië). Door het ontbreken van (voldoende) verbrandingscapaciteit in de exporterende landen wordt met het verbranden van dit restafval in Nederland voorkomen dat het afval in het land van oorsprong wordt gestort³. Bij dit verbranden wordt de energie-inhoud van het afval benut waardoor er ondanks het transport sprake is van een aanzienlijk milieuvoordeel⁴.

³ In Groot-Brittannië werd bv. in 1 jaar tijd (okt. 2010 – sept 2011) ruim 10 miljoen ton huishoudelijk afval gestort.

⁴ Verbranden in Nederland of storten in Groot-Brittannië, milieukundige analyse van de verwerking van Brits huishoudelijk afval in Nederland – CE (2012)

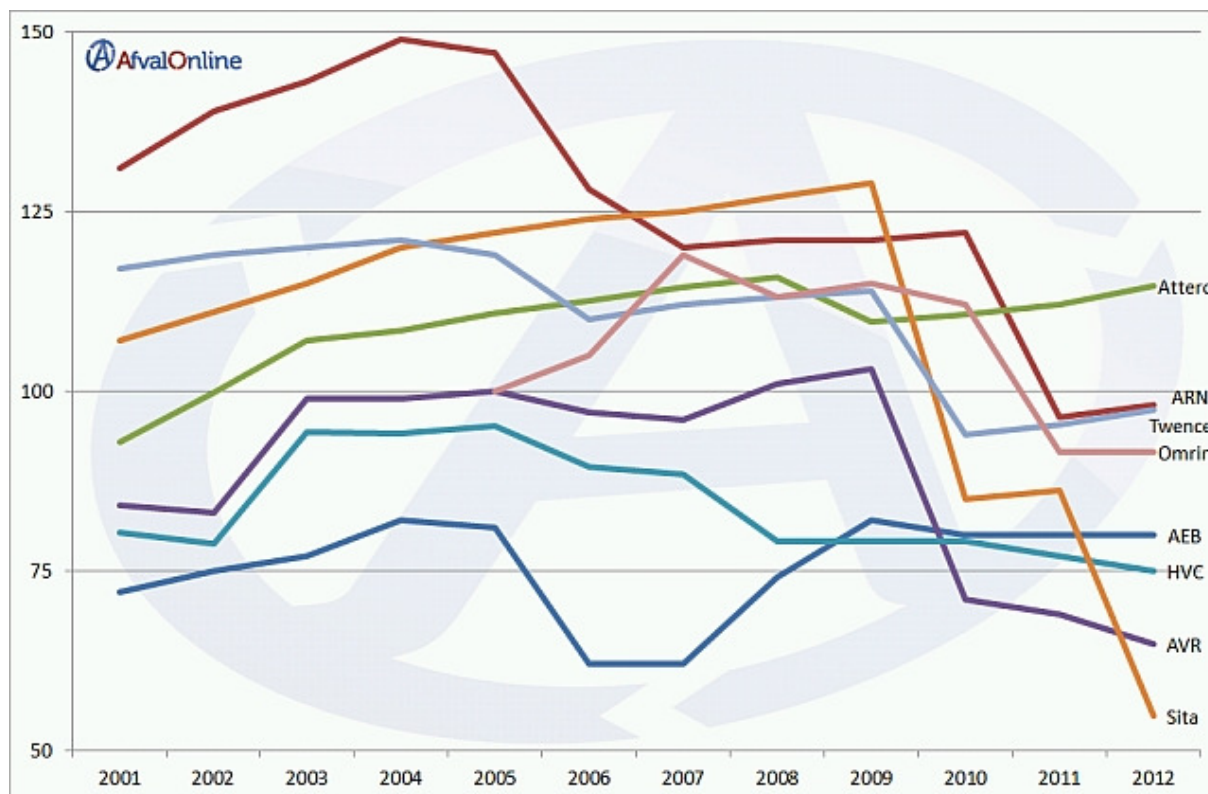
Recente voorbeelden van import zijn o.a.

- ca. 200 kton vanuit (contract voor één jaar) t.b.v. verwerking bij AVR in Rotterdam (50 kton) en bij E.ON in Delfzijl (150 kton);
- 'enkele tienduizenden tonnen' per jaar door Twence afkomstig uit Groot-Brittanië;
- Sita en Van Gansewinkel met in 2012 ieder ca. 300.000 ton uit Groot-Brittanië en België. Een deel van deze import wordt gebruikt voor het aanvullen van de eigen installaties terwijl daarnaast een deel wordt gebruikt voor het doorleveren naar derden (waaronder HVC en AEB).

De verwerkingstarieven voor dit brandbaar afval zijn het resultaat van onderhandelen tussen partijen en worden niet publiek bekend gemaakt. Deze tarieven bedragen naar verwachting ca. € 40,- tot 50,- per ton. Import vanuit Duitsland vindt met name plaats naar installaties met Duitse aandeelhouders (EON, ARN), zodat daar sprake is van 'interne' optimalisatie.

Prijzontwikkeling

De gemiddelde tarieven voor de verwerking van huishoudelijk restafval zijn onlangs door AfvalOnline gepubliceerd (figuur 1). De veranderingen t.o.v. de in de Contextanalyse 2011 opgenomen gegevens zijn gering. Het ontbreken van 'aanzienlijke' wijzigingen wordt o.a. veroorzaakt doordat er in het afgelopen half jaar weinig grootschalige aanbestedingen zijn geweest. Grootschalige aanbestedingen waarbij bijna 40% van het huishoudelijk restafval in de markt wordt gezet, worden in verband met de afloop van huidige contracten met AEB en Attero in 2016/2017 verwacht. Vooruitlopend op de afloop van het verwerkingscontract met Attero heeft Rova ondertussen de verwerking van het restafval van de voormalige regio IJssel-Vecht gemeenten⁵ m.i.v. 1 juli 2016 gegund aan Sita Coevorden. Het tarief van € 47,40 (prijspeil 2012) betekent meer dan een halvering t.o.v. het huidige tarief bij Attero. Op basis van deze ontwikkelingen gaan mogelijk ook andere partijen vooruitlopend op de afloop van hun contracten, de verwerking van het huishoudelijk restafval voor de periode na 2016 op korte termijn aanbesteden.

Figuur 1. Ontwikkeling gemiddeld verbrandingstarief huishoudelijk restafval

⁵ Dit betreft de volgende gemeenten: Dalfsen, Hardenberg, Hattem, Heerde, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle

Financiële resultaten

De tot op heden gepubliceerde resultaten over 2011 laten een wisselend beeld zien. Attero, Twence en Omrin hebben positieve resultaten over 2011 gepubliceerd. De aanzienlijk hoger dan gemiddelde verwerkingstarieven bij deze bedrijven (zie figuur 1) hebben ongetwijfeld een belangrijke bijdrage gespeeld bij het realiseren van deze resultaten. Het negatieve bedrijfsresultaat van Van Gansewinkel over 2011 (€ 25 miljoen verlies) wordt o.a. toegeschreven aan de sterke terugval aan inkomsten doordat tegen 'bodemprijzen' aanbestedingen voor zowel het verwerken als het inzamelen van huishoudelijk afval werden gewonnen.

Energie uit biomassa

Er zijn veel lokale initiatieven voor het oprichten van lokale bio-energiecentrales. Deze initiatieven zijn in het algemeen gebaseerd op vergisting (met het verbranden van biogas) of de directe verbranding van biomassa. Onder andere door onvoldoende financiële zekerheid en weerstand vanuit de omgeving worden weinig van deze initiatieven daadwerkelijk gerealiseerd. Een kleinschalig initiatief, waar biomassa wordt ingezet van verwarmingsdoeleinden, dat wel wordt gerealiseerd is in Marum waar op basis van lokale houtbronnen (onderhoud van houtsingels) o.a. een zwembad, een verzorgingstehuis en sportcomplex van warmte worden voorzien. Tevens is de bouw gestart van een grote biomassacentrale (49 MW, 300.000 ton houtafval/jaar) in Delfzijl. Deze wordt in 2013 in gebruik genomen. Stadsverwarming Purmerend heeft haar voornemen bekend gemaakt om een biowarmtecentrale ten behoeve van de stadsverwarming te realiseren. Deze zal worden gestookt met ca. 100.000 ton verse houtsnippers per jaar afkomstig van Staatsbosbeheer.

Energiebedrijf RWE/Essent wil het voor 2020 geplande percentage biomassabijstook in de kolencentrale in de Eemshaven uitbreiden van 15 naar 35 procent. De Nederlandse emballage- en palletindustrie heeft een Green Deal met de Rijksoverheid gesloten om op de eigen productielocaties meer resthout in te zetten voor energieopwekking (drooginstallaties). Dergelijke initiatieven zullen leiden tot een toenemende markt voor resthout t.b.v. energieopwekking. Bij gelijkblijvend aanbod zal dat tot een verhoging van de kostprijs voor resthout leiden.

Vergisting

Uit een tweetal studies bleken de financiële rendementen van mest/co-vergistingsinstallaties erg slecht te zijn⁶. Dat wordt vooral veroorzaakt door de sterke toename van de kostprijs van co-substraten (diverse organische reststromen van vaak industriële herkomst) die van belang zijn voor een hoge gasopbrengst van de vergistingsinstallatie. Recent is de lijst met reststromen die aan een mestvergister mogen worden toegediend uitgebreid. Op basis van deze nieuwe lijst mag nu o.a. bermgras worden toegevoegd. Bermgras, bijvoorbeeld afkomstig van haar aandeelhouders (waterschappen), is één van de stromen die voor HVC mogelijk interessant is om schommelingen in het aanbod van gft voor de vergistingsinstallaties op te vangen.

Vergisting gft

In Nederland zijn ondertussen 7 gft-vergisters operationeel. Het gas dat wordt geproduceerd bij deze vergisters wordt via een wkk omgezet in elektriciteit en warmte of wordt opgewerkt naar aardgaskwaliteit. Het opwerken van dit groen gas naar aardgaskwaliteit vindt plaats bij installaties in Rijssenhout (Meerlanden), Venlo (Attero), Zwolle (Rova/HVC) en Middenmeer (HVC). Dit opwerken van biogas naar groen gas blijkt in de praktijk moeizamer te verlopen dan werd verwacht. Daarnaast wordt er op grotere schaal gas opgewerkt naar aardgaskwaliteit vanuit stortgas en vanuit het gas afkomstig uit de vergisting van de afgescheiden organische fractie uit integraal ingezameld huishoudelijk afval.

⁶ W.o. Evaluatie van de vergisters in Nederland – Agentschap NL (november 2011).

4. Duurzame energie uit andere bronnen

SDE+

Een belangrijke wijziging in de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE+) 2012 ten opzichte van 2011 is het beschikbaar stellen van subsidie voor hernieuwbare warmte. Een andere belangrijke wijziging is het verlagen van de subsidie in de eerste fase. Deze wijziging past binnen de doelstelling van de Rijksoverheid om met zo weinig mogelijk middelen de productie van zoveel mogelijke duurzame energie te stimuleren. Het beschikbare budget voor de SDE+ in 2012 bedraagt € 1,7 miljard.

Op 13 maart 2012 is de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE+) geopend. In de eerste fase is voor ruim € 2,3 miljard budget aangevraagd. Het grootste deel van dit budget is aangevraagd voor hernieuwbare warmte (waaronder geothermie en warmte uit biomassa) terwijl een klein deel is aangevraagd voor hernieuwbare elektriciteit (zon-pv bij grootverbruikersaansluitingen) en hernieuwbaar gas (groen gas hub allesvergist). In de eerste fase is geen subsidie aangevraagd voor o.a. wind op land. Fase 2 is op 1 mei 2012. opengesteld. Omdat de inhoudelijke beoordeling van alle in fase 1 ingediende projecten nog niet afgerond, is nog niet duidelijk welk budget er nog beschikbaar is in fase 2.

Zon

Door de sterke kostprijzdaling, met name door een grote productiecapaciteit in Zuidoost-Azie⁷, blijkt ondertussen voor particuliere toepassingen stroom afkomstig van zon-pv een kostprijs te hebben die lager is dan de stroomprijs van de reguliere elektriciteitsleverancier⁸. Een grootschalige toepassing van zon-pv op bv. gesloten stortplaatsen of braakliggende gronden is veel lastiger met een positief financieel rendement te realiseren omdat de stroom 'aan het net' moet worden geleverd met als opbrengst per kWh ca. 5 – 7 cent. Bij een toepassing 'achter de meter', zoals dat bv. bij een particulier gebeurt, is de besparing op de inkoop ca. 22 cent per kWh.

Diverse partijen (o.a. Vereniging Eigen Huis, Wij Willen Zon) hebben in de afgelopen maanden succesvolle collectieve inkoopacties voor zonnepanelen georganiseerd. Op deze wijze wordt de aanschafprijs voor zonnepanelen nog verder verlaagd waardoor de aankoop aantrekkelijker wordt.

E-mobiliteit

In de Tweede Kamer zijn vragen gesteld over de Stichting E-laad. Deze stichting is met publieke middelen gefinancierd (winsten netbeheerders) en realiseert laadpalen t.b.v. elektrisch vervoer. Omdat publiek geld de markt niet mag verstoren, was de kern van de discussie in de Kamer of er al sprake is van een marktsituatie op het gebied van plaatsen van laadpalen en het leveren van elektriciteit ten behoeve van elektrisch vervoer. De Kamer heeft aan de regering gevraagd om inzicht te geven in de afbouw van de taken van van E-laad. Stichting E-laad is ondertussen gestopt met het verstrekken van oplaadpasjes om deze marktontwikkeling te bevorderen.

De gemeente Amsterdam heeft inmiddels aangegeven te stoppen met de pilot 'elektrisch rijden' waaronder gratis stroom en gratis parkeren tijdens het laden. De gemeente geeft hierbij aan dat elektrisch rijden in Amsterdam nu levenskrachtig genoeg is om door marktpartijen te worden overgenomen. Ook HVC heeft besloten een deel van haar inspanningen op het gebied van elektrisch vervoer, met name een actieve 'roadshow' om het elektrisch vervoer onder de aandacht te brengen, te beëindigen. Omdat elektrisch vervoer tot een aanzienlijke CO₂-reductie leidt blijft HVC vanuit haar voorbeeldfunctie de eigen elektrische auto's volop inzetten.

Wind op land

Op 8 februari 2012 heeft de Raad van State alle bezwaren tegen de realisatie van het Windpark Noordoostpolder verworpen. Daarmee is groen licht gegeven voor de bouw van het grootste windmolenpark op land in Nederland met een gezamenlijk opgesteld vermogen van 430 Megawatt.

⁷ In China bevindt zich ondertussen bijna 60% van de wereldwijde productiecapaciteit voor pv-panelen.

⁸ Inventarisatie PV markt Nederland Status Oktober 2011 – Stichting Monitoring Zonnestroom

De procedure rond het Windpark Noordoostpolder valt onder de Rijkscoördinatieregeling. Met deze regeling wil de rijksoverheid de regie houden over omvangrijke projecten waaronder grootschalige toepassing van windenergie. Ook het plan voor windturbines in het Markermeer (ruim 100 MW) valt onder deze coördinatieregeling. Het tot op heden ontbreken van een Rijksstructuurvisie Wind op Land en het wel toepassen van deze coördinatieregeling leidt volgens diverse provincies mogelijk tot het afbrokkelen van draagvlak voor windmolens.

Wind op zee

Voor het Gemini project, waar HVC voor 15% in participeert, is gekozen voor de toepassing van turbines van Siemens. Dit heeft tot gevolg dat ten opzichte van de oorspronkelijke plannen bij een gelijkblijvend totaal opgesteld vermogen per jaar tot 10% meer elektriciteit wordt geproduceerd. De restsubsidie, die nog beschikbaar was voor windenergie op zee, is toegekend aan Eneco. Eneco gaat hiermee een project van 129 MW realiseren (43 turbines) op 23 kilometer uit de kust bij Noordwijk.

Uit onderzoek naar het effect van windmolens in zee op dieren komen met name positieve effecten als resultaat. Mede doordat er geen scheepvaartverkeer meer mogelijk is, is er een positief effect op de visstand.

Agendapunt 5

L.S.

Bijgaand treft de tekst van het jaarverslag 2011 aan.

Het volledige - opgemaakte - jaarverslag vindt u op onze website vanaf 18 juni a.s.

Jaarverslag 2011

Alkmaar, 24 mei 2012

Inhoudsopgave

- Verslag van de raad van commissarissen
- Corporate governance
 1. Inleiding
 2. Structuur van de onderneming
 3. Organisatie van de onderneming
 4. HVC: nutsbedrijf van en voor overheden
 5. Corporate governance structuur
 6. De accountant
- Verslag van de directie
 - Voorwoord
 - Kengetallen
 - Algemeen
 1. Over dit verslag
 2. HVC
 3. Visie
 4. Strategische doelstellingen
 5. Organisatie
 6. Belangrijke ontwikkelingen
 - Financiële ontwikkelingen
 1. Schattingswijziging
 2. Resultaat
 3. Bedrijfsopbrengsten en – lasten
 4. Financieringslasten
 5. Aandeel in resultaat deelnemingen
 6. Belastingen
 7. Bestemming van het resultaat
 8. Investerings
 9. Verwerkingstarieven
 10. Financiering
 11. Energiesubsidies
 12. Eigen vermogen
 13. Risico's
 14. Vooruitblik 2012
 - Bedrijfsactiviteiten
 1. Algemeen
 2. Inzameling en hergebruik
 - 1) Inzameling
 - Dienstverlening
 - Tevredenheid burgers
 - Optimalisaties
 - Gladheidsbestrijding
 - CO₂-emissies
 - 2) Hergebruik
 - Beleidskaders
 - Samenwerking kringloopbedrijven
 - Prioritaire stromen
 - Grof huishoudelijk afval
 - Papier en karton
 - Textiel
 - Groente- fruit en tuinafval
 - Restafval en zuiveringslib
 - Reststoffen
 - Metalen
 - Bodemas

- Vliegass
- Zouten
- Filterkoek
- Verbrandingsresidu zuiveringslib
- 3. Duurzame energie
 - 1) Doelstellingen
 - 2) Energievisies en routekaarten
 - 3) Energieproductie en CO₂ besparing
 - 4) Energie uit restafval en biomassa
 - Afvalenergiecentrales
 - Afvalaanbod en verwerkingscapaciteit
 - Emissie-eisen
 - Bio-energiecentrale
 - Slibverbrandingsinstallatie
 - 5) Warmtelevering
 - Warmte in Alkmaar
 - Warmte in Dordrecht
 - Warmte in Heerhugowaard, Langedijk en Zaanstad
 - Geothermie
 - Warmtetarieven
 - Geleverde warmte
 - 6) Zon
 - 7) Offshorewind
 - Gemini
 - Trianel Windpark Borkum West
 - 8) Wind op land
 - Windpark Burgerveen-Oost
 - Windturbine Middenharnis
 - 9) Groen gas
 - Vergisters
 - Vergister Zwolle
 - Vergister Middenmeer
 - Vergassingstechniek Milena
- 4. E-mobiliteit
- 5. Lokale duurzame energiecoöperaties
 - Energiecoöperatie Dordrecht
- 6. Energiediensten
- 7. Incidenten, overtredingen, significante boetes en sancties
 - Significante spills
 - Milieueisen
 - Arbeidsomstandighedenwet en andere regelgeving
- 8. Energieverbruik
 - 1) Elektriciteit
 - 2) Gas
 - 3) Diesel
- 9. Opbrengst van elektriciteitslevering
- Deelnemingen en Samenwerkingsverbanden
 - Zavin
 - Tedcor
- Werkgeverschap
 1. Algemeen
 2. Bezuinigingen
 3. Organisatiestructuur
 4. Strategische Personeelsplanning
 5. Veiligheid en gezondheid van medewerkers
 - Periodiek medisch onderzoek
 - Ziekteverzuim
 - Volcontinuurooster

- Veilig werken
- Betrokkenheid ondernemingsraad bij veiligheid
- 6. Opleiding en training: investeren in medewerkers
 - Veiligheidsopleidingen
 - Ervaringscertificaat
 - Van belader naar chauffeur
 - Ontwikkelen van jongeren
- 7. Competenties en functieprofielen
- 8. Nieuwe werkvormen
- 9. HVC als werkgever in de pers

- Dialoog en samenwerking
 - 1. Inleiding
 - 2. Aandeelhouders
 - Algemene Vergadering van Aandeelhouders
 - Innovatieplatform
 - Kennisplatform
 - Bezoek
 - Klanttevredenheidsonderzoek inzamelgemeenten
 - Evaluatie waterschappen
 - 3. Medewerkers
 - 4. Eindgebruikers
 - Klantenservice
 - Klantenpanel
 - 5. Omgeving
 - 6. Sponsoring en ondersteuning

- Educatie en voorlichting
 - 1. Inleiding
 - 2. Watt 'n Zoi
 - 3. Educatie
 - 4. WATT-campagne
 - 5. Duurzaamheidsfabriek

- Risicobeheer
 - 1. Inleiding
 - 2. Procesrisico's
 - Brand
 - Ongeplande stilstand
 - 3. Besturingsrisico's
 - 4. Financiële risico's
 - 5. Omgevingsrisico's

- Jaarrekening

- Appendix

Verlag van de raad van commissarissen

NV HVC is een overheidsvennootschap van 52 gemeenten en 6 waterschappen, die samenwerken op het gebied van afvalbeheer en duurzame energie. Het afgelopen boekjaar is dit samenwerkingsverband uitgebreid door toetreding van de gemeenten Beemster, Purmerend en Zeevang, alsmede het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

De ontwikkelingsrichting van het afvalbeheer volgt het maatschappelijk bewustzijn van de milieuproblematiek. Decennia geleden droeg afvalverwerking bij aan het verwijderen van afval uit de woonomgeving, emissienormen waren beperkt. Toen de risico's daarvan breed bekend werden, namen de gestelde eisen fors toe. Vormen van gescheiden inzameling werden geïntroduceerd. Gemeenten zochten samenwerking en richtten HVC op met de opdracht een moderne afvalverbrandingsinstallatie met energietेरugwinning te realiseren en exploiteren. De doelen reikten echter verder. Er was behoefte aan een integrale benadering van het afvalvraagstuk, niet aan deeloplossingen die, in handen van verschillende partijen, elkaar belemmerden. Sindsdien is in HVC-verband een keten van activiteiten ontwikkeld: van verzamelen en sorteren voor hergebruik, het opwekken van energie (groen gas en elektriciteit) uit gft, biomassa en restafval, tot de opwerking van daarbij vrijkomende reststoffen. Vanaf de toetreding van de waterschappen in 2010 past ook slibverwerking daarin.

De laatste jaren is het besef van schaarste en de problematiek van fossiele CO₂-emissies steeds meer gegroeid. De urgentie ervan vraagt om een ander perspectief op grondstoffen en afval. Het Innovatieplatform, samengesteld uit bestuurders van onze aandeelhouders, formuleerde een heldere lijn. Het Masterplan Afval, dat daarna door de aandeelhouders is vastgesteld, stelt daarom het streven naar maximaal hergebruik als leidraad voor het afvalbeleid van HVC. Mogelijkheden daartoe worden onderzocht en uitgewerkt, ook voor afvalstromen die worden benut voor terugwinning van energie. Ook de transformatie naar een duurzame energievoorziening is een proces waarin overheden een rol vervullen. Met de vaststelling van het Masterplan Energie kreeg HVC de opdracht voorstellen te ontwikkelen voor projecten die bijdragen aan de verduurzaming van de energiehuishouding. Ook hier tracht HVC een meerwaarde te bieden.

De geleidelijke verschuiving van de opdracht aan HVC die zich de afgelopen jaren heeft voorgedaan, vraagt om een organisatorische ontwikkeling die daarop aansluit. Het afgelopen jaar is daarom gestart met de voorbereidingen voor een verandering van de personele organisatie. Ook de financieringsstructuur is geëvalueerd en vraagt aanpassing. Met de aandeelhouders worden de mogelijkheden daarvan verkend. In de gesprekken met aandeelhouders daarover, zijn de gevolgen van de economische crisis een belangrijk thema. Wij verwachten dat de besluitvorming in de loop van dit jaar kan worden afgerond.

De afgelopen jaren is de Nederlandse afvalverbrandingscapaciteit zodanig toegenomen, dat - in combinatie met de economische crisis - overcapaciteit is ontstaan. Ook HVC ondervindt hiervan de gevolgen. De aanvoer van bedrijfsafval staat onder druk. De raad onderschrijft daarom de noodzaak van de bezuinigingen en andere maatregelen die de directie treft om de financiële positie van HVC te verbeteren. HVC verwacht echter voldoende mogelijkheden te hebben om de exploitatie van de beschikbare verbrandingscapaciteit voor huishoudelijk restafval en brandbaar bedrijfsafval langjarig zeker te stellen. De directie ontwikkelt hiervoor de nodige voorstellen, waarover wij de komende periode met de aandeelhouders overleg zullen voeren. Inzet op maximaal hergebruik is daarbij uitgangspunt.

Risicobeheersing is een belangrijk aandachtsveld van de raad. In dat kader hebben wij het afgelopen jaar aandacht besteed aan onder meer de ontwikkeling van de personele organisatie, het financiële beheer, het management van de voor HVC relevante projecten, alsmede de bijzondere voorvallen, incidenten en ongevallen. Daarnaast richten wij ons op de beheersing van exploitatierisico's van de afvalenergiecentrales van HVC en op de effecten van de economische crisis en de financiële ontwikkeling en financiering van HVC op langere termijn. Naast deze inhoudelijke kant, richten wij ons op het proces waarlangs de directie al dan niet systematisch risico's identificeert, afweegt en beheerst.

De raad kwam in de loop van 2011 acht keer bijeen. De directie was bij deze vergaderingen aanwezig. Daarnaast heeft de raad, zonder aanwezigheid van de directie, zijn eigen functioneren en dat van de directie geëvalueerd. Een delegatie van de raad heeft met de centrale ondernemingsraad (COR) de algemene gang van zaken binnen het bedrijf besproken.

Naast de geplande vergaderingen had de voorzitter van de raad regelmatig contact met de algemeen directeur. De commissarissen zijn, op enkele uitzonderingen na, bij alle vergaderingen aanwezig geweest.

Aan de hand van directierapportages, waarvan de maand- en kwartaalcijfers deel uitmaken, laat de raad zich informeren over de prestaties van HVC. De maand- en kwartaalcijfers worden afgezet tegen het jaarplan. Daarnaast rapporteert de directie periodiek over de implementatie van adviezen van de externe accountant. Bij iedere vergadering informeert de directie de raad over actuele ontwikkelingen en vindt besluitvorming plaats over voorstellen van de directie die de goedkeuring van de raad nodig hebben.

De raad kent een auditcommissie en een remuneratiecommissie. De auditcommissie bestaat uit de heren ir. M.G.M. den Blanken, ir. F.G. van Hoek, drs. W.G. Kooijman (voorzitter) en F.H. Schreve. De remuneratiecommissie wordt gevormd door de heren drs. S.H. Binnendijk, Ph. van den Hoek en drs. A. Verberk (voorzitter).

Vorig jaar meldden wij dat per 6 januari 2011 de heer drs. ing. D.A. van Steensel is afgetreden, vanwege het aanvaarden van de functie van directeur duurzame energie bij HVC. Om de vacature te vervullen die daardoor ontstond, heeft de gemeenschappelijke regeling Gevudo, in overleg met de gemeente Westland, per 15 juni 2011 de heer ing. H. Akkerman benoemd.

Ter vervulling van de vacature die ontstond met het afscheid van de heer ir. G.L. Nieuwendijk in 2010, heeft de raad op voordracht van de COR per 1 januari 2011 de heer ir. M.G.M. den Blanken benoemd.

De heer drs. S.H. Binnendijk is per 21 oktober 2011 herbenoemd door de gemeenschappelijke regeling VVI-Alkmaar e.o en de gemeente Den Helder, in samenspraak met de gemeenten Anna Paulowna, Schagen, Texel, Wieringen en Zijpe.

De raad van commissarissen heeft negen leden. Op grond van de statuten worden vijf leden rechtstreeks benoemd door (clusters van) deelnemende overheden. Deze benoemingsregeling houdt verband met het overheidskarakter van HVC. De aldus benoemde leden zijn om die reden niet onafhankelijk in de zin van artikel III.2 van de corporate-governancecode. Dat wordt overeenkomstig de code in dit verslag vermeld. De overige leden benoemt de raad van commissarissen zelf.

Aan de aandeelhouders A en B is overeenkomstig eerdere besluiten van de algemene vergadering van aandeelhouders een bedrag aan garantstellingprovisie uitgekeerd ter grootte van EUR 6,3 miljoen, respectievelijk EUR 0,5 miljoen.

HVC heeft over 2011 een resultaat uit gewone bedrijfsvoering behaald van EUR 1,3 miljoen. Besloten is om per 1 januari 2011 de afschrijvingsmethode te wijzigen van annuïtair naar lineair. Deze wijziging leidt tot een extra afschrijvingslast van EUR 12,5 miljoen. In het directieverslag wordt deze wijziging toegelicht. De winst-en-verliesrekening sluit, rekening houdend met deze schattingswijziging, met een negatief resultaat van EUR 11,2 miljoen.

De raad van commissarissen stelt de algemene vergadering van aandeelhouders voor:

- het resultaat te onttrekken aan de overige reserves, waardoor het eigen vermogen afneemt tot EUR 87,7 miljoen;
- de jaarrekening vast te stellen;
- de directie decharge te verlenen voor het gevoerde beheer;
- de raad van commissarissen decharge te verlenen voor het gehouden toezicht.

Ten slotte danken wij directie en medewerkers voor de geleverde inspanningen gedurende het boekjaar 2011.

De raad van commissarissen,

24 mei 2012

Prof. drs. A. Verberk (voorzitter)
Ing. H. Akkerman
Drs. S.H. Binnendijk
Ir. M.G.M. den Blanken
Ir. F.G. van Hoek
Ph. van den Hoek
Drs. W.G. Kooijman
Mr. J.H. Oosters
F.H. Schreve

Corporate governance

1. Inleiding

De Nederlandse corporate-governancecode is een gedragscode voor beursgenoteerde bedrijven. Deze code heeft als doel de transparantie in de jaarrekening, verantwoording aan de raad van commissarissen te verbeteren en de zeggenschap en bescherming van aandeelhouders te versterken. HVC is geen beursgenoteerde onderneming en dus niet verplicht de corporate-governancecode toe te passen. Wij onderschrijven het belang van openheid en transparantie van deze code wel. Daarom past HVC de Nederlandse corporate-governancecode vrijwillig toe. Op enkele onderdelen is de code niet van toepassing, maar alle voor HVC relevante bepalingen zijn geïmplementeerd, behoudens gemotiveerde afwijking, die wordt vermeld op extranet.

De corporate-governancecode heeft bij HVC gevolgen voor onder andere de reglementen voor de raad van commissarissen en de auditcommissie, de klokkenluidersregeling en de statuten.

2. Structuur van de onderneming

N.V. HVC is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. Het bestuur en toezicht zijn gebaseerd op de structuurregeling. De vennootschap wordt bestuurd door de directie. Toezicht vindt plaats door een raad van commissarissen. Deze organen zijn onafhankelijk van elkaar.

De vennootschap kent aandelen A en aandelen B. De aandelen A zijn geplaatst bij gemeenten en gemeenschappelijke regelingen van gemeenten. Deze gemeenten zijn gelegen in de provincies Noord- en Zuid-Holland, Flevoland en Friesland. Aandelen B zijn per 11 januari 2010 geplaatst bij deelnemende waterschappen.

De formele relatie tussen de organen van de vennootschap - directie, raad van commissarissen en algemene vergadering van aandeelhouders - is vastgelegd in de wettelijke structuurregeling, de statuten, de ballotageovereenkomst, alsmede het bestuurlijk commitment bij het strategisch plan 2004.

3. Organisatie van de onderneming

Er is één statutaire directie voor de gehele onderneming. Dochterondernemingen worden bestuurd door de vennootschap, niet door natuurlijke personen. De operationele activiteiten van HVC zijn per einde boekjaar onderverdeeld in de segmenten 'Grondstoffen' en 'Duurzame energie'. Deze segmenten worden georganiseerd binnen de gelijknamige bedrijfsonderdelen.

4. HVC: nutsbedrijf van en voor overheden

De deelnemende overheden oefenen gezamenlijk de zeggenschap uit over HVC. Deze is gebaseerd op de statuten van HVC en op de als aandeelhoudersovereenkomst fungerende 'ballotageovereenkomst'. Op basis van nadere besluitvorming tussen de deelnemende overheden zijn afspraken gemaakt over de exploitatie, de strategie en de ontwikkelingsrichting van het bedrijf.

De statuten bepalen dat (clusters van) deelnemende overheden rechtstreeks vijf leden van de raad van commissarissen benoemen. Vier commissarissen benoemt de raad van commissarissen zelf, van wie een op voordracht van de COR.

Naast de formele betrokkenheid van de deelnemende overheden als aandeelhouder en bij de raad van commissarissen, zijn er verschillende vormen van overleg.

Er is een Innovatieplatform, dat bestaat uit bestuurders van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Het platform fungeert als sparringpartner voor de directie voor ontwikkelingen op het terrein van duurzaamheid en innovatie. De focus ligt bij thema's als CO₂-reductie, energie en afval/grondstof. Er worden regelmatig kennismiddagen, symposia en workshops georganiseerd.

Met kennisuitwisseling en discussie willen wij de samenwerking inhoudelijk te versterken. Zo kunnen geïnteresseerde beleidsambtenaren van de deelnemende gemeenten structureel of ad hoc deelnemen aan het Kennisplatform, met als doel het verwerven en delen van kennis op het gebied van afvalbeheer en duurzame energie.

Op 28 september 2011 vond in Leiden het vijfde innovatiecongres van HVC plaats.

5. Corporate-governancestructuur

5.1 Directie

HVC kent een eenhoofdige statutaire directie ('directie'), die verantwoordelijk is voor het bestuur van de onderneming. De directie overlegt haar visie op de missie en de daaruit voortkomende doelstellingen van de onderneming aan de raad van commissarissen. Deze legt die ter vaststelling voor aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

De directie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de bedrijfsstrategie die is opgedragen aan de bedrijfsonderdelen. In 2011 waren dat de onderdelen Inzameling, Productie en Energie, ondersteund door de stafafdelingen. In 2012 veranderen we de bedrijfsstructuur, dan worden dat de bedrijfsonderdelen Grondstoffen, Energie en Regie. De directie is ook verantwoordelijk voor een transparant bestuur van de onderneming, zodat alle belanghebbenden een duidelijk inzicht hebben in de beslissingen en besluitvormingsprocedures van de onderneming.

De directie vervult haar taken onder toezicht van de raad van commissarissen. Hierbij richt de directie zich naar de belangen van het bedrijf. Zij zorgt ervoor dat de raad van commissarissen tijdig over alle informatie en benodigde middelen beschikt om zijn taak behoorlijk te kunnen uitvoeren. Ook zorgt ze ervoor dat de raad van commissarissen en zijn individuele leden alle informatie die zij nodig hebben om als toezichthoudend orgaan van onze onderneming te functioneren, kunnen verkrijgen. De directie rapporteert over ontwikkelingen op deze gebieden aan de raad van commissarissen en de auditcommissie en bespreekt het interne risicobeheer- en controlesysteem met hen.

Vertegenwoordigingsbevoegdheid ligt bij de statutair directeur. Enkele functionarissen hebben een beperkte vertegenwoordigingsbevoegdheid, zoals gedeponeed bij de Kamer van Koophandel.

Gedragsregels

Binnen HVC gelden heldere gedragsregels die zijn vastgelegd in de bedrijfsreglementen. De naleving hiervan is onderdeel van de normale functie vervulling. De leidinggevenden binnen de organisatie houden hier toezicht op. Medewerkers die onregelmatigheden melden of anderen helpen bij de melding daarvan, kunnen dit vertrouwelijk doen, zonder hun rechtspositie in gevaar te brengen. Meldingen die betrekking hebben op de directie worden gericht aan de voorzitter van de raad van commissarissen. HVC heeft daarvoor een klokkenluidersregeling vastgesteld en een vertrouwenspersoon benoemd.

Beloning

Er is een beloningsbeleid voor de directie. Dit beleid is in 2005 vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders. De raad van commissarissen stelt de beloning van de directie vast op advies van de remuneratiecommissie.

Arbeidsovereenkomst met de directie

Met het oog op het belang van continuïteit in de directie, is de algemeen directeur benoemd voor onbepaalde tijd.

Belangenverstremgeling

Elke vorm van belangenverstremgeling tussen HVC, directie, raad van commissarissen en functionarissen die namens HVC belangrijke transacties met derden kunnen aangaan, wordt zo veel mogelijk vermeden. In dat kader heeft ieder een integriteitverklaring ondertekend en worden besluiten waarin een tegenstrijdig belang aan de orde is, ter goedkeuring voorgelegd aan de raad van commissarissen.

Intern risicobeheer- en controlesysteem

De directie is verantwoordelijk voor het interne risicobeheer- en controlesysteem van de onderneming en voor de beoordeling van de effectiviteit van dit systeem. De medewerkers control van de afdeling Financiën hebben een signalerende rol. Rapportages van de medewerkers control, de directeur Financiën en van de externe accountant over de kwaliteit van de financiële processen en interne controles worden aan de directie voorgelegd en besproken met de auditcommissie van de raad van commissarissen. Het jaarverslag en de jaarrekening geven een nadere toelichting op het risicobeheer van HVC.

5.2 De raad van commissarissen

De raad van commissarissen is belast met het toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Daarnaast geeft de raad van commissarissen de directie raad. De raad van commissarissen heeft zijn functioneren vastgelegd in het reglement van de raad van commissarissen. De raad van commissarissen evalueert onder andere de organisatiestructuur en het functioneren van de organisatie. De verantwoordelijkheid voor de juiste uitvoering van zijn taken berust bij de raad van commissarissen als geheel.

De leden van de raad van commissarissen kunnen ten opzichte van de directie onafhankelijke standpunten innemen. De raad van commissarissen oefent zijn taken uit in het belang van onze onderneming en de daarmee verbonden zaken en zal daarvoor alle relevante belangen voor de onderneming laten meewegen. Leden van de raad van commissarissen oefenen hun taak uit zonder mandaat en onafhankelijk van enig belang in het bedrijf. Zij behoren geen belang te ondersteunen zonder daarbij de andere belangen te laten meewegen.

De corporate-governancecode schrijft voor dat in het verslag van de raad van commissarissen melding wordt gemaakt van afwijkingen van de best-practicebepalingen ten aanzien van onafhankelijkheid. Hieraan is gevolg te geven door vermelding van de benoemingsregeling die bij HVC van toepassing is, op grond waarvan de meerderheid van de leden van de raad van commissarissen rechtstreeks door aandeelhouders wordt benoemd. De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren.

Benoeming, deskundigheid en samenstelling

Rekening houdend met de gewijzigde structuurregeling die per 1 oktober 2004 in werking is getreden, worden op grond van de statuten van de vennootschap, zoals hiervoor vermeld, vijf leden rechtstreeks benoemd door de aandeelhouders. Vier leden, onder wie de voorzitter, benoemt de raad van commissarissen zelf. De ondernemingsraad heeft een versterkt aanbevelingsrecht voor één commissaris die wordt benoemd door de raad van commissarissen zelf.

De raad van commissarissen heeft een profiel van zijn omvang en samenstelling opgesteld, daarbij rekening houdend met de aard en de activiteiten van de onderneming en de gewenste deskundigheid en achtergrond van zijn leden. De raad evalueert periodiek het profiel.

Overeenkomstig de corporate-governancecode kan een commissaris maximaal twee keer worden herbenoemd. Bij eventuele herbenoeming wordt het functioneren van het betrokken lid van de raad van commissarissen expliciet aan de orde gesteld. We proberen een situatie te vermijden waarin veel (her)benoemingen gelijktijdig plaatsvinden. De secretaris van de vennootschap staat de raad van commissarissen terzijde. .

Voorzitter

De voorzitter van de raad van commissarissen stelt de agenda vast en zit de vergaderingen van de raad van commissarissen voor. Hij is verantwoordelijk voor het naar behoren functioneren van de raad van commissarissen en van zijn commissies. De voorzitter initieert de beoordeling van het functioneren van de raad van commissarissen en de directie volgens de corporate-governancecode. In lijn daarmee kan de voorzitter van de raad van commissarissen geen voormalig lid van de directie zijn.

Commissies van de raad van commissarissen

De raad van commissarissen heeft een auditcommissie en een remuneratiecommissie ingesteld. Een selectie- en benoemingcommissie is niet ingesteld. Selectie en benoeming worden door de raad van commissarissen integraal behandeld.

Auditcommissie

De auditcommissie voert haar taken uit volgens het reglement dat door de raad van commissarissen conform de voorschriften van de Nederlandse corporate-governancecode is goedgekeurd. Taken die de auditcommissie voor de raad van commissarissen uitvoert, zijn adviseren over en bewaken van

- de integriteit van de jaarrekening, de financiering en financieringgerelateerde strategieën,
- de fiscale planning,
- het functioneren van het risicobeheer- en controlesysteem,
- de toepassing van informatie- en communicatietechnologie en

- de verslaglegging inzake duurzaamheid.

Remuneratiecommissie

De commissie stelt een remuneratierapport op voor het bezoldigingbeleid voor de statutair directeur. Zij doet een voorstel voor de bezoldiging van de directie. De algemene vergadering van aandeelhouders stelt het bezoldigingbeleid vast.

Beloning

Voor de leden van de raad van commissarissen geldt een vergoedingsregeling die de algemene vergadering van aandeelhouders in 2009 heeft vastgesteld. De vennootschap verstrekt aan leden van de raad van commissarissen geen leningen of garanties.

6. De accountant

De algemene vergadering van aandeelhouders benoemt de externe accountant. Als voorbereiding op de taak van de raad van commissarissen houdt de auditcommissie toezicht op het werk van de externe accountant. Minimaal één maal per jaar brengt de auditcommissie samen met de directie verslag uit aan de raad van commissarissen over ontwikkelingen rond de externe accountant, in het bijzonder de onafhankelijkheid. Eenmaal per vier jaar maakt de auditcommissie samen met de directie een grondige beoordeling van het functioneren van de externe accountant. De conclusies hiervan worden aan de algemene vergadering van aandeelhouders en de raad van commissarissen meegedeeld. Interne auditors oefenen hun taak uit onder verantwoordelijkheid van de directie. De directie zorgt ervoor dat de externe accountant en de auditcommissie betrokken zijn bij het opstellen van het werkplan van de interne auditors. De externe accountant woont de vergaderingen van de raad van commissarissen bij waarin het verslag van de externe accountant over de controle van de jaarrekening wordt besproken en waarin de jaarrekening, het jaarverslag en het duurzaamheidsverslag worden behandeld.

Verslag van de directie

Voorwoord

Voor u ligt ons jaarverslag over 2011, met daarin geïntegreerd het duurzaamheidsverslag van HVC. Wij lichten in dit verslag graag de voor HVC belangrijkste gebeurtenissen toe en schetsen verwachte ontwikkelingen.

In het afvalbeheer dat wij voorstaan, is afval nog slechts grondstof. HVC werkt eraan om dat waar te maken. Zo startten wij in 2011 proeven met nieuwe, op hergebruik gerichte inzamelmethoden, waarmee de landelijke scheidingsdoelstellingen voor huishoudelijk afval kunnen worden gerealiseerd. Dit jaar worden de proeven geëvalueerd en onderzocht of een brede implementatie mogelijk is. Een consequentie daarvan kan zijn dat op termijn het aanbod huishoudelijk restafval belangrijk daalt. Met het oog op de mogelijke gevolgen daarvan voor de benutting van de afvalenergiecentrales (aec's) is het van belang te komen tot een samenhangend beleid voor alle vrijkomende afvalstromen bij onze deelnemende gemeenten. Wij zullen hier de komende periode voorstellen voor ontwikkelen.

De inzamelactiviteiten van HVC zijn de afgelopen jaren belangrijk uitgebreid. Daarmee zijn mogelijkheden ontstaan om schaalvoordelen te benutten. In 2011 is gestart met het centraliseren van ondersteunende diensten. Medio 2012 zal naar verwachting deze organisatieverandering zijn doorgevoerd.

Ook op het gebied van duurzame energie hebben wij enkele belangrijke stappen gezet. Duurzame energie is het tweede aandachtsveld van HVC. Hiermee willen wij bijdragen aan de realisering van de CO₂-reductiedoelstellingen van onze aandeelhouders. Wij noemen de participatie in het project Gemini, een Nederlands offshore windpark ten noorden van Schiermonnikoog, de overname van enkele warmtenetten in Heerhugowaard, Zaanstad en Langedijk en de voorbereidingen voor de realisatie van een warmtenetwerk in Dordrecht.

Uitgangspunt voor de wijze waarop HVC activiteiten uitvoert, is overeenstemming met de daarvoor geldende standaarden, normen en wet- en regelgeving. Veiligheid en gezondheid zijn thema's die de hoogste prioriteit hebben. Daarnaast kunnen bedrijfsactiviteiten op de lokale leefomgeving een impact hebben die betrokkenen als ongewenst ervaren. Te denken valt daarbij aan de emissies van verbrandingsinstallaties en inzamelvoertuigen. Om hen hierin tegemoet te komen, voeren wij een actieve dialoog om maatschappelijke wensen en bedrijfsactiviteiten van HVC op elkaar te laten aansluiten. Wij ervaren daarbij geen operationele knelpunten.

Bij het boekjaar 2011 zijn ook, met name financiële, kanttekeningen te plaatsen. De Nederlandse aec's worden geconfronteerd met overcapaciteit, waardoor de verwerkingstarieven voor brandbaar bedrijfsafval dalen. Ook voor HVC leidde dit tot lagere inkomsten. Vooralsnog verwachten wij de komende jaren hierin geen verbetering.

Ook bij de verwerking van rioolwaterzuiveringsslib was sprake van een negatieve ontwikkeling. Met name slibreductiemaatregelen bij de rioolwaterzuiveringsinstallaties zijn oorzaak van een structureel lager aanbod van zuiveringsslib aan de slibverwerkingsinstallatie (svil) van HVC. In overleg met de deelnemende waterschappen en met andere slibverwerkers trachten wij de samenwerking rond de slibverwerkingsketen te verbreden. Doel daarvan is de implementatie van op milieuwinst gerichte maatregelen, zoals centrale vergisting, en zo laag mogelijke kosten van eindverwerking. Ondanks het positieve perspectief daarvan, verwachten wij dat het realiseren van de beoogde samenwerking geruime tijd in beslag zal nemen.

Om de hiervoor geschetste negatieve financiële ontwikkelingen het hoofd te bieden en de operationele resultaten de komende jaren te verbeteren, heeft HVC een omvangrijk bezuinigingsprogramma ingezet. Verdere maatregelen in het kader van het meerjarenperspectief willen wij in overleg met de deelnemende gemeenten en waterschappen vormgeven. Een discussie over de financieringsstructuur en het tarievenbeleid vormen daarvan een belangrijk onderdeel.

De organisatie van HVC is in ontwikkeling. Wij beogen hiermee beter in staat te zijn de doelstellingen op het gebied van grondstoffen en duurzame energie te realiseren. Daarbij gaat het om een zo efficiënt mogelijke uitvoering van operationele activiteiten, maar ook om zo goed mogelijke inhoudelijke aansluiting van deze activiteiten op het beleid van de in HVC deelnemende overheden. Wij beseffen dat de kwaliteit van die verbinding het bestaansrecht van HVC bepaalt.

In het verlengde daarvan nodigen wij onze aandeelhouders en andere betrokkenen graag uit om met ons de mogelijkheden van samenwerking op het gebied van afvalbeheer en duurzame energie ook de komende jaren verder te onderzoeken en te benutten.

Binnen HVC dank ik alle medewerkers voor hun inspanningen het afgelopen jaar om HVC te laten slagen in het realiseren van de hiervoor genoemde doelstellingen.

Wim van Lieshout
Algemeen directeur

Algemeen

1. Over dit verslag

Dit jaarverslag rapporteert over het kalenderjaar 2011 en omvat ook een duurzaamheidsverslag. Met een duurzaamheidsverslag rapporteert een organisatie over haar economische, ecologische en sociale prestaties.

Dit integrale jaarverslag is opgesteld overeenkomstig de toepasselijke wettelijke eisen aan het jaarverslag en de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI versie 3.1) voor een duurzaamheidsverslag. HVC rapporteert overeenkomstig de richtlijnen van GRI op C+-niveau. Voor de rapportage over onze economische, ecologische en sociale prestaties, zijn dertien prestatie-indicatoren geselecteerd. De selectie vond plaats op basis van ingeschatte relevantie voor belanghebbenden bij HVC. De tabel op pagina [48] geeft een overzicht weer. Wij hebben Deloitte Accountants B.V. ('Deloitte') gevraagd deze dertien prestatie-indicatoren te beoordelen voor het boekjaar 2011. HVC heeft Deloitte geen opdracht verstrekt voor het beoordelen van indicatoren van voorgaande periodes, zoals beschreven in het duurzaamheidsverslag over 2010 dat is gepubliceerd in oktober 2011. Er wordt dus geen zekerheid verstrekt bij vergelijkende cijfers van voorgaande jaren. Het assurancerapport van Deloitte treft u aan als bijlage. HVC heeft het voornemen om over 2012 te rapporteren op B+-niveau. De rapportagemethodiek is ten opzichte van het duurzaamheidsverslag 2010 niet significant gewijzigd.

De kernprocessen van HVC houden verband met de wens (afval)kringlopen te sluiten, de opwekking van duurzame energie te bevorderen en noodzakelijkerwijs vrijkomende emissies te beperken. HVC beschouwt betrokken overheden, omwonenden en burgers als gebruikers van diensten als meest belanghebbenden hierbij. In dat kader is voor het bepalen van de inhoud van dit duurzaamheidsverslag in beperkte mate een aantal van deze belanghebbenden geraadpleegd. Een selectie uit deze interviews vindt u in de kaders van dit verslag. Voor een verdere bepaling van de inhoud van het duurzaamheidsverslag over 2012 zal opnieuw een aantal van deze belanghebbenden worden geraadpleegd.

Dit verslag rapporteert uitsluitend over de duurzaamheidsaspecten van NV HVC en geconsolideerde meerderheidsdeelnemingen, tenzij anders vermeld.

In 2012 zal worden bepaald hoe in de toekomst over duurzaamheidsaspecten van minderheidsdeelnemingen en joint ventures wordt gerapporteerd.

2. HVC

Gemeenten en waterschappen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van taken op het gebied van het afval(water)beheer. In dat kader werken 52 gemeenten en 6 waterschappen in Noord- en Zuid-Holland, Flevoland en Friesland samen bij de uitvoering van een aantal van deze taken als deelnemers in NV HVC. De aandeelhoudende overheden in HVC hebben eveneens beleidsdoelstellingen vastgesteld voor CO₂-reductie. HVC draagt ook aan de realisatie daarvan bij.

Het besef dat de wereldwijde uitputting van schaarse natuurlijke hulpbronnen en bedreiging van ecologische diversiteit vraagt om verandering, is de afgelopen jaren gegroeid en wordt nu breed gedragen. Het perspectief van HVC op afval(water)beheer komt voort uit de wens om die verandering binnen de scope en schaal van HVC te realiseren. Daartoe zijn mogelijkheden. Vooral als je afval ziet als grondstof, nu of in de toekomst, voor een nieuw product. Door introductie van nieuwe vormen van inzameling, scheiding en opwerking kan die potentie beter worden benut.

Als reststromen (nog) niet kunnen worden hergebruikt, zoals huishoudelijk restafval, gft en andere biomassastromen, vindt verbranding met energierugwinning of vergisting met groen-gasproductie plaats. Ook die mogelijkheden nemen toe.

De urgentie om specifiek op het gebied van duurzame energie méér te doen en concrete stappen te zetten, heeft zich de afgelopen jaren wereldwijd vertaald in klimaatkdoorden en CO₂-reductiedoelstellingen van de in HVC deelnemende overheden. HVC heeft zich er daarom op ingericht om bij te dragen aan de realisering van deze doelstellingen, mede vanuit de achtergrond dat een gezamenlijke ontwikkeling en exploitatie van productie-installaties op het gebied van duurzame energie door overheden leidt tot meer duurzaam energetisch vermogen tegen per saldo lagere maatschappelijke kosten.

4. Strategische doelstellingen

HVC stelt zich ten doel de aan haar opgedragen taken uit te voeren op een wijze die meerwaarde genereert. Die meerwaarde kent de volgende aspecten, waarvan de meeste elders in dit verslag nader worden uitgewerkt.

Duurzaamheid

HVC wil haar activiteiten op zodanige wijze vormgeven dat deze passen in een duurzame ontwikkeling. Zo'n ontwikkeling, zo stelt een gangbare definitie, beoogt tegemoet te komen aan wensen en behoeften in het heden, zonder de mogelijkheid van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien, in gevaar te brengen. Uitputting van natuurlijke hulpbronnen en voortdurende consumptie van fossiele brandstoffen zijn fenomenen die daarmee in strijd zijn. Streven naar duurzaamheid heeft impact op de kwaliteit van producten en diensten en de daarmee samenhangende productieprocessen, op werkgeverschap en op de interactie, zoals samenwerking en dialoog, met de maatschappelijke omgeving. De duurzaamheid van HVC hangt immers mede af van de wijze waarop het handelen en de daarbij te maken afwegingen van HVC door de omgeving wordt ervaren.

Type en selectie van activiteiten

Het activiteitenportfolio van HVC komt voort uit het beleid van de deelnemende overheden op het gebied van afval(water)beheer en duurzame energie. HVC initieert nieuwe activiteiten op basis van een integrale afweging van maatschappelijke kosten en opbrengsten.

Ecologische voetafdruk en omgeving

HVC streeft naar minimalisatie van de ecologische voetafdruk die voortvloeit uit haar activiteiten. Voorafgaand aan omvangrijke initiatieven wordt met lokale belanghebbenden afgestemd of en hoe voorgenomen activiteiten op een verantwoorde wijze kunnen worden ingepast, bijvoorbeeld door geur- en rookgasemissies van verwerkingsinstallaties zo veel mogelijk te beperken. Maar de wijze waarop HVC door de omgeving wordt ervaren, hangt van veel meer factoren af. Enkele voorbeelden daarvan zijn:

- de manier waarop burgers worden bejegend als zij grof huishoudelijk afval brengen naar een afvalbrengstation,
- de wijze waarop inzamelauto's door woonwijken rijden en rolcontainers legen,
- het beheer van ondergrondse inzamelmiddelen en het schoon houden van de omgeving daarvan,
- de afhandeling van klachten van burgers over afvalinzameling,
- de levering van warmte en daarmee samenhangende dienstverlening, zoals facturatie en klantenservice, aan huishoudens en bedrijven op het gebied van warmte.

Tarieven

HVC voert activiteiten voor de deelnemende overheden uit op basis van het kostprijs+-principe en een transparante kostenstructuur en –vergelijking. Er wordt een financiële marge nagestreefd voor waarborging van de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Risicobeheer

Veel activiteiten van HVC op het gebied van afvalbeheer en duurzame energie vereisen kapitaalintensieve investeringen die over een langere termijn worden afgeschreven. Om de exploitatierisico's van deze investeringen te matigen, gaat veel aandacht uit naar het langjarig contracteren van diensten of producten die geleverd worden in het kader van deze activiteiten. De benodigde kasstromen kunnen daarmee worden geborgd. Vanwege de betrokkenheid van de deelnemende overheden bij de exploitatie van HVC vormt risicobeheer een belangrijk aandachtsveld. In dit verslag wordt hierop nader ingegaan. Een uitgangspunt in het kader van risicobeheer is het voldoen aan geldende wet- en regelgeving.

Dialoog en samenwerking

HVC vormt een instrument om strategisch beleid van de aandeelhouders op het gebied afval(water)beheer en duurzame energie operationeel te vertalen. Dat slaagt alleen als de wensen en verwachtingen van de deelnemende overheden en de mogelijkheden van HVC goed op elkaar worden afgestemd. Hiertoe vindt met de aandeelhouders, in verschillende gremia, geregeld overleg plaats.

Kader: Han Hefting, wethouder milieu,afval Beemster

“Beemster is met Purmerend en Zeevang in het najaar van 2011 overgestapt van AEB naar HVC. De reden is niet zozeer financieel. Een makkelijke stap was het ook niet, want we moesten een contract openbreken. We wilden met HVC in zee vanwege de duurzaamheidsgedachte. Die sluit heel goed aansluit bij onze ambities. Als relatief kleine gemeente zorgt het draagvlak van HVC ervoor dat we stappen kunnen gaan maken om deze te realiseren.

Het opwekken van energie, de constructie van samenwerking, de zeggenschap van de gemeenten; het zijn allemaal aspecten die we interessant vinden voor gemeente Beemster. HVC is heel dienstbaar. We kunnen met al onze vragen bij het bedrijf terecht. HVC geeft aan: “Onze werknemers zijn jullie ambtenaren”. Zo voelt het ook. Als er iets is, kunnen we altijd bellen. Er staat nu dus gigantisch veel extra kennis tot onze beschikking.

Nu is HVC bezig met een energievisie. Daar verwachten we veel aan te hebben. Dat brengt klip en klaar in beeld waar we staan, wat we uitstoten aan CO2 en wat we daaraan kunnen veranderen, samen met HVC. Daar waar we energie kunnen halen uit bronnen die we zelf tot onze beschikking hebben, willen we dat echt gaan oppakken. Daar willen we zelfs een voorloper in worden. Als relatief kleine gemeente hebben wij dan ook veel baat bij de schaalgrootte van HVC. Zo komt verduurzaming voor onze gemeente een stuk dichterbij.

HVC heeft zich de afgelopen jaren op het gebied van duurzaamheid enorm ontwikkeld. Eigenlijk is het nu een energiecentrale die op een bepaalde manier aan haar grondstof komt. Als gemeente hebben wij ook een visie ontwikkeld op dit vlak. Zo zijn we eigenlijk langzaam naar elkaar toe gegroeid. Dat biedt een mooie basis voor samenwerking.”

Innovatie

De activiteiten van HVC dienen *state of the art* te zijn. Met het oog op de gewenste continuïteit daarvan investeert HVC in innovatieve projecten.

Personele organisatie

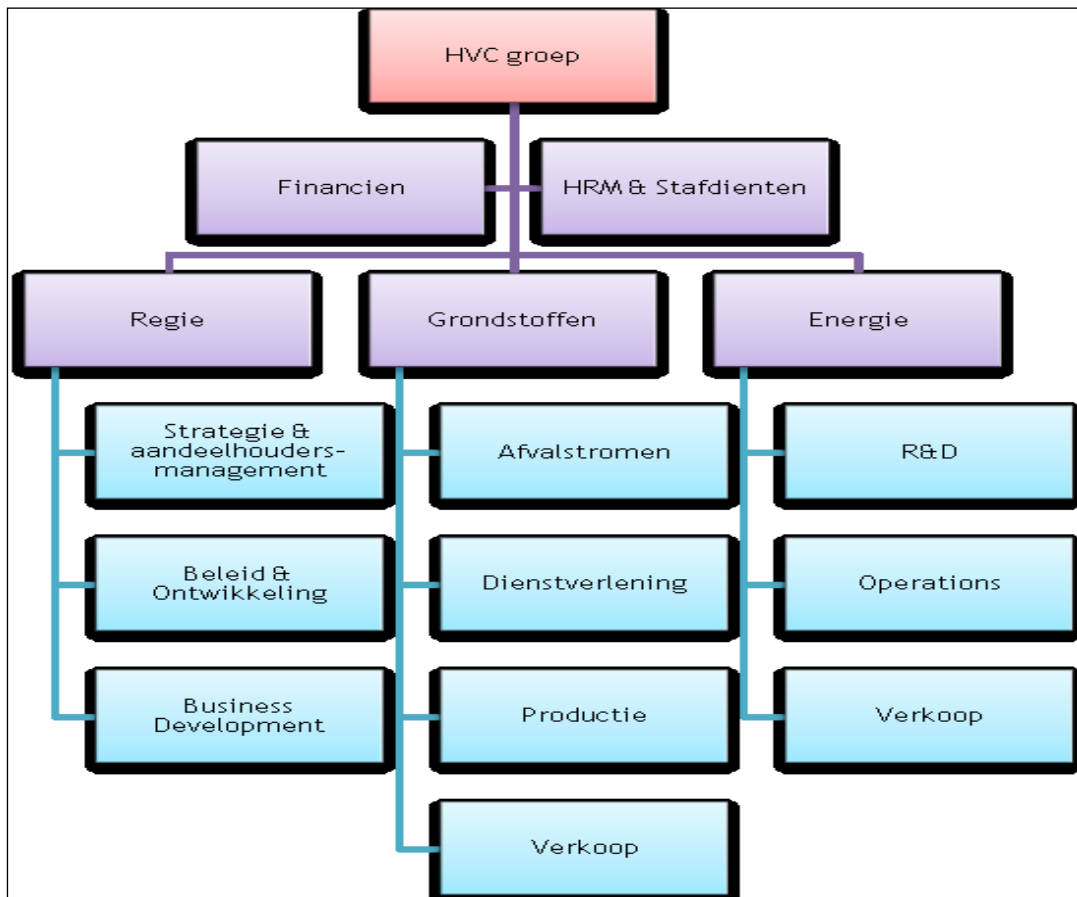
HVC wil een veilige en gezonde werkomgeving bieden, zowel sociaal als fysiek, waar voor medewerkers ruimte is voor ontwikkeling en groei.

5. Organisatie

In 2011 is onderzocht hoe de focus op grondstoffen en energie beter georganiseerd kan worden. Daarbij zijn de personele organisatie en de financiële en juridische structuur geëvalueerd. Op grond van de gekozen ontwikkelingsrichting van HVC worden per 1 april a.s. twee operationele bedrijfsonderdelen gevormd. Het bedrijfsonderdeel ‘Grondstoffen’ zal zich richten op het vermeerderen van hergebruik (inzamelen, be- en opwerken van reststromen en afzet grondstoffen). Het bedrijfsonderdeel ‘Energie’ richt zich op de productie van groen gas, elektriciteit en warmte uit niet-herbruikbare reststromen, hernieuwbare biomassa-bronnen en duurzame bronnen als wind en zon, alsmede het (terug)leveren van de energie aan de aandeelhouders. Hoofdzakelijk gaat het hier om een nieuwe clustering van reeds bestaande activiteiten met een meer eenduidige beleidsrichting.

De heroverweging van de financiële structuur houdt verband met de hiervoor geschetste focus van HVC op grondstoffen en duurzame energie. Daarnaast dient rekening te worden gehouden met de impact van de recentelijk aangescherpte kapitaals- en liquiditeitseisen die aan banken worden gesteld in het kader van de Baselakkoorden. Wij verwachten dat in de loop van 2012 de aandeelhouders tot besluitvorming kunnen komen.

De activiteiten van HVC, mede in relatie tot de huidige wet- en regelgeving, passen vooralsnog bij de juridische structuur van HVC. De actuele ontwikkeling van Europese regelgeving op het gebied van het aanbestedingsrecht geeft echter aanleiding tot onderzoek naar een alternatieve structuur. Naar verwachting zullen wij in de tweede helft van 2012 een voorstel tot structuurwijziging aan de deelnemers kunnen voorleggen. In dit kader ziet u een weergave van de voorgenomen structuur van de personele organisatie.

6. Belangrijke ontwikkelingen in 2011

Het afgelopen jaar hebben zich verschillende belangrijke ontwikkelingen voorgedaan. Enkele daarvan lichten wij hier uit.

Nieuwe aandeelhouders

In het boekjaar zijn de gemeenten Purmerend, Beemster en Zeevang, alsmede het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, toegetreden als aandeelhouder.

Proef 'Droog en herbruikbaar'

HVC start in juni 2011 met de proef 'Droog en herbruikbaar' in de gemeenten Noordoostpolder en Sliedrecht. Deze proef beoogt met een andere inzamelmethode het hergebruik van huishoudelijke afvalstromen fors te verhogen. Indien de proef succesvol wordt afgerond, zal een gefaseerde implementatie binnen het verzorgingsgebied van HVC worden voorbereid.

Fosfaatterugwinning

Samen met Slibverwerking Noord-Brabant (SNB) en het Belgische bedrijf EcoPhos zijn wij gestart met onderzoek naar de haalbaarheid van het terugwinnen van fosfaat uit het verbrandingsresidu van rioolwaterzuiveringsslib. Fosfaat is een schaars mineraal dat een essentiële rol speelt in de wereldvoedselvoorziening.

Verbranding restafval

De oude verbrandingslijnen 2 en 3 van de afvalcentrale Dordrecht zijn definitief gesloten. Die lijnen beschikken niet over ketels voor energierugwinning en voldoen daarom niet meer aan de minimumstandaard. De sluiting vloeit voort uit een afspraak over de modernisering en uitbreiding van de afvalenergiecentrale aan de Baanhoekweg met de stichting Werkgroep Derde Merwedehaven, een bewonerscomité dat de milieubelangen behartigt die spelen rond het bedrijventerrein waarop de afvalenergiecentrale in Dordrecht is gevestigd en waarmee HVC geregeld overleg voert.

Verlenging DVO Lelystad, Noordoostpolder en Zeewolde

Wij zijn verheugd dat de gemeenten Lelystad, Noordoostpolder en Zeewolde opnieuw hun vertrouwen in ons hebben gesteld met het besluit de dienstverleningsovereenkomst voor afvalinzameling met tien

jaar te verlengen.

Offshorewind

HVC neemt een belang van 15 procent in het project Gemini, dat zich richt op de realisatie van een offshorewindturbinepark in de Noordzee, 55 kilometer ten noordoosten van Schiermonnikoog. Het geprojecteerde park heeft een vermogen van 600 MW.

Zon

HVC verwerft een meerderheidsbelang in Horizon Energy bv. Horizon heeft veertig projecten in portefeuille waaraan SDE is toegekend. Daarmee behoort Horizon tot de grotere ontwikkelaars van zonne-energieprojecten in Nederland.

Geothermie

Samen met de gemeente Westland en 24 glastuinbouwbedrijven wordt de haalbaarheid van de benutting van aardwarmte (geothermie) in die regio onderzocht. De potentie van aardwarmte is groot. Aan de toepassing ervan zijn echter veel technische onzekerheden verbonden.

Warmte

HVC neemt drie lokale warmtenetten over van Nuon. Deze netten, gelegen in de gemeenten Heerhugowaard, Langedijk en Zaanstad, voorzien ruim vierduizend woningen van warmte.

2. Financiële ontwikkelingen

1. Schattingswijziging

Tot boekjaar 2011 heeft HVC materiële vaste activa annuïtair afgeschreven. Met ingang van 1 januari 2011 worden materiële vaste activa lineair afgeschreven. De overgang van een lineair afschrijvingsstelsel wordt door de directie als passend ervaren bij de huidige marktomstandigheden. Bij oprichting van HVC is voor de methode van annuïtaire afschrijving gekozen, omdat hiermee de verwerkingstarieven langjarig constant kunnen worden gehouden. De som van rente en afschrijving blijft gedurende de volledige afschrijvingstermijn gelijk, uitgaande van een vaste rente en een aflossingstermijn van de financiering die gelijk is aan de levensduur van de activa. Rente- en afschrijvingslasten vormen circa 45 procent van de kosten van het verwerkingsbedrijf van HVC. Ook werd hiermee aangesloten bij de voor overheden gebruikelijke afschrijvingsmethode.

Bij lineaire afschrijving wordt jaarlijks een vast percentage van de aanschafwaarde afgeschreven. Deze methode impliceert dat de eerste jaren gedurende de afschrijvingstermijn de (rente- en) afschrijvingslasten ten opzichte van een annuïtaire afschrijving hoger zijn en tegen het einde van de periode lager. Essentieel is dat over de gehele afschrijvingstermijn genomen, de som van rente- en afschrijvingslasten van beide methoden gelijk is. De stand van het eigen vermogen is daardoor tegen het einde van de afschrijvingstermijn gelijk. Een keuze voor een afschrijvingsmethode beïnvloedt niet de in- en uitgaande kasstromen.

De gewijzigde afschrijvingsmethode leidt in 2011 en 2012 tot EUR 15,1 miljoen hogere afschrijvingskosten ten opzichte van de annuïtaire methode. Dit verschil loopt geleidelijk af naar 0 in 2020. Vanaf 2021 zijn de afschrijvingskosten berekend op basis van de lineaire methode lager. In 2032 is het tot 2012 optredende (boekhoudkundige) verlies vrijwel volledig gecompenseerd.

Een wijziging van afschrijvingsmethode wordt gekwalificeerd als schattingswijziging. Dit brengt de verplichting met zich mee dat het effect hiervan ten gunste of ten laste dient te worden gebracht van de winst-en-verliesrekening van het boekjaar waarin de schattingswijziging wordt doorgevoerd en van de winst-en-verliesrekening van toekomstige jaren.

Vanwege bovenstaande schattingswijziging daalt het nettoresultaat over het boekjaar 2011 met een bedrag van EUR 12,5 miljoen en bedraagt daarmee EUR 11,2 miljoen negatief. Het resultaat uit gewone bedrijfsvoering bedraagt EUR 1,3 miljoen positief.

2. Resultaat

Het resultaat voor belastingen over 2011 bedraagt EUR 11,2 miljoen negatief ten opzichte van een resultaat voor belastingen over 2010 ad EUR 8,9 miljoen, een afname van EUR 20,0 miljoen.

De resultaten zijn in beide jaren beïnvloed door incidentele, niet vergelijkbare posten. De belangrijkste incidentele posten in 2011 betreffen hogere afschrijvingskosten in verband met de doorgevoerde schattingswijziging (EUR 15,1 miljoen), versnelde afschrijving goodwill (EUR 1,5 miljoen) en hoger resultaat uit deelneming in verband met hoge metaalprices (EUR 1,0 miljoen). Het met 2010 vergelijkbare resultaat voor belasting 2011 bedraagt dus circa EUR 4,5 miljoen.

Het resultaat 2010 werd in belangrijke mate beïnvloed door een boekwinst op de verkoop van locatie Hartelmond en de eenmalige kosten van de stoomkoppeling. Exclusief deze incidentele posten bedroeg het resultaat vóór belasting over 2010 circa EUR 6,4 miljoen.

Het genormaliseerde resultaat 2011 is daardoor afgenomen met EUR 1,9 miljoen ten opzichte van 2010. De belangrijkste oorzaken zijn:

- tariefsverlaging aandeelhouders (EUR 1,3 miljoen -/-),
- bijdrage van in 2011 overgenomen warmtenetten in Heerhugowaard, Langedijk en Saendelft in resultaat 2011 (EUR 0,4 miljoen) en
- aandeel in verlies in Horizon Energy bv (EUR 0,8 miljoen -/-).

Begin 2011 heeft NV HVC een belang van 75 procent genomen in Horizon Energy bv, een bedrijf dat zonnepaneelprojecten ontwikkelt en exploiteert. In 2011 is met name aandacht geweest voor de uitvoering van geplande projecten. In 2011 zijn nog relatief weinig projecten opgeleverd en in exploitatie genomen, naar verwachting volgt dit in 2012. Het resultaat voor belastingen van Horizon Energy bv bedraagt over 2011 EUR 0,8 miljoen -/-.

De mutatie in de belastinglast wordt hierna in dit hoofdstuk toegelicht.

3. Bedrijfsopbrengsten en -lasten

De bedrijfsopbrengsten en -lasten zijn ten opzichte van 2010 belangrijk beïnvloed door de exploitatie per 1 januari 2011 van de 5^e lijn in Dordrecht en door de consolidatie van Netwerk NV over geheel 2011.

De 5^e lijn in Dordrecht is in 2010 in bedrijf genomen, maar tot einde 2010 is deze bedrijfsvoering als proefbedrijf beschouwd, waardoor tot eind 2010 alle inkomsten en uitgaven ten gunste dan wel ten laste van de projectinvestering zijn gebracht.

De financiële gegevens van Netwerk NV zijn per 1 mei 2010 opgenomen in de resultaten van HVC. Boekjaar 2011 is het eerste volledige jaar waarin de exploitatie van deze dochteronderneming is geconsolideerd binnen de jaarrekening van HVC, waardoor de bedrijfsopbrengsten en -lasten stijgen ten opzichte van 2010.

In verband met het faillissement van de coöperatieve vereniging VAOP in 2011 heeft HVC de inzameling en afzet van oud papier overgenomen voor zover VAOP deze uitvoerde voor de aandeelhouders van HVC. Hierdoor zijn in 2011 de bedrijfsopbrengsten en -lasten met circa EUR 4,7 miljoen toegenomen.

De overname van Nuon van de warmtedistributienetten in Heerhugowaard, Langedijk en Saendelft (per 1 juli 2011 opgenomen in de resultatenrekening van HVC) heeft geleid tot EUR 2,7 miljoen hogere bedrijfsopbrengsten en EUR 2,3 miljoen hogere bedrijfslasten.

4. Financieringslasten

Het saldo van de rentebaten en -lasten is in 2011 met EUR 10 miljoen gestegen tot EUR 43,9 miljoen. De toename van de financieringslasten wordt met name veroorzaakt doordat in 2010 rentekosten ter grootte van EUR 9 miljoen zijn toegerekend aan het investeringsproject 5^e lijn in Dordrecht. Per 1 januari 2011 worden de rentekosten die samenhangen met deze investering ten laste gebracht van de winst-en-verliesrekening.

De in de rentelasten opgenomen garantstellingprovisie voor aandeelhouders bedraagt EUR 6,9 miljoen (2010: EUR 6,7 miljoen). De in het boekjaar uitgekeerde garantstellingprovisie wordt gebaseerd op de stand van de leningen waarvoor aandeelhouders zich garant hebben gesteld, per ultimo het voorafgaande boekjaar.

5. Aandeel in resultaat deelnemingen

Het resultaat uit deelnemingen bedraagt over 2011 EUR 3,0 miljoen, een toename van EUR 0,9 miljoen ten opzichte van 2010. De toename van dit resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van het resultaat van Cyclas vof als gevolg van de gestegen prijzen voor (non-)ferrometalen.

6. Belastingen

Ondanks het door de schattingswijziging optredende negatieve resultaat is de belastingdruk in het boekjaar nagenoeg gelijk gebleven aan die in 2010. Dat jaar was sprake van een relatief lage belastingdruk doordat in dat jaar het merendeel van het resultaat werd behaald met fiscaal vrijgestelde activiteiten. De relatief hoge belastingdruk over 2011 wordt hieronder nader toegelicht.

Het resultaat vóór belastingen wordt in 2011 in belangrijke mate beïnvloed door niet-afrekbare kosten in de vorm van reguliere en versnelde afschrijvingen van betaalde goodwill. Het fiscale resultaat is daardoor hoger dan het in de jaarrekening 2011 gepresenteerde commerciële resultaat vóór belastingen, hetgeen leidt tot een hogere VPB-last.

De fiscale verliezen van HVC zijn in de balans als vordering opgenomen, rekening houdend met de omvang van de verwachte verrekenbare winsten. Gezien de op dit moment ingeschatte toekomstige resultaatsontwikkeling van de fiscaal belaste activiteiten, is over 2011 een bedrijfslast van EUR 1 miljoen verantwoord voor het naar verwachting verloren gaan van verrekenbare verliezen in 2012 en verder.

HVC is in gesprek met de Belastingdienst over de wijze waarop in het verleden behaalde resultaten moeten worden verdeeld (transfer pricing) over de binnen de groep aanwezige vennootschappen. Het geschatte financiële effect van de afwikkeling van deze discussie is, vooruitlopend op een definitieve overeenkomst, in de jaarrekening 2011 als last verwerkt.

7. Bestemming van het resultaat

De raad van commissarissen stelt de aandeelhouders voor het negatieve nettoresultaat na belastingen van EUR 11,2 miljoen te onttrekken aan de overige reserves.

8. Investerings

De investeringen in (im)materiële vaste activa bedragen in 2011 EUR 78 miljoen. De grootste investeringen betreffen de nieuwbouw van de vergister in Middenmeer, de verwerving van de warmtenetten in Heerhugowaard, Langedijk en Saendelft en de verwerving van en investeringen in Horizon Energy bv. Daarnaast is geïnvesteerd in modificaties en vervangingen in de verwerkingsinstallaties en in afvalbrengstations en inzamelmaterieel voor het afvalbeheer.

De investeringen in andere deelnemingen en verstrekte leningen u/g hebben met name betrekking op de eerste fase van de participatie in windpark Gemini. De totale investering in 2011 in dit project bedraagt EUR 22,5 miljoen. Het geplande offshorewindpark ligt 55 kilometer ten noordoosten van Schiermonnikoog en heeft een totale capaciteit van 600 MW. De participatie in Gemini vindt gefaseerd plaats. Het huidige aandeel van NV HVC bedraagt 10 procent. Het aandeel wordt verhoogd naar 15 procent bij financial close.

9. Verwerkingstarieven

Het aandeelhouderstarief voor de verwerking van brandbaar afval is ten opzichte van 2010 met EUR 2 per ton gedaald naar EUR 77 per ton. Het tarief voor overslag en transport is gecontinueerd (EUR 14 per ton). Het aandeelhouderstarief voor de verwerking van slib bedraagt in 2011 EUR 76,31 (2010: EUR 77,31) per ton. Het verwerkingstarief van gft bedroeg, net als in 2010, EUR 45 per ton. Het tarief voor de overslag en transport van gft is eveneens gelijk gebleven en bedraagt EUR 9 per ton.

Het tarief voor de verwerking van bedrijfsafval varieert, afhankelijk van de looptijd van overeenkomsten en logistieke afspraken. De tarieven voor de verwerking van bedrijfsafval staan onder druk door de huidige marktsituatie.

Alle vermelde bedragen zijn exclusief omzetbelasting.

10. Financiering

De uitstaande leningen bedragen ultimo 2011 EUR 916 miljoen (ultimo 2010: EUR 874 miljoen). Het merendeel van deze leningen is verstrekt door BNG. Het gemiddelde rentepercentage waartegen HVC leent, bedraagt ultimo 2011 4,09 procent tegen 4,07 procent ultimo 2010.

Voor de meeste langlopende leningen hebben de aandeelhouders zich garant gesteld. HVC vergoedt deze garantstelling in de vorm van een provisie. Het hierboven vermelde gemiddelde rentepercentage is exclusief deze provisie.

De strategie bij de financiering van investeringen is gericht op zo laag mogelijke rentelasten zonder onnodige risico's. Er wordt daarom geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten. Voor een nadere toelichting op de financierbaarheid van de activiteiten verwijzen we naar het hoofdstuk Risicobeheer.

11. Energiesubsidies

Zonder bijdrage van de overheid kan de prijs van duurzame energie niet concurreren met energie die is opgewekt met brandstof van fossiele oorsprong. Naar verwachting worden de verschillen kleiner door technologische ontwikkeling en door het verdisconteren van de maatschappelijke kosten van milieueffecten die met het gebruik van fossiele energie samenhangen. De tabel op deze pagina geeft een overzicht van energiesubsidies die HVC heeft ontvangen in 2011.

Kader: Energiesubsidies HVC, inclusief [minderheids]deelnemingen.				
Entiteit	Subsidie	Subsidieobject	Exploitatie / investeringssubsidie	Bedrag
NV HVC	MEP	BEC	Exploitatie	20.542.000
DRSH	MEP	SVI	Exploitatie	294.000
NV HVC	SDE	5e lijn	Exploitatie	1.603.000
NV HVC	EOS/KTO	Bijdrage onderzoek Milena	Exploitatie	1.000.000 ¹
NV HVC	WBSO	Bijdrage in loonkosten	Exploitatie	60.000
Horizon Energy BV	SDE	Opgewekte e met zonnepanelen	Exploitatie	243.000
			TOTAAL	23.742.000

12. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedroeg ultimo 2010 EUR 98,9 miljoen. De mutaties in het eigen vermogen in 2011 betreffen voornamelijk een kapitaalstorting van EUR 6.000 in verband met de toetreding van nieuwe aandeelhouders en de resultaatbestemming over 2010. Het resultaat 2011 bedraagt EUR 11,2 miljoen negatief. Na verwerking conform voorstel van het resultaat 2011 bedraagt het eigen vermogen ultimo 2011 EUR 87,7 miljoen.

13. Risico's

Een beschrijving van de belangrijkste bedrijfsrisico's van HVC treft u aan in het hoofdstuk Risicobeheer. In de jaarrekening worden de financiële risico's toegelicht.

14. Vooruitblik 2012

De huidige economische omstandigheden leiden tot dalende inkomsten uit de verwerking van bedrijfsafval. De ingezette koers op maximering van hergebruik zet de bezettingsgraad van de AEC's verder onder druk. De slibaanvoer naar de SVI daalt ten gevolge van maatregelen rond rioolwaterzuiveringsinstallaties. Door veroudering van installaties neemt ook de kans op storingen toe. Voornoemde factoren lijken een grotere impact te krijgen dan geraamd in de begroting 2012. Deze omstandigheden dwingen primair tot verdergaande bezuinigingen, om de negatieve effecten van deze ontwikkelingen op de inkomsten van HVC te ondervangen. Daarnaast is ook een verhoging van de inkomsten en een daling van de kosten gewenst. Bij de vaststelling van het tarievenbeleid zal hiermee rekening worden gehouden. Een stringent bezuinigingsprogramma richt zich op verdergaande interne kostenbeheersing.

¹ De Milena is een gezamenlijk project van ECN en HVC. HVC is penvoerder voor deze subsidie, waarvan 30 procent naar ECN vloeit en 70 procent naar HVC.

De komende periode overleggen wij met de deelnemers in HVC om te bespreken hoe we de negatieve effecten kunnen ondervangen van de hiervoor genoemde omstandigheden op het financiële meerjarenperspectief.

Voor 2012 worden investeringen geraamd ten bedrage van EUR 76 miljoen. Dit bedrag betreft deels vervangingsinvesteringen en is exclusief verwachte (uitbreiding van) participaties in windparken en overige duurzame-energieprojecten. Omvangrijke investeringen worden vooraf ter goedkeuring voorgelegd aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

3. Bedrijfsactiviteiten

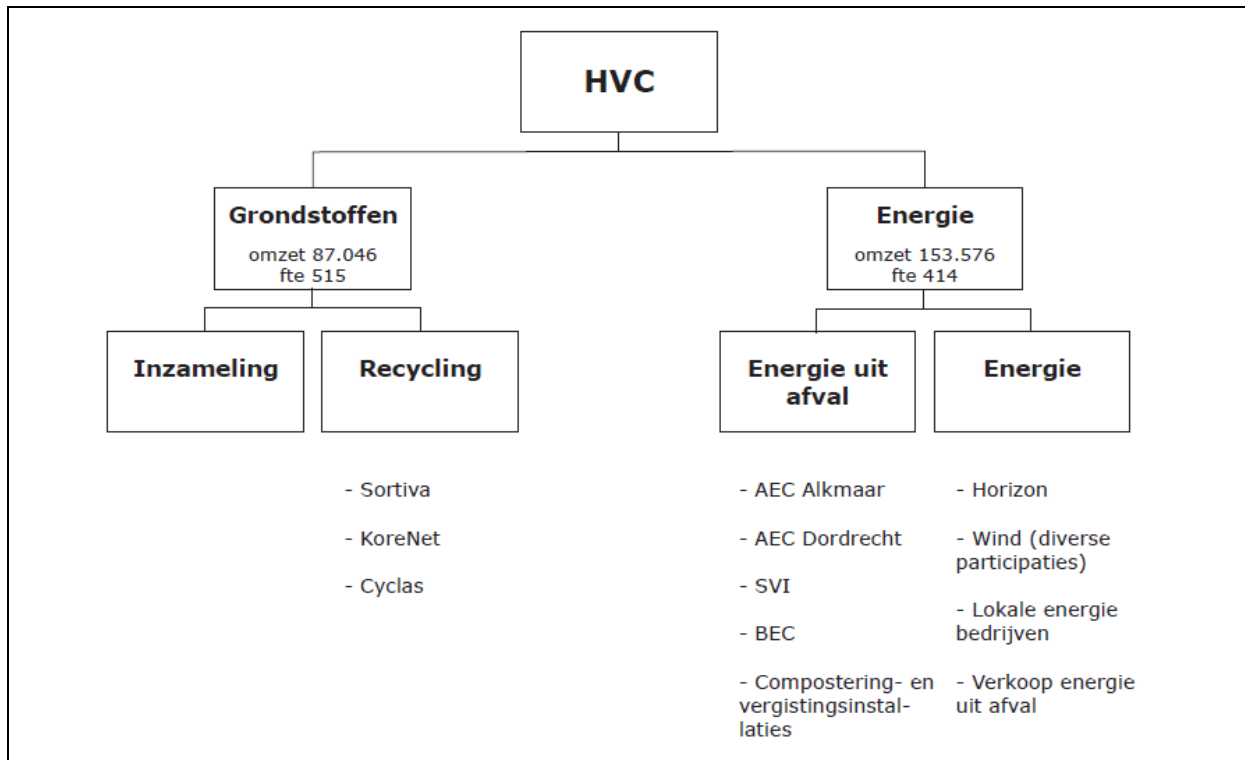
1. Algemeen

HVC is als nutsbedrijf van en voor gemeenten en waterschappen actief op het gebied van afvalbeheer en duurzame energie. Binnen dit werkveld onderscheiden we de volgende activiteiten:

- *Inzameling, recycling en grondstoffenmanagement*
HVC voert voor dertig gemeenten afvalbeheertaken uit, waaronder afvalinzameling (stand aanvang 2012). De doelstelling bij de inzameling van afvalstromen is het maximaal benutten van hergebruiksmogelijkheden. Hiervoor ontwikkelen we inzamelmethode die het gescheiden aanbieden van afvalcomponenten stimuleren en die de inzamelkosten verlagen. HVC is als aandeelhouder van Sortiva BV mede-eigenaar van een afvalscheidingsinstallatie, waarmee onder meer grof huishoudelijk afval wordt gescheiden in voor hergebruik geschikte deelstromen. De gescheiden deelstromen uit huishoudelijk afval zet HVC af aan marktpartijen voor inzet in productieprocessen of verdere opwerking.
- *Productie en levering van duurzame energie*
Afvalreststromen en biomassastromen benut HVC voor de productie van elektriciteit, warmte en gas. HVC beschikt over twee afvalenergiecentrales (AEC's), een slibverbrandingsinstallatie (SVI), een vergistingsinstallatie en een bio-energiecentrale (BEC). HVC is als aandeelhouder van Natuurgas Overijssel BV mede-eigenaar van een vergistingsinstallatie in Zwolle. Om bij te dragen aan het CO₂-reductiebeleid van haar aandeelhouders, participeert HVC ook in de ontwikkeling en exploitatie van duurzame energiebronnen, zoals wind en zon.

Naast bovengenoemde operationele activiteiten, biedt HVC gemeenten en waterschappen faciliteiten aan zoals beleidsadviesing, voorlichtings- en educatiemiddelen en deelname aan onderzoeksprogramma's ten aanzien van diverse aspecten van afvalbeheer en duurzame energie. De meeste activiteiten worden in eigen beheer uitgevoerd.

Enkele activiteiten besteden we uit aan derden, voor zover dit voor continuïteit, effectiviteit en kostenvoordelen biedt.

2. Inzameling en hergebruik

2.1 Inzameling

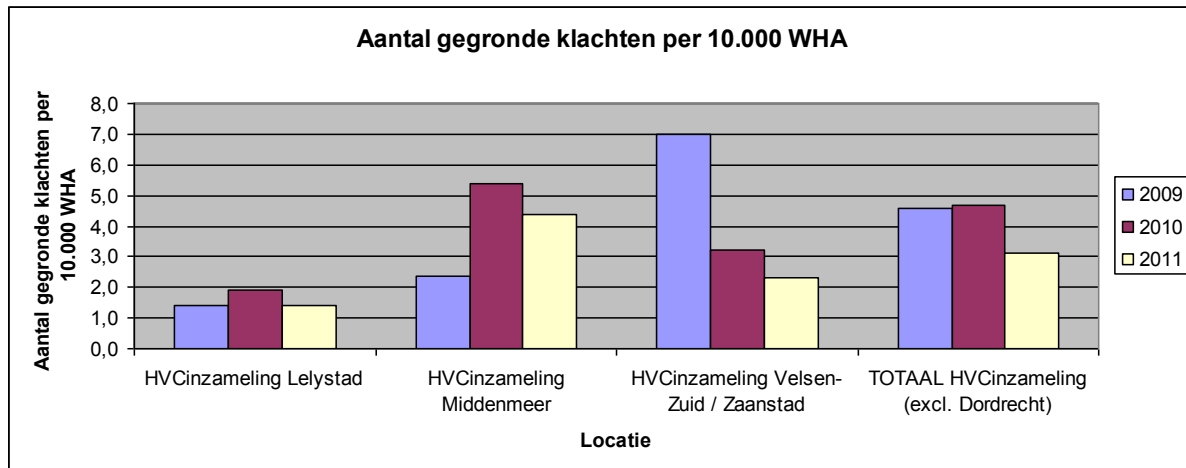
Dienstverlening

HVC zamelt afval in voor de gemeenten in de regio Dordrecht (Drechtsteden), de gemeenten gelegen in het gewest Kop van Noord-Holland, de regio West-Friesland, de gemeenten Zaanstad, Bergen en Wormerland, alsmede de gemeenten Lelystad, Noordoostpolder en Zeewolde. In totaal gaat het daarbij per 1 januari 2012 om dertig gemeenten. De afvalinzamelingsactiviteiten van HVC voor de gemeenten Lelystad, Noordoostpolder en Zeewolde zijn op 31 maart 2002 gestart voor een periode van tien jaar. Met het oog op het aanstaande einde van deze overeenkomst, hebben deze gemeenten de dienstverleningsovereenkomst verlengd met een nieuwe periode van tien jaar.

Een deelnemende gemeente die de inzameling van afval niet meer zelf wenst uit te voeren, kan deze activiteit overdragen aan HVC. De dienstverlening kan variëren, afhankelijk van specifieke wensen. Zo kunnen de introductie van ondergrondse inzamelsystemen en de realisatie van afvalbrengplaatsen worden gefaciliteerd. HVC biedt ook beleidsondersteuning, bijvoorbeeld met het opstellen van een voorstel voor een gemeentelijk afvalbeleidsplan, waarin landelijke doelstellingen worden vertaald naar uitvoering op gemeentelijk niveau.

In zo'n plan worden hergebruikdoelstellingen zo veel mogelijk afgewogen binnen de gemeentelijke context. Met een uitvoeringsplan kunnen gewenste maatregelen planmatig worden gerealiseerd. Resultaatgericht werken is het uitgangspunt, evenals een transparante kostenstructuur. In het verlengde van de overname van afvalinzameltaken, voert HVC voor enkele gemeenten tevens reinigingsdiensten uit, zoals gladheidbestrijding, en taken op het gebied van het beheer van openbare ruimte.

Tevredenheid onder burgers

Het aantal klachten van burgers over de afvalinzamelingsactiviteiten is in 2011 relatief fors afgenomen. Over het algemeen hebben de klachten betrekking op gedrag van chauffeurs tijdens de afvalinzameling en op niet geleegde containers die ter inzameling werden aangeboden. Het afgelopen jaar is op basis van deze klachten veel aandacht besteed aan een verbetering van de dienstverlening.

Optimalisaties

HVC's activiteiten op gebied van afvalinzameling hebben voldoende schaalgrootte bereikt voor een efficiënte bedrijfsvoering. Om de aanwezige mogelijkheden daarvoor beter te benutten, wordt meer samenhang gebracht tussen de tot nu toe nog zelfstandig opererende locaties. Ondersteunende diensten, zoals logistiek, klantenservice, bedrijfsbureau en middelenbeheer, worden in de periode tot medio 2012 geïntegreerd. De organisaties van de inzameling voor Zaanstad en de IJmond-gemeenten (ReinUnie) zijn reeds samengevoegd.

Ook de logistieke planning van inzamelvoertuigen wordt verbeterd, zodat minder kilometers hoeven te worden gereden. Daardoor dalen kosten en CO₂-emissies. De voor deze planning benodigde software wordt in 2012 geïmplementeerd. Dan kunnen ook weeggegevens centraal worden verwerkt, ondergrondse inzamsystemen worden gemonitord en – op termijn – weeggegevens van minicontainers worden verwerkt.

Gladheidsbestrijding

Bij de gladheidsbestrijding tijdens de winter van 2010-2011 deden zich enkele knelpunten voor. Vooral een te beperkte voorbereiding en onvoldoende afstemming en communicatie met de betreffende gemeenten leidden tot een onvoldoende kwaliteit van dienstverlening. Alle knelpunten zijn geëvalueerd. Het afgelopen strooiseizoen bleek sprake van een belangrijke verbetering. Wij verwachten dat alle knelpunten zijn weggenomen vóór het strooiseizoen 2012-'13.

CO₂-emissies

Onze inzamelingsactiviteiten leiden tot CO₂-emissies. De inzamelvoertuigen rijden voor het merendeel op diesel, een klein deel rijdt op aardgas, met relatief lagere emissies. Overschakeling op groen gas leidt tot CO₂-neutraal transport. Het afgelopen jaar is met de Milieufederatie Noord-Holland op basis van een convenant afgesproken dat vanaf 2012 alle nieuwe inzamelvoertuigen op aardgas rijden. Rijden op gas of elektriciteit is deels ook haalbaar voor andere bedrijfsauto's. Chauffeurs worden gestimuleerd om zuinig en rustig te rijden, mede met het oog op de verkeersveiligheid.

Gebruik schonere brandstof

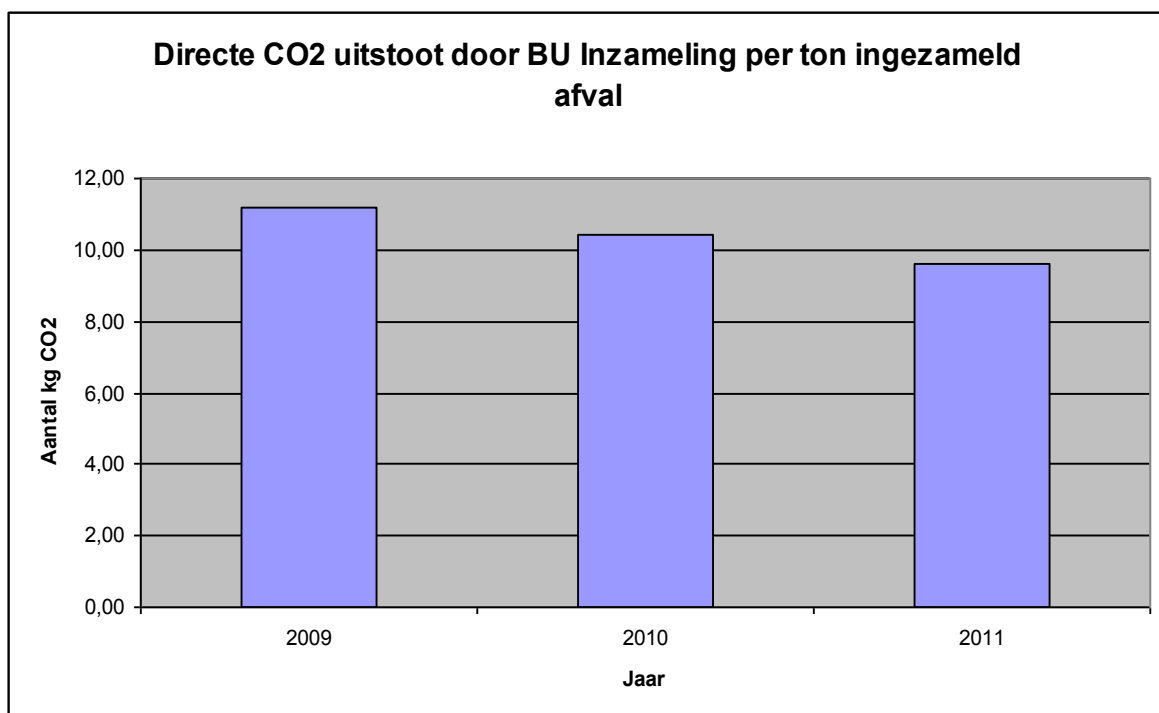
Onze inzamelingsactiviteiten zorgen voor de uitstoot van CO₂. De inzamelwagens rijden nu nog voornamelijk op diesel. Een klein deel rijdt op aardgas. De komende jaren willen we deze balans verder omvormen. De inzet van aardgas zorgt voor een reductie van de CO₂-uitstoot. Wanneer je overstapt op groen gas, kan er in potentie zelfs CO₂-neutraal ingezameld worden. Dit zien wij als wenselijke ontwikkeling.

We hebben in 2011 stappen in deze richting gezet door een convenant te tekenen met de milieufederatie, waarin dit benadrukt werd. Concreet spraken we af dat wij vanaf 2012 alleen inzamelvoertuigen zullen aanschaffen die op aardgas rijden. In de loop van de tijd, zullen de wagens

overschakelen op biogas. Ook bij andere bedrijfsauto's zullen we onderzoeken of rijden op aardgas of elektriciteit haalbaar is. Ook stimuleren we chauffeurs om zuiniger te rijden.

Bovendien investeren we samen met Roteb in de ontwikkeling van een serieel hybride inzamelvoertuig. Met ruimte voor elf ton afval wordt het hybride voertuig, de zogenaamde achterlader, het grootste inzamelvoertuig in ons land met een serieel hybride aandrijfsysteem. De wagen kan een uur rondrijden en afval persen op elektriciteit. We verwachten dat het duurzame voertuig in 2013 operationeel is.

Op dit moment ontwikkelen enkele Nederlandse marktpartijen een serieel hybride inzamelvoertuig, waarin een kleine, efficiënte brandstofmotor functioneert als generator voor elektrische aandrijving. Met een laadvermogen van elf ton afval wordt dit het grootste elektrisch aangedreven inzamelvoertuig in Nederland. HVC en Roteb treden met ondersteuning van Sita op als *launching customer* van één voertuig. Levering wordt verwacht in 2013.

De CO₂-emissie per ton ingezameld afval is in 2011 circa 8 procent afgenomen ten opzichte van 2010. Er is in 2011 veel aandacht besteed aan route-optimalisatie. Zo zijn de zogenaamde winterwijken ingevoerd voor het inzamelen van gft-afval. Vanwege het lagere gft-aanbod in de winter is het mogelijk om met minder voertuigen in te zamelen. Daarnaast zijn in 2011 alle chauffeurs getraind in 'het nieuwe rijden', dat is gericht op brandstofbesparing.

2.2 Hergebruik

Beleidskaders

Doelstellingen voor hergebruik van huishoudelijk afval dienen rekening te houden met het Landelijk Afvalbeheer Plan 2 (LAP2), alsmede de Kaderrichtlijn Afvalstoffen. LAP2 heeft betrekking op de periode 2009-2015. Het plan kent de volgende, voor HVC relevante, algemene uitgangspunten:

- Het beperken van het ontstaan van afvalstoffen.
Dit betekent dat de groei van het totale afvalaanbod moet zijn ontkoppeld van de economische groei. Producthergebruik via kringloopwinkels is hiervan een voorbeeld.
- Het beperken van de milieudruk van de activiteit 'afvalbeheer'.
Dit betekent dat in principe zo veel mogelijk afval nuttig moet worden toegepast, dat alleen

afval dat niet nuttig kan worden toegepast mag worden verwijderd en dat alleen het onbrandbare afval mag worden gestort. Materiaalhergebruik is hiervan een voorbeeld.

- Het vanuit ketengericht afvalbeleid beperken van de milieudruk van productketens (grondstofwinning, productie, gebruik en afvalbeheer, inclusief hergebruik). Dit betekent onder meer dat voor vermindering van milieudruk in de afvalfase de gehele keten in beschouwing wordt genomen en dat de inzet op vermindering van de milieudruk in de afvalfase niet mag resulteren in afwenteling van milieudruk op andere fases in de keten. Een keuze om een afvalstroom niet langer te storten maar te recyclen, mag bijvoorbeeld niet leiden tot een hogere milieubelasting ten gevolge van het productieproces waarin de betreffende secundaire grondstoffen worden ingezet.
- In 2015 dient 60 procent van de vrijkomende hoeveelheid huishoudelijk afval nuttig te worden toegepast in de vorm van materiaal- of producthergebruik. Het werkelijke recyclingpercentage van huishoudelijk afval schommelt al jaren tussen de 48 en 53 procent.

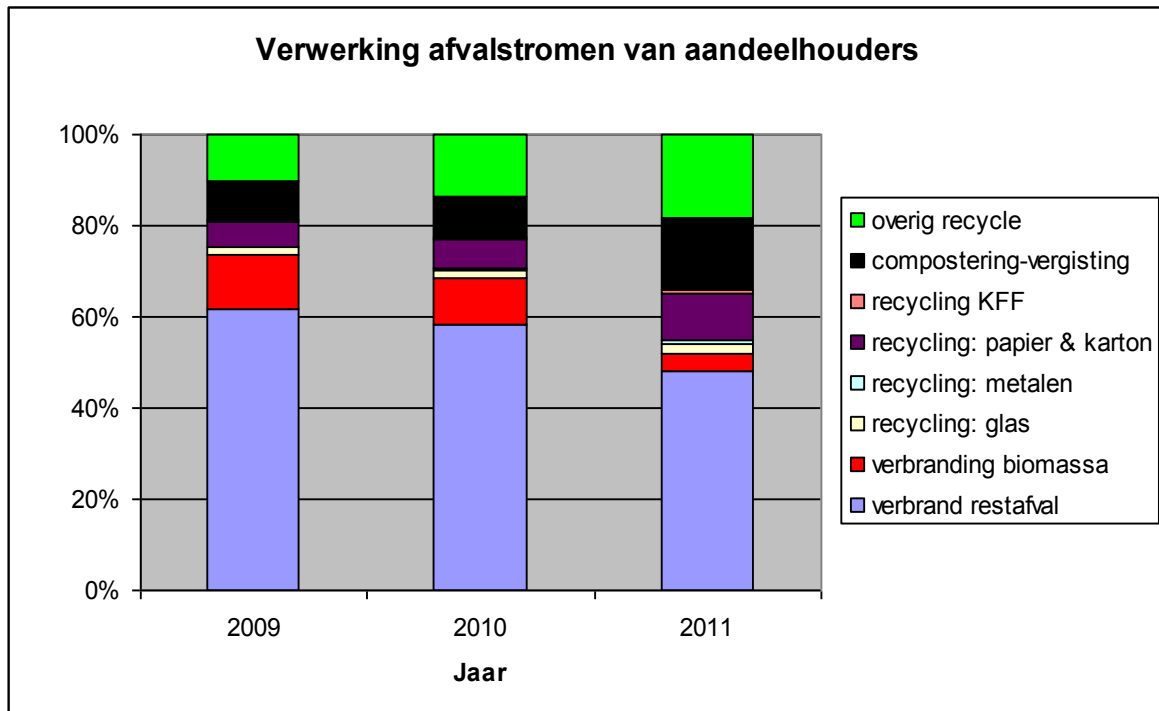
Afvalbeheer behoort volgens LAP2 onderdeel te zijn van een keten, waarin integraal wordt nagedacht over grondstoffenwinning, productontwerp, materiaalgebruik, product- en materiaalhergebruik en terugwinning van grondstoffen en energie. Afvalbeleid wordt daarmee materiaalketenbeleid. Met een ketenbenadering, waarin bijvoorbeeld LCA's (lifecycleanalyses) een rol spelen, kunnen keuzes voor hergebruik of vormen van nuttige toepassing in een realistisch perspectief worden gebracht, waarbij een integrale beschouwing plaatsvindt van mogelijke milieuverbeteringen. De voorkeursvolgorde van verwerking dient volgens LAP2 niet als een dogmatisch gegeven te worden beschouwd. Het belang van het terugwinnen van grondstoffen uit afval krijgt steeds meer nadruk. In zijn brief "Meer waarde aan Afval" van augustus 2011, spreekt staatssecretaris Atsma de ambitie uit om het totale recyclingpercentage van alle afvalstromen te verhogen van 80 naar 83 procent. Voor de stroom huishoudelijk afval dient het hergebruikpercentage te worden verhoogd van 50 naar 60 à 65 procent. In de brief beschrijft staatssecretaris Atsma ook de acties die volgens hem nodig zijn om deze toename van hergebruik te realiseren. De huishoudens moeten de benodigde inspanning leveren voor het verhogen van het hergebruikpercentage van huishoudelijk afval. De bijdrage van het Rijk beperkt zich vooral tot voorlichtingscampagnes.

Samenwerking met kringloopwinkels

Om het ontstaan van afvalstoffen te beperken, werkt HVC samen met kringloopbedrijven, zoals Noppes (Hoorn, Grootebroek, Zaandam) en Rataplan (Den Helder en Schagen). Deze kringloopbedrijven voldoen aan een aantal voorwaarden. Zo wordt werk geboden aan mensen die kansarm zijn op de arbeidsmarkt, is er geen winstoogmerk en wordt producthergebruik bevorderd. Daarnaast stelt HVC lidmaatschap van de Branchevereniging Kringloopbedrijven Nederland verplicht. Sinds begin 2011 werken wij ook samen met kringloopwinkels van Het Goed in Zaandam.

Prioritaire stromen

LAP2 onderscheidt afval stromen waarvan de milieubelasting in een deel van de keten relatief zwaar is en die daarom met prioriteit aandacht behoeven. Dit zijn grof huishoudelijk afval, papier en karton, textiel en groente-, fruit- en tuinafval (gft).

Om te kunnen toetsen of aan de landelijke hergebruiksdoelstellingen wordt voldaan, dient een volledig beeld beschikbaar te zijn van de gescheiden ingezamelde deelstromen en de hoeveelheid restafval. Bovenstaande grafiek geeft voor de jaren 2009 en 2010 aan hoeveel procent van de aan HVC ter verwerking aangeboden stroom huishoudelijk afval wordt hergebruikt.

De kolom voor 2011 geeft het afvalaanbod weer van de aandeelhoudende gemeenten waarvoor HVC het volledige afvalbeheer verzorgt. De kolom laat zien dat in 2011 nog 48 procent van het restafval wordt verbrand. Volgens LAP2 dient in 2015 dit percentage te zijn gedaald naar 40 procent. De inspanningen van HVC om het hergebruik van huishoudelijk restafval te bevorderen worden hieronder toegelicht.

Kader: Proef 'Droog & Herbruikbaar'

Om gemeenten te ondersteunen bij het realiseren van meer ambitieuze hergebruikdoelstellingen vindt onderzoek plaats naar de haalbaarheid daarvan.

Hergebruik start met gescheiden afvalinzameling. In 2011 is HVC in Noordoostpolder en Sliedrecht een proef gestart met het gecombineerd inzamelen van de droge recyclebare stromen ('Droog & Herbruikbaar'). Als nat en droog afval bij afvalinzameling gemengd zijn, kan deze stroom niet meer achteraf worden gescheiden in herbruikbare stromen. De proef veronderstelt dat droge en herbruikbare afvalcomponenten, zoals papier, metaal, textiel en kunststof, na gecombineerde inzameling wel kunnen worden gescheiden, met behoud van de voor hergebruik benodigde kwaliteit. Daarmee zou het hergebruik van het huidige huishoudelijke restafval aanzienlijk kunnen toenemen. De eerste - voorlopige - resultaten zijn positief. Er wordt ruim een kwart extra aan droge en herbruikbare componenten ingezameld. Het aanbod van restafval is met een zelfde hoeveelheid afgenomen.

In 2012 vindt een evaluatie plaats. Na succesvolle afronding van de proeven, waarbij vragen naar de optimale inzamelstructuur zijn beantwoord, zullen de implementatiemogelijkheden worden onderzocht. Duidelijk is dat daarvoor grootschalige mechanische afvalscheidingcapaciteit nodig is. De huidige installaties schieten daarvoor tekort. Op dit moment vindt een oriëntatie plaats op de ontwikkelingsmogelijkheden daarvan.

Gerichte inzet op hergebruik heeft daarom op termijn consequenties voor de benutting van verbrandingscapaciteit door restafval. Een zorgvuldig transitieproces van verbranden naar hergebruik, gebaseerd op gezamenlijke beleidsafspraken van de aandeelhouders is een voorwaarde. Wij zullen hiervoor voorstellen ontwikkelen.

Grof huishoudelijk afval

Bij de inzameling van grof huishoudelijk afval (GHA) werkt HVC samen met kringloopbedrijven. Burgers die contact opnemen voor de inzameling van GHA, vragen wij of zij ook herbruikbare artikelen ter inzameling aanbieden. Als dat het geval is, schakelen wij voor inzameling het lokale kringloopbedrijf in.

Door een beperkte inzameling van GHA aan huis worden burgers gestimuleerd deze afvalstromen zelf te brengen naar afvalbrengplaatsen, waar afval wordt gescheiden naar hergebruikmogelijkheid. Het aanbod GHA is in het boekjaar gedaald van 61.000 naar 47.000 ton.

Integraal ingezameld GHA wordt conform LAP2 gesorteerd in een scheidingsinstallatie. Sortiva BV, een samenwerkingsverband van HVC en GP Groot, heeft in 2010 een nieuwe, geavanceerde scheidingsinstallatie in bedrijf genomen. Het scheidingsrendement van integraal ingezameld huishoudelijk afval is met deze nieuwe installatie toegenomen van 50 naar 70 procent.

Papier en karton

In 2011 is door of in opdracht van HVC en met hulp van vrijwilligers van scholen en verenigingen ruim 56.000 ton papier en karton ingezameld. Na het faillissement van de coöperatieve vereniging VAOP in 2011 dreigde de afzet van oud papier van gemeenten te stagneren. HVC heeft hierop de rol van VAOP voor de deelnemende gemeenten overgenomen.

Textiel

Textiel is een waardevolle afvalstroom waarvan de beste kwaliteit in de kringloopwinkels hangt. Mindere kwaliteiten worden door de handel geëxporteerd naar Oost-Europa en Afrika. Van textiel dat niet meer geschikt is als kleding, wordt poetskatoen gemaakt. De meeste gemeenten waarvoor HVC de afvalinzameling verzorgt, kennen een brengsysteem voor textiel. Dit textiel, in 2011 zo'n 1500 ton, wordt in overleg met de betrokken gemeenten aangeboden aan lokale kringloopbedrijven. Textiel is de kurk waar een kringloopwinkel financieel op drijft.

Groente-, fruit- en tuinafval

Bij de meeste woningen in de deelnemende gemeenten, wordt groente-, fruit- en tuinafval (gft) gescheiden ingezameld. Het merendeel van dit gft wordt sinds 2011 vergist, waarbij groen gas wordt geproduceerd, dat wordt opgewerkt tot aardgaskwaliteit. Sinds medio maart 2012 wordt dit gas aan het net geleverd. Het residu na vergisting wordt gecomposteerd. In het boekjaar hebben de gemeenten binnen het verzorgingsgebied 145.000 ton gft aangeboden, 3.000 ton meer dan in 2010.

Restafval en zuiveringsslib

Huishoudelijk restafval wordt verbrand in de twee afvalenergiecentrales van HVC in Alkmaar en Dordrecht. Zuiveringsslib wordt verwijderd in de slibverbrandingsinstallatie van HVC. Met name bij de verbranding van restafval wordt (duurzame) energie geproduceerd. Hieronder lichten we dit nader toe. De reststoffen die overblijven na verbranding van restafval en zuiveringsslib zijn voor het merendeel herbruikbaar of nuttig toepasbaar.

Reststoffen

Metalen

Na verbranding van huishoudelijk restafval en bedrijfsafval resteert ruwe bodemas. Deze bodemas bevat diverse ferro- en non-ferrometalen. De bodemas van de afvalenergiecentrales Dordrecht en Alkmaar wordt opgewerkt in Alkmaar. De opwerkingsinstallatie kent een hoog scheidingspercentage van ferro- en non-ferrometalen en genereert vanwege de huidige metaalprijzen een hoge opbrengst.

Bodemas

Jaarlijks wordt circa 225.000 ton ruwe bodemas uit Dordrecht en Alkmaar opgewerkt tot secundaire bouwstof voor de wegenbouw. Bodemas wordt onder geconditioneerde omstandigheden ingezet als funderingsmateriaal in taluds van wegen, overeenkomstig de toepassingseisen van het besluit Bodemkwaliteit.

In 2011 zijn verschillende wegenbouwprojecten uitgevoerd, waardoor de productie van ruim anderhalf jaar in 2011 verkocht en geleverd is. Ook voor 2012 zijn de vooruitzichten voor afzet goed. In 2011 is circa 380.000 ton gecertificeerde bodemas afgezet.

HVC is mede-initiatiefnemer van een demo-installatie om de kwaliteit van bodemas door middel van een chemisch wasprocedé zodanig te verbeteren, dat bodemas voldoet aan de criteria van categorie 1 van het Bouwstoffenbesluit (vrij toepasbare, schone bouwstof).

Vliegas

De bij verbranding vrijkomende vliegas wordt voornamelijk gebruikt als vulstof in asfaltbeton, overeenkomstig de daarvoor geldende regelgeving. Deels wordt vliegas toegepast als funderingsmateriaal in diepgelegen schachten van een Duitse zoutmijn te Sondershausen. Zo kan de huidige grootschalige bodemdaling in het bewoonde gebied beperkt worden. De mijnschachten liggen enkele honderden meters beneden het laagste grondwaterpeil. In 2011 is circa 35.000 ton vliegas op deze wijze toegepast.

Zouten

Bij het rookgasreinigingsproces komen zouten vrij. Deze bestaan uit een mengsel van natrium- en calciumchloriden. Vooralnog zijn er geen mogelijkheden om tegen verantwoorde kosten hergebruik mogelijk te maken. Afzet van deze zouten vindt plaats in diepgelegen schachten van een Duitse zoutmijn te Sondershausen. In 2011 ging het om totaal circa 8.200 ton.

Filterkoek

De verontreinigingen die worden afgevangen bij de rookgaswassers worden geconcentreerd in zogenoemde filterkoek. De vrijkomende filterkoek wordt in bigbags verpakt en geplaatst in een geïsoleerd stortvak, waar deze stoffen zich niet kunnen verspreiden. In 2011 betrof dit circa 2.700 ton, waarvan meer dan 95 procent afkomstig is uit de AEC Alkmaar.

Verbrandingsresidu zuiveringsslib

Fosfaat speelt een essentiële, niet vervangbare rol in de wereldvoedselvoorziening. Door uitputting van bestaande voorraden en door uitspoeling naar oppervlaktewater wordt dit mineraal steeds schaarser. Bij de zuivering van afvalwater in rioolwaterzuiveringsinstallaties wordt fosfaat afgevangen in het zuiveringsslib. Het verbrandingsresidu van RWZI-slib bevat 20-25 procent fosfaat, vergelijkbaar met fosfaaterts. Het gaat daarbij om een hoeveelheid van circa 12.000 ton fosfaat op jaarbasis, gelijk aan het jaarlijkse kunstmestverbruik in Nederland.

De komende twee jaar vindt samen met zuiveringsslibverwerker SNB en fosfaatproducent EcoPhos grootschalig onderzoek plaats naar mogelijkheden van terugwinning van fosfaat uit verbrandingsresiduen.

2.3 Duurzame energie

2.3.1. Doelstellingen

De deelnemende overheden hebben op grond van de klimaatakkoorden met het Rijk en aanvullende beleidskeuzes de ambitie om gemiddeld 20 procent van het energieverbruik te verduurzamen. Het huidige kabinet heeft zijn doelstelling verlaagd naar 14 procent, nog steeds een zeer omvangrijke opgave. De huidige energieconsumptie in het geografische gebied van de aandeelhouders bedraagt circa 260 PJ/jaar. Op het grondgebied van de aandeelhouders zijn productiemiddelen aanwezig en/of door derden gepland met een productieomvang van 20 PJ/jaar. Voor de periode tot 2020 resteert dus nog een aanzienlijke opgave.

2.3.2 Energievisies en routekaarten

Aan de hand van energievisies en routekaarten analyseren wij voor elke aandeelhouder de acties die nodig zijn om de eigen klimaatdoelstellingen te realiseren. De energievisie geeft gemeenten en waterschappen een beeld van de energievraag binnen de gemeente/het waterschap. Vervolgens kwantificeert de energievisie de mogelijkheden om in deze vraag met duurzame bronnen als zon, wind, water en biomassa te voorzien. Hiermee kunnen gemeenten en waterschappen bepalen in welke mate en in welk tempo zij hun klimaatdoelstellingen willen verwezenlijken. In 2011 is voor ruim 85 procent van de aandeelhouders een energievisie opgesteld. Het vervolg op de energievisie, de zogenoemde routekaart, werkt de te nemen maatregelen uit. Die geeft daarmee concreet aan hoe energiebesparing en duurzame-energieopwekking kunnen worden gerealiseerd. Voor twee gemeenten is in 2011 een routekaart afgerond. Voor een aantal andere gemeenten zijn routekaarten in voorbereiding.

2.3.3 Energieproductie en CO₂-besparing

HVC produceert duurzame elektriciteit, gas en warmte door benutting van afvalstoffen en biomassa als energiebron, voor zover hergebruik niet mogelijk is, en uit andere duurzame bronnen. In totaal heeft HVC in 2011 844 GWh geproduceerd, waarvan 811 GWh elektrisch en 33 GWh thermisch. De duurzame netto-energieproductie uit afval en biomassa bedraagt 1,5 PJ/jaar. Bronnen zijn de organische fractie van het huishoudelijk afval (0,9 PJ) en biomassa die wordt benut als brandstof in de bio-energiecentrale (0,6 PJ). De elektriciteitsproductie is in 2011 met circa 6 procent toegenomen ten opzichte van 2010. Deze toename hangt vooral samen met de volledige inbedrijfname van lijn 5 van de AEC Dordrecht.

In 2011 is 0,8 GWh opgewekt door wind op land. 0,7 GWh is opgewekt door zonne-energie.

Emissies van CO₂ van niet-fossiele oorsprong leiden niet tot een klimaateffect: een zelfde hoeveelheid CO₂ wordt met de groei van biomassa uit de atmosfeer verwijderd. De geëmitteerde hoeveelheid CO₂ van fossiele oorsprong per geleverde GWh (thermisch en elektrisch) is in 2011 gedaald met 12 procent ten opzichte van 2010 en bedraagt 356 ton CO₂ per opgewekte GWh. De gemiddelde CO₂-emissie van fossiele oorsprong per GWh in Nederland bedraagt 405 ton CO₂/GWh. (Bron: EpE protocol versie 4.01).

Medio 2011 hebben wij elke aandeelhouder geïnformeerd over de aan hem individueel toe te rekenen CO₂-reductie. De verdeling van CO₂-credits vindt plaats op basis van ieders aandeel in HVC en deels naar verhouding van de aangeboden biomassastromen die zijn omgezet in elektriciteit.

De elektriciteit die HVC opwekt, wordt naar behoefte aan alle aandeelhouders teruggeleverd. Vrijwel alle aandeelhouders maken van die mogelijkheid gebruik. In 2011 heeft HVC een vergunning gekregen voor gaslevering aan kleinverbruikers. Op basis daarvan kunnen we naast duurzame elektriciteit ook groen gas leveren aan de aandeelhouders. De verdeling van het beschikbare groene gas zal plaatsvinden naar rato van het gft-aanbod.

Kader: Rolf van Arendonk, milieufederatie

“Wij hebben in 2011 met onder andere HVC een convenant afgesloten op het gebied van CO₂-reductie. Wij zien vaak meer besparingsmogelijkheden dan de bedrijven omdat het voor ons core business is en voor hen niet. HVC stond in het proces van het opstellen van het convenant erg open voor het zoeken naar nieuwe mogelijkheden om CO₂ te besparen.

Op het gebied van de emissies is het bedrijf zelf al heel goed bezig. Ze zitten al jarenlang onder de wettelijke normen. Op dat vlak was er weinig te verbeteren. We hebben daarom gekeken wat we bij Inzameling zouden kunnen doen om uitstoot te reduceren. Samen hebben we een pakket maatregelen opgesteld dat een CO₂ reductie op kan leveren van 210 duizend ton, ongeveer zoveel als de uitstoot van een stad als Maastricht.

HVC gaat met verschillende zaken aan de slag. Zo gaan de voertuigen overstappen van diesel naar aardgas en daarna biogas en krijgen chauffeurs cursussen om zuiniger te rijden. Alles bij elkaar kan dit de uitstoot met twintig tot zeventig procent verminderen. Natuurlijk niet binnen een jaar, maar wel op langere termijn.

HVC is op dit vlak een ambitieus bedrijf. De initiatieven op het gebied van restwarmte juichen we toe net als de focus op grondstoffenbeleid. Het is een voorbeeldbedrijf. HVC is ervan doordrongen dat ze moeten bijdragen aan de verduurzaming van onze maatschappij. Dat gaat verder dan het alleen zeggen, HVC doet het echt.”

2.3.4 Energie uit restafval en biomassa

HVC beschikt over twee afvalenergiecentrales (AEC's) en een bio-energiecentrale (BEC). In deze installaties worden voor verbranding in aanmerking komend restafval en biomassa benut voor de productie van stoom waarmee in 2011 zo'n 800 GWh elektriciteit werd geproduceerd. De elektriciteit van AEC's wordt voor 51 procent aangemerkt als 'groen', gelet op de in het restafval aanwezige biomassa. De elektriciteit van een BEC is volledig 'groen'. Hiervoor ontvangt HVC groencertificaten (GvO's). Zoals hiervoor vermeld, voorziet HVC in de elektriciteitsbehoefte van vrijwel alle aandeelhouders.

Aan de AEC in Alkmaar is een warmtenet gekoppeld. De komende jaren wordt het netwerk uitgebreid aan de hand van woningbouw- en renovatieplannen. HVC heeft het voornemen ook in Dordrecht een warmtenet te realiseren.

AEC's

Nederland beschikt met twaalf verbrandingsinstallaties over een capaciteit van circa zeven miljoen ton op jaarbasis. Ruim 60 procent daarvan is in overheidshanden. HVC beheert twee AEC's, in Alkmaar en Dordrecht. In 2007 is besloten de installatie in Dordrecht te moderniseren en uit te breiden met een vijfde lijn. Per 1 maart 2011 heeft HVC deze lijn overgenomen van het bouwconsortium. De realisatie van de lijn vond plaats binnen het beschikbaar gestelde budget. Beide AEC's, beschikken over de R1-status. Dat betekent dat de verwerking van afval wordt aangemerkt als nuttige toepassing. Beide AEC's vervullen - vooralsnog - een belangrijke rol in het kader van het afvalbeheer en zetten voor verbranding in aanmerking komende afvalstromen waarvoor (nog) geen hergebruiksmogelijkheden zijn om in elektriciteit en warmte.

Afvalaanbod en verwerkingscapaciteit

De AEC's verwerken huishoudelijk restafval en voor verbranding in aanmerking komend bedrijfsafval. De deelnemende gemeenten hebben in 2011 in totaal 491.000 ton huishoudelijk restafval

aangeboden, tegenover 471.000 in 2010 en 466.000 ton in 2009. Het aanbod van bedrijfsafval vindt plaats op basis van langjarige overeenkomsten. Dit aanbod is deels flexibel en op afroep beschikbaar om de beschikbare verbrandingscapaciteit van de afvalenergiecentrales na verwerking van het huishoudelijk afval van de aandeelhouders zo veel mogelijk te benutten. In 2011 is in totaal 392.700 ton bedrijfsafval aangevoerd, tegen een hoeveelheid van 422.000 ton in 2010 en 408.000 ton in 2009. Een relatief klein deel van het aangeboden bedrijfsafval is afkomstig van gemeentelijke aandeelhouders.

De gezamenlijke verbrandingscapaciteit van de afvalenergiecentrales in Alkmaar en in Dordrecht bedroeg in 2011 1.036.000 ton, tegen een capaciteit van 885.000 ton in 2010. De toename houdt verband met de inbedrijfname van lijn 5. Landelijk bedraagt de overcapaciteit zo'n 500.000 tot 700.000 ton. De beschikbaarheidspercentages van de AEC's Dordrecht en Alkmaar bedroegen in 2011 93, respectievelijk 94 procent. Door schaarste op de afvalmarkt kon in het boekjaar circa 68.000 ton verbrandingscapaciteit niet worden benut. De bezettingsgraad van de installaties in Alkmaar en Dordrecht bedroeg daardoor 86 procent, respectievelijk 80 procent.

De huidige overcapaciteit kent de volgende oorzaken. Vijf jaar geleden werd in Nederland nog een aanzienlijke hoeveelheid brandbaar afval gestort. Die situatie leidde tot verschillende initiatieven, ook van HVC, om capaciteit uit te breiden. De economische crisis en, in mindere mate, toegenomen afvalscheiding, hebben vervolgens geleid tot een afname van het aanbod.

Net als de meeste andere AEC's, beschikken ook de installaties van HVC over de R1-status. Dat betekent dat deze installaties ook voor verbranding in aanmerking komende afvalstoffen mogen verwerken die afkomstig zijn uit het buitenland. Om onderbezetting, en de daarmee samenhangende kosten tegen te gaan, importeerden Nederlandse afvalverwerkers naar schatting ongeveer 400.000 ton brandbaar restafval. Ook HVC bereidt import voor. Naar verwachting zal vanaf medio 2012 afval uit het Verenigd Koninkrijk worden aangevoerd. Dit brandbare huishoudelijke en bedrijfsafval wordt in het land van herkomst gestort. Uit onderzoek van CE Delft blijkt dat de CO₂-reductie door energierecuperatie van dit afval in Nederlandse afvalcentrales per saldo opweegt tegen de CO₂-emissies ten gevolge van het storten in het land van oorsprong, inclusief de extra CO₂-emissies tijdens het transport.

Emissie-eisen

De emissievoorschriften voor de AEC's, BEC en SVI, zijn gebaseerd op landelijke emissienormen, zoals het Besluit verbranden afvalstoffen (Bva). In zowel Dordrecht als Alkmaar zijn de emissie-eisen op verzoek van HVC aangescherpt, in overleg met omwonenden en milieuorganisaties. De toegepaste rookgasreinigingstechnieken in de installaties bieden over het algemeen de mogelijkheid deze eisen te realiseren. In de bijlage treft u een overzicht aan van de emissiejaarvrachten van de hiervoor genoemde verbrandingsinstallaties. KEMA Emission Verification Services (KEVS) heeft de jaarvrachten geverifieerd.

Rond de AEC en BEC te Alkmaar wordt een biomonitoringprogramma uitgevoerd door Plant Research International, onderdeel van Wageningen UR, waarmee eventuele invloed van de installaties op gewassen en koemelk in de omgeving worden gemeten. Een nadere toelichting op dit programma vindt u onder 'Dialogo en Samenwerking'. De resultaten van het biomonitoringprogramma toonden in 2011, evenals in voorgaande jaren, onveranderd aan dat de activiteiten van HVC in Alkmaar de kwaliteit van de onderzochte producten niet negatief beïnvloedden.

BEC

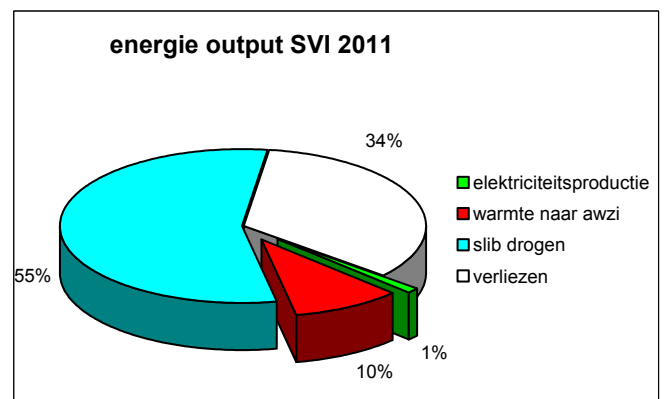
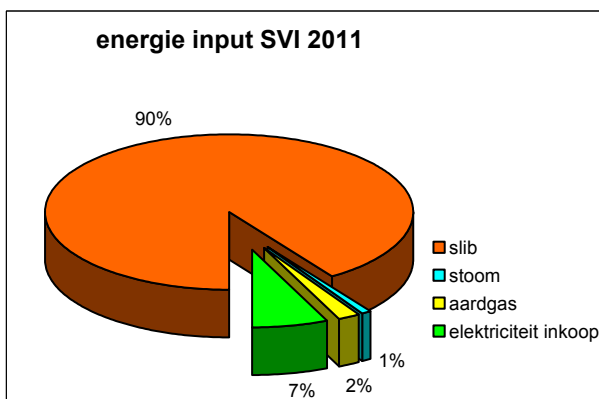
De gemeenten in het verzorgingsgebied van HVC beschikken over houtachtige biomassastromen waarmee duurzame energie kan worden geproduceerd. Deze biomassa, samen met stromen die via de markt worden ingekocht, wordt als brandstof benut in de BEC van HVC die eind 2006 in bedrijf is genomen. Het elektrisch vermogen van de installatie bedraagt circa 25 MW. In 2011 is 213 GWh geproduceerd, tegen een hoeveelheid van 204 GWh in 2010 en 207 GWh in 2009.

Sinds 2011 wordt ook een klein percentage gedroogd zuiveringsslib verwerkt, afkomstig van de slibdrooginstallatie van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De daarvoor gerealiseerde slibdoseringsinstallatie bevindt zich in proefbedrijf; uiteindelijk kan circa 10 procent van de benodigde brandstof van de BEC bestaan uit slibkorrels. In het kader van het onderzoek naar alternatieve brandstoffen vindt ook een proef plaats met riet dat als maaisel vrijkomt bij het beheer van wegen en watergangen.

SVI

Sinds begin 2010 is HVC volledig aandeelhouder van NV DRSH, eigenaar van de SVI in Dordrecht. De installatie verwerkt ontwaterd zuiverings-slib dat afkomstig is van vijf van de zes deelnemende waterschappen. Daarnaast wordt slib aangevoerd van derden, zoals Waterschap Zuiderzeeland. De bedrijfsvoering van de slibverbrandingsinstallatie is sinds de overname geïntegreerd met die van de naastgelegen AEC van HVC.

Verbranding van zuiverings-slib is de minimumstandaard conform LAP2. Het primaire oogmerk van een SVI is slibverwijdering. Door het hoge restwatergehalte van het aangevoerde ontwaterde zuiverings-slib is van netto-energieproductie niet of nauwelijks sprake. Thermische verwerking van RWZI-slib kent een overall energetisch rendement van ongeveer 0 procent. De hoeveelheid externe energie die aan het slibverwerkingsproces wordt toegevoegd in de vorm van gas en elektriciteit, is gelijk aan de hoeveelheid thermische energie die wordt geleverd aan de RWZI-Dordrecht. Met de turbine is 3.439 MWh aan elektriciteit geproduceerd (in 2010 3.338 MWh). Dit is omgerekend 12.400 GJ. Opgewekte elektriciteit wordt alleen voor interne processen benut.

Slibverbranding geldt als hoogwaardiger dan storten, vanwege het met storten samenhangende ruimtebeslag en de productie en emissie van methaan.

De verwerkingscapaciteit van de installatie bedraagt circa 360.000 ton per jaar. Door een toename van lokale vergisting en een betere ontwatering bij RWZI's vindt een gestage daling plaats van het slibaanbod aan de installatie. Zo is in het boekjaar het slibaanbod van de deelnemende waterschappen gedaald van 320 naar 302.000 ton. Uiteindelijk heeft dit financiële consequenties voor de eindverwerking. Intensieve samenwerking in de zuiverings-slibketen wordt daardoor steeds belangrijker.

De afgelopen twee jaar heeft HVC samen met de aandeelhoudende waterschappen, AEB, HHNK en Waternet onderzoek gedaan naar de optimale inrichting van de slibketen. Dit onderzoek concludeert dat investeren in nieuwe eindverwerking, mede gelet op de bestaande onderbezetting, de komende jaren niet aan de orde is. Vanuit milieu- en kosten oogpunt komt extra slibvergisting als aantrekkelijke route naar voren, waarbij voldoende schaalgroote een belangrijke randvoorwaarde is.

Samenwerking tussen de aandeelhoudende waterschappen en, indien mogelijk, met andere waterschappen/eindverwerkers, kan hierbij belangrijke kansen creëren. In dit licht worden gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van verschillende partijen in de keten om de mogelijkheden van strategische samenwerking te verkennen. Zo'n samenwerking past ook goed binnen de denklijnen en afspraken van het Bestuursakkoord Water. Met vier van de aandeelhoudende waterschappen bereiden we nu een beslissing voor over het gezamenlijk creëren van centrale vergistingscapaciteit. Daarbij zijn keuzes aan de orde ten aanzien van capaciteit, locatie, betrokken RWZI's en beheer.

2.3.5. Warmtelevering

Warmtenetten worden over het algemeen gevoed met warmte van elektriciteitscentrales of WKK's. Via een leidingnet wordt warm water gedistribueerd aan woningen en bedrijven voor verwarming van ruimten en tapwater. Door warmtebenutting stijgt het energetisch rendement van het betreffende energieproductiemiddel fors.

In Nederland leidt ruimteverwarming tot zo'n 40 procent van het totale energieverbruik. Om de doelstellingen op het gebied van CO₂-reductie te behalen, is het dan ook van belang om de warmtevraag, na betere woningisolatie, te verduurzamen. De meeste huishoudens gebruiken gasgestookte cv-ketels. Het gebruik van restwarmte maakt deze overbodig. Per woning betekent dat een vermindering van de CO₂-uitstoot met 75 procent (1240 kg/jaar).

Marktpartijen zijn meestal niet geïnteresseerd in de aanleg van een warmtenet. Het betreft een langetermijninvestering met een relatief laag financieel rendement, vooral gedurende de eerste exploitatiejaren. Het milieurendement is echter hoog. HVC streeft daarom benutting van restwarmte na, binnen de kaders van een realistische businesscase.

Duurzaam Warm

De CO₂-uitstoot die één gezin met de aansluiting op een warmtenet bespaart, staat gelijk aan de energie van dertig zonnepanelen of 10.000 gereden autokilometers.

Warmte in Alkmaar

De restwarmte die overblijft na elektriciteitsopwekking in de AEC wordt geleverd aan nabijgelegen woningen en bedrijven. Ook het voetbalstadion van AZ wordt van warmte voorzien.

In 2009 is besloten om het warmtenet uit te breiden naar wijken in Alkmaar waarvoor renovatie- of nieuwbouwplannen bestaan. De aanleg van de hoofdleidingen van het nieuwe warmtenet naar de wijken Overdie en Schelphoek verloopt volgens planning. Op dit moment zijn zevenhonderd woningen aangesloten. Dit aantal zal toenemen tot tweeduizendvijfhonderd. In een later stadium is uitbreiding tot Langedijk en Heerhugowaard een mogelijkheid. Uiteindelijk zullen naar verwachting zo'n tienduizend woningen op het warmtenet in Alkmaar worden aangesloten.

In 2011 is 66 TJ warmte geleverd, tegen een hoeveelheid van 51 TJ in 2010 en 43 TJ in 2009. Door het toegenomen aantal klanten stijgt de hoeveelheid geleverde warmte ieder jaar.

Nieuwe warmteklant Boekelermeer, Hans Wensveen, Petrus Cansius College:

"Eind 2010 zijn we overgegaan op het warmtenet van HVC. Hoewel dat een flinke operatie is, hebben we er amper iets van gemerkt. Je moet zo'n nieuw systeem inregelen, maar dat ging eigenlijk op rolletjes. We zijn dus tevreden klanten.

Als school waren we de eerste afnemer van dit warmtenet. We waren van meet af aan enthousiast over dit plan. Wij waren al bezig onze scholen milieuvriendelijker te gaan stoken, HVC wilde meer met de restwarmte van de installaties gaan doen. Zo kwam alles bij elkaar.

Het werkt dus super qua warmte en we kunnen echt bijdragen aan de besparing van CO₂. Per jaar stoten we door het warmtenet 365 ton minder CO₂ uit. Dat is natuurlijk heel substantieel. Het is goed dat HVC dit mogelijk maakt, want de aanleg van zo'n warmtenet is een kostbare zaak. Wij brengen onze leerlingen graag iets bij over duurzaamheid. De lesstof wordt een stuk tastbaarder doordat wij zelf een warmtenet hebben. Tijdens de laatste fase van de aanleg van het warmtenet heeft HVC onze studenten hier ook op de locatie over voorgelicht. Dat was erg interessant en leerzaam."

Warmte in Dordrecht

In 2009 is gestart met warmte- en koudelevering op het Leerpark te Dordrecht, een locatie waar grootschalige scholencomplexen zijn gevestigd. De warmte en koude worden geleverd door warmtepompen uit warmte- en koudeopslag in de bodem. In 2011 is 9 TJ warmte en 2 TJ koude geleverd.

In overleg met gemeente en woningbouwcorporaties wordt de realisatie van een warmtenet voorbereid dat wordt aangesloten op de AEC Dordrecht. Op termijn kunnen we tienduizend woningen voorzien van warmte. Het tempo waarin dit wordt gerealiseerd hangt vooral af van de snelheid waarmee woningbouwcorporaties hun bouw- en renovatieprogramma's uitvoeren. Zolang het hoofdwarmtenet nog niet gereed is, zorgen tijdelijke ketels per wijk voor de verwarming van woningen die op korte termijn worden opgeleverd.

Nabij de afvalenergiecentrale van HVC in Dordrecht bevindt zich Du Pont de Nemours (Nederland) bv (DuPont). Samen met dit bedrijf onderzoeken wij de haalbaarheid van stoomlevering aan de installaties van DuPont. Naast voeding van een warmtenet heeft HVC voor DuPont voldoende stoom beschikbaar.

Warmte in Heerhugowaard, Langedijk en Zaanstad

Op 1 juli 2011 heeft HVC drie warmtenetten van Nuon overgenomen. Deze netten bevinden zich in de gemeenten Heerhugowaard, Langedijk en Zaanstad en voorzien circa vierduizend woningen van warmte door middel van WKK-installaties. Een WKK-installatie produceert gelijktijdig warmte en elektriciteit waardoor het rendement ten minste 90 procent bedraagt. De totale CO₂-besparing die met de drie netten wordt gerealiseerd ten opzichte van verwarming via individuele gasketels, bedraagt ruim 3.250 ton CO₂ per jaar.

Bij de overname van de netten is veel aandacht besteed aan de continuïteit van dienstverlening. De facturatie en de uitvoering van reguliere en incidentele werkzaamheden, zoals het oplossen van incidentele lekkages, verlopen naar wens; de klanten zijn tevreden, zo blijkt uit onderzoek.

HVC heeft het voornemen de netten van Langedijk en Heerhugowaard op termijn aan te sluiten op het warmtenet van Alkmaar. Met zo'n aansluiting kan het verbruik van fossiele energie verder worden verlaagd.

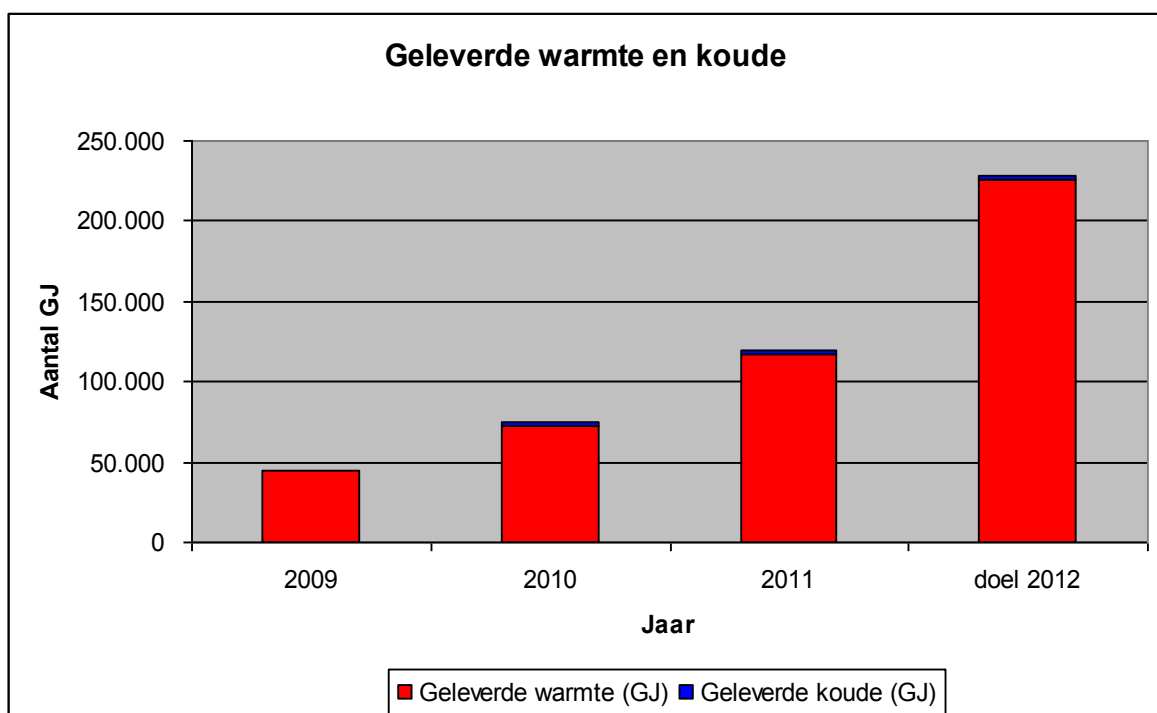
Geothermie

HVC is betrokken bij onderzoek naar de mogelijkheid van geothermie op een drietal locaties in de gemeente Westland. Door de omvang van de glastuinbouw in de gemeente is de warmtevraag zeer hoog. Het onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met de gemeente Westland, netwerkbeheerder Westland Infra en coöperatieve bloemenveiling Flora Holland.

Tarieven warmte

Tarifiering van warmte vindt plaats op basis van het landelijk geldende principe dat de consument niet meer hoeft te betalen in vergelijking met verwarming op basis van een gasgestookte hr-ketel, rekening houdend met het isolatiepakket van een moderne woning. HVC verleent hierop een korting. De Warmtewet, die naar verwachting in 2012 in werking treedt, biedt consumentenbescherming door het stellen van maximumtarieven. Naar verwachting heeft de Warmtewet geen invloed op de tarieven die HVC rekent. Naast warmte is het technisch ook mogelijk om koude te leveren. In overleg met projectontwikkelaars en woningcorporaties worden de mogelijkheden per locatie afgewogen.

Geleverde warmte

De hoeveelheid geleverde warmte in 2011 is ten opzichte van 2010 toegenomen in verband met de verwerving medio 2011 van drie WKK-warmtenetten. De prognose voor 2012 geeft onder meer de

volledige jaarproductie van deze WKK's weer.

2.3.6 Zon

HVC investeert in zonne-energieprojecten via een meerderheidsparticipatie in Horizon Energy bv. Horizon Energy produceert in totaal 4,2 MWp met zonneprojecten die zijn uitgevoerd bij 29 agrarische bedrijven op basis van de SDE-regling van 2009. De geproduceerde elektriciteit wordt voor een groot deel afgenomen door de betrokken agrariërs. Het overschot wordt geleverd aan het elektriciteitsnet.

Door een verlaging van de subsidiebedragen zijn grootschalige zonneprojecten vooralsnog moeilijk rendabel te exploiteren. Horizon Energy richt zich daarom nu op kleinere projecten die ook met geringe subsidie haalbaar zijn. Inmiddels zijn projecten gehonoreerd met een totaalvermogen van 5 tot 6 MWp.

De prijzen van zonnepanelen dalen snel en het rendement ervan stijgt. Rendabele toepassingsmogelijkheden van zonne-energie op woningen nemen daardoor toe. HVC ondersteunt gemeenten, zoals Schagen, die burgers daarbij op weg willen helpen.

Duitsland

Door het gunstige subsidieklimaat van de afgelopen jaren kon Horizon in Duitsland een groot project realiseren. In Bottrop werd een skihal voorzien van zonnepanelen met een productievermogen van in totaal 1,3 MWp. Het project levert jaarlijks 1,3 miljoen kWh, gelijk aan het energieverbruik van bijna 370 huishoudens en bespaart jaarlijks 1.200 ton CO₂.

2.3.7 Offshorewind

Offshorewind is een belangrijke mogelijkheid om op relatief snelle wijze de elektriciteitsconsumptie te verduurzamen. Daarnaast voorkomt wind op zee de landschappelijke impact van windturbineparken op land.

Voor het fabriceren, plaatsen, onderhouden en na twintig jaar verwijderen van een windturbine (de hele levenscyclus), is primaire energie benodigd. Afhankelijk van het windaanbod kan een windturbine deze energie in drie tot zes maanden terugwinnen. Wij verwachten dat er de komende jaren, gelet op het huidige subsidieregime in Nederland, geen nieuwe initiatieven komen met betrekking tot wind op zee. Wel zijn op land kleinschaliger mogelijkheden aanwezig. Vanwege ruimtelijke beperkingen vraagt de ontwikkeling van nieuwe projecten relatief veel tijd.

Gemini

Het project Gemini betreft de realisatie van het grootste Nederlandse offshorewindpark, circa 56 km ten noorden van Schiermonnikoog, met een elektrisch vermogen van 600 MW.

Op grond van een besluit van de aandeelhouders eind 2010 om voor 15 procent in het park te participeren is eind maart 2011 een eerste participatie genomen van 10 procent in het project. Bij het bereiken van financial close, gepland eind 2012, stijgt dit percentage naar 15 procent.

De ontwikkelaar van het park, Typhoon Offshore, is met Van Oord een samenwerkingsovereenkomst aangegaan voor de bouw van het park. Siemens is geselecteerd als leverancier van de windturbines. Er zullen 150 turbines worden geplaatst, elk met een vermogen van 4 MW

De CO₂-credits van het park komen voor 15 procent ten gunste van de aandeelhouders van HVC. Met het aandeel van HVC in het park ter grootte van 90 MW wordt jaarlijks circa 1,4 PJ duurzame energie opgewekt, voldoende voor de elektriciteitsvoorziening van een gemeente als Alkmaar (circa honderdduizend huishoudens). Er vindt daarmee een CO₂-besparing plaats van ruim 200.000 ton op jaarbasis.

Trianel Windpark Borkum West II

Windparkproject Borkum West I betreft de realisatie van 80 windturbines - elk met een vermogen van 5 MW - voor de kust van het Duitse Waddeneiland Borkum. Het Duitse Trianel Windkraftwerk Borkum GmbH & Co KG ontwikkelt het park. De bouw is in augustus 2011 gestart. HVC participeert voor 6,61 procent. Overige deelnemers in het project zijn 33 lokale Duitse, Zwitserse en Oostenrijkse Stadtwerke. Het aandeel van HVC vertegenwoordigt een elektrisch vermogen van ruim 13 MW, gelijk aan het elektriciteitsverbruik van circa 13.000 huishoudens.

2.3.8 Wind op land

Windpark Burgerveen-Oost

HVC heeft juli 2011 een windproject verworven langs rijksweg A4 ter hoogte van Burgerveen. Het project bestaat uit 3 windturbines met een gezamenlijk vermogen van 3,9 MW. HVC is volledig eigenaar van dit windpark. De turbines zijn sinds februari 2012 operationeel.

Windturbine Middelharnis

April 2011 is een windturbine op het terrein van Waterschap Hollandse Delta in Middelharnis verworven. Het vermogen van de molen bedraagt 1 MW.

Onderstaande grafiek geeft weer hoeveel elke bron (wind, zon, biomassa en afval) bijdraagt aan de hoeveelheid groene stroom die HVC opwekt.

De toename van elektriciteit uit afval hangt samen met de inbedrijfname van lijn 5 in Dordrecht. In 2011 is 0,8 GWh elektriciteit opgewekt door wind op land en 0,7 GWh door zonnepanelen op daken (Horizon BV).

2.3.10 Groen Gas

Vergisters

Aardgasconsumptie vormt 75 procent van het totale energieverbruik. Verduurzaming daarvan vraagt om de productie van groen gas. De aandeelhouders van HVC bieden jaarlijks zo'n 150.000 ton gft aan. Tot voor kort werd dit gft gecomposteerd. Enkele jaren geleden hebben wij daarom onderzoek gedaan naar de optimale route voor verduurzaming van de gft-verwerking. De inzet van vergistingstechniek scoorde daarbij het hoogst. Op grond daarvan zijn vergistingsinstallaties gerealiseerd in Zwolle en Middenmeer. De installatie in Zwolle, die samen met Rova wordt geëxploiteerd, is eind 2011 in bedrijf genomen. Van de installatie in Middenmeer is begin 2012 het proefbedrijf gestart. Het in de vergisters geproduceerde biogas wordt opgewaardeerd tot aardgaskwaliteit. Het residu na vergisting wordt gecomposteerd.

Vergister Zwolle

HVC heeft samen met Rova NV een vergistingsinstallatie in Zwolle gerealiseerd. Hiertoe is een joint venture opgericht, Natuurgas Overijssel BV. HVC en Rova participeren elk voor 50 procent. Eind 2011 is gestart met gasproductie. Naar verwachting wordt vanaf maart 2012 gas aan het net geleverd. De installatie in Zwolle heeft een capaciteit van 45.000 ton gft per jaar, waarbij circa 3 miljoen m³ groen gas wordt geproduceerd.

Vergister Middenmeer

In oktober 2010 is gestart met de bouw van een vergister in Middenmeer. Begin 2012 is de installatie in proefbedrijf genomen. Naar verwachting zal vanaf maart 2012 groen gas aan het net worden geleverd. De installatie heeft een capaciteit van 80.000 ton op jaarbasis, waarbij 5,6 miljoen m³ groen gas wordt geproduceerd.

Vergassingstechniek Milena

HVC en ECN werken samen aan de toepassing van vergassingstechniek voor biomassa. Deze techniek, 'Milena' geheten, wordt getest in een pilot-installatie in Petten. Samen met energiebedrijf TAQA zijn HVC en ECN met de rijksoverheid een Groen Gas Green Deal aangegaan om de ontwikkeling van groengastechnologie te bevorderen. De overheid ziet het belang van groen gas voor de toekomstige energievoorziening en wil de jaarlijkse productie van groen gas (nu 30 miljoen m³) laten toenemen tot 300 miljoen m³ in 2014. In 2030 zou de productie van gas uit vergisting en vergassing 3 miljard m³ moet bedragen, in 2050 zelfs 30 miljard m³.

De Green Deal beoogt de oprichting in Noord-Holland-Noord van een leer- en expertisecentrum ('Expertisecentrum Biomassavergassing'), te situeren rond een Milena op demo-schaal.

Diverse partijen hebben veel belangstelling getoond voor dit project. De huidige SDE+-regeling leidt echter niet tot een haalbare exploitatie van een Milena-demo-installatie.

2.4 E-mobiliteit

Elektrisch vervoer is stiller en schoner, ook als de elektriciteit afkomstig is van traditionele elektriciteitscentrales. Auto's, scooters, brommers en zelfs motoren op elektriciteit leveren een goede start voor het verminderen van CO₂-uitstoot en voldoen steeds meer aan de eisen van de consument. Voor ons is dit reden om onze aandeelhouders kennis te laten maken met elektrisch vervoer en om drie gratis laadpalen en demonstratiemateriaal aan te bieden. In 2011 hebben we in zes gemeenten zulke laadpalen geplaatst. De vraag is vooralsnog beperkt; beleid voor elektrisch vervoer is nog niet bij alle deelnemende gemeenten en waterschappen aanwezig.

2.5 Lokale duurzame-energiecoöperaties

Een toenemend aantal gemeenten wenst duurzame lokale energieprojecten en energiebesparing bij huishoudens en bedrijven te realiseren. Een lokaal of regionaal duurzame-energiebedrijf spreekt veel gemeenten aan met het oog op de mogelijkheden van regie, lokaal beheer en exploitatie van duurzame energie met opbrengsten die terugvloeien naar de gemeente. De gewenste ontwikkeling van verduurzaming kan op deze wijze lokaal worden versneld en ondersteund.

Energie Coöperatie Dordrecht

Een voorbeeld is Dordrecht, waar de gemeenteraad ambitieuze energiedoelstellingen heeft vastgesteld. Om die te realiseren, richten de gemeente en HVC gezamenlijk de Energie Coöperatie Dordrecht (ECD) op. Via de ECD worden de bestuurlijke taakstelling van de gemeente en de uitvoeringscapaciteit van HVC bij elkaar gebracht. Gemeente en HVC participeren elk voor 50 procent.

Essentie van het idee is dat de gemeente met de oprichting van de ECD het initiatief kan nemen tot het realiseren van duurzame lokale energieprojecten, energiebesparing bij huishoudens en bedrijven en het realiseren van duurzame mobiliteit in de gemeente. ECD wordt een organisatie met een maatschappelijke doelstelling, waarmee de gemeente een belangrijk deel van haar energiebeleid wil realiseren. De energiecoöperatie vormt het gezicht naar inwoners en het midden- en kleinbedrijf en levert energie en daarmee samenhangende diensten.

De ECD staat open voor samenwerking. Derden kunnen participeren in duurzame projecten en lokaal gevestigde partners kunnen bijdragen aan de levering van de producten en diensten. Ook bewoners kunnen participeren in de energieprojecten van de coöperatie, bijvoorbeeld via het investeren in wind- en zonne-energie. Naast lokale initiatieven kan de gemeente en/of de coöperatie ook participeren in grotere projecten buiten de gemeente. Gemeente en HVC nemen genoeg met een beperkt rendement. De marges blijven daardoor binnen de coöperatie, waardoor op basis van het revolving fund-principe nieuwe energieprojecten kunnen worden gerealiseerd.

2.6 Energiediensten

HVC beschikt over vergunningen voor de levering van elektriciteit en gas aan kleinverbruikers. De uitvoering van de programmaverantwoordelijkheid die daarmee is verbonden, wordt voor HVC verzorgd door PV-Ned, een organisatie die ook voor andere energiebedrijven deze taak verricht.

De energieportefeuille van HVC heeft een relatief geringe omvang. Een professionele organisatie van energiedienstverlening is daarom binnen HVC moeilijk efficiënt te organiseren. Met het oog daarop is in 2010 besloten om voor 2,6 procent deel te nemen in Trianel GmbH. Trianel is een in Duitsland gevestigd overheidsbedrijf dat voor de 47 participerende Duitse, Zwitserse en Oostenrijkse lokale energiebedrijven ('Stadtwerke') het energieportfoliobeheer verzorgt. Daarbij hoort ook het verkopen van geproduceerde energie en het inkopen van energie voor eigen verbruik op de groothandelsmarkt.

2.7 Incidenten, overtredingen, significante boetes en sancties

Significante spills

Een breuk van een afsluiter bij de AEC Alkmaar leidde tot uitstroom van circa 100 l verontreinigd water naar ene onverhard gedeelte buiten de installatie en naar het riool. Het grind en de bovenste laag van het zand die in contact zijn geweest met het verontreinigde water zijn verwijderd en afgevoerd. Er zijn bodemonsters genomen en geanalyseerd. Er bleek geen bodemverontreiniging te zijn veroorzaakt. Onder dergelijke omstandigheden dient een pomp het overtollige water naar de

afvalwaterbehandelingsinstallatie af te voeren. Deze pomp bleek niet te functioneren en is daarom vervangen.

Ook bij de AEC in Dordrecht vond een incident plaats met vervuild water. Afvalwater van lijn vijf stroomde over van een verzamelput naar het riool. De dienstdoende wacht heeft de overstroming beëindigd. Het incident is gemeld en er zijn bodemonsters genomen. Uit het onderzoek kwam geen bodemverontreiniging naar voren.

Milieueisen

Een overschrijding van emissie-eisen wordt gemeld aan het bevoegd gezag. In het verslagjaar is 32 keer een dergelijke overschrijding gemeld. Vrijwel alle meldingen betroffen een overschrijding van de emissienorm voor CO (koolmonoxide) die werd veroorzaakt door de oudere verbrandingslijnen van de AEC Dordrecht. De hiervoor genoemde aanscherping van emissie-eisen bleken voor deze lijnen in eerste instantie niet haalbaar voor CO. In het boekjaar is daarom geïnvesteerd in aanvullende voorzieningen rond het verbrandingsproces, waardoor behoudens bijzondere omstandigheden wordt voldaan aan alle gestelde eisen.

Bij afvalinzamelingsactiviteiten heeft het bevoegde gezag ten aanzien van milieuwet- en regelgeving in 2011 24 overtredingen geconstateerd. In 2010 bedroeg dit aantal 29. De meeste overtredingen hadden betrekking op afvalbrengrstations en waren relatief eenvoudige tekortkomingen die vrijwel alle snel ongedaan gemaakt werden. In het kader van de VCA**-certificering zullen we in de loop van 2012 checklists invoeren. Daarmee kunnen de beheerders van afvalbrengrplaatsen eenvoudiger de naleving van de vergunningseisen controleren. Naar verwachting zal het aantal geconstateerde overtredingen in 2012 verder dalen.

Arbeidsomstandighedenwet en andere regelgeving

In 2010 raakte het been van een uitzendkracht bekneld onder de beladingsarm van een zijlader, met een beenbreuk tot gevolg. Aan HVC is hiervoor een boete opgelegd van EUR 6.750.

Daarnaast heeft eind 2011 de inspectie SZW een voorlopige boete opgelegd van EUR 256.000 wegens een vermeende overtreding van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav). Tijdens de bouw van de vijfde lijn in Dordrecht heeft een steigerbouwer (een onderaannemer van het bouwconsortium) gebruikgemaakt van een Duits bedrijf waar personeel werkte met een geldige Duitse tewerkstellingsvergunning. Het betreffende personeel had mogen werken in Nederland onder een dienstverleningsovereenkomst en niet op basis van een inhuurovereenkomst, waarvan volgens de Inspectie sprake was. Tegen deze boete hebben HVC en het bouwconsortium bezwaar aangetekend.

Eind 2010 is de Belastingdienst gestart met een onderzoek naar de wijze waarop HVC de regelgeving op het gebied van energiebelasting administratief toepast. Gezien de complexiteit van de betreffende regelgeving hebben de Belastingdienst en HVC een gezamenlijk onderzoek gestart naar de juiste wijze van registratie en naar de wijze waarop deze registratie administratief kan worden geïmplementeerd. De Belastingdienst heeft HVC de nodige tijd gegeven om de gewenste softwarematige aanpassingen te realiseren. Het onderzoek wordt in het derde kwartaal van 2012 afgerond.

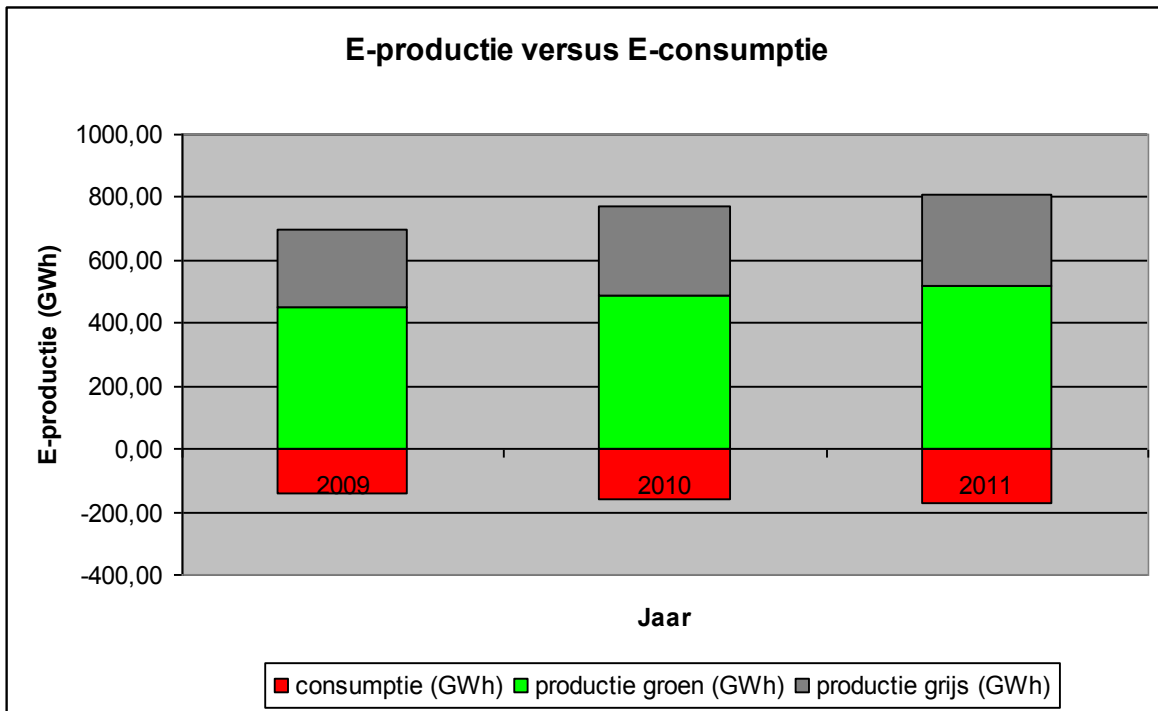
In 2011 hebben de inspectie SZW of ander bevoegd gezag op het gebied van relevante sociale wet- en regelgeving geen waarschuwingen verstrekt.

2.8 Energieverbruik

2.8.1 Elektriciteit

Het elektriciteitsverbruik is in 2011 met circa 12 GWh toegenomen, door de inbedrijfname van lijn 5 in Dordrecht van de vergistingsinstallatie in Middenmeer. Een en ander wordt zichtbaar gemaakt in onderstaande grafiek.

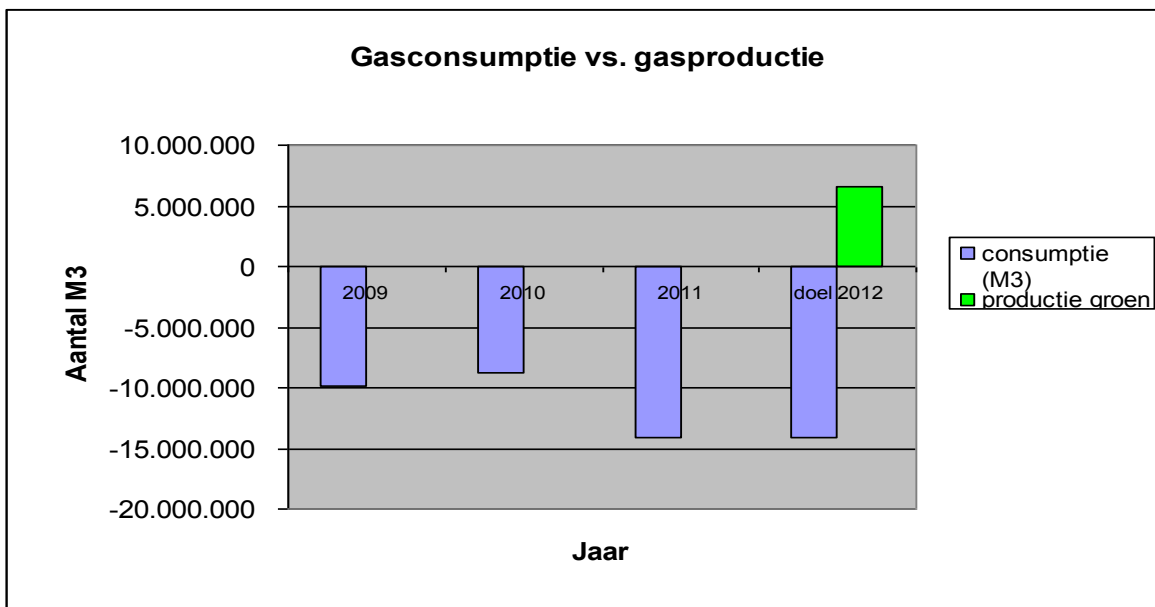
Het elektriciteitsverbruik vindt voor het merendeel plaats door de verwerkingsinstallaties, die de betreffende hoeveelheid opwekken uit afval, biomassa en slib.

2.8.2 Gas

In enkele bedrijfsprocessen van HVC wordt aardgas gebruikt, zoals in het kader van de rookgasreiniging en bij op- en afstoken van verbrandingsinstallaties.

Onderstaande grafiek geeft het verbruik van de afgelopen drie jaar weer.

De consumptie is in 2011 toegenomen door de overname van drie warmtenetten in juli 2011. Deze warmtenetten worden van warmte voorzien door WKK's. Stadsverwarming levert een wezenlijke bijdrage aan het terugdringen van CO₂-emissies, omdat het een efficiëntere vorm van ruimteverwarming is dan individuele ketels per huishouden. Om te besparen op de gasconsumptie is in 2011 besloten stikstofoxiden in de rookgassen van de afvalenergiecentrale in Alkmaar op een andere wijze te verwijderen. In het eerste kwartaal van 2012 wordt deze techniek (SNCR) beproefd voor lijn 1. Na volledige invoering wordt jaarlijks ruim 3 miljoen m³ aardgas per jaar bespaard.

2.8.3 Diesel

Het dieselgebruik over 2011 is gestegen, doordat in de rapportage over 2010 het verbruik van HVCinzameling Dordrecht (voorheen Netwerk NV) nog niet volledig was verwerkt.

2.9 Opbrengst van elektriciteitslevering

De opbrengst van elektriciteitslevering wordt bepaald door de marktprijs voor elektriciteit, de omvang en zekerheid van levering en de eventuele subsidies voor duurzame energie uit afval en biomassastromen. De omvang en betrouwbaarheid van levering hangt af van de beschikbaarheid van de afvalenergiecentrales en de BEC. Het onderhoudsbeleid is erop gericht de kosten van ongepland onderhoud af te wegen tegen de kosten van op maximale beschikbaarheid gericht preventief onderhoud.

De verkoopstrategie van HVC is gericht op zekerstelling van inkomsten, gericht op langere termijn. Een beperkt deel van de energieproductie wordt kort verhandeld. Toepassing van derivaten is uitgesloten.

3. Deelnemingen en samenwerkingsverbanden

De belangrijkste deelnemingen, Sortiva BV, Cyclas vof en Natuurgas Overijssel BV, zijn nauw verweven met het operationele proces van HVC. De relatie met de activiteiten van HVC is hiervoor toegelicht. Een volledig overzicht van deelnemingen van HVC treft u aan in de jaarrekening.

Zavin

HVC heeft een aandeel van 33,3 procent in Zavin cv. Dit aandeel is verworven in het kader van de overname van de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling Gevudo bij haar toetreding tot HVC. Zavin beheert een verbrandingsinstallatie voor specifiek ziekenhuisafval, de enige in Nederland, waarin behalve HVC ook Sita en AVR-Van Gansewinkel deelnemen. Laatstgenoemde partijen zijn de belangrijkste aanbieders van specifiek ziekenhuisafval. De installatie is direct naast de AEC van HVC in Dordrecht gelegen.

Tedcor

HVC participeert voor 5 procent in Tedcor Group Proprietary Ltd en voor 25 procent in Tedcor International. Beide deelnemingen vertegenwoordigen een gezamenlijke waarde van EUR 165.000, inclusief goodwill.

Tedcor is een afvalinzamelbedrijf dat actief is in een aantal Zuid-Afrikaanse townships. HVC heeft gekozen voor deze participatie met het oog op het maatschappelijke belang van de activiteiten van Tedcor. Het gaat daarbij om een economisch gezien rendabele onderneming waarbij het risico voor HVC beperkt is tot het bedrag van de participaties.

Ontdoening van afval kan een groot probleem zijn in Afrikaanse stedelijke gebieden waar adequate dienstverlening op het gebied van afvalinzameling ontbreekt. Afval dat her en der in woonwijken wordt gedumpt, biedt niet alleen een deprimerende aanblik voor de lokale bevolking, maar bevordert ook de verspreiding van ziekten en maakt een omgeving onveilig. Tedcor, een Zuid-Afrikaans bedrijf, bestrijdt dit probleem door actieve bewoners van woonwijken op te leiden tot ondernemer op het gebied van afvalinzameling. Het voor de inzameling in het betreffende gebied in te schakelen personeel wordt geworven onder werklozen. De nieuwe ondernemer krijgt de beschikking over een vrachtauto met container op basis van huurkoop. Na vijf jaar, de gangbare periode van een aan Tedcor verstrekte inzamelconcessie, is de - multi-inzetbare - truck afbetaald en eigendom van de ondernemer.

Per ondernemer worden tien à vijftien banen gecreëerd. Op dit moment werkt Tedcor met zo'n zeventig ondernemers waarmee ongeveer duizend arbeidsplaatsen zijn gecreëerd. Het management van Tedcor begeleidt en faciliteert ondernemers en draagt zorg voor voldoende inzamelconcessies. De resultaten die Tedcor in wijken boekt, zijn positief. De kwaliteit van de woonomgeving neemt toe door het gestructureerd verzamelen van huishoudelijk afval en het opruimen van zwerfvuil door wijkbewoners, waardoor ook andere positieve ontwikkelingen op het gebied van woningrenovatie en bedrijvigheid worden gestimuleerd. De bevordering van lokale werkgelegenheid en verbetering van de woonomgeving die door de activiteiten van Tedcor worden bevorderd, vormen voor HVC de drijfveren achter deze participatie.

Tedcor International tracht via pilotprojecten het businessmodel ook in te voeren in andere Afrikaanse

landen, zoals Ghana, Mozambique en Botswana. Vooralsnog heeft dit niet geleid tot resultaten.

4. Werkgeverschap

4.1 Algemeen

HVC streeft ernaar om medewerkers een veilige en stimulerende werkomgeving te bieden, waar ruimte is voor ontwikkeling en groei. Onderstaand treft u een onderverdeling aan van het medewerkersbestand ultimo 2011.

	2011		2010	
Aantal mannen	841	83%	854	84%
Aantal vrouwen	171	17%	165	16%
Aantal fulltimemedewerkers	770	76%	779	76%
Aantal parttimemedewerkers	242	24%	240	24%
Aantal medewerkers met arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd	73	7%	56	6%
Aantal medewerkers met arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd	939	93%	963	94%
Totaal aantal medewerkers	1012		1019	

4.2 Bezuinigingen

HVC heeft een bezuinigingsprogramma, 'Koers 2015'. De economische ontwikkeling noodzaakt hiertoe. In het kader van 'Koers 2015' zijn de werkzaamheden bij de afvalverwerkingactiviteiten efficiënter ingericht. Het afgelopen jaar vonden diverse optimalisaties plaats door multidisciplinaire verbeterteams. Met natuurlijk verloop, begeleiding van werk naar werk en herplaatsingtrajecten kon gedwongen ontslag worden voorkomen. Een aantal tijdelijke arbeidsovereenkomsten is om deze reden niet verlengd.

Meer efficiëntie kan ook worden gerealiseerd bij de activiteiten op het gebied van afvalinzameling. Door overnames van de afgelopen jaren, zijn diverse synergiemogelijkheden ontstaan. Zo is gestart met centralisatie van de ondersteunende diensten, zoals hiervoor toegelicht onder 'Inzameling en hergebruik'.

Als gevolg van de transitie naar duurzame energie heeft het onderdeel Energie zich verder ontwikkeld. Vooral de realisatie van een warmtenetwerk in Alkmaar vroeg extra personele capaciteit, die voor het merendeel intern is ingevuld.

In- en uitstroom van medewerkers:

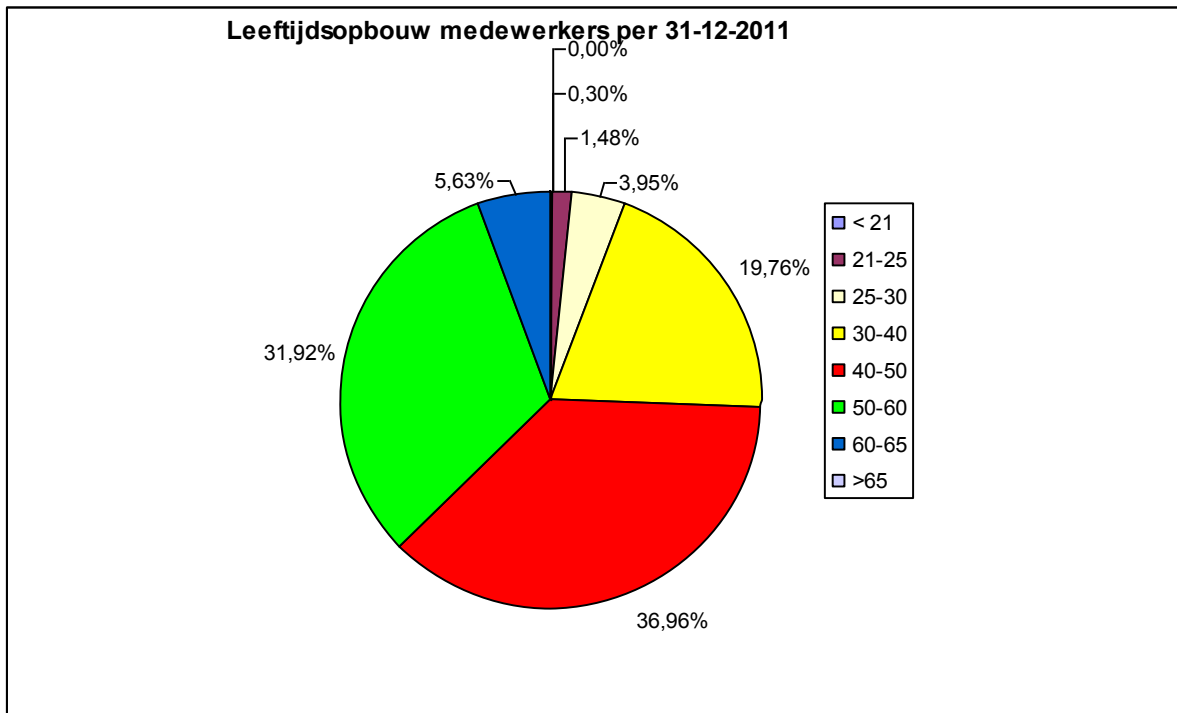
	2011			2010		
	M	V	Totaal	M	V	Totaal
In dienst						
< 30 jaar	16	5	21	-	-	10
30 – 50 jaar	21	10	31	-	-	29
> 50 jaar	3	1	4	-	-	10
Totaal	40	16	56	36	13	49
Uit dienst	M	V	Totaal	M	V	Totaal
< 30 jaar	5	1	6	-	-	10
30 – 50 jaar	15	7	22			31
> 50 jaar	30	5	35			28
Totaal	50	13	63	57	12	69
Uit dienst, reden	M	V	Totaal	M	V	Totaal
Arbeidsongeschikt	5	1	6	-	-	-
FPU/FUR/ouderdomspensioen	18	3	21	-	-	-
Overlijden	1	0	1	-	-	-
Niet op eigen verzoek	5	2	7	-	-	-
Eigen verzoek	17	3	20	-	-	-
Einde arbeidsovereenkomst	4	4	8	-	-	-
Totaal	50	13	63	57	12	69
Overlap in dienst en uit dienst in 2011			M		V	
34 jaar, reden niet op eigen verzoek			1		0	
21 jaar, reden eigen verzoek, later in 2011 weer in dienst			1		0	
Totaal			2			

4.3 Organisatiestructuur

Eerder in dit verslag hebben wij toegelicht dat de structuur van de personele organisatie meer gericht wordt op de twee hoofdactiviteiten van HVC: 'grondstoffen' en 'duurzame energie'. Wij verwachten medio 2012 de voorgenomen organisatiewijzigingen en de adviezen daarop van de COR te hebben doorgevoerd.

4.4 Strategische personeelsplanning

Diverse maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de verhoging van de pensioenleeftijd en vergrijzing van de arbeidsmarkt, hebben invloed op het medewerkersbestand. Met een strategische planning van de personeelsbehoefte moeten we deze ontwikkeling opvangen. In 2012 geven we hiervoor een aanzet. Ook de samenstelling van de organisatie qua leeftijdsopbouw en man-vrouwverhouding geeft daartoe aanleiding. De medewerkers van HVC zijn voornamelijk mannen (83 procent) en fulltimers (76 procent). 93 procent heeft een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.

Bovenstaande grafiek geeft een beeld van de leeftijdsopbouw van HVC-medewerkers. 25 procent van hen is 40 jaar of jonger. In 2010 bedroeg dit percentage 27 procent.

4.5 Veiligheid en gezondheid van medewerkers

Periodiek medisch onderzoek (PMO)

Begin 2011 heeft bij de onderdelen staf, Afvalenergiecentrale Dordrecht en Afvalenergiecentrale Alkmaar een periodiek medisch onderzoek (PMO) plaatsgevonden. Eerder vond zo'n onderzoek plaats bij de medewerkers die zijn belast met Inzameling en Compostering. Een PMO-onderzoek tracht inzicht te geven in eventuele relaties tussen arbeidsrisico's en fysieke en/of mentale gezondheid. Het onderzoek bestond uit een vragenlijst en een lichamelijk onderzoek. Van de 377 uitgenodigde werknemers, heeft 74 procent de vragenlijst ingevuld, 68 procent van de medewerkers heeft meegedaan aan het medische deel van het onderzoek.

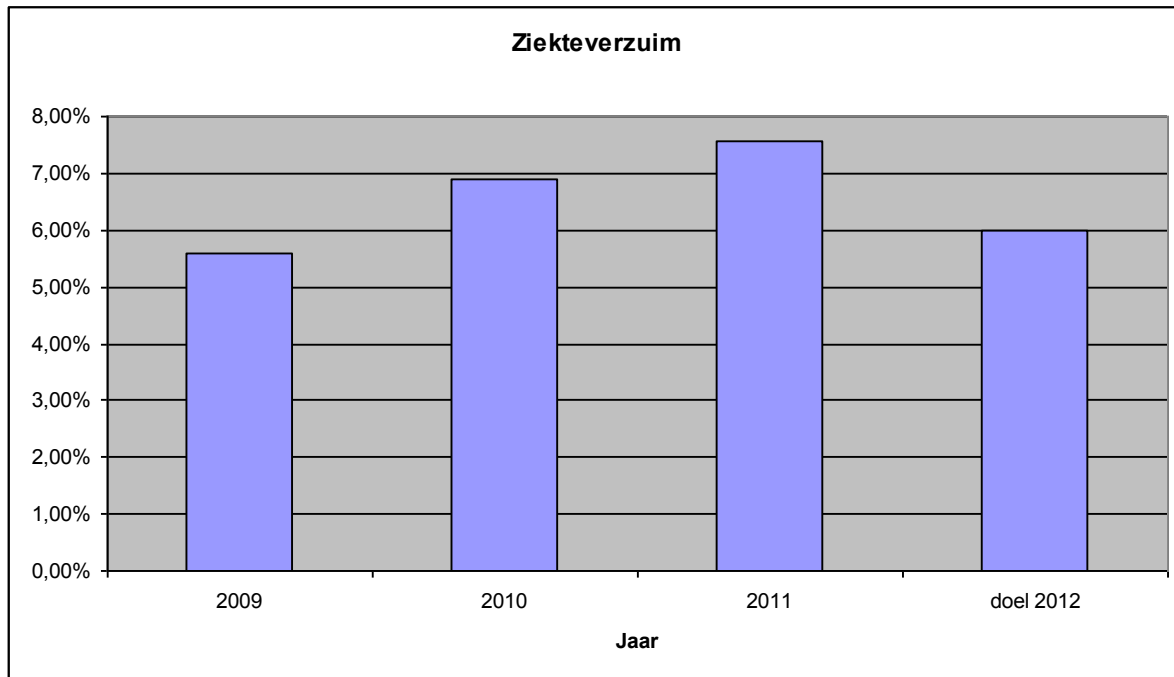
Ten opzichte van het landelijk gemiddelde scoort HVC goed tot uitstekend op de indicaties 'werkvermogen' en 'bevlogenheid'. Het percentage medewerkers met burn-outklachten is relatief laag. Het aantal medewerkers met stressklachten is echter relatief hoog. Als reden wordt een hoge werkdruk aangegeven. Ook is er sprake van een aantal risicofactoren ten aanzien van gezondheid. Zo is er een matige score op het gebied van de landelijke bewegingsnorm. Op kantoor hebben relatief veel mensen klachten aan nek, arm en schouder (KANS-klachten).

De uitkomsten en bevindingen van dit PMO zijn besproken met de betreffende medewerkers en leidinggevenden. Om voor de gesignaleerde knelpunten oplossingen te bieden, is een plan van aanpak opgesteld dat in 2012 wordt uitgevoerd.

Ziekteverzuim

Evenals eerdere jaren was het verminderen van ziekteverzuim een belangrijk speerpunt. Bij verzuim vindt een persoonlijke benadering van de medewerker plaats waarbij gericht aandacht wordt besteed aan aanwezige fysieke en mentale klachten. Indien gewenst wordt medewerkers gelegenheid geboden een traject bij een gespecialiseerd revalidatiebedrijf te volgen om lichamelijke of psychische klachten te verminderen en in de toekomst te voorkomen.

Ondanks gericht beleid is het totale verzuimpercentage toegenomen van 6,9 procent in 2010 naar 7,6 procent in 2011. Ook de gemiddelde duur van het verzuim is gestegen. Onderzocht wordt in hoeverre een relatie gelegd kan worden met de vergrijzing van het personeelsbestand en welke maatregelen dan kunnen worden genomen.

1,56 procentpunt van het verzuim in 2011 werd veroorzaakt door arbeidsongevallen. Dit is een vijfde deel van het totale verzuimcijfer². In bijgaande tabel wordt het ziekteverzuim verder uitgesplitst.

ZIEKTEVERZUIM

Ziekteverzuimpercentage	7,57				
Verzuimfrequentie	1,27				
Gemiddelde verzuimduur	19,47				
Ziekteverzuim 2011	Totaal	Staf	Financiën	Inzameling	Productie
%	7,57	2,02	4,34	9,41	5,96
Verzuimfrequentie	1,27	0,71	1,02	1,42	1,17
Gemiddelde duur	19,47	9,4	13,06	22,8	17,09
Verdeling in duurklassen					
Kortdurend verzuim 1-7 dagen	11,49%	23,27%	16,36%	10,32%	13,42%
Middellang verzuim 8-42 dagen	15,98%	21,29%	15,90%	15,98%	15,77%
Lang verzuim 43-365 dagen	51,25%	55,45%	62,44%	48,43%	58,05%
Langdurig verzuim van 366 dagen	21,27%	0,00%	5,30%	25,27%	12,75%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	meldingen	aantal dagen	% verzuim	% van verzuimdagen	
Ongeval met verzuim	18	413,40	0,12%	1,56%	

Nieuw volcontinuïdienstrooster

De AEC's, de BEC en de SVI zijn continu in bedrijf. De operators werken in een vijfploegendienst, met wisselend ochtend-, middag- en nachtdiensten. Het werken in ploegendienst heeft een nadelige

² BEREKENINGSMETHODIEK ZIEKTEVERZUIM

Ziekteverzuimpercentage = verzuimdagen : beschikbare dagen F * 100% (in 2 decimalen)

De berekeningsmethode voor ziekteverzuim wijkt af van het GRI-protocol. Zo baseert HVC het percentage op kalenderdagen en niet op werkdagen, aangezien er in onderdelen van het bedrijf gewerkt wordt in een vijfploegendienst.

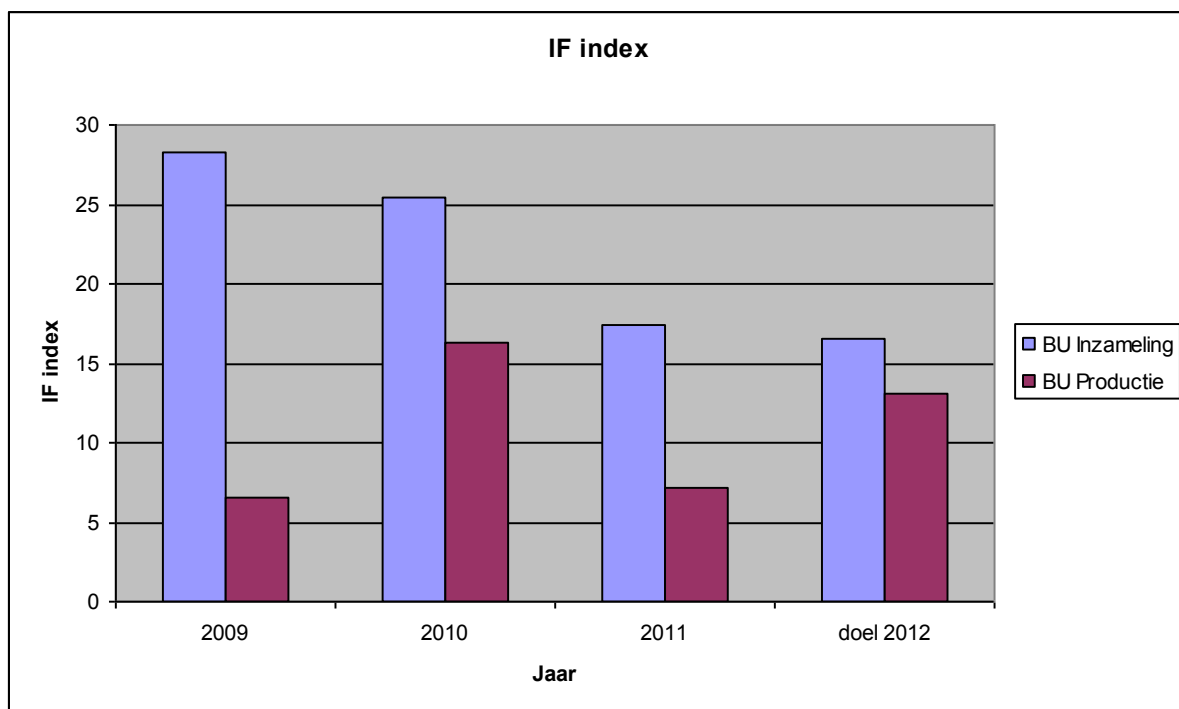
impact op het lichamelijk en geestelijk welzijn van medewerkers. Eind 2009 is onderzoek gedaan naar alternatieve ploegenroosters. Samen met de arbodienst en de ondernemingsraad zijn drie verschillende roosters geselecteerd. Op basis van een stemming onder de betrokken medewerkers is in 2011 een rooster ingevoerd als proef. In de loop van 2012 bepalen de betrokken medewerkers of dit nieuwe rooster structureel wordt ingevoerd.

Veilig werken

Veilig werken heeft de hoogste prioriteit bij HVC. Iedere medewerker en derde die voor HVC werkzaam is, dient na een werkdag weer gezond naar huis te gaan. In 2011 was de resultaatafhankelijke uitkering (RAU) gericht op het realiseren van kengetallen ten aanzien van:

- IF-index (verzuimongevallen ten opzichte van het aantal gewerkte uren);
- aantal preventieve incidentmeldingen: meldingen van gevaarlijke situaties en bijna-ongevallen;
- aantal benodigde toolboxen per operationele medewerker;
- percentage gelopen veiligheidsrondes (of werkplekinspecties bij Inzameling) conform plan.

Alle over 2011 gestelde doelstellingen zijn gehaald. De IF-index is ruim onder de doelstelling geëindigd. Ten opzichte van 2010 betekent dit een verbetering van bijna 30 procent. Bij de businessunit Productie was sprake van een verbetering van ruim 55 procent. De positieve ontwikkeling wordt zichtbaar gemaakt in de onderstaande grafiek. De Vereniging van Afvalbedrijven houdt voor de branches inzameling en verwerking de IF-indices bij. De meest recente cijfers betreffen het kalenderjaar 2010. De IF-index voor de afvalinzamelbranche bedraagt 13,7 (HVC-inzameling in 2011: 17,4) en voor de afvalverwerkingsbranche 10,5 (HVC-productie in 2011: 7,2).

Een afwijkend beeld gaf de afvalinzameldienst in Dordrecht, waar in 2011 80 procent meer verzuimongevallen plaatsvonden dan in 2010. Er vonden geen ernstige ongevallen plaats. Op verzoek van de COR wordt de RAU voor 2012 opnieuw afhankelijk gesteld van het realiseren van veiligheidsdoelstellingen.

Bij ernstige incidenten en bijna-ongevallen vindt onderzoek plaats naar de oorzaak en worden maatregelen genomen. De incidenten in 2011 waren niet van ernstige aard.

Om veilig werken verder binnen de operationele afdelingen te borgen, is eind 2010 besloten om de afvalinzamelingactiviteiten VCA** te laten certificeren³. De energieactiviteiten zullen worden gecertificeerd conform OHSAS18001. Beide certificeringstrajecten dienen eind 2012 te zijn afgerond.

Betrokkenheid ondernemingsraad bij veiligheid

³ Netwerk NV is sinds 2009 VCA**-gecertificeerd.

In 2011 namen acht medewerkers (0,8 procent) deel in medezeggenschapscommissies op het gebied van veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu (VGWM). De OR kan zijn taken op het gebied van veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu delegeren aan een dergelijke commissie. HVC kent twee VGWM-commissies. Een punt van zorg van een commissie was de hygiëne in de installaties, aangezien in het kader van bezuinigingen installaties minder frequent worden gereinigd. In 2011 heeft hiernaar onderzoek plaatsgevonden. Daar kwam uit dat de blootstelling ruimschoots binnen de daarvoor geldende grenswaarden ligt, als de normale hygiëneregels bij eten en drinken worden nageleefd.

4.6 Opleiding en training: investeren in medewerkers

Veiligheidsopleidingen

We stimuleren medewerkers hun kennisniveau en competenties te behouden en te ontwikkelen, ook als het gaat om veiligheid en bedrijfshulpverlening. Daarvoor bieden we gerichte opleidingen aan, zoals VCA, NEN3140 en diverse trainingen op het gebied van bijzondere voertuigen, zoals shovels etc.

Ervaringscertificaat (EVC)

Een EVC-traject brengt ervaringen in kaart die medewerkers tijdens hun loopbaan, maar ook daarbuiten, opdoen. Voor een eventuele verdere doorgroei in of buiten HVC helpt het als deze kennis en vaardigheden worden vastgelegd. In een EVC-traject kan een zogenoemd ervaringscertificaat (EVC) worden behaald, als onderdeel van het behalen van een diploma op mbo-niveau. Ontbrekende kennis of vaardigheden kunnen veelal in de praktijk worden geleerd. Zo kan een medewerker doorgroeien, zonder daarvoor langdurig naar school te moeten.

In 2011 namen twaalf medewerkers deel aan een EVC-traject. Van hen hebben er inmiddels drie een mbo-diploma behaald. HVC blijft medewerkers faciliteren die interesse hebben in deelname.

Van belader naar chauffeur

Bij de businessunit Inzameling in Dordrecht loopt een opleidingstraject voor jonge flexmedewerkers. In samenwerking met een extern bureau is dit traject opgezet om hen op te leiden van belader naar chauffeur. Het doel is een dienstverband bij HVC. Er doen op dit moment zeventien flexmedewerkers mee aan dit traject. In 2012 onderzoeken we de mogelijkheid tot deelname aan dergelijke opleidingstrajecten verder binnen onze inzameldiensten.

Ontwikkelen van jongeren

Slechts 25 procent van de medewerkers van HVC is veertig jaar of jonger, tegen 27 procent in 2010. Een verklaring hiervoor is een relatief geringe instroom van jongere medewerkers.

Voor jonge mensen zijn verschillende leer-werktrajecten en stageplekken beschikbaar. In 2011 zijn in Alkmaar de eerste leerlingen van de eigen opleidingsalliantie 'Leer werken in de Techniek' aangenomen. Deze leerlingen zijn na hun stage doorgestroomd naar leer-werkplekken bij de afdeling Procesvoering. In 2011 werden dertien leer-werkplekken binnen de businessunit Productie ingevuld.

In 2012 proberen we alle beschikbare leer-werkplekken binnen het bedrijfsonderdeel Energie volledig in te vullen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de opleidings- en trainingsinspanning binnen de operationele afdelingen van HVC (Inzameling en Productie) over 2011.

Type opleiding	Aantal personen
EVC	12
Leertrajecten	14
Speur- en ontwikkelingswerk	1
VCA-certificaat behaald	131
Stagiairs technische opleidingen mbo	27
Stagiairs hbo/universiteit	6

Ontwikkeling van leidinggevenden

Om de gewenste organisatorische veranderingen vorm te geven is het gewenst dat de leidinggevenden beschikken over de hiervoor benodigde competenties. In 2011 zijn daarom diverse workshops gegeven op het gebied van leiderschap en verandermanagement (zie tabel)

Workshops leidinggevenden

Gegeven workshops 2011	
Functioneringsgesprekken	19
Leiderschap en verandering	23
Timemanagement	24
Verzuimgesprekken	6

4.7 Competenties en functieprofielen

HVC beschouwt onder meer 'initiatief', 'ondernemerschap', 'flexibiliteit' en 'integriteit' als kerncompetenties. Hoe deze competenties worden vertaald naar het functieprofiel hangt uiteraard af van de aard van de te vervullen werkzaamheden. Inmiddels heeft 60 procent van alle functies binnen HVC een passend competentieprofiel. Naar verwachting zullen eind 2012 alle functies zo'n profiel kennen.

4.8 Nieuwe werkvormen

De traditionele manier van werken in Nederland leidt tot files met bijbehorende vertragingen en CO₂-emissies. Ook medewerkers van HVC worden hiermee geconfronteerd. HVC onderzoekt mogelijkheden om thuiswerken te bevorderen. De daarvoor benodigde ICT-infrastructuur is voor een belangrijk deel aanwezig en zal de komende periode met dit oogmerk worden verbeterd. Medio 2012 zal in Alkmaar een pilot plaatsvinden waarin we nagaan of we een qua locatie en werktijden flexibelere uitvoering van het werk organisatorisch kunnen inpassen. Daarmee kunnen de eisen van werk en privé beter op elkaar worden afgestemd.

Thuiswerken is vooral een optie voor de uitvoering van kantoorwerk. 70 procent van de medewerkers voert echter operationele activiteiten uit. Voor hen zullen andere mogelijkheden worden onderzocht, bijvoorbeeld om beter tegemoet te kunnen komen aan wensen om parttime te werken.

4.9 HVC als werkgever in de pers

In de lokale pers is eind 2011 bericht over een door de vakbond opgesteld zwartboek over het werkgeverschap van HVC. Deze berichtgeving gaf de directie aanleiding om hierover met medewerkers in gesprek te komen door middel van kantinebijeenkomsten en gesprekken op de werkvloer. HVC heeft de betreffende bond uitgenodigd voor een gesprek. Dit gesprek heeft inmiddels plaatsgevonden. De directie ziet aanleiding om een aantal klachten nader, onafhankelijk, te laten analyseren.

5. Dialoog en samenwerking

Inleiding

De activiteiten van HVC - afvalpreventie, afvalscheiding, grondstoffenmanagement en productie van duurzame energie - zijn maatschappelijk relevant. Selectie en uitvoering van activiteiten vinden door HVC plaats op basis van dialoog en samenwerking.

Aandeelhouders

52 gemeenten en 6 waterschappen bepalen als aandeelhouders de koers van HVC. (Formele) besluitvorming door de AvA is daarvan onderdeel. Van groter belang is dat HVC zich kan openstellen voor de positie van de deelnemende gemeenten en waterschappen in het licht van de belangen die zij behartigen. De daarvoor benodigde oriëntatie vraagt blijvende aandacht. Als nutsbedrijf stimuleren wij een actief aandeelhouderschap. Een afweging tussen maatschappelijke impact en kostprijs vraagt immers een open discussie.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders)

Over het algemeen vindt twee keer per jaar een AvA plaats. De strategie en context van HVC, de jaarstukken en belangrijke investeringen zijn gebruikelijke agendapunten. In de jaarvergadering van 2011 werd onder meer gesproken over de financieringsstructuur van HVC. Een verdere uitwerking hiervan ter voorbereiding van besluitvorming in 2012 vond de afgelopen periode plaats met ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordigers van de aandeelhouders.

Innovatieplatform

Het Innovatieplatform vormt voor bestuurders en directie een klankbord op het gebied van duurzaamheid en innovatie. Deelname aan het platform staat open voor geïnteresseerde bestuurders van aandeelhoudende gemeenten en waterschappen. Rond de thema's van het Innovatieplatform organiseert HVC ook een Innovatiecongres. Circa 170 bestuurders en ambtenaren van de aandeelhoudende gemeenten en waterschappen bezochten het afgelopen congres in Leiden.

Kennisplatform

Het Kennisplatform is samengesteld uit ambtelijke vertegenwoordigers van onze aandeelhouders. Het richt zich op inhoudelijke afwegingen van nieuwe ontwikkelingen. Bijvoorbeeld als het gaat om ontwikkelingen op het gebied van inzamelen en het vergisten en vergassen van biomassa probeert het platform feiten te scheiden van fictie.

Bezoek

HVC ontvangt of bezoekt per bestuursperiode alle colleges van burgemeester en wethouders en alle colleges van dijkgraaf en (hoog)heemraden. Daarnaast zijn er regelmatig bezoeken van raadscommissies en diverse raadsfracties. Onderwerp van bespreking zijn de ontwikkelingen rond HVC in relatie tot het afval- en energiebeleid van de aandeelhouders

Klanttevredenheidsonderzoek onder gemeenten

HVC maakt gebruik van een online klantenpanel om de ervaren kwaliteit van dienstverlening van de afvalinzameling te kunnen volgen. In 2011 werd overall de kwaliteit van dienstverlening als voldoende beoordeeld. De panelleden waren positief over de bedrijfscultuur, maar minder tevreden over de organisatie en structuur van onze inzamelactiviteiten. Per regio zijn er duidelijke verschillen. Vooral de contactpersonen op bestuurlijk niveau zijn tevreden. HVC is in hun ogen een kwaliteitsgerichte organisatie die de gemeenten ondersteunt in het behalen van de klimaatdoelstellingen en die dienstverlening op maat levert.

De contactpersonen op ambtelijk niveau zijn minder tevreden, met name over de structuur, de omgang met klachten en de flexibiliteit in de omgang met meerwerk bij de uitvoering van dienstverleningsovereenkomsten in het kader van het afvalbeheer. Verbeterpunten hebben vooral betrekking op de omgang met klachten van burgers en de flexibiliteit van dienstverlening. HVC heeft hiervoor een verbeterprogramma uitgewerkt, dat in overleg met de gemeenten wordt uitgevoerd.

Evaluatie waterschappen

De waterschappen die voorheen deelnamen in NV DRSH hebben bij hun toetreding in 2010 besloten

tot een evaluatie van hun deelnemerschap in HVC in 2012. In 2011 heeft een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden, waaruit een positief beeld van het aandeelhouderschap naar voren kwam.

Medewerkers

Medewerkers vormen samen de organisatie. De hiërarchische en functionele afstand tussen top en basis van de personele organisatie wordt zo klein mogelijk gehouden. Onder het hoofdstuk 'Werkgeverschap' wordt de relatie met de medewerkers toegelicht

Eindgebruikers van diensten

Klantenservice

De klantenservice is voor burgers het primaire aanspreekpunt en heeft als taak klachten en signalen snel en effectief te registreren en bij de juiste medewerker binnen de organisatie uit te zetten. Er is een klantenservice voor Inzameling en een klantenservice voor Energie. Uitgangspunt is een persoonlijk contact bij de afhandeling van klachten.

Online klantenpanel

Daarnaast bevragen we de eindgebruikers van onze diensten op onderwerpen via een online klantenpanel. Het klantenpanel bestond het grootste deel van 2011 uit inwoners van inzamelgemeenten. Met de komst van particuliere warmteklanten in de loop van 2011, zijn ook zij toegevoegd aan het klantenpanel.

Omgeving

HVC stelt zich ten doel om de eventuele belasting van de leefomgeving door haar activiteiten te minimaliseren. Met vertegenwoordigers van omwonenden vindt periodiek, ten minste jaarlijks, overleg plaats op basis van een open dialoog. Tijdens dit overleg bespreken we de bedrijfsontwikkelingen van HVC en vindt rapportage plaats over emissies. HVC tracht daarbij zo veel mogelijk rekening te houden met behoeften en wensen vanuit de omgeving. Hierdoor is in de loop van de jaren een goede relatie opgebouwd. Resultaten van dit overleg zijn onder meer de invoering van geurloos slibtransport, het realiseren van scherpere dan landelijk vereiste rookgasemissies bij de AEC's van HVC, alsmede de jaarlijkse uitvoering van biomonitoringprogramma in de omgeving van Alkmaar.

Tijdens de voorbereidingen van de bouw van de afvalcentrale in Alkmaar in 1991 waren de agrariërs in de omgeving zeer bezorgd over de toekomstige invloed van de emissies van de installatie op de kwaliteit van landbouwproducten. Om deze zorgen weg te nemen is HVC in overleg met het toenmalige Landbouwschap gestart met een biomonitoringprogramma. Met dit programma wordt de eventuele invloed van de installatie op landbouwproducten in de omgeving gemeten en kan worden vastgesteld of HVC de kwaliteit van deze producten nadelig beïnvloedt. Producten die worden geteeld op proeflocaties, alsmede koemelk uit de omgeving van de afvalcentrale in Alkmaar worden geanalyseerd en vergeleken met de samenstelling van referentieproducten, het landelijk achtergrondniveau en de warenwetnormen.

De uitvoering van het biomonitoringprogramma is opgedragen aan ingenieursbureau Haskoning te Nijmegen en Plant Research International in Wageningen, een onderzoeksinstituting van Wageningen Universiteit. Vertegenwoordigers van LTO-Noord begeleiden het programma.

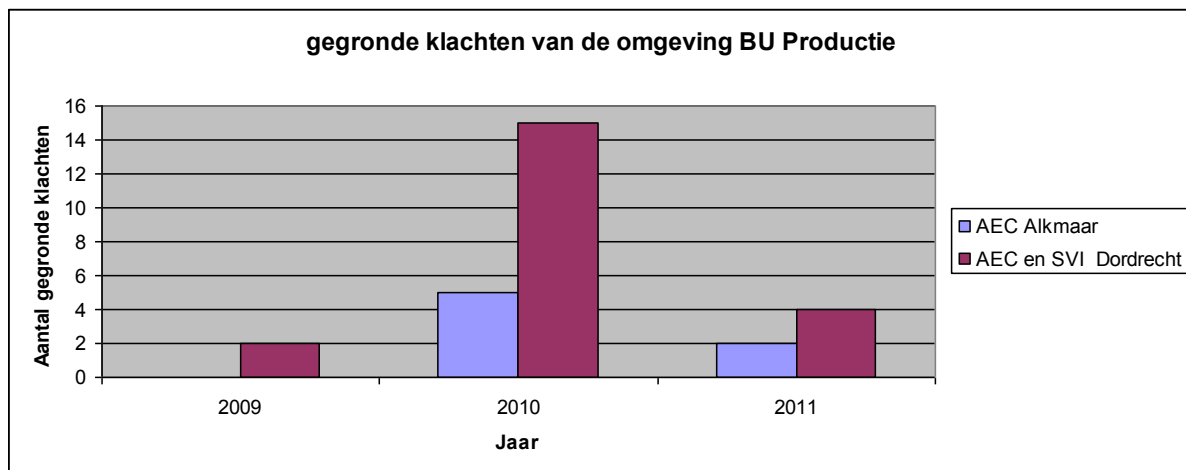
Biomonitoring

Vanaf de start van HVC (ruim zeventien jaar geleden) voert HVC een zogenoemd biomonitoringprogramma uit. Ook in 2011 bleek onze uitstoot geen negatieve impact op de landbouwproducten uit de omgeving te hebben.

Begin jaren negentig waren de agrariërs in de omgeving bezorgd over de komst van de afvalenergiecentrale in Alkmaar. Ze waren bang dat de uitstoot invloed zou hebben op de kwaliteit van hun landbouwproducten. Wij namen deze zorgen serieus en startten een vooruitstrevend biomonitoringprogramma voor de producten van de boeren. Daarin worden gladiolen, boerenkool, gras, spinazie en koemelk uit de omgeving van de afvalcentrale in Alkmaar geanalyseerd en vergeleken met referentieproducten. Door het biomonitoringprogramma heeft HVC - naast een vertrouwensband met de omgeving - een unieke set data opgebouwd. Maar bovenal zorgen de gegevens ervoor dat boeren in de omgeving met een gerust hart kan werken. Kaasboer Baltus, deelnemer aan biomonitoring programma: "Die metingen maken duidelijk dat er geen negatieve milieueffecten zijn op de melk. Ik kan dat ook weer aan mijn klanten vertellen en laten zien. Zo is HVC een overbuur geworden waar mijn bedrijf en ikzelf heel goed mee kunnen leven."

De afvalenergiecentrale Dordrecht is gevestigd in een sterk verstedelijkt gebied met veel verkeer en industrie. Een biomonitoringprogramma in Dordrecht kan daarom naar verwachting een eventuele invloed van de installatie op gewassen in de omgeving niet onderscheiden van andere invloeden in de omgeving. De resultaten van het biomonitoringprogramma in Alkmaar in relatie tot de emissie-eisen van de AEC Dordrecht en SVI geven daartoe ook geen aanleiding.

Klachten uit omgeving

In 2010 waren er relatief veel klachten in Dordrecht over de (geluids)overlast die de opstart van de 5^e lijn en de SVI (stank) veroorzaakten. Lijn 5 is inmiddels overgenomen van het bouwconsortium en wordt nu onder eigen beheer van HVC geëxploiteerd; er zijn over deze lijn geen klachten meer binnengekomen in 2011. De geleidelijke invoering van het geurloos slibtransport heeft geleid tot een forse afname van het aantal geurklachten.

GEURLOOS SLIB

Overlast van onze productieprocessen willen we tot een minimum beperken. Daarom luisteren we naar klachten uit de omgeving, reageren en lossen ze, daar waar het kan, op. Ook als dat betekent dat het om een investering van onze kant vraagt.

Na klachten over geur van slibtransport in Dordrecht hebben we nieuwe trailers ontwikkeld die geurdicht zijn. Hier zijn we mee begonnen direct na de overname, toen ons duidelijk werd dat er klachten waren. In 2011 hebben we de trailers voor geurloos slibtransport vanaf rwzi Harnaspolder getest. Deze test verliep positief en in juni is het nieuwe systeem voor geurloos slibtransport officieel gepresenteerd. Het systeem wordt uitgerold naar alle rioolwaterzuiveringen met een opslagsilo. Wij hechten veel waarde aan een goede band met onze omgeving. Dat maakt zo'n investering de moeite waard.

Sponsoring en ondersteuning

HVC kent beperkte sponsoractiviteiten. Deze activiteiten zijn vooral gericht op het verzorgingsgebied van HVC, waarbij een regionale spreiding plaatsvindt. Natuur, milieu, duurzaamheid, educatie en cultuur zijn daarbij de relevante thema's. We streven naar sponsorbijdragen voor activiteiten waaraan brede deelname van bewoners uit het verzorgingsgebied mogelijk is.

Het totale sponsorbedrag in 2011 bedraagt EUR 125.000. Het grootste bedrag, EUR 50.000, werd bestemd voor de koepel van NME-centra die samenwerken onder de noemer Gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling.

Plastic Soup Foundation

In 2011 hebben we met een actie op ons terrein in Alkmaar bijgedragen aan de Plastic Soup Foundation. Deze organisatie vraagt op een bijzondere manier aandacht voor de hoeveelheid zwerfafval in de zeeën en oceanen. Onder leiding van Marcus Eriksen, die wereldwijd al veel van deze boten heeft gemaakt, hebben kinderen van 8-12 jaar een schip gemaakt van afval uit HVC's eigen afvaltoevoer.

De Plastic Soup Foundation wil mensen bewust maken van de grote hoeveelheid plastic afval die in onze oceanen en zeeën drijft. Door verwerking, zonlicht en golfslag valt dit plastic uit elkaar in kleine stukjes. Hierdoor verandert al ons zeewater in een wereldwijde soep van microplastics, 'global plastic' of 'plastic soup' genoemd.

Ook komen er toxische stoffen uit de plastics vrij. Allerlei dieren die in of van de zee leven en zelfs het kleine zoöplankton zien plastic afval en microplastics voor voedsel aan, wat veelal dodelijk blijkt te zijn. Hiermee dringt het vaak giftige afval onze voedselketen binnen.

Met het bouwen van de 'afvalboot' en de publiciteit die het heeft gegenereerd, dragen we een steentje bij aan bewustwording van dit wereldwijde probleem. Want om deze grootschalige verontreiniging te stoppen, moeten we een halt toe te roepen aan de toenemende verontreiniging van oceanen en zeeën met plastics.

Naast de hiervoor genoemde sponsoring heeft HVC in 2011 ondersteuning gegeven aan Biocomp, een lokaal initiatief om op duurzame wijze biocompost te produceren in de vallei van Kathmandu in Nepal. Dit project richt zich op de hele keten, van inzamelen tot composteren en lokale afzet aan boeren ter vervanging van kunstmest. Deze ecologische benadering voegt waarde toe aan de lokale landbouw. De proef in 2011 heeft aangetoond dat het concept werkt.

Biocomp

Biocomp heeft als doel om op duurzame wijze bio-compost te produceren in de vallei van Kathmandu, Nepal. Daarbij komt de hele keten aan de orde, van inzamelen tot composteren en lokale afzet aan boeren ter vervanging van kunstmest. Deze ecologische benadering voegt waarde toe aan de lokale landbouw. In 2011 is aangetoond dat het concept werkt in een *proof of concept* met 3 ton input per dag.

Wij hebben voor de *proof of concept* een financiële bijdrage geleverd van EUR 25.000. Voor de verdere ontwikkeling is EUR 100.000 toegezegd. Hier staat tegenover dat HVC 10% (certificaten van) aandelen krijgt en jaarlijks - bij een positief resultaat - een vergoeding van 8%.

HVC heeft aan deze proef EUR 25.000 bijgedragen. Voor de verdere ontwikkeling is onder voorwaarden maximaal EUR 100.000 toegezegd in de vorm van een participatie van 10 procent (certificaten) die bij positieve resultaten leiden tot een dividend van 8 procent.

6. Educatie en voorlichting

HVC is een open organisatie. Vanaf de oprichting heeft HVC haar deuren opengesteld. Jaarlijks worden zo'n tienduizend scholieren en andere bezoekers ontvangen. Doel daarvan is te komen tot gedeeld begrip van de vraagstukken en oplossingsrichtingen rond grondstoffen en duurzame energie.

Xander Wagenaar, leerling Driessenschool. "Ik ben met school bij HVC geweest in Alkmaar. Je kon zien hoe het afval verbrand werd. We zagen ook een hele grote grijparm die het vuil oppakt en in de oven gooit. In de klas hadden we al gelezen in Watt 'n Zoi. Dat ging over verbranden, maar ook over recycling. Want veel spullen kunnen nog een keer worden gebruikt. Ik snap nu waarom het echt belangrijk is om plastic met plastic weg te gooien en tuinafval met tuinafval. Ik denk daar nu beter over na."

6.

Bezoekers HVC 2011			
	Alkmaar	Dordrecht	Totaal
Scholieren			
aantal scholen	218	47	265
aantal groepen	262	58	320
aantal scholieren	6.550	1.430	7.980
aantal begeleiders	1.310	286	1.596
Volwassenen			
aantal bezoeken	175	8	183
aantal bezoekers	3.500	160	3.660
Totaal aantal scholieren + volwassenen	10.000	1.876	11.876

'Watt 'n Zoi'

Met het lesprogramma 'Watt 'n Zoi' Speciaal werkt HVC aan de bewustwording van kinderen op gebied van de thema's afval, energie en klimaat. Alle leerlingen van groep 8 in het verzorgingsgebied kan gebruikmaken van het lesprogramma, dat bestaat uit een boekje voor leerlingen, een website en een docentenhandleiding. Het lesprogramma wordt afgesloten met een bezoek aan HVC.

'Watt 'n Zoi'

Speciaal voor alle leerlingen van groep 8 in het verzorgingsgebied is een lesprogramma ontwikkeld dat bestaat uit een boekje voor leerlingen, een website en een docentenhandleiding. Het lesprogramma wordt afgesloten met een bezoek aan HVC. Bij het bezoek krijgen de leerlingen een presentatie en een rondleiding door de afvalenergiecentrale. Zo zien zij wat er gebeurt met al het afval dat zij en hun omgeving produceren.

Daarnaast geven we informatie over recycling en (duurzame) energie en dagen we hen uit met oplossingen en ideeën te komen. Door hen al op jonge leeftijd bewust te maken van de thema's afval, energie en klimaat, hopen we een vroege omslag in het denken te stimuleren. Bijkomend effect is dat zij door een bezoek aan de centrale in contact komen met de vele beroepen die je kunt uitoefenen binnen zo'n afvalenergiecentrale.

Dagelijks komen deze leerlingen bij ons op bezoek. Scholen uit Noord-Holland en Flevoland komen naar Alkmaar. In totaal komen hier jaarlijks achtduizend leerlingen van zo'n tweehonderdvijftig scholen. Zuid-Hollandse scholen gaan naar Dordrecht. Dit zijn op jaarbasis ongeveer achttienhonderd leerlingen van ruim zestig scholen. Voor de leerlingen uit Flevoland sponsoren we het vervoer naar HVC in Alkmaar. Om hen niet te confronteren met een vervoersprobleem, zetten we bussen in om hen heen en weer te rijden.

Net als de verschuiving van de focus in ons bedrijf, hebben we in 2011 de focus van ons lesmateriaal verschoven van afvalverwerking naar grondstoffen, duurzame energie en energiebesparing. Het lespakket veranderde zodoende van 'Zooi' naar 'Watt 'n Zooi'. Dit vernieuwde lesmateriaal is in schooljaar 2011-2012 in gebruik genomen.

Educatie

Op het vlak van educatie snijdt het mes aan twee kanten. De ontwikkelingen op technisch gebied gaan razendsnel en de beroepsbevolking vergrijsst. Slechts 25 procent van de medewerkers van HVC is veertig jaar of jonger. Het is voor HVC belangrijk jonge medewerkers te werven en te ontwikkelen. We werken daarvoor nauw samen met technische opleidingen.

We bieden verschillende leer-werktrajecten en stageplekken aan. Zo bieden we leer-werktrajecten aan voor de functies monteur elektrotechniek, technicus elektrotechniek, monteur werktuigbouw, technicus werktuigbouw en operator. Hierbij gaan praktijk en theorie hand in hand. In 2011 hebben we in Alkmaar de eerste leerlingen van onze eigen opleidingsalliantie 'Leer werken in de Techniek' aangenomen. Deze leerlingen zijn na hun stage bij ons bedrijf doorgestroomd naar leer-werkplekken bij de afdeling Procesvoering. In 2011 waren er dertien leer-werkplekken ingevuld binnen het bedrijfs onderdeel Productie. In 2012 willen we de leer-werkplekken binnen Compostering/Vergisting uitbreiden. Daarbij hopen we nieuwe leerlingen aan te kunnen nemen vanuit ons opleidingstraject 'Leer werken in de Techniek'.

WATT-campagne

Om jongeren te laten zien wat werken in de energiesector inhoudt, werken wij mee aan de Watt-campagne. Met de informatie van de WATT-campagne willen we ze motiveren om in deze sector verder te kijken. We hebben hiermee op verschillende studie- en carrièrebeurzen gestaan. In 2012 willen we in dit kader voor leerlingen rondleidingen door onze installaties gaan verzorgen. Ook willen we een actieve bijdrage leveren aan lesmateriaal, bijvoorbeeld door het vergistingsproces uit te leggen. De weg van gft-afval naar groen gas is bij ons immers in de praktijk door leerlingen te volgen.

Ten slotte bieden we stageplekken aan aan leerlingen van verschillende opleidingen. Zo willen we hen interesseren voor het werk dat hier te doen is. We hebben een breed aanbod dat varieert van meeloop- tot afstudeerstages en we hebben in 2011 stagiairs van vmbo- tot hbo-niveau begeleid. Voor laatstgenoemde groep organiseren we ook snuffelstages om ze kennis te laten maken met de techniek en ze te enthousiasmeren voor een van de mbo-opleidingen in onze sector.

In Alkmaar zijn we een intensieve samenwerking gestart met de studentenvereniging van de opleiding Technische Bedrijfskunde. Wij sponsoren hen via een kleine bijdrage en stellen, waar mogelijk, stageplaatsen beschikbaar. In 2011 hebben twee studenten van InHolland Technische Bedrijfskunde bij ons stage gelopen. Daarnaast hebben twee groepen studenten van de deeltijdopleiding 'Technische Bedrijfskunde' het project 'Strategisch ondernemingsplan' bij HVC uitgevoerd.

In totaal hebben in 2011 27 leerlingen van de technische mbo-opleidingen bij ons stage gelopen. Op hbo/universitair niveau hebben we vijf stagiairs gehad.

De Duurzaamheidsfabriek

In 2011 is de eerste paal geslagen van de Duurzaamheidsfabriek. Dit is een plek op het Leerpark Dordrecht waar onderwijs, bedrijfsleven en industrie op het gebied van duurzame technieken samenkomen. HVC heeft het concept mede ontwikkeld en is nauw bij de vormgeving betrokken.

De Duurzaamheidsfabriek is letterlijk een fabriek voor duurzaamheid. Met een techniekhall, laboratoria, bedrijfsruimtes en ontmoetingsplekken. Een gebouw waar ondernemers, 'groene' investeerders en technisch talent elkaar kunnen ontmoeten. Waar duurzame producten worden ontwikkeld en getest en leerlingen kennismaken met en zich verdiepen in duurzame technieken. Wij vinden dat dit project bij ons past en hebben het daarom omarmd. Het lokale energiebedrijf, dat we samen met de gemeente Dordrecht oprichtten, willen we in de Duurzaamheidsfabriek vestigen. Medewerkers kunnen zich hier in de praktijk laten bijscholen en aanvullende technologische kennis opdoen. Stichting Urgenda - een aanjager van duurzame initiatieven - heeft dit Leerpark geadopteerd als een icoon voor duurzaamheid en sociale innovatie.

7. Risicobeheer

Directie en raad van commissarissen vinden risicomanagement zo belangrijk dat het interne risico- en controlesysteem een structureel onderdeel wordt van de jaarlijkse planning- en controlcyclus. Voor de implementatie daarvan is medio 2011 een riskmanager aangesteld. In 2011 heeft de riskmanager een plan van aanpak opgesteld dat met de directie en de auditcommissie is besproken. Dit plan beoogt het structureel inventariseren en beoordelen van kansen en risico's, het organiseren van het risicobeheer, het implementeren van mitigerende beheersmaatregelen en het monitoren van de effectiviteit daarvan.

Binnen HVC richt het risicomanagement zich op vier verschillende werkgebieden: strategische, operationele, financiële verslaggevings- en wet- en regelgevingrisico's. In 2011 en 2012 richt de aandacht zich op operationele en financiële verslaggevingsrisico's en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving bij de operationele processen en financiële verslaggeving. In dat kader zijn de financiële verslaggevingsrisico's en de hiermee samenhangende beheersmaatregelen geïnventariseerd en vindt monitoring plaats. Een eerste structurele inventarisatie van operationele risico's en vervolgstappen zijn gepland voor 2012.

Het risicobeheer- en controlesysteem beoogt primair de beheersing van het risico dat de meest relevante bedrijfsdoelstellingen niet worden gerealiseerd. Specifieke informatie over belangrijke aspecten van risicobeheer worden vermeld in het hoofdstuk 'Corporate governance'. Hier herhalen we dat het een vanzelfsprekend uitgangspunt is om risico's zo veel mogelijk te beperken, maar dat het niet mogelijk is risico's volledig en te allen tijde uit te sluiten. Geen enkel systeem of werkwijze biedt immers zo'n mogelijkheid.

Dit hoofdstuk beschrijft de voor HVC meest relevante risico's en de wijze waarop deze worden beheerst.

In het kader van een risico-inventarisatie en -evaluatie kunnen de bedrijfsrisico's die rond het beheer van HVC kunnen worden onderkend, worden onderscheiden in procesrisico's, besturingsrisico's, financiële risico's en omgevingsrisico's.

Procesrisico's

Het belangrijkste aspect van procesrisico's is het functioneren van het primaire proces. Voor een kapitaalintensief bedrijf als HVC zijn de beschikbaarheid en kwaliteit van de afvalenergiecentrales, de bio-energiecentrales, de slibverbrandingsinstallatie en de overige installaties van groot belang. In 2011 heeft een assessment van businessrisico's plaatsgevonden.

HVC beschikt over verschillende instrumenten om procesrisico's te beheersen. Dit zijn ketenbeheer, kennismanagement, KAM-systemen, personeelsbeleid (integriteit, betrokkenheid, kwaliteit en kwantiteit) en ICT (beveiliging, continuïteit, systeemintegriteit). Gelet op de relatief hoge beschikbaarheid van de installaties, de goede onderhoudsstaat waarin de installaties zich bevinden, de stand der techniek waaraan de installaties voldoen en de kwaliteit van het personeel kunnen de procesrisico's als laag worden beoordeeld. De installaties van de het bedrijfsonderdeel Energie zijn ISO 9001- (kwaliteit) en ISO 14001-gecertificeerd (milieu). De inzamelactiviteiten binnen het bedrijfsonderdeel Grondstoffen zijn ISO 9001-gecertificeerd.

Brand

Om het risico van brand te beheersen, zijn de bunkers van de afvalenergiecentrales uitgerust met infraroodapparatuur waarmee tijdig temperatuursverhogingen, bijvoorbeeld ten gevolge van broei, in het afval kunnen worden waargenomen. In combinatie met de aanwezige brandblusmiddelen leiden deze maatregelen ertoe dat risico's van bunkerbrand worden geminimaliseerd.

Ongeplande stilstand

Om het risico van ongeplande stilstand te beheersen, besteedt HVC veel aandacht aan intensief en gestructureerd onderhoud en houden we kritieke installatiedelen op voorraad. De hiermee samenhangende hoge kosten wegen we af tegen de kosten van ongeplande stilstand, c.q. onbenutte capaciteit. Bedrijfsschade ten gevolge van langdurige ongeplande stilstand zoals inkomstenderving is verzekerd.

Om bedrijfsschade bij stilstand op korte termijn te voorkomen, heeft de afvalbunker buffercapaciteit. Daarnaast beschikt HVC over zogenoemde flexcontracten met aanbieders van bedrijfsafval waarmee

een zekere mate van flexibiliteit in aanvoer en verwerking wordt geborgd. Voor ongeplande stilstand bij de verwerking van slib treedt een continuïteitsplan in werking.

Besturingsrisico's

De organisatiestructuur en de daaraan verbonden taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, de wijze van planning & control, alsmede de cultuur en de leiderschapstijl zijn zogenoemde besturingsrisico's.

De regels voor corporate governance beogen de risico's met betrekking tot de besturing van de onderneming zo veel mogelijk te beperken. De administratieve organisatie voldoet aan de daaraan te stellen eisen en wordt periodiek geëvalueerd door de externe accountant en de raad van commissarissen. De raad van commissarissen houdt toezicht op de directievoering door de algemeen directeur. Elders in dit verslag lichten wij de wijziging van de personele organisatiestructuur toe.

Financiële risico's

Nadere informatie over financiële risico's treft u aan in de jaarrekening.

Omgevingsrisico's

Omgevingsrisico's kunnen worden onderscheiden in maatschappelijke en politiek-bestuurlijke risico's. De belangrijkste maatschappelijke risico's zijn de concurrentiepositie van HVC, de wijze waarop de deelnemende gemeenten HVC percipiëren en (inter)nationale ontwikkelingen met betrekking tot de afval- en energiemarkt.

De kostprijs van de afvalenergiecentrales bepaalt in hoge mate de concurrentiepositie van HVC op de bedrijfsafvalmarkt. De hoge beschikbaarheid en een gunstige financieringsstructuur hebben geleid tot een relatief lage kostprijs. Daardoor konden langjarige overeenkomsten worden aangegaan voor het aanbieden van voor verbranding in aanmerking komende afvalstoffen. De economische crisis en de recente uitbreiding van verbrandingscapaciteit hebben echter geleid tot een daling van de hoeveelheid bedrijfsafval aan afvalverbrandingsinstallaties en tot prijsdruk. Samen met de hier mede mee samenhangende lagere opbrengsten uit energielevering, leidt de huidige situatie tot een potentieel bedrijfsrisico voor bedrijven binnen de afvalverbrandingssector.

De kwetsbaarheid van een individueel bedrijf is onder meer afhankelijk van zijn kostprijs, kwaliteit en diversiteit van contracten, financiële buffers en logistieke situatie. Over het algemeen kan worden gesteld dat HVC ten aanzien van al deze aspecten een voldoende sterke positie inneemt. Tot op heden zijn de effecten voor HVC te overzien. De verwachting rond de economische ontwikkeling voor de komende jaren is echter niet positief. Meer dan slechts een minimale groei wordt niet voorspeld. HVC bereidt zich hierop voor door een belangrijke verlaging van het kostenniveau door te voeren.

Een mogelijke maatschappelijke ontwikkeling met bedrijfseconomische gevolgen betreft het ontstaan van nieuwe verwerkingsmogelijkheden met een lagere tariefstructuur of een hoger milieurendement. De proef 'Droog en herbruikbaar' van HVC is een voorbeeld van de wijze waarop HVC actief deze ontwikkeling stimuleert. De bedrijfseconomische gevolgen komen voort uit een lagere bezettingsgraad van de AEC's. Dit risico kan worden gemitigeerd door het sluiten van de verbrandingslijnen 1 en 4 in Dordrecht zodra deze zijn afgeschreven, door het aantrekken van nieuwe toetreders of door import van afval, al zal dit laatste naar verwachting slechts een tijdelijke oplossing zijn.

Gelet op de tariefstructuur van de verwerkingsinstallaties en de looptijd van de contracten, kan het uit technologische innovatie voortvloeiende acute risico voor de bedrijfsvoering als laag worden beoordeeld.

Een politiek-bestuurlijk risico vormt de wijze waarop op centraal overheidsniveau (Den Haag, Brussel) wordt omgegaan met dossiers als 'Markt en Overheid'. Duidelijk is dat kruissubsidiëring van activiteiten die concurreren met de markt niet is toegestaan. Gelet op de tariefstructuur van HVC is dit niet het geval. De politieke opvattingen over marktwerking kunnen wisselen per kabinetsperiode. Door participatie in belangengroepen en overleg met de overheid tracht HVC dit risico te verlagen. Een ander politiek-bestuurlijk risico is de benadering van het afvalbeheer in termen van bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Naar verwachting blijven gemeenten verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking van het door de burger aangeboden afval en doet het beleid met betrekking tot producentenverantwoordelijkheid hieraan niets af. Een eventuele aanscherping van emissie-eisen vormt voor HVC een laag risico, aangezien de installaties van HVC voldoen aan de stand der techniek zoals vereist in het kader van Europese regelgeving.

De ontwikkeling van activiteiten op gebied van duurzame energie lijkt vooralsnog afhankelijk van energiesubsidies. Uit ervaring is gebleken dat het subsidiebeleid in korte tijd fors kan wijzigen. Dit risico wordt beperkt door projecten die afhankelijk zijn van subsidies niet te starten voordat de subsidie daadwerkelijk aan het project is toegekend. Het risico blijft dan beperkt tot de met het project samenhangende voorbereidingskosten.

KENGETALLEN		eenheid	2011	2010	(*) 2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Markt												
Aantal aandeelhoudende gemeenten			52	52	55	55	55	54	39	39	39	39
Aantal aandeelhoudende waterschappen			6	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Aandeel landelijk HVC in aantal gemeenten (en inwonertal)			12,5%/12%	12%/11%	13%/11%	12%/11%	12%/11%	12%/11%	9%/8%	9%/8%	9%/8%	9%/8%
Aandeel landelijk HVC in aantal waterschappen (en stedelijk afvalwater)			24%/24%	20%/22%	-	-	-	-	-	-	-	-
Productie												
Inzameling HVC												
Aantal woonhuisaansluitingen			479.711	479.711	247.846	240.898	237.125	137.596	136.922	135.683	52.532	51.667
Dekkingsgraad inzameling/verwerking in tonnage (i)			56%	56%	31%	27%	29%	17%	10%	6%	1%	0%
Aanvoer afval (incl. inzameling HVC)												
Verbrandbaar huishoudelijk afval	kton		467	471	466	481	474	466	340	344	332	332
Verbrandbaar bedrijfsafval	kton		422	422	408	377	405	396	332	183	135	136
Composteerbaar afval	kton		145	142	142	159	166	183	125	135	90	94
Grof huishoudelijk afval	kton		47	61	61	67	69	69	44	45	46	42
Niet brandbaar afval (incl. wit- en bruingoed)	kton		17	12	13	25	30	22	30	28	24	22
Totaal	kton		1.098	1.108	1.090	1.109	1.144	1.135	871	735	627	626
Rioolwaterzuiveringslib aandeelhouders			302	320	-	-	-	-	-	-	-	-
Rioolwaterzuiveringslib derden			49	49	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal			351	369	-	-	-	-	-	-	-	-
Verwerking afval												
HVC Afvalcentrales (verbranding)	kton		896	885	870	864	877	858	670	525	464	465
HVC Compostering	kton		137	129	127	127	135	133	125	135	70	70
Recycling via Sortiva (50% deelneming)	kton		40	58	42	67	69	69	44	45	46	42
Verwerking elders	kton		25	36	51	51	63	75	32	30	47	49
Totaal	kton		1.098	1.108	1.090	1.109	1.144	1.135	871	735	627	626
Slibverwerkingsinstallatie	kton		353	369	-	-	-	-	-	-	-	-
Restproducten en reststoffen												
Ge-certificeerd slak	kton		231	200	221	202	203	215	167	118	129	122
Ferro en non-ferro metalen	kton		20	22	23	23	18	21	16	12	11	12
Compost	kton		37	33	47	48	46	52	51	55	37	39
Bedas	kton		4	5	2	5	-	-	-	-	-	-
Vliegas, zouten en filterkoek	kton		46	48	23	24	21	20	16	12	11	11
In % van verwerkt verbrandbaar afval			5%	5%	3%	3%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
As uit slib	kton		22	23	-	-	-	-	-	-	-	-
In % van verwerkt slib			6%	0	-	-	-	-	-	-	-	-
Energie												
Geproduceerde electriciteit	GWh		860	766	696	770	554	556	484	329	310	227
Geproduceerde warmte	TJ		118	65	43	43	34	31	5	-	-	-
Gasverbruik	mio Nm3		8.301	7.765	8.760	9.106	12.269	9.580	-	-	-	-
Bijdrage duurzame energie uitgedrukt in vermeden primaire energie (ii)	TJ		3.689	4.089	3.660	3.323	1.593	1.611	1.480	957	898	898
Bijdrage duurzame energie uitgedrukt in vermeden gasverbruik (iii)	mio Nm3		105	116	104	94	45	46	42	27	26	26
Vermeden CO2-emissie (iv)	kton		298	249	223	219	115	117	99	63	59	43
Verhandelbare emissierechten (Nox)	kton		0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	-	-	-
Netto energetisch rendement Afvalcentrale te Alkmaar/Dordrecht/Bio-energiecentrale			25%/21%/31%	21%/12%/29%	18%/9%/29%	21%/8%/29%	22% / 9%	21% / 8%	21%	19%	19%	19%
Totaal netto energetisch rendement (v)			25%	21%	18%	20%	19%	18%	21%	19%	19%	19%
Financieel												
Winst en -verliesrekening												
Bedrijfsopbrengsten	€ mio		281	256	256	208	175	155	113	99	78	73
Ebitda	€ mio		99	88	88	78	65	61	59	37	32	32
Resultaat na belasting	€ mio		11-	9	2	12	8	13	14	5	5	1
Garantstellingsprovisie en dividend	€ mio		7	7	5	4	5	5	5	-	-	-
Garantstellingsprovisie en dividend per aandeel	€		2.077	2.095	1.996	1.650	1.798	2.021	2.125	-	-	-
Balans												
Eigen vermogen	€ mio		88	99	99	103	91	85	76	62	61	57
Gegarandeerde leningen	€ mio		672	686	615	530	438	464	471	462	395	359
Geïnvesteed vermogen (vi)	€ mio		984	939	829	747	670	501	582	524	448	406
Eigen vermogen per aandeel	€		26.493	31.062	31.062	38.708	34.390	32.957	29.305	30.388	29.903	27.842
Gegarandeerde leningen per aandeel	€		202.818	215.538	199.611	199.611	165.043	179.818	182.839	225.522	192.554	175.200
Ratio's												
Solvabiliteit (vii)			9%	11%	12%	14%	14%	17%	13%	12%	14%	14%
Interest coverage ratio (viii)			0,8	1,3	1,1	1,5	1,4	1,0	1,2	1,1	1,0	1,0
Rentabiliteit eigen vermogen (ix)			-13%	9%	9%	15%	13%	17%	24%	12%	7%	1%
Rentabiliteit geïnvesteed vermogen (x)			3%	5%	5%	6%	6%	6%	5%	5%	6%	7%
Personeel												
Aantal medewerkers absoluut			1.012	1.019	735	715	697	521	349	355	218	202
Aantal medewerkers effectief (fte)			959	963	698	674	665	495	335	341	211	188
Gemiddelde leeftijd (xi)			45,7	45,7	45,7	45,0	44,6	-	-	-	-	-
Percentage vrouwelijke medewerkers			17%	16%	17%	18%	17%	-	-	-	-	-
Ziekteverzuim			6,33%	6,94%	5,50%	5,88%	4,80%	3,70%	-	-	-	-

(*) Voor de vergelijkbaarheid zijn de cijfers 2009 aangepast voor de in toegepaste stelselwijziging

(i) het tonnage gemeentelijk afval dat door HVC wordt ingezameld t.o.v. het totale tonnage dat HVC voor aandeelhouders verwerkt, (ii) de met het saldo van de netto energieproductie en gas/dieselverbruik bespaarde energie uit fossiele brandstoffen, (iii) idem, waarbij bespaarde energie is uitgedrukt in vermeden gasverbruik, (iv) idem, waarbij de bespaarde energie is uitgedrukt in vermeden CO2-uitstoot, (v) geleverde energie / energetische waarde van het afval, (vi) eigen vermogen en externe financiering - liquide middelen, (vii) eigen vermogen/geïnvesteed vermogen, (viii) resultaat voor rentekosten en belasting / rentekosten, (ix) resultaat voor belasting / eigen vermogen, (x) resultaat voor rentekosten en belasting / geïnvesteed vermogen

De gegevens van (ii) t/m (iv) zijn berekend conform het door Senternovem opgestelde Protocol Monitoring Duurzame Energie, dat de basis vormt bij de monitoring van de Nederlandse duurzame energie ontwikkelingen.

JaarrekeningGeconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2011

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2011

Geconsolideerd overzicht van kasstromen over 2011

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening 2011

Vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

Vennootschappelijke balans per 31 december 2011

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2011

Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening 2011

Overige gegevens

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Geconsolideerde balans per 31 december 2011

(vóór verwerking van het voorstel tot resultaatbestemming)

ACTIVA (in € 1.000)			
	noot	31-12-2011	31-12-2010
Vaste activa			
<u>Immateriële vaste activa</u>			
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	1	91	120
Goodwill		26.916	28.756
<u>Materiële vaste activa</u>			
Gebouwen en terreinen	2	168.270	176.881
Machines en installaties		604.920	440.974
Andere vaste bedrijfsmiddelen		111.832	109.648
Activa in ontwikkeling		41.361	189.283
		926.383	916.786
<u>Financiële vaste activa</u>			
Andere deelnemingen	3	50.964	33.747
Vorderingen op deelnemingen en participanten		8.067	1.191
Latente belastingvordering		2.067	6.225
Overige vorderingen		8.858	9.216
		69.956	50.379
Vlottende activa			
<u>Voorraden</u>	4	2.599	1.897
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>	5	37.225	30.459
<u>Liquide middelen</u>	6	19.074	33.541
Totaal		1.082.245	1.061.938

PASSIVA (in € 1.000)			
	noot	31-12-2011	31-12-2010
Groepsvermogen			
Aandeel vennootschap in groepsvermogen	7	87.719	98.935
Aandeel derden in groepsvermogen		285-	66-
Voorzieningen			
Latente belastingverplichtingen	8	18.488	22.905
Voorziening personeelsbeloningen		2.455	2.577
Overige voorzieningen		624	517
		21.567	25.999
Langlopende schulden			
Schulden aan kredietinstellingen	9	821.825	781.951
Overige schulden		572	755
		822.397	782.706
Kortlopende schulden			
Schulden aan kredietinstellingen	10	93.233	91.246
Overige schulden en overlopende passiva		57.612	63.118
		150.845	154.364
Totaal		1.082.244	1.061.938

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2011

(in € 1.000)		2011		2010	
	noot				
Netto-omzet	10	240.622		219.814	
Overige opbrengsten		40.200		36.201	
Som der bedrijfsopbrengsten			280.822		256.015
Kosten van grond- en hulpstoffen	11	24.270		22.300	
Kosten uitbestede werk en andere externe kosten		84.071		76.339	
Lonen, salarissen en sociale lasten	12	61.809		59.516	
Afschrijvingen op vaste activa	13	68.248		47.278	
Overige waardeveranderingen van immateriële vaste activa		1.537		-	
Overige bedrijfskosten	14	10.520		9.882	
Som der bedrijfslasten			250.455		215.316
Bedrijfsresultaat			30.367		40.699
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	15	1.200		696	
Rentelasten en soortgelijke kosten	16	45.080		34.552	
Aandeel in resultaat deelnemingen	17	2.446		2.062	
			41.434-		31.794-
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen			11.067-		8.905
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	18		352-		402-
Geconsolideerd resultaat na belastingen			11.419-		8.503
Waarvan aandeel van derden			200-		16-
Resultaat toekomend aan de rechtspersoon			11.219-		8.519

Geconsolideerd overzicht van kasstromen over 2011

(in € 1.000)		2011		2010	
Bedrijfsresultaat			30.367		40.699
Aanpassingen voor:					
- Afschrijvingen en overige waardeveranderingen		69.785		47.278	
- Mutatie voorzieningen (*)		539-		341-	
- Veranderingen in werkkapitaal					
- mutatie voorraden		702-		416-	
- mutatie operationele vorderingen		6.766-		6.525	
- mutatie operationele schulden (*)		8.406-		12.745-	
			53.372		40.301
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			83.739		81.000
Ontvangen interest		1.145		696	
Ontvangen dividend		3.263		2.067	
Betaalde winstbelasting		85-		-	
			4.323		2.763
Kasstroom uit operationele activiteiten			88.062		83.763
Investeringen in immateriële vaste activa		10-		8.051-	
Desinvesteringen in immateriële vaste activa		-		-	
Investeringen in materiële vaste activa		71.149-		57.976-	
Desinvesteringen in materiële vaste activa		294		1.078	
Vererving van groepsmaatschappijen en deelnemingen		22.555-		36.715-	
Overige investeringen in financiële vaste activa (*)		7.683-		2.757	
Desinvesteringen in financiële vaste activa		1.287		8	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			99.816-		98.899-
Uitbreiding aandelenkapitaal		6		24	
Opname leningen		227.903		230.003	
Aflossing leningen		186.225-		167.627-	
Betaalde interest		44.380-		34.552-	
Betaald dividend vorig boekjaar		-		-	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			2.696-		27.848
Koers- en -omrekenverschillen			97-		142
Liquide middelen verkregen bij acquisities			80		326
Nettokasstroom			14.467-		13.180
Beginstand liquide middelen			33.541		20.361
Eindstand liquide middelen			19.074		33.541
Mutatie liquide middelen			14.467-		13.180

(*) Bedragen 2011 zijn exclusief de mutaties in de actieve belastinglatentie en de passieve belastinglatentie omdat deze correcties niet hebben geleid tot een kasstroom in 2011.

Overzicht van het totaalresultaat over 2011

(in € 1.000)		2011		2010	
Resultaat toekomend aan de rechtspersoon			11.219-		8.519
<u>Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de rechtspersoon als onderdeel van het groepsvermogen</u>					
Omrekeningsverschillen buitenlandse deelnemingen			-		-
Totaalresultaat van de vennootschap			11.219-		8.519

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

Activiteiten

NV HVC (statutaire vestigingsplaats Jadestraat 1 te Alkmaar), hierna aangeduid met 'de vennootschap' of 'NV HVC' is in de jaren negentig van de vorige eeuw opgericht om een oplossing te bieden voor de groeiende afvalproblematiek. De vennootschap en haar groepsmaatschappijen, hierna aangeduid met 'de groep', heeft als doel ten algemene nutte werkzaam te zijn op het gebied van het beheer van afval, reststromen en duurzame energie ten dienste van gemeenten en waterschappen. De activiteiten van de groep bestaan uit: afvalinzameling, sortering, recycling en compostering, verwerking van afval en de daarmee verbonden opwekking en afzet van elektriciteit en warmte en opwerking van reststoffen tot nuttige toepasbare restproducten, alsmede advisering van haar aandeelhouders op het gebied van duurzame energie. De vennootschap is volledig eigendom van gemeenten en waterschappen en samenwerkingsverbanden van gemeenten en waterschappen. Voor een overzicht van de aandeelhouders wordt verwezen naar de toelichting op het vennootschappelijk eigen vermogen.

Dienstverlening uit concessie

NV HVC heeft met 31 (al dan niet via een gemeenschappelijke regeling) aandeelhoudende gemeenten dienstverleningsovereenkomsten gesloten voor de inzameling van afval, inclusief het beheer van afvalbrengdepots en in een aantal gevallen het beheer van openbare ruimte binnen die gemeenten. Deze dienstverleningsovereenkomsten zijn aangegaan voor 10 jaar, meestal op basis van tarieven per woonhuisaansluiting die jaarlijks worden geïndexeerd op basis van overeengekomen onafhankelijk gepubliceerde prijsindexcijfers.

Grondslagen voor de jaarrekening

Uitgangspunten

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen historische kosten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (matchingprincipe). Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd (realisatieprincipe). Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden (voorzichtigheidsprincipe).

De financiële gegevens van NV HVC zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruikmakend van artikel 2:402 BW, is volstaan met een verkorte winst- en verliesrekening in de vennootschappelijke jaarrekening.

Schattingswijziging

Met ingang van 1 januari 2011 worden de afschrijvingen op materiële vaste activa lineair berekend, in voorgaande jaren werden de afschrijvingen berekend op basis van de annuïtaire methode. De overgang naar een lineair afschrijvingsstelsel wordt door de directie als passend ervaren bij de huidige marktomstandigheden.

Het effect van deze schattingswijziging wordt prospectief verwerkt en voor 2011 bedraagt het nadelig effect op het resultaat voor belastingen van deze schattingswijziging circa € 15 miljoen. Voor 2012 geldt eveneens een nadelig effect van circa € 15 miljoen op het resultaat. Het omslagpunt, periode waarin lineair berekende afschrijving lager is dan annuïtaire berekende afschrijving, ligt in 2021. Vanaf dat moment heeft de gewijzigde berekeningswijze van afschrijvingen een positief effect op het resultaat. De doorgevoerde schattingswijziging heeft geen effect op de liquiditeitspositie van de onderneming.

Consolidatie

Groepsmaatschappijen

NV HVC te Alkmaar staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen.

In de geconsolideerde jaarrekening van NV HVC zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen, waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarvoor de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van NV HVC.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

De resultaten van nieuw verworven groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum. Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen reële waarde. De betaalde goodwill wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. De resultaten van afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip waarop de groepsband wordt verbroken.

In de consolidatie zijn begrepen:

Vennootschap	Aandeel	Statutaire vestigingsplaats	Consolidatie
NV HVC (Groepshoofd)	100%	Alkmaar	Volledig
DRSH Zuiveringslab nv	100%	Dordrecht	Volledig
Stichting beheer registergoederen DRSH		Dordrecht	Volledig
HVC Cyclas bv	100%	Alkmaar	Volledig
HVC MeerWarmte bv	100%	Alkmaar	Volledig
HVC Meerwarmte II bv	100%	Alkmaar	Volledig
MeerWarmte vof	100%	Alkmaar	Volledig
MeerRecycling bv	100%	Medemblik	Volledig
HVC Compostering bv	100%	Purmerend	Volledig
Netwerk nv	100%	Dordrecht	Volledig
FlevoCollect Gemeenten nv	100%	Lelystad	Volledig
FlevoCollect Recycling bv	100%	Alkmaar	Volledig
NV ReinUnie	100%	Alkmaar	Volledig
HVCnergie bv	100%	Alkmaar	Volledig
HVC Deelnemingen bv	100%	Alkmaar	Volledig
HVC Mauritius bv	90%	Alkmaar	Volledig
HVC Leerpark bv	100%	Alkmaar	Volledig
HVC Leeuwenhoekweg bv	100%	Alkmaar	Volledig
HVC Wol Middelhamis bv	100%	Alkmaar	Volledig
Windpark 4/44 Haarlemmermeer bv	100%	Alkmaar	Volledig
Windpark Burgerveen-oost bv	100%	Alkmaar	Volledig
Windpark A4 vof	100%	Alkmaar	Volledig
Horizon Energy bv	75%	Alkmaar	Volledig
Horizon GmbH	75%	Aken, Duitsland	Volledig
HVC Bio-energiecentrale Alkmaar bv	100%	Alkmaar	Volledig

Deelnemingen

De groep heeft deelnemingen in vennootschappen waarin ze geen overwegende zeggenschap heeft of niet de centrale leiding voert.

In verband met het ontbreken van overwegende zeggenschap (of te verwaarlozen betekenis in geval van Holland Compost vof) worden deze vennootschappen niet geconsolideerd.

De groep heeft de volgende niet geconsolideerde deelnemingen:

Vennootschap	Aandeel	Statutaire vestigingsplaats
Sortiva bv	50,00%	Alkmaar
KoreNet Beheer bv	50,00%	Groot-Ammers
KoreNet bv	50,00%	Groot-Ammers
Cyclas vof	50,00%	Alkmaar
Zavin bv	33,00%	Dordrecht
Zavin cv	33,00%	Dordrecht
Holland Compost vof	67,00%	Purmerend
Tedoor Limited	4,00%	Bryanston, Zuid-Afrika
Tedoor International	20,00%	Zuid-Afrika
Texel Energie Coöperatie UA	12,50%	Texel
Natuurgas Overijssel bv	50,00%	Zwolle
Duurzame Ontwikkeling Transportsystemen bv (in liquidatie)	9,00%	Alkmaar
eCollect bv	50,00%	Alkmaar
Energiezorg bv	50,00%	Haarlem
Regionaal Technisch Centrum Ondernemingsfonds bv (in liquidatie)	25,00%	Alkmaar
BuitenTO bv	33,30%	Amsterdam
ZeeTO bv	33,30%	Amsterdam
Topell Nederland bv	24,95%	Duiven
Trianel GmbH	2,68%	Aken, Duitsland
Trianel Windkrachtwerk Borkum GmbH & Co.KG	6,61%	Aken, Duitsland

Het overzicht van de deelnemingen van Sortiva bv is beschikbaar ten kantore van de vennootschap.

Acquisities en participaties

Op 15 februari 2011 heeft NV HVC een 75% belang verworven in Horizon Energy bv, een bedrijf dat actief is op het gebied van duurzame energie en in dat kader kleine en grootschalige zonnepaneelprojecten ontwikkelt. In verband met de internationale exploitatie van zonnepaneelprojecten heeft Horizon Energy bv in april 2011 Horizon GmbH opgericht. De financiële gegevens van Horizon Energy bv zijn vanaf 15 februari 2011 meegeconsolideerd, vanaf die datum is overheersende zeggenschap aanwezig. Op overnamedatum zijn de reële waarden van de activa en passiva bepaald, rekeninghoudend met een contractueel overeengekomen naverrekening heeft dit geleid tot een berekende goodwill ad € 1,7 miljoen (verrijgingsprijs eveneens € 1,7 miljoen).

Begin maart 2011 is een 2,68% belang verworven in Trianel GmbH, een eind jaren negentig opgericht bedrijf om na de liberalisering van de energiemarkt in Duitsland krachten van de lokale publieke energiebedrijven te bundelen. Trianel ondersteunt haar aandeelhouders op het gebied van de gezamenlijke energieproductie en in- en verkoop van energie. Trianel GmbH heeft tevens een 6,68% belang in Trianel Windkraftwerk Borkum GmbH & Co.KG, een vennootschap waar NV HVC reeds in 2010 rechtstreeks een belang in heeft verworven. Het belang in Trianel GmbH is, gezien het ontbreken van invloed van betekenis, opgenomen tegen verkrijgingsprijs.

Eind maart 2011 heeft NV HVC een 33,3% belang in zowel BuitenTO bv als ZeeTO bv verworven, de totale koopprijs van deze participaties bedraagt € 15 miljoen. Tegelijkertijd heeft NV HVC een lening verstrekt aan deze vennootschappen ad totaal € 7,4 miljoen, ter financiering van een in die groep vennootschappen te ontwikkelen windmolenpark. BuitenTO bv en ZeeTO bv maken onderdeel uit van een groep vennootschappen die samen het windpark Gemini vormen. Het windpark is 55 kilometer ten noordoosten van Schiermonnikoog gepland en heeft een capaciteit van 600 MW. Middels de belangen in BuitenTO bv en ZeeTO bv heeft NV HVC per saldo een belang van 10% in het totale windpark Gemini. De planning is dat in 2012 financial close van dit windpark plaatsvindt en met de bouw zal worden gestart. Aangezien de deelneming wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (er is geen invloed van betekenis in de deelneming) is er geen sprake van goodwill.

In de op 29 april 2011 door NV HVC opgerichte vennootschap HVC Wol Middelharnis bv is het in 2011 aangekochte eigendom en de exploitatie van een windmolen ondergebracht. De op 18 juli 2011 aangekochte vennootschappen Windpark 4/44 Haarlemmermeer bv, Windpark Burgerveen-Oost bv en Windpark A4 vof hebben betrekking op de aankoop van een in ontwikkeling zijnde windmolenpark, de eerste windmolens zijn inmiddels operationeel. De vennootschappen worden per transactiedatum opgenomen in de consolidatie van NV HVC. Op overnamedatum zijn de reële waarden van de activa en passiva bepaald, leidend tot een berekende goodwill ad € 1,0 miljoen.

Op 12 augustus 2011 is een 24,95% belang verworven in Topell Nederland bv. Topell Nederland bv heeft een fabriek gebouwd voor de productie van de hoogwaardige en duurzame brandstof Biocoal, gemaakt van houtachtig restafval. Deze fabriek betreft een grootschalige demo-installatie, optimalisatie van het productieproces is gaande. Wegens het ontbreken van overheersende zeggenschap worden de financiële gegevens van Topell Nederland bv niet meegeconsolideerd. Op transactiedatum zijn de reële waarden van de activa en passiva bepaald, leidend tot een berekende goodwill ad € 1,5 miljoen.

Vreemde valuta

De functionele valuta van NV HVC en alle groepsmaatschappijen en deelnemingen is de euro, met uitzondering van het belang van HVC Mauritius bv in Tedcor Zuid-Afrika welke luidt in rand. De presentatievaluta is dan ook de euro. Alle in deze jaarrekening genoemde bedragen zijn in duizenden euro's, tenzij anders vermeld. Transacties die luiden in een andere valuta dan de functionele valuta worden omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum. Vorderingen en schulden in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

De buitenlandse groepsmaatschappijen en niet-geconsolideerde deelnemingen kwalificeren als bedrijfsuitoefening in het buitenland met een andere functionele valuta dan die van de vennootschap. Voor de omrekening van de jaarrekening van deze bedrijfsuitoefening in het buitenland wordt de koers op balansdatum gehanteerd voor de balansposten en de wisselkoers op de transactiedata voor de posten van de winst- en verliesrekening. De omrekeningsverschillen die optreden, worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het groepsvermogen gebracht.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Het effectieve deel van financiële derivaten die zijn toegewezen voor kostprijs-hedge-accounting, wordt tegen kostprijs gewaardeerd en het ineffektieve deel wordt tegen reële waarde gewaardeerd. De waardeveranderingen van de reële waarde van het ineffektieve deel worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Kritische schattingen en veronderstellingen

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt de groep gebruik van kritische schattingen en doet de groep aannames omtrent de toekomst. De resulterende boekhoudkundige uitkomsten zullen per definitie zelden gelijk zijn aan de gerelateerde werkelijke resultaten. Schattingen en veronderstellingen worden continu geëvalueerd en zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en overige factoren, inclusief verwachtingen van toekomstige gebeurtenissen die op grond van de omstandigheden als redelijk worden ervaren. De gemaakte schattingen en veronderstellingen zijn bij de behandeling van de betreffende rubriek toegelicht.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Van een bijzondere waardevermindering is sprake indien de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde van een actief is gelijk aan de hoogste waarde van de verkoopprijs minus verkoopkosten of de bedrijfswaarde. De bedrijfswaarde van een actief wordt bepaald op basis van de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen. Deze contante waarde wordt berekend met een disconteringsvoet voor belastingen waarin de tijdswaarde van geld en de specifieke risico's van het actief tot uitdrukking komen. Voor activa die niet zelfstandig kasstromen genereren en afhankelijk zijn van de kasstromen van andere activa of groepen van activa, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de kasstroombegenerende eenheid waarvan de betreffende activa deel uitmaken.

Een kasstroombegenerende eenheid is de kleinste identificeerbare groep activa die zelfstandig kasstromen genereert welke grotendeels onafhankelijk zijn van de kasstromen uit andere activa of groepen van activa. Kasstroombegenerende eenheden worden onderscheiden op basis van de economische samenhang tussen activa en het genereren van externe kasstromen en niet op basis van afzonderlijke juridische entiteiten. Goodwill wordt bij eerste vaststelling toegewezen aan een of meerdere kasstroombegenerende eenheden, in overeenstemming met de wijze waarop intern de goodwill door de directie wordt beoordeeld.

Jaarlijks wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen. Als een dergelijke aanwijzing bestaat, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor het betreffende actief of de kasstroombegenerende eenheid. Als de boekwaarde van aan kasstroombegenerende eenheden toegewezen activa hoger is dan de realiseerbare waarde wordt de boekwaarde tot de realiseerbare waarde teruggebracht. Deze bijzondere waardevermindering wordt ten laste van het resultaat gebracht. Een bijzondere waardevermindering wordt eerst in mindering gebracht op de goodwill die aan de betreffende eenheid is toegewezen en vervolgens naar rato in mindering gebracht op de boekwaarde van de overige activa van de betreffende eenheid.

Op basis van een meerjarenprognose van de winst- en verliesrekening en balans zijn in 2012 de vrije kasstromen in een prognoseperiode tot en met 2018 bepaald en is op basis van de geschatte nettokasroom voor de periode daarna een restwaarde bepaald. De kasstromen in de prognoseperiode en de restwaarde zijn vervolgens contant gemaakt tegen de geschatte gemiddelde wogen vermogenskostenvoet (wacc) van het vermogen van NV HVC. De prognoses zijn gebaseerd op onder meer de meerjarenonderhoudsbegroting, de begroting 2012, de huidige contractportefeuille afvalbeheer en de huidige leningportefeuille alsmede verwachtingen van het management over de ontwikkelingen van opbrengsten en kosten. Daarbij is de consistentie met de in het verleden behaalde resultaten betrokken. De volgende aannames zijn gehanteerd: groeipercentage 0%; prijsstijging kosten derden: 1,5%; conservatieve prijsontwikkeling afvalbeheer, wacc voor belasting: 6,2%. De directie heeft op basis hiervan geen indicatie tot impairment in 2011.

Naast de hierboven beschreven impairmenttoets, die betrekking heeft op NV HVC en haar geconsolideerde deelnemingen, hebben er tevens op het niveau van individuele (minderheids)deelnemingen (en eventueel hiervoor betaalde goodwill) berekeningen van de terugverdiencapaciteit plaatsgevonden op basis van de verwachte kasstromen (met een disconteringsvoet van circa 6%). Naar aanleiding van deze berekeningen is er in boekjaar 2011 € 1,5 miljoen aan goodwill versneld afgewaardeerd. Deze afwaardering heeft betrekking op een kasstroombegenerende eenheid (demo productie-installatie) waarvan in 2011 duidelijk is geworden dat de oorspronkelijke business case, als gevolg van vertraagde opstart, niet wordt gerealiseerd. Zonder aanvullende financiering is het project eindig, vooruitlopend op definitieve besluitvorming hieromtrent is de betaalde goodwill afgewaardeerd.

Immateriële vaste activa

Goodwill

Goodwill is het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs van een acquisitie en de reële waarde van de aan de groep toerekenbare verworven netto activa en passiva op acquisitiedatum. Goodwill ontstaat bij acquisitie vertegenwoordigt betalingen die door de groep zijn gedaan in de verwachting van toekomstige economische voordelen, te behalen met actiefposten die niet individueel te identificeren en niet afzonderlijk te verantwoorden zijn. Deze hebben bijvoorbeeld betrekking op de verwachte synergie-effecten als gevolg van de acquisitie van deze ondernemingen door de groep.

Goodwill wordt gedurende de economische levensduur in 10 of 15 jaar met lineaire bedragen ten laste van het resultaat gebracht. Indien van toepassing worden bijzondere waardeverminderingen in mindering gebracht. Hiermee is aansluiting gezocht met de duur van de bij de overname gesloten dienstverleningsovereenkomsten van 10 of 15 jaar.

Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom

Onder deze rubriek is de van derden verkregen software opgenomen. De software wordt gewaardeerd tegen aanschafwaarde verminderd met lineaire afschrijvingen op basis van verwachte levensduur, eventueel rekening houdend met een residuwaarde. De software wordt gedurende de economische levensduur in 3 - 7 jaar annuïtair afgeschreven.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs c.q. vervaardigingsprijs verminderd met subsidies en cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen. De kosten van zelf vervaardigde activa omvatten materiaalkosten, directe arbeidskosten en een overeenkomstig aandeel van de indirecte productiekosten.

De bouwrente op grootschalige projecten wordt geactiveerd. Ten aanzien van de afvalcentrales wordt bij de uitvoering van groot onderhoud, volgens de meerjarenplanning, de kosten hiervan geactiveerd en in 5 jaar afgeschreven.

Onder de materiële vaste activa worden tevens de reserve onderdelen van de installatie gewaardeerd. De onderdelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van een voorziening, voor ouderdom.

De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. De gebruiksduur wordt periodiek beoordeeld gedurende de levensduur van het actief, om te waarborgen dat deze overeenkomt met de huidige situatie. Voor de afschrijvingen worden de volgende termijnen gehanteerd:

- Gebouwen, machines en installaties (Installatie huisvuilcentrale)	30 jaar / 25 jaar
- Gebouwen, machines en installaties (Installatie Bio-energiecentrale)	15 jaar
- Machines en installaties (overige)	5 jaar
- Andere vaste bedrijfsmiddelen	5 - 15 jaar
- Op terreinen en activa in ontwikkeling wordt niet afgeschreven	

Tot 1 januari 2011 werden de afschrijvingen berekend op basis van de annuïtaire methode, zie de paragraaf "schattingswijziging" in het hoofdstuk "grondslagen voor de jaarrekening" voor een nadere toelichting op deze gewijzigde methodiek.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

De niet geconsolideerde deelnemingen waarop invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van NV HVC.

Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de betreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en indien van toepassing onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen op deelnemingen en participanten

Onder deze post worden opgenomen de vorderingen op deelnemingen en participanten al dan niet uit hoofde van leningen welke het karakter hebben de groep duurzaam te dienen. Deze vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Latente belastingvordering

Onder de financiële vaste activa zijn actieve belastinglatenties gewaardeerd, tot het bedrag waarvan het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor de verrekening van fiscale verliezen. De actieve belastinglatentie wordt opgenomen tegen nominale waarde en gewaardeerd tegen het geldende belastingtarief.

Voorraden

De voorraden zijn opgenomen tegen de verkrijgingsprijs onder aftrek van een eventuele voorziening voor incurandheid.

De waardering van de voorraden grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van fifo-prijzen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Boeterentes met betrekking tot vervroegd afgeloste langlopende leningen zijn geactiveerd onder de overlopende activa en vallen lineair vrij ten laste van de winst- en verliesrekening (onder de post rentelasten) over de resterende looptijd van de afgeloste leningen.

Voorzieningen

Latente belastingverplichtingen

Voor in de toekomst te betalen belastingbedragen uit hoofde van tijdelijke verschillen tussen commerciële en fiscale balanswaarderingen wordt een voorziening getroffen. De passieve belastinglatentie wordt opgenomen tegen nominale waarde en gewaardeerd tegen het geldende belastingtarief.

Personeelsbeloningen

Langlopende personeelsbeloningen die deel uitmaken van het beloningspakket, zoals beloningen wegens jubilea en dergelijke, worden opgenomen onder de voorziening uitgestelde beloningen. De nettoverplichting voor deze personeelsbeloningen is de contante waarde van de verwachte toekomstige uitkering die werknemers in ruil voor hun diensten hebben verdiend in de huidige en vorige verslagperiodes. Actuariële winsten en verliezen op overige langlopende personeelsbeloningen worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt. Bij de bepaling van de voorziening voor uitgestelde beloningen is rekening gehouden met een jaarlijkse salarisstijging van 2%, een disconteringsvoet van 4,5% en de blijfkans.

Onder deze voorziening is tevens opgenomen de verplichting voor voormalig personeel van ReinUnie nv dat eind 2005 gebruik heeft gemaakt van de regeling voor vervroegd pensioen. Volgens deze regeling stort ReinUnie nv tot aan de pensioengerechtigde leeftijd van deze personen jaarlijks een premie aan de vroegpensioenverstrekkende instantie. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte toekomstige premies bij een disconteringsvoet van 4,1%.

Pensioenen

De pensioenregeling van NV HVC wordt gefinancierd door afdrachten aan een pensioenuitvoerder, het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de vennootschap en worden in de balans opgenomen in een voorziening.

Bij eindloonregelingen wordt een verplichting (voorziening) voor (coming) backservice opgenomen indien toekomstige salarisverhogingen op balansdatum reeds zijn toegezegd.

De waardering van de verplichting is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om deze per balansdatum af te wikkelen. Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, wordt de verplichting gewaardeerd tegen de contante waarde. Discontering vindt plaats op basis van rentetarieven van hoogwaardige ondernemingsobligaties. Toevoegingen aan en vrijval van de verplichtingen komen ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening.

Een pensioenvordering wordt in de balans opgenomen wanneer de vennootschap beschikkingsmacht heeft over de pensioenvordering, wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die de pensioenvordering in zich bergt, zullen toekomen aan de vennootschap en wanneer de pensioenvordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Ultimo 2011 (en 2010) waren er voor de groep geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. De dekkingsgraad van het pensioenfonds per 31 december 2011 bedraagt 94 procent (ultimo 2010: 104 procent). In overeenstemming met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving wordt de door de pensioenuitvoerder (mogelijk) in rekening te brengen herstellpremie als last verantwoord op het moment dat de premie wordt verschuldigd.

Nazorg stortplaats

De groep heeft met ingang van 2007 de exploitatie van de stortplaats Crayenstein-West te Dordrecht van Gemeenschappelijke Regeling Gevudo overgenomen. NV HVC heeft daarmee de verplichting voor de toekomstige nazorg en afdekking van de stortplaats overgenomen. Voor de contante waarde van de verwachte toekomstige verplichtingen uit hoofde van nazorg en afdekken is een voorziening opgenomen. Deze verplichtingen zijn door een onafhankelijke derde bepaald op basis van de voor het IPO (Interprovinciaal Overlegorgaan) ontwikkelde methode. Daarbij is rekening gehouden met een effectieve rente van 3,5% (5,5% rente minus 2% inflatie). De verplichting is voldaan indien Provincie Zuid-Holland het nazorgplan heeft goedgekeurd en de naar aanleiding daarvan door de Provincie opgelegde naheffing door NV HVC is betaald.

Langlopende schulden

De langlopende schulden worden opgenomen tegen nominale waarde. De binnen een jaar vervallende aflossingen worden aangemerkt als kortlopende schulden en als zodanig in de balans onder "Kortlopende schulden" opgenomen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Netto-omzet

Onder de netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar aan derden in rekening gebrachte bedragen voor de inzameling, be- en verwerking van afval en geleverde energie, exclusief omzetbelasting.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht.

Aandeel in het resultaat van niet-geconsolideerde ondernemingen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij NV HVC geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Bij deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, wordt het dividend als resultaat aangemerkt. Verwerking hiervan vindt plaats onder de financiële baten en lasten.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De nettokasstroom bestaat uit de nettomutatatie tussen de liquide middelen in vergelijking met het voorgaande verslagjaar. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Winstbelastingen en ontvangen interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen worden separaat weergegeven.

Beheersing van financiële risico's

De activiteiten van de groep stellen haar bloot aan diverse financiële risico's: marktrisico (waaronder valutarisico, renterisico en prijsrisico), kredietrisico en liquiditeitsrisico op kasstromen. De directie is verantwoordelijk voor het interne risicobeheer- en controlesysteem van de onderneming en voor de beoordeling van de effectiviteit van dit systeem. De medewerkers control van de afdeling Financiën hebben een signalerende rol. Rapportages van de medewerkers control, de directeur Financiën en van de externe accountant over de kwaliteit van de financiële processen en interne controles worden aan de directie voorgelegd en besproken met de auditcommissie van de raad van commissarissen.

Prijsrisico

Prijsrisico is de kans dat de opbrengsten uit afvalbeheer en energielevering lager zijn door bewegingen in de voor de groep relevante prijzen.

De groep is blootgesteld aan prijsrisico's. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen afvalbeheer (inzameling en verwerking) en energielevering. Ten aanzien van afvalbeheer (inzameling) worden de kostenverhogingen als gevolg van inflatie op basis van langjarige contracten doorberekend in de door de groep in rekening gebrachte tarieven.

Voor de tarieven van afvalverwerking geldt dat deze onder druk staan en voor de toekomst wordt een daling van de tarieven verwacht, de volatiliteit op jaarbasis is beperkt. Voor het merendeel van het afval geldt dat de looptijd van de prijsafspraken voor verwerking minimaal 1 jaar bedraagt. Hiermee is het prijsrisico voor afvalbeheer beperkt.

Gezien de volatiliteit in de energieprijzen en het ontbreken van een koppeling tussen de productiekosten en verkoopprijzen wordt de groep blootgesteld aan prijsrisico op de energiemarkt. Dit risico wordt zo veel mogelijk beperkt door stringent de prijsontwikkeling te volgen en zo nodig snel verkoopprijzen en hoeveelheden vast te leggen. Hierbij wordt rekening gehouden met de benodigde flexibiliteit in de productie.

De groep heeft relatief omvangrijke investeringsprojecten. Het risico op overschrijding van de investeringsbedragen wordt gemitigeerd doordat deze projecten turn-key worden aanbesteed. Daarnaast zijn specifieke garanties overeengekomen voor de te realiseren productie- en emissiegegevens.

Renterisico

Renterisico is de kans dat de financiële resultaten lager zijn door schommelingen in de voor de groep relevante rentecurves.

Aangezien de groep niet beschikt over significante rentedragende activa, zijn de inkomsten en de operationele kasstromen in grote mate onafhankelijk van wijzigingen in de rentetarieven op de markt. Het renterisico van de groep komt voort uit de externe financiering. In dit kader is de doelstelling van de groep om de financierbaarheid van de activiteiten zeker te stellen tegen zo laag mogelijke kosten. Het maximaleren van zekerheid op lange termijn ten aanzien van de kasstromen in verband met de rentebetalingen is het leidende beginsel in het managen van renterisico, zonder dat daarbij, indien van toepassing, de voordelen van korte termijn financiering volledig buiten beschouwing worden gelaten.

De langlopende leningen kennen een vaste rente voor een langere periode. De groep hanteert geen financiële instrumenten om rentefluctuaties te beheersen, behoudens hetgeen vermeld onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen.

Valutarisico

Valutarisico is de kans dat financiële resultaten lager zijn door schommelingen in de voor de groep relevante valutakoersen.

Het risico van vreemde valuta is beperkt omdat nagenoeg alle kasstromen en posities in euro's luiden. De groep heeft evenwel een relatief kleine netto-investering in een buitenlandse deelneming waarvan het saldo van activa en verplichtingen onderhevig is aan valuta omrekenrisico's. Risico's uit hoofde van valutakoersen inzake de netto-activa van deelnemingen worden continu beoordeeld en indien noodzakelijk geacht, beheerst door risicomitigerende maatregelen. De omvang van de netto-activa in vreemde valuta is beperkt, waardoor het treffen van risicomitigerende maatregelen als niet noodzakelijk is ingeschat.

Kredietrisico

Kredietrisico is de kans dat de opbrengsten uit vorderingen lager zijn door het niet (tijdig) terugbetalen van de verschuldigde bedragen door tegenpartijen.

De groep is niet blootgesteld aan aanzienlijke concentraties van kredietrisico. De vorderingen bestaan enerzijds uit vorderingen ten aanzien van dienstverlening aan gemeenten die tevens aandeelhouders zijn. Anderzijds zijn ten aanzien van het grootste deel van de vorderingen op bedrijfsafvalklanten, waarvoor automatische incasso's zijn afgegeven.

Liquiditeits- en kasstroomrisico

Liquiditeitsrisico is de kans dat de groep niet aan haar verplichtingen kan voldoen door een gebrek aan liquide middelen en financieringscapaciteit. De huidige economische situatie en het klimaat in de financiële sector heeft ook invloed op de financierbaarheid van NV HVC. De komende jaren moet NV HVC de aflossing van langlopende schulden gedeeltelijk herfinancieren. De oorzaak hiervan ligt in een mismatch van een kortere looptijd van de leningen ten opzichte van de langere levensduur van de installaties. De lange levensduur van de installaties, een gedegen bedrijfsvoering, een met langjarige contracten onderbouwde stabiele kasstroom en door de aandeelhouders afgegeven garanties mitigeren het risico van een moeilijke financieringsklimaat.

Toelichting op de geconsolideerde balans

1. Immateriële vaste activa	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Goodwill	Totaal 2011	Totaal 2010
Verrijingswaarde	146	50.153	50.299	36.989
Cumulatieve afschrijvingen	26-	21.397-	21.423-	16.071-
Boekwaarde per 1-1	120	28.756	28.876	20.918
Mutaties boekjaar:				
Nieuw in consolidatie	-	-	-	615
Investerings	10	4.267	4.277	12.695
Afschrijvingen	39-	4.570-	4.609-	5.352-
Overige waardeveranderingen	-	1.537-	1.537-	-
	29-	1.840-	1.869-	7.958
Verrijingswaarde	157	54.420	54.577	50.299
Cumulatieve afschrijvingen en overige waardeveranderingen	65-	27.504-	27.569-	21.423-
Boekwaarde per 31-12	91	26.916	27.008	28.876

De investeringen 2011 hebben betrekking op betaalde goodwill voor in 2011 aangekochte belangen in Horizon Energy bv, Topell Nederland bv en het windmolenpark te Burgerveen.

De overige waardeveranderingen betreft in 2011 versneld afgeschreven goodwill naar aanleiding van uitgevoerde impairmentberekeningen.

De goodwill heeft voornamelijk betrekking op betaalde goodwill voor overname van de inzamelingsactiviteiten. De gemiddelde resterende levensduur bedraagt 6 jaar.

2. Materiële vaste activa	Gebouwen en terreinen	Machines & installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Activa in ontwikkeling	Totaal 2011	Totaal 2010
Verrijingswaarde	220.586	601.233	153.267	189.283	1.164.369	1.015.252
Cumulatieve afschrijvingen	43.705-	160.259-	43.619-	-	247.583-	206.486-
Boekwaarde per 1-1	176.881	440.974	109.648	189.283	916.786	808.766
Mutaties boekjaar:						
Herrubricering	15	179.284	4.673	183.976-	4-	-
Nieuw in consolidatie	-	-	201	423	624	93.022
Investerings	678	29.298	7.148	35.753	72.877	57.976
Desinvesteringen aanschafwaarde	311	382-	684-	122-	877-	1.881-
Desinvesteringen afschrijvingen	315-	243	655	583	583	803
Afschrijvingen	9.301-	44.497-	9.809-	-	63.607-	41.900-
	8.611-	163.946	2.184	147.922-	9.597	108.020
Verrijingswaarde	221.590	809.432	164.605	41.361	1.236.989	1.164.369
Cumulatieve afschrijvingen	53.321-	204.513-	52.773-	-	310.606-	247.583-
Boekwaarde per 31-12	168.270	604.920	111.832	41.361	926.383	916.786

De herrubricering heeft met name betrekking op de ingebruikname in 2011 van de vijfde lijn van de afvalenergiecentrale te Dordrecht.

Nieuw in consolidatie in de cijfers 2010 heeft betrekking op de in dat jaar voor het eerst meegeconsolideerde materiële vaste activa van DRSH Zuiveringsliib nv, Netwerk nv en MeerWarmte vof (in verband met in 2010 verkregen volledige zeggenschap).

De investeringen 2011 in machines, installaties en andere vaste bedrijfsmiddelen betreffen voornamelijk gepland periodiek groot onderhoud ten behoeve van de afvalinstallaties alsmede investeringen / modificaties in inzamelvoertuigen en -containers.

De toename van de afschrijvingen 2011 ten opzichte van 2010 wordt met name veroorzaakt door de wijziging van annuïtaire methode naar lineair. In de paragraaf "schattingwijziging" onder het hoofdstuk "grondslagen voor de jaarrekening" wordt een nadere toelichting op deze gewijzigde methodiek vermeld.

De activa in ontwikkeling betreft voornamelijk de investering in de vergister te Middenmeer, de aanleg van warmtenetten en investeringen in afvalbrengrstations. In het boekjaar werd ter zake van activa in ontwikkeling een bedrag ad € 0,6 miljoen aan rente op schulden geactiveerd (2010: € 9 miljoen).

3. Financiële vaste activa						
	Andere deelnemingen	Vorderingen op deelnemingen en participanten	Latente belasting vordering	Overige	Totaal 2011	Totaal 2010
Boekwaarde per 1-1	33.747	1.191	6.225	9.216	50.379	36.973
Mutaties boekjaar:						
Herrubricering	188	-	-	-	188	2.104-570
Nieuw in consolidatie	-	-	-	-	-	22-
Vervallen consolidaties	-	-	-	-	-	20.086
Investerings	17.664	-	-	-	17.664	8-
Desinvesteringen	154-	-	-	-	154-	4.315-631-
Opnamen	-	7.408	4.158-	275	3.525	1.133-
Aflossingen	-	500-	-	633-	1.133-	32-
Amortisatie	-	32-	-	-	32-	2.782
Resultaat huidig boekjaar	2.782	-	-	-	2.782	2.050
Uitgekeerd dividend deelnemingen	3.263-	-	-	-	3.263-	2.067-
Boekwaarde per 31-12	50.964	8.067	2.067	8.858	69.956	50.379

De investeringen in andere deelnemingen betreft met name de aankoop van het 10% belang in het windmolenpark Gemini (via de vennootschappen BUITENTO bv (33,3%) en ZeeTO bv (33,3%)) ad € 15 miljoen.

De opnamen van leningen aan deelnemingen en participanten heeft betrekking op verstrekte financiering ten behoeve van het windmolenpark Gemini.

Onder overige wordt grotendeels de bij de overname door ReinUnie nv aan gemeenschappelijke regeling ReinUnie verstrekte leningen opgenomen. Bij de aankoop van de activiteiten zijn alle bijbehorende activa door ReinUnie nv gekocht met uitzondering van de onroerende zaken. Voor deze onroerende zaken hebben partijen over en weer lenings- en huurovereenkomsten gesloten, waarmee de betreffende activa ter beschikking komt van ReinUnie nv. De lening heeft een looptijd van 10 jaar (eind 2011 restant 5 jaar), een annuïtair aflossingsschema en een rentevergoeding van 7%. Van deze lening vervalt € 0,6 miljoen binnen 1 jaar.

De latente belastingvordering is voor een bedrag ad € 0,7 miljoen naar verwachting binnen één jaar verrekenbaar.

4. Voorraden		
	31-12-2011	31-12-2010
Grond- en hulpstoffen	2.599	1.897
	2.599	1.897

Een voorziening voor incurante voorraad wordt niet noodzakelijk geacht.

5. Vorderingen en overlopende activa		
	31-12-2011	31-12-2010
Handelsdebiteuren	9.279	13.540
Deelnemingen en participanten	14.175	5.248
Overige vorderingen en overlopende activa	13.771	11.671
	37.225	30.459

Onder de overige vorderingen en overlopende activa is € 6,5 miljoen (2010 € 4,4 miljoen) aan geactiveerde boeterente opgenomen, hiervan is € 1,8 miljoen kortlopend van aard. De vordering op aandeelhouders bedraagt € 5,6 miljoen en maakt onderdeel uit van de vorderingen op deelnemingen en participanten.

6. Liquide middelen		
	31-12-2011	31-12-2010
Kas- en banktegoeden	19.074	33.541

Ultimo 2010 waren van een aantal afgesloten financieringen de gelden reeds ontvangen, maar de bijbehorende betalingsverplichtingen (projectuitgaven) waren nog niet gedaan. Hierdoor was het saldo van de liquide middelen ultimo 2010 incidenteel hoog.

De liquide middelen zijn volledig ter vrije beschikking van de groep.

7. Groepsvermogen		Totaal 2011
Voor een toelichting op het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen in de vennootschappelijke balans.		
Het verloop 2011 van het aandeel van derden in het groepsvermogen is als volgt:		
Stand per 1 januari 2011		66-
Aandeel derden in het resultaat		200-
Dividenduitkeringen		
Nieuw in consolidatie		19-
Stand per 31 december 2011		285-

8. Voorzieningen					
	Latente belastingverplichtingen	Personeelsbeloningen	Overige voorzieningen	Totaal 2011	Totaal 2010
Boekwaarde per 1-1	22.905	2.577	517	25.999	29.939
Mutaties boekjaar:					
Nieuw in consolidatie	-	-	-	-	314
Dotatie voorziening	-	323	715	1.038	2.516
Uitgaven ten laste van de voorziening	-	367-	601-	968-	2.857-
Vrijval uit de voorziening	4.417-	78-	7-	4.502-	3.913-
Boekwaarde per 31-12	18.488	2.455	624	21.567	25.999

De vrijval uit de voorziening voor latente belastingverplichtingen wordt voornamelijk veroorzaakt door de in 2011 doorgevoerde schattingswijziging met betrekking tot de berekeningswijze van de afschrijvingen op de materiële vaste activa. Door deze schattingswijziging is het verschil tussen de fiscale en commerciële waardering van de materiële vaste activa afgenomen. Zie de paragraaf "schattingwijziging" onder het hoofdstuk "grondslagen voor de jaarrekening" voor een nadere toelichting op de doorgevoerde schattingswijziging.

De voorziening personeelsbeloningen betreft zowel de langlopende personeelsbeloningen die deel uitmaken van het beloningspakket van HVC, zoals beloningen wegens jubilea en dergelijke als de van de gemeenten overgenomen voorziening voor het overnemen van de verplichtingen van de gemeenten onder het door hen afgesloten sociaal plan met de betreffende door NV HVC overgenomen personeelsleden.

De groep heeft met ingang van 2007 de exploitatie van de stortplaats Crayestein-West te Dordrecht van Gemeenschappelijke Regeling Gevudo overgenomen. NV HVC heeft daarmee de verplichting voor de toekomstige nazorg en afdekking van de stortplaats overgenomen. De voormalige stortplaats is in 2010 afgedekt. Voor de contante waarde van de verwachte toekomstige verplichtingen uit hoofde van nazorg is een voorziening opgenomen, overdracht aan de Provincie wordt ultimo 2012 verwacht.

De voorziening voor nazorg en de voorziening inzake negatief eigen vermogen deelnemingen zijn opgenomen onder de post "overige voorzieningen". Het saldo van de voorziening inzake negatief eigen vermogen deelnemingen bedraagt ultimo 2011 € 0,5 miljoen en heeft voornamelijk betrekking op het belang in Natuurgas Overijssel bv.

De voorzieningen voor latente belastingverplichtingen en personeelsbeloningen zijn overwegend langlopend van aard.

9. Langlopende schulden	Krediet- instellingen	Overige schulden	Totaal 2011	Totaal 2010
Boekwaarde per 1-1	781.951	755	782.706	640.204
Nieuw in consolidatie			-	65.212
Nieuwe leningen	227.903		227.903	230.003
Aflossingen	94.796-		94.796-	61.284-
Aflossingsverplichtingen korter dan 1 jaar	93.233-	183-	93.416-	91.429-
Boekwaarde per 31-12	821.825	572	822.397	782.706

Voor een lening van € 35 miljoen is een negatieve pledge-pari-passuoverklaring en crossdefaultverklaring afgegeven.

Voor een lening van € 8 miljoen is een pandrecht afgegeven op de vordering van Netwerk nv op de gemeente Dordrecht en Zwijndrecht ter zake van de overdracht tegen boekwaarde aan elke gemeente van de zakelijke en/of economische eigendomsrechten met betrekking tot de onroerende inzamelmiddelen bij beëindiging van de opdrachtovereenkomst tussen Netwerk nv en deze gemeenten.

Het rentepercentage op de langlopende schulden varieert van 2% tot 8%. Het gemiddelde rentepercentage van alle schulden bedraagt per 31 december 2011 4,09 % (2010: 4,07%). Het bedrag van de langlopende schulden waarvan de resterende looptijd langer is dan vijf jaar bedraagt € 377,6 miljoen (2010: € 413,0 miljoen).

Onder de overige schulden opgenomen verplichting is de van gemeenschappelijke regeling ReinUnie overgenomen vooruitbetaling van de ReinUnie-gemeenten opgenomen.

Het betreft een vooruitbetaling op de dienstverlening door ReinUnie nv voor de duur van de dienstverleningsovereenkomst van 10 jaar. Het vooruitontvangen bedrag valt in jaarlijks gelijke bedragen ten gunste van het resultaat vrij.

10. Kortlopende schulden	31-12-2011	31-12-2010
Schulden aan kredietinstellingen	93.233	91.246
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	9.260	15.743
Schulden aan deelnemingen en participanten	6.950	5.459
Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen en pensioenen	4.057	3.451
Overige schulden en overlopende passiva	37.345	38.465
	150.845	154.364

De te betalen pensioenpremie bedraagt ultimo 2011 € 0,8 miljoen (ultimo 2010: € 0,7 miljoen).
De overige schulden en overlopende passiva betreffen € 3,6 miljoen vooruitontvangen bedragen, € 17,5 miljoen nog te betalen rente, € 4,1 miljoen nog te betalen vakantierechten en € 12,1 miljoen overige nog te betalen kosten.

Risico aandeelhouders	Aandeel-houders A	Aandeel- houders B	31-12-2011	31-12-2010
Overeenkomstig de Ballotageovereenkomst staan de aandeelhouders voor de onderstaande leningen garant voor de betaling van rente en aflossing. Aan de aandeelhouders wordt garantstellingsprovisie betaald.				
Langlopende leningen	616.015	55.515	671.530	621.059
Kortlopende leningen		-	-	65.000
Bedrag van de garantstelling	616.015	55.515	671.530	686.059

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Onroerende goederen

Voor het terrein van het overslagstation Den Helder is met de gemeente Den Helder een erfpachtcontract gesloten met een looptijd van 20 jaar vanaf 1992. De verschuldigde canon bedraagt circa € 30.000 per jaar (ultimo 2010: idem).

Voor het terrein van de Leegwaterhavens is met de gemeente Alkmaar een erfpachtcontract gesloten met een looptijd van 50 jaar vanaf 2000. De verschuldigde canon bedraagt circa € 40.000 per jaar (ultimo 2010: idem).

Bij de overname van de activiteiten van gemeenschappelijke regeling ReinUnie zijn alle bijbehorende activa overgenomen, met uitzondering van onroerende zaken. Voor deze onroerende zaken heeft de groep met gemeenschappelijke regeling ReinUnie huurovereenkomsten gesloten met een looptijd van 10 jaar ingaande 2007. De verschuldigde jaarhuur bedraagt € 1,5 miljoen (ultimo 2010: idem).

Energie

Op de OTC-markt zijn per 31 december 2011 contracten aangegaan inzake het leveren van energie in 2012 voor een bedrag ad € 9,6 miljoen (ultimo 2010: € 14,7 miljoen).

Deelnemingen

NV HVC heeft een aandeel in Trianel Windkrachtwerk Borkum GmbH & Co.KG (TWB) van (6,61%). De aandelen zijn als zekerheidstelling aan de financierende banken van TWB verpand. Daarnaast hebben de aandeelhouders van Trianel ten behoeve van de financierende banken van TWB een borgstelling afgegeven waarop een beroep gedaan kan worden voor het handhaven van de vereiste Debt Service Coverage Ratio (DSCR). Het aandeel van NV HVC hierin is € 4 miljoen (ultimo 2010: idem).

NV HVC staat hoofdelijk garant voor de nakoming van de verplichtingen van 50% dochter KoreNet Beheer bv en haar 50% dochter KoreNet bv onder de met Rabobank gesloten financiering. De restant hoofdsom bedraagt eind 2011 circa € 5,6 miljoen (ultimo 2010: circa € 6 miljoen).

NV HVC staat hoofdelijk garant voor de nakoming van de verplichting van 50% dochter Sortiva bv onder de met Rabobank gesloten financiering met een verhoging van 35% voor eventuele aanvullende kosten. De restant hoofdsom bedraagt eind 2011 circa € 15 miljoen (ultimo 2010: circa € 15 miljoen). Met de andere aandeelhouder in Sortiva, die overigens ook hoofdelijk garant staat, is overeengekomen dat bij een aanspraak op de garantie, de aandeelhouders deze gelijkkelijk zullen dragen.

NV HVC staat voor 50% garant voor de nakoming van de verplichting van 50% dochter Natuurgas Overijssel bv onder de met ABN AMRO Bank gesloten financiering. Het aandeel van 50% in de restant hoofdsom bedraagt eind 2011 circa € 4,5 miljoen (ultimo 2010: circa € 5 miljoen). Tevens is overeengekomen dat exploitatieverliezen worden aangezuiverd door de aandeelhouders.

NV HVC heeft de verplichting om bij financial close van het windpark Gemini haar belang uit te breiden van 10% naar 15% van het eigen vermogen, en heeft hierbij tevens de verplichting om het benodigde kapitaal van dat deel van het eigen vermogen te financieren. De verwachting is dat de met de financial close gepaard gaande uitgaande kasstroom in de tweede helft van 2012 zal plaatsvinden. De exacte omvang van de uitgaande kasstroom is op dit moment niet bekend, de verwachting is circa € 75 miljoen (2010: niet van toepassing).

De NV HVC is als venoot hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de deelnemingen in vof Holland Compost en Cyclas vof.

Ter zake van de deponering van de jaarrekening van de overige (100% HVC) groepsmaatschappijen wordt gebruik gemaakt van de vrijstelling ex artikel 2:403 BW.

Operationele huurovereenkomsten

De groep heeft operationele huurverplichtingen van circa € 1,1 miljoen per jaar (ultimo 2010: € 1,3 miljoen), de gemiddeld resterende looptijd bedraagt tussen de 4 en 5 jaar.

Saldocompensatie

Met de Rabobank en de ING Bank zijn rekening-courantovereenkomsten gesloten waarbij de saldi en rente van de rekeningcouranten van alle 100%-dochters bij de desbetreffende banken gecompenseerd worden.

Bankgaranties

NV HVC heeft bankgaranties verstrekt ten behoeve van ondergrondse (olie)containers en grensoverschrijdende transporten van in totaal circa € 1,9 miljoen (ultimo 2010: € 2,9 miljoen).

NV HVC heeft een bankgarantie verstrekt ad € 1,9 miljoen ten behoeve van een overeengekomen mogelijke naverrekening van in 2011 door NV HVC overgenomen activiteiten. Deze naverrekening vindt alleen plaats indien bepaalde positieve marktontwikkelingen zich voordoen, leidend tot een hogere koopprijs van de activiteiten.

NV HVC geeft een garantie ad € 5,9 miljoen verstrekt inzake de nakoming van de verplichtingen van haar energiehandelaar Trianel (2010: niet van toepassing).

Financiële instrumenten

Netwerk nv past kostprijs-hedge accounting toe voor een renteswap die ervoor zorgt dat bepaalde variabele rentende schulden worden omgezet in vastrentende leningen. Het ineffektieve deel van de waardeverandering van de renteswap wordt verantwoord in de winst- en verliesrekening onder de financiële baten en lasten. Bij het toepassen van kostprijs-hedge accounting is de eerste waardering en de resultaatbepaling van het instrument afhankelijk van de afgedekte post. Dit betekent in dit geval dat aangezien de afgedekte post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd wordt.

Netwerk nv heeft een renteswap afgesloten voor een bedrag van eind 2011 € 7,2 miljoen (2010 € 7,7 miljoen). De resterende looptijd is 6 jaar en 9 maanden. Op dit contract wordt een variabele rente ontvangen van 3-maands Euribor en een vaste rente betaald van 4,65%. De reële waarde bedraagt ultimo 2011 € 1,1 miljoen negatief (2010: € 0,9 miljoen negatief).

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

10. Bedrijfsopbrengsten	2011	2010
De netto-omzet is als volgt samengesteld:		
Verwerking	108.783	103.312
Inzameling	87.046	79.683
Energielevering	44.793	36.819
	240.622	219.814
De overige opbrengsten betreffen met name de MEP-subsidie (€ 20,5 miljoen) over de elektriciteitsproductie van de Bio-energiecentrale, SDE-subsidie (€ 1,6 miljoen) over de elektriciteitsproductie van de 5e lijn te Dordrecht, opbrengsten uit dienstverlening voor activiteiten ten aanzien van beheer openbare ruimten, opbrengsten uit onderhoud van externe voertuigen en verkoopresultaat op verkoop van activa.		

11. Kosten van grond- en hulpstoffen	2011	2010
Gasverbruik en overige verbruiksgoederen	15.195	13.071
Inkoop energie	5.121	4.654
Inkoop hout	3.954	4.575
	24.270	22.300

12. Lonen, salarissen en sociale lasten	2011	2010
Lonen en salarissen	51.323	50.011
Pensioenlasten	6.477	5.804
Vergoedingen	945	939
Sociale lasten	3.064	2.761
	61.809	59.516
Aantal werknemers:		
Het aantal werknemers ultimo december bedroeg	1.012	1.019
Het aantal werknemers in 1ste ultimo december bedroeg	959	963
Het gemiddeld aantal in de groep werkzame werknemers, berekend op fulltimebasis en uitgesplitst naar activiteiten bedroeg:		
Verwerking	402	399
Inzameling	545	556
Energielevering	12	8
De bezoldiging van de directie over 2011 en 2010 is als volgt:	2011	2010
De éénhoofdige statutaire directie van NV HVC wordt gevoerd door de heer ir. W.C.H. van Lieshout		
Deeltijdfactor	100%	100%
Bruto-inkomen (vaste componenten)	185	184
Werkgeversbijdrage pensioenpremie	51	50
Werkgeversbijdrage sociale lasten	12	12
Bonussen en overige variabele beloningen	22	20
Totaal inkomen	270	266
Consumentenprijs auto van de zaak	71	71
Eigen bijdrage auto van de zaak	-	-
Privé gebruik auto van de zaak	Nee	Nee
De bezoldiging van de Raad van Commissarissen in 2011 en 2010 is als volgt:	2011	2010
prof. drs. A. Verberk (voorzitter)	24	23
drs. S.H. Binnendijk	15	15
ir. F.G. van Hoek	18	17
P. van den Hoek	16	16
drs. W.G. Kooijman	18	17
ir. M.G.M. den Blanken	18	-
F.H. Schreve	16	13
Mr. J.H. Oosters	15	12
H.F.P. Bode	-	16
C.J.M. Hienkens	-	10
ir. G.L. Nieuwendijk	-	16
drs. D.A. van Steensel	1	15
ir. F.H.A. Winkelman	-	15
Ing. H. Akkerman	-	-
	141	185

13. Afschrijvingen op vaste activa	2011	2010
Afschrijvingen immateriële vaste activa	4.609	5.352
Afschrijvingen materiële vaste activa	63.639	41.926
	68.248	47.278
De toename van de afschrijvingen 2011 ten opzichte van 2010 wordt voornamelijk veroorzaakt door de wijziging van annuïtaire methode naar lineair. In de paragraaf "schattingwijziging" onder het hoofdstuk "grondslagen voor de jaarrekening" wordt een nadere toelichting op deze gewijzigde methodiek vermeld.		

14. Overige bedrijfskosten	2011	2010
Verzekeringen en belastingen	6.405	6.024
Overige personeelskosten	4.115	3.859
	10.520	9.882
Kosten van onderzoek en ontwikkeling:		
Binnen de afdeling strategie en beleid houdt 1fte zich volledig bezig met onderzoek en ontwikkeling. Deze persoon geeft leiding aan de "Ontwerp Advies Groep", afhankelijk van de aard van het project worden medewerkers van andere disciplines ingeschakeld. Deze personele kosten zijn verantwoord onder de lonen en salarissen. In 2011 is in het kader van onderzoek en ontwikkeling onder andere aandacht besteed aan de volgende projecten:		
<ul style="list-style-type: none"> • Milena: vergassing van biomassa • Droog en herbruikbaar; een nieuwe inzamelmethodiek • Terugwinning van fosfaat uit reststoffen van de slibverbrandingsinstallatie • Nieuwe opwerkingstechniek bodemassen afvalenergiecentrales • Gasbesparende techniek rookgasreiniging afvalenergiecentrales 		
De totale of pocket kosten (na verrekening ontvangen subsidies) bedragen voor 2011 circa € 0,5 miljoen (2010: € 0,4 miljoen). Gezien de fase waarin bovenstaande studies zich bevinden zijn de uitgaven niet geactiveerd.		

15. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
	2011	2010
Rente leningen u/g	1.200	696

16. Rentelasten en soortgelijke kosten		
	2011	2010
Rente langlopende geldleningen	38.204	27.884
Garantieprovisie	6.876	6.668
	45.080	34.552

In 2011 is voor een bedrag van € 0,6 miljoen aan rentelasten geactiveerd (2010: € 9 miljoen). De geactiveerde rente is opgenomen onder de activa in ontwikkeling en bedraagt 5,5%.

17. Aandeel in resultaat deelnemingen		
	2011	2010
Cyclas vof	3.085	1.940
Sortiva bv	35	143
KoreNet Beheer bv	14	37
vof Grondbank Westfriesland		20
Holland Compost vof	21	-
eCollect bv	50	-
Tedcor Limited	53	31
Tedcor International	14	63
Zavin cv	101	150
Topell Nederland bv	563	-
Natuurgas Overijssel bv	336	196
Trianel Windkraftwerk Borkum GmbH & Co.KG	-	-
	2.446	2.062

18. Belastingen		
De effectieve belastingdruk is relatief hoog in verband met fiscaal niet aftrekbare afschrijvingen en waardeverminderingen van goodwill en in verband met verdamping van per 31 december 2010 gewaardeerde fiscale verliezen.		

Transacties met verbonden partijen		
De in rekening gebrachte vergoedingen voor afvalverwerking, energielevering en afvalinzameling bestaan voor circa 80 procent (2010: 80 procent) uit transacties met verbonden partijen. Tevens wordt aan verbonden partijen een vergoeding betaald voor de door hen verstrekte hoofdelijke garantstellingen inzake door NV HVC afgesloten leningen (zie toelichting nr. 16). De tarieven inzake transacties met verbonden partijen worden op zakelijke gronden bepaald. Kortingen kunnen worden verleend indien contractueel overeengekomen afspraken leiden tot langjarige dienstverlening en/of volume garanties.		

Vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

Vennootschappelijke balans per 31 december 2011

(voor verwerking van het voorstel tot resultaatbestemming)

ACTIVA (in € 1.000)		noot	31-12-2011	31-12-2010
Vaste activa				
Immateriële vaste activa			17.463	17.376
Materiële vaste activa	1		784.467	786.283
Financiële vaste activa	2		160.599	139.781
			962.529	943.440
Viottende activa				
Voorraden			1.096	679
Vorderingen			20.098	13.523
Liquide middelen			11.139	20.339
			32.333	34.541
Totaal			994.863	977.981

PASSIVA (in € 1.000)		noot	31-12-2011	31-12-2010
Eigen vermogen				
Geplaats en gestort kapitaal			151	145
Wettelijke reserve			7.566	5.811
Overige reserves			91.222	84.460
Resultaat boekjaar			11.219	8.519
			87.719	98.935
Voorzienen				
Voorziening negatief eigen vermogen deelnemingen			2.998	307
Latente belastingverplichtingen			18.488	22.905
Voorziening uitgestelde beloningen			1.695	1.590
Overige voorzieningen			100	482
			23.281	25.284
Langlopende schulden				
Schulden aan kredietinstellingen			754.089	718.072
Kortlopende schulden				
Schulden aan kredietinstellingen			87.981	89.696
Overige schulden en overlopende passiva			41.793	45.994
			129.774	135.690
Totaal			994.863	977.981

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2011

(in € 1.000)		2011	2010
Resultaat uit deelnemingen		840	10.375
Overige baten en lasten		10.380	1.856
Resultaat na belastingen		11.220	8.519

Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De vennootschappelijke jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Dezelfde waarderingsgrondslagen zijn gehanteerd als voor de geconsolideerde jaarrekening. Voor de gehanteerde grondslagen alsmede de toelichting op de te onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

Per 1 januari 2011 is de berekeningswijze van de afschrijvingen op materiële vaste activa gewijzigd van de annuïtaire methode naar de lineaire methode. Zie de paragraaf "schattingwijziging" als onderdeel van het hoofdstuk "grondslagen voor de jaarrekening" voor een nadere toelichting op deze doorgevoerde schattingswijziging.

De financiële gegevens van NV HVC zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruikmakend van artikel 2:402 BW, is volstaan met een verkorte winst- en verliesrekening in de vennootschappelijke jaarrekening.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van NV HVC.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

1. Materiële vaste activa	Gebouwen en terreinen	Machines & installaties	Andere vaste bedrijfs-middelen	Activa in ontwikkeling	Totaal 2011	Totaal 2010
Verkrijgingswaarde	165.920	531.507	119.045	185.659	1.002.131	957.696
Cumulatieve afschrijvingen	31.171-	147.332-	37.345-	-	215.848-	182.825-
Boekwaarde per 1-1	134.749	384.175	81.700	185.659	786.283	774.871
Mutaties boekjaar						
Herrubricering	13	179.284	772	180.075-	6-	-
Investerings	535	24.294	4.716	20.226	49.771	44.614
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	29-	-	-	29-	179-
Desinvesteringen afschrijvingen	-	11	-	-	11	62
Afschrijvingen	7.274-	38.224-	6.065-	-	51.563-	33.085-
	6.726-	165.336	577-	159.849-	1.818-	11.412
Verkrijgingswaarde	166.468	735.057	124.533	25.810	1.051.867	1.002.131
Cumulatieve afschrijvingen	38.445-	185.545-	43.410-	-	267.400-	215.848-
Boekwaarde per 31-12	128.023	549.511	81.123	25.810	784.467	786.283

De herrubricering heeft met name betrekking op de ingebruikname in 2011 van de vijfde lijn van de afvalcentrale te Dordrecht.

De investeringen 2011 in machines, installaties en andere vaste bedrijfsmiddelen betreffen voornamelijk gepland periodiek groot onderhoud ten behoeve van de afvalinstallaties, alsmede vervanging van inzamelvoertuigen en -containers.

De toename van de afschrijvingen 2011 ten opzichte van 2010 wordt met name veroorzaakt door de wijziging van annuïtaire methode naar lineair. In de paragraaf "schattingwijziging" onder het hoofdstuk "grondslagen voor de jaarrekening" wordt een nadere toelichting op deze gewijzigde methodiek vermeld.

De activa in ontwikkeling betreft voornamelijk de investering in de vergister te Middenmeer en de aanleg van warmtenetten.

In het boekjaar werd ter zake van activa in ontwikkeling een bedrag ad € 0,6 miljoen aan rente op schulden geactiveerd (2010: € 9 miljoen).

2. Financiële vaste activa	Deelnemingen in groepsmaatschappijen	Vorderingen op groepsmaatschappijen	Andere deelnemingen	Vorderingen op deelnemingen en participanten	Latente belasting vordering	Overig	Totaal 2011
Boekwaarde per 1-1	31.023	67.607	32.955	1.756	6.225	215	139.781
Mutaties boekjaar:							
Herrubricering	479	842-	-	-	-	-	363-
Juridisch gefuseerd	-	-	-	-	-	-	-
Investering	55	-	17.101	-	-	-	17.156
Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-	-
Opnamen	-	54.721	-	7.408	-	-	62.129
Aflossingen	-	49.648-	-	500-	4.544-	8-	54.700-
Afschrijving/Amortisatie	-	-	151-	-	-	-	151-
Resultaat huidig boekjaar	2.194	-	136	-	-	-	2.330
Uitkering dividend deelnemingen	5.439-	-	144-	-	-	-	5.583-
Rechtstreekse vermogensmutatie deelnemingen	-	-	-	-	-	-	-
Aflossingsverplichting onder vlottende activa	-	-	-	-	-	-	-
Overige	-	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde per 31-12	28.313	71.838	49.897	8.664	1.681	207	160.599

Voor een overzicht van de deelnemingen wordt verwezen naar de in de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening opgenomen overzichten.

Voor een toelichting op de investeringen in andere deelnemingen en de opnamen van de vorderingen op deelnemingen en participanten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

Het resultaat huidig boekjaar is ongelijk aan het resultaat uit deelneming uit de vennootschappelijke winst- en verliesrekening. Dit wordt veroorzaakt door presentatie van het negatieve resultaat deelneming onder voorziening negatief eigen vermogen deelneming.

3. Eigen vermogen	Geplaatst en gestort kapitaal	Wettelijke reserve ingehouden winst deelnemingen	Overige reserve	Resultaat boekjaar	Totaal 2011	Totaal 2010
Boekwaarde per 1-1	145	5.811	84.460	8.519	98.935	90.392
Mutaties boekjaar:						
Mutatie	6	1.755	1.755-	-	6	24
Resultaat vorig boekjaar	-	-	8.520	8.520-	-	-
Resultaat huidig boekjaar	-	-	-	11.219-	11.219-	8.519
Overige	-	-	3-	-	3-	-
Boekwaarde per 31-12	151	7.566	91.222	11.219-	87.719	98.935

Op 19 september 2011 is gemeente Purmerend (102 aandelen A) toegetreden als aandeelhouder, op 29 november 2011 zijn de gemeenten Beemster (11 aandelen A) en Zeevang (8 aandelen A) toegetreden als aandeelhouder en op 7 december 2011 is Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (7 aandelen A) toegetreden. De kapitaalstorting aandelen A is opgenomen onder uitbreiding aandelenkapitaal.

Geplaatst en gestort kapitaal		2011	2010
Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 245.430 verdeeld in 5.000 aandelen A van elk € 45,45 en 400 aandelen B van elk € 45,45			
Per 31 december zijn aandeelhouder:			
Aantal aandelen A:			
Afvalschap IJmond Zaanstreek		529	529
Openbaar Lichaam V.V.I. Alkmaar e.o.		529	529
Gemeenschappelijke Regeling Gevudo e.o.		529	529
Gemeente Den Helder		112	112
Gemeente Zijpe		16	16
Gemeente Anna Paulowna		19	19
Gemeente Schagen		31	31
Gemeente Texel		24	24
Gemeente Wieringen		12	12
Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland		358	358
Gemeente Almere		173	173
Gemeente Dronten		48	48
Gemeente Lelystad		93	93
Gemeente Noordoostpolder		62	62
Gemeente Urk		23	23
Gemeente Zeewolde		20	20
Gemeente Smallingerland		78	78
Gemeente Westland		130	130
Gemeente Purmerend		102	-
Gemeente Zeevang		8	-
Gemeente Beemster		11	-
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier		7	-
Totaal		2.914	2.786
Aantal aandelen B:			
Hoogheemraadschap van Delfland		-	95
Hoogheemraadschap van Rijnland		-	123
Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard		-	40
Waterschap Hollandse Delta		-	111
Waterschap Rivierenland		-	28
Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 (*)		397	-
Totaal		397	397
De aandelen A worden gehouden door gemeenten, gemeenschappelijke regelingen van gemeenten of waterschappen. De aandelen B worden gehouden door uitsluitend waterschappen.			
Aandeelhouders van aandelen A staan al dan niet hoofdelijk garant voor financieringsverplichtingen van NV HVC voor afvalactiviteiten en aandeelhouders B voor slibverwerkingsactiviteiten.			
(*) In 2011 zijn de aandelen B overgedragen aan Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009. De Hoogheemraadschappen en Waterschappen die de aandelen B hebben overgedragen zijn in 2011 toegetreden tot Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009.			

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Deelnemingen

De NV HVC is als venoot hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de deelnemingen in Holland Compost vof en Cyclas vof.
Ter zake van de deponering van de jaarrekening van de overige (100% HVC) groepsmaatschappijen wordt gebruik gemaakt van de vrijstelling ex artikel 2:403 BW.

Fiscale eenheid

De vennootschap maakt deel uit van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Op grond hiervan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid.
De vennootschap maakt deel uit van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Op grond hiervan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake omzetbelasting van de fiscale eenheid.

Honoraria accountant	Deloitte		Totaal 2011	Totaal 2010
	Deloitte accountants	overige netwerk		
Ingevolge artikel 2:382a wordt in dit overzicht een specificatie verstrekt van de in het boekjaar ten laste van de vennootschap gebrachte totale honoraria van externe accountants op geconsolideerde basis.				
Controle van de jaarrekening	280	-	280	210
Andere controleopdrachten	40	-	40	35
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	260	260	160
Andere niet-controlediensten	-	30	30	35
Totaal	320	290	610	440

Ondertekening van de jaarrekening

Alkmaar, 24 mei 2012
de directeur:

de Raad van Commissarissen:

ir. W.C.H. van Lieshout MBA

prof. drs. A. Verberk (voorzitter)
Ing. H. Akkerman
drs. S.H. Binnendijk
Ir. M.G.M. den Blanken
ir. F.G.van Hoek
P. van den Hoek
drs. W.G. Kooijman
Mr. J.H. Oosters
F.H. Schreve

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen voor de jaarrekening 2011 van belang zijnde gebeurtenissen na balansdatum.

Statutaire bepaling inzake de bestemming van het resultaat

Artikel 19 van de statuten van de vennootschap luidt als volgt:

1. Onder winst ter verdeling wordt verstaan het saldo van de door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgestelde winst- en verliesrekening met inachtneming van de door de wet voorgeschreven dan wel door die vergadering nodig geoordeelde reserveringen.
2. De winst ter verdeling staat geheel ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2010

De jaarrekening 2010 is vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden op 30 juni 2011. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel. Dit betekent dat het resultaat over 2010 is toegevoegd aan de overige reserves.

Voorstel bestemming resultaat 2011

Voorstel resultaatbestemming voor het resultaat over 2011		2011
Het nettoresultaat 2011 bedraagt:		11.219,-
Vorgesteld wordt het nettoresultaat als volgt te bestemmen:		
- Uitkering aan aandeelhouders		-
- Toevoegen / onttrekken aan de overige reserves		11.219,-
		<hr/>
		11.219,-
Dit voorstel is nog niet in de jaarrekening verwerkt.		

Agendapunt 6

Aan: Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Van: directie en raad van commissarissen

Betreft: uitgangspunten meerjarenperspectief 2012

1. Doel notitie

De meerjarenraming bestaat uit een winst- en verliesrekening, balans, specificatie leningenportefeuille en kasstroomoverzicht en is gebaseerd op uitgangspunten van de meerjarenraming zoals gepresenteerd in de AVA van 30 juni 2011, de concept jaarrekening 2011, de prognose 2012 en actuele inzichten. De meerjarenraming wordt ieder jaar geactualiseerd om zodoende cijfermatig inzicht te verkrijgen en via scenario's te beoordelen wat (mogelijke) marktontwikkelingen voor effect hebben op HVC. Zo kunnen kansen en bedreigingen worden gekwantificeerd, zodat hierop ingespeeld kan worden.

In de raming zijn alle huidige activiteiten meegenomen alsmede de prognoses van investeringen waarvoor besluitvorming in de RvC en AVA reeds heeft plaatsgevonden. Zo zijn de investeringen en het geprognosticeerde rendement van de windmolenparken van TWB en Gemini, onder resultaat deelnemingen, meegenomen. Voor alle activiteiten is uitgegaan van een exploitatie tot 2031. De meerjarenraming zelf loopt tot 2022 om (realistisch) inzicht te verkrijgen voor de middellange termijn.

Uit de balans in de meerjarenraming blijkt wat de afbouw van de leningenportefeuille per jaar is. Dit is het saldo van de aflossingsverplichtingen op basis van de bestaande leningenportefeuille en de herfinanciering. Uit het kasstroomoverzicht en de Debt service coverage ratio blijkt de mate waarin HVC de komende jaren de financieringslasten, bestaande uit rente, garantstellingprovisie en aflossing kan voldoen.

2. Schattingswijziging

Belangrijk verschil t.o.v. eerder gepresenteerde meerjarenperspectieven is een wijziging van de afschrijvingsmethode van annuïtair naar lineair. Deze wijziging is doorgevoerd op advies van de accountant teneinde aan te sluiten bij de toepasselijke Richtlijnen voor Jaarverslaggeving van vennootschappen. HVC koos tot nu toe voor annuïtair afschrijven om daarmee zoveel mogelijk aan te sluiten bij het gemeentelijk ritme en continuïteit in de tarieven. De accountant ziet niet langer een reden voor een uitzonderingspositie van HVC. Met terugwerkende kracht is derhalve per 2011 de afschrijvingsmethode gewijzigd in lineair.

De gewijzigde afschrijvingsmethode leidt in 2011 en 2012 tot € 15,1 miljoen hogere afschrijvingskosten ten opzichte van de annuïtaire methode. Dit verschil loopt geleidelijk af naar 0 in 2020. Vanaf 2021 zijn de afschrijvingskosten berekend op basis van de lineaire methode lager. Voor de goede orde: een keuze voor een afschrijvingsmethode beïnvloedt niet de in en uitgaande kasstromen.

Vanwege deze schattingswijziging daalt het nettoresultaat over het boekjaar 2011 met een bedrag van € 12,5 miljoen en bedraagt daarmee € 11,2 negatief. Zonder de aanpassing van de afschrijvingsmethode bedraagt het resultaat uit gewone bedrijfsvoering € 1,3 miljoen positief.

3. Vooruitblik 2012 en consequenties

Waar de wijziging van afschrijvingsmethode boekhoudkundig van aard is, is de harde dagelijkse realiteit ook voor HVC die van de double dip. De financiële tegenwind door aanhoudend verslechterde marktomstandigheden (recessie = minder afval) in combinatie met overcapaciteit in de afvalverbrandingsmarkt en focus op maximering van hergebruik noopt tot het verscherpen van de koers. Ook de slibaanvoer van de SVI daalt ten gevolge van maatregelen om slibverwerking te verduurzamen. Deze omstandigheden dwingen – meer nog dan eerder was voorzien in de bezuinigingsronde Koers 2015 – tot verdergaande bezuinigingen.

Uitgangspunten bij het bepalen van de noodzakelijke maatregelen om de solide financiële basis van HVC, passend bij het nutsprofiel, te borgen zijn:

1. gewenst resultaat na belastingen om “weerstandsvormogen” te hebben, is jaarlijks 4-5% van de omzet
2. de Debt Service Coverage Ratio moet tenminste 1 zijn

3. de maatregelen moeten binnen 3-4 jaar effect hebben

Het stappenplan dat vervolgens ingezet is, bestaat uit drie elementen:

- i) vollast voor AEC's garanderen door import van afval
- ii) kostenbesparingen (taakstellend €13 miljoen)
- iii) opbrengstverhogingen (ambitie € 6 miljoen)

Ad i) Import afval

Met ingang van dit jaar wordt uit Engeland geïmporteerd afval verwerkt in de AEC's van HVC. In 2012 gaat het om een hoeveelheid van circa 60 kton. Het meerjarenperspectief gaat ervan uit dat deze hoeveelheid ook de komende jaren zal worden aangevoerd. Het importtarief bedraagt € 40-50/ton.

Ad ii) Kostenbesparingen

Het bestaande kostenbesparingsprogramma Koers 2015 wordt taakstellend geïntensiveerd. Het resultaat van deze extra bezuiniging bedraagt in 2013 € 3 miljoen (naast een jaarlijkse bezuiniging van € 4 miljoen op grond van Koers 2015), oplopend naar € 9 miljoen in 2015 e.v. De totale bezuinigingsopgave bedraagt daarmee € 13 miljoen per jaar.

Ad iii) Opbrengstverhogingen

De beïnvloedbare opbrengsten van HVC betreffen de tarieven voor verwerking van voor verbranding in aanmerking komende afvalstromen van aandeelhouders (huishoudelijk restafval en slib), grof huishoudelijk afval, gft en logistieke kosten, alsmede tarieven voor aan aandeelhouders geleverde energie.

- **Tarief afval en slib bevriezen**

In het meerjarenperspectief zoals is voorgelegd aan de AVA van juni 2011 is een daling geschetst van € 2,- per ton gedurende een periode van 5 jaar van de verwerkingstarieven voor huishoudelijk restafval, grof huishoudelijk afval en slib. De eerste twee jaarschijven hiervan zijn inmiddels geëffectueerd. Gelet op de hiervoor geschetste ontwikkelingen is het ongewenst deze daling voort te zetten. Een verantwoorde keus lijkt om pas op de plaats te maken en de tarieven met ingang van 1 januari 2013 te bevriezen – inflatiecorrectie zou daarbij tot de helft beperkt kunnen worden. Ten opzichte van het eerder genoemde meerjarenperspectief leidt dit tot een verbetering van het resultaat ter grootte van € 1,5 miljoen in 2013, oplopend tot € 4 miljoen in 2015.

**De afweging voor de ontwikkeling van het tarief die gemaakt is op basis van bovengenoemde uitgangspunten, is zichtbaar in de bijlage waar drie tariefscenario's uitgewerkt zijn. Helder is dat ook bij sec bevriezen van de tarieven en volledig buiten beschouwing laten van inflatiecorrectie een stijgende lijn ingezet wordt. Omwille van de noodzakelijk geachte voortvarendheid en gewenste financiële ratio's is de keuze gemaakt om de helft van de inflatiecorrectie toe te passen.

- **Tarief e naar groothandelsprijs**

Er wordt jaarlijks een omvangrijke hoeveelheid energie geleverd aan aandeelhouders. Voor het bepalen van het aandeelhouderstarief is steeds zoveel mogelijk aangehaakt bij kostprijs. De directe levering aan aandeelhouders tegen deze kostprijs leidt voor HVC ten opzichte van levering aan de markt tot een jaarlijkse derving in de grootte van € 2 miljoen. Door het aandeelhouderstarief tegen het einde van de lopende energieleveringovereenkomsten gelijk te stellen aan groothandelstarief (Endex) blijft het voordeel voor de aandeelhouders substantieel en is voor HVC als geheel eveneens de groothandelsprijs geborgd.

Houvast op korte termijn

Het geheel van deze maatregelen biedt het perspectief dat ook bij conservatieve raming per 2016 de doelstelling qua rendement gehaald wordt. Een termijn van 3-4 jaar geeft in een snel veranderende wereld tevens houvast als het gaat om het realiteitsgehalte. In het meerjarenperspectief wordt zichtbaar dat bij het strak doortrekken van deze lijn na 2016 het eigen vermogen snel opbouwt en er tevens jaarlijks sprake zal zijn van dividend. HVC heeft als opdracht van de aandeelhouders tot nu toe om te zorgen voor het hoogste milieurendement tegen het laagst verantwoorde tarief. Op het moment dat – naar verwachting rond 2016 – de cijfers daar ruimte voor laten, worden ontwikkeling van het tarief en opbouw eigen vermogen vanzelfsprekend aan de aandeelhoudersvergadering voorgelegd. Het voorgestelde perspectief sluit

onverkort aan bij de afgesproken lijn in het strategisch plan 2006 met i) afbouw garantstelling door opbouw eigen vermogen en ii) uitkering 40% resultaat na belastingen in de vorm van garantstellingsprovisie en dividend.

4. Uitgangspunten meerjarenraming

Algemeen

HVC als nutsbedrijf kiest per definitie voor een solide financiële opstelling. Dit betekent dat de door HVC gekozen uitgangspunten conservatief zijn zowel waar het gaat om de parameters voor inflatie als voor het gekozen perspectief voor de ontwikkelingen in de markt. Opbouw eigen vermogen is voor HVC geen doel op zich. In het meerjarenperspectief 2006 zijn afspraken vastgelegd voor de ontwikkeling van het eigen vermogen tot een niveau dat voldoende weerstand biedt tegen plotselinge ontwikkelingen in de markt. In een puur commerciële omgeving gelden andere solvabiliteitseisen. Circa 25% van het balanstotaal aan eigen vermogen is voor een commercieel bedrijf noodzakelijk voor goede financierbaarheid. HVC bereikt ultimo 2016 een ratio ad circa 11%. Het nutsbedrijf blijft hiermee a-typisch maar is in deze context voldoende robuust om tegenvallers op te vangen zonder dat de aandeelhouders direct aangesproken hoeven te worden.

Bruto bedrijfsopbrengsten: proef “droog en herbruikbaar”

De meerjarenraming is gebaseerd op de verwerking van 970.000 ton brandbaar afval als gevolg van de import van afval en de komst van het afval van de gemeenten Purmerend, Beemster en Zeevang. Hierbij is in acht genomen de opdracht uit de afvalbrief om van het huishoudelijk afval tenminste 65% te recyclen. De hierbij gecreëerde overcapaciteit in de verbranding wordt verondersteld te kunnen worden gecompenseerd met het importeren van buitenlandsafval wat verwerkt wordt tegen een lager tarief tot dat de verbrandingslijnen technologisch en economisch zijn afgeschreven. Uitgangspunt in de meerjarenraming is dat de som van alle mutaties kostenneutraal is. De mogelijkheden om als HVC meerwaarde (qua milieurendement en tarief!) te creëren door “recyclables” te sorteren en vervolgens gezamenlijk te vermarkten, worden in een aparte business case onder de loep genomen. In het meerjarenperspectief wordt daar geen voorschot op genomen.

Bruto bedrijfsopbrengsten: Biomassa energie centrale:

In 2017 ontvangt HVC voor het laatste jaar MEP subsidie. In de meerjarenraming wordt verondersteld dat vanaf 2018 de BEC zal produceren met een brandstof waarvoor een bijdrage meegegeven zal worden i.p.v. een kostprijs zoals nu het geval is. In 2012 wordt een specifieke businesscase opgesteld voor de BEC met betrekking tot de mogelijkheden na 2017. In de businesscase zullen scenario's worden opgenomen die gebaseerd zijn op:

- betaalde en gesubsidieerde brandstof(fen),
- mogelijkheden van een SDE+ subsidie
- vervroegd uit bedrijf nemen en
- het stopzetten van de korting op het verwerkingstarief van huishoudelijk afval Deze korting is de meerjarenraming expliciet zichtbaar onder de regel “korting verwerkingstarief BEC”.

Lonen, salarissen en sociale lasten:

Uitgangspunt is dat de personeelskosten maximaal stijgen met de op landelijk niveau vast te leggen CAO – voorzichtigheidshalve is voor de jaren 2013, 2014 en 2015 gerekend met 3,5% stijging. De jaren daarna stijgt de loonsom met 2% per jaar. De stijging van de jaren 2013 en 2014 moet samen met de post bezuinigingen/efficiencymaatregelen worden gezien. De effecten van deze maatregelen zijn niet overal specifiek toerekenbaar en daarom afzonderlijk opgenomen.

Tarieven:

De tarieven in de meerjarenraming en het rentetarief van onze financiering zijn gebaseerd op de huidige markttarieven. Positieve zowel als negatieve ontwikkelingen zijn niet in deze meerjarenraming ingerekend. De risico's welke samenhangen met deze ontwikkelingen worden door HVC (gedeeltelijk) beperkt door langlopende contracten.

5. Overige uitgangspunten

Parameter	Invoer															
Taakstellende bezuinigingen / Efficiency nav investeringen	In 2016 jaarlijks € 9 miljoen te realiseren, oplopend met € 3 miljoen per jaar vanaf 2013.															
Bezuinigingen Koers 2015	In 2015 jaarlijks € 4 miljoen te realiseren,															
DVO tarieven	2012: Huidige tarieven begroting 2012 met inflatie van 2% per jaar.															
Aandeelhouderstarief	HHA/GHA: bevroren op niveau 2012 – inflatiecorrectie beperken tot 0,5 (effectief:€ 1/ton per jaar) Slib: lineaire stijging tot € 79 in 2016. Daarna gelijk op met tarief afval gemeentelijke aandeelhouders. *** Notabene: in het meerjarenperspectief is ook na 2016 deze lijn doorgetrokken. Vanzelfsprekend geldt dat de tarieven herbezien worden op het moment dat de financiële positie dat toelaat. Uitgangspunt is nog steeds: hoogste milieurendement tegen laagst verantwoorde kostprijs.															
Tarief bedrijfsafval	2012: Betreft een gewogen gemiddeld tarief van alle soorten (inclusief importtarieven) van € 64,48 in 2013 oplopend tot € 70,36 in 2022.															
Elektriciteitsprijs	2012 tot en met 2017 € 55/MWh, daarna 2% prijsstijging. De huidige endexprijzen liggen circa € 2 /MWh lager.															
BEC (MEP-subsidie)	€ 20 miljoen subsidie tot en met 2017. Daarna grondstof tegen een meegeefprijs van € 4 miljoen in totaal.															
Onderhoudskosten	O.b.v. meerjarenonderhoudsplanning incl. 2% prijsstijging															
Doorzet	<table border="1"> <thead> <tr> <th>AVI:</th> <th>2013-2017</th> <th>2018 ev</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Capaciteit</td> <td>1.000</td> <td>1.000</td> </tr> <tr> <td>- Aanvoer HHA</td> <td>495</td> <td>519</td> </tr> <tr> <td>- Aanvoer BBA</td> <td>475</td> <td>451</td> </tr> <tr> <td></td> <td>970</td> <td>970</td> </tr> </tbody> </table> <p>SVI: 320 kton slib van aandeelhouders en 45 kton derden.</p>	AVI:	2013-2017	2018 ev	Capaciteit	1.000	1.000	- Aanvoer HHA	495	519	- Aanvoer BBA	475	451		970	970
AVI:	2013-2017	2018 ev														
Capaciteit	1.000	1.000														
- Aanvoer HHA	495	519														
- Aanvoer BBA	475	451														
	970	970														
Elektriciteitsproductie	2012: ca 790.000 MWh gebaseerd op bovenstaande doorzet. Daarnaast is rekening gehouden met derving o.b.v. meerjarenonderhoudsplanning.															
Rente herfinanciering	4,75% per jaar tot 2019, daarna 6%															
Stijging personeelskosten	3,5% per jaar tot 2015, daarna 2%															
Overige prijsstijgingen	2% per jaar															
Vennootschapsbelasting	25% per jaar															
Investeringen	In 2012 de investeringen 2012 voor de bestaande installatie, investering in windpark Gemini en efficiëncy voordelen. Na 2012 is rekening gehouden met het onderhoudsplan en reguliere vervangingsinvesteringen. De vervangingsinvesteringen zijn in de latere jaren verhoogd, gebaseerd op een levensduur tot 2031 van elke installatie.															

Samenvatting uitkomsten meerjarenmodel bij diverse scenario's:

Bedragen in € 1.000	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Resultaat na belastingen, scenario I *)	-11.219	-7.234	-4.532	-1.825	706	7.253	13.022	6.950	12.735	14.050	15.772	20.599
Resultaat na belastingen, scenario II **)	-11.219	-7.234	-2.970	700	4.174	11.940	17.355	10.916	16.229	17.288	18.488	22.759
Resultaat na belastingen, scenario III ***)	-11.219	-7.234	-2.471	1.727	5.750	14.092	20.118	14.407	20.378	22.256	24.183	29.202
Eigen vermogen ultimo boekjaar, scenario I	87.650	80.416	75.885	74.060	74.767	82.020	93.955	100.904	113.639	127.689	142.530	159.993
Eigen vermogen ultimo boekjaar, scenario II	87.650	80.416	77.447	78.147	82.321	93.773	108.184	119.100	133.982	150.069	166.363	184.952
Eigen vermogen ultimo boekjaar, scenario III	87.650	80.416	77.946	79.672	85.423	98.122	114.118	127.312	144.547	163.436	182.921	205.098
Totaal leningen ultimo boekjaar, scenario I	880.536	988.087	943.805	899.345	850.373	790.178	726.283	674.721	613.751	561.501	508.185	450.322
Totaal leningen ultimo boekjaar, scenario II	880.536	988.087	941.812	894.595	841.931	776.812	709.105	655.469	591.073	536.930	482.180	423.515
Totaal leningen ultimo boekjaar, scenario III	880.536	988.087	941.219	892.874	838.522	771.133	701.445	645.335	577.867	520.359	461.919	399.146
DSCR ultimo boekjaar, scenario I	0,32	-0,05	0,63	0,62	0,74	0,78	0,94	0,86	0,99	0,76	1,04	1,54
DSCR ultimo boekjaar, scenario II	0,32	-0,05	0,65	0,64	0,77	0,82	0,98	0,90	1,03	0,78	1,07	1,60
DSCR ultimo boekjaar, scenario III	0,32	-0,05	0,65	0,65	0,78	0,83	1,01	0,94	1,08	0,82	1,14	1,73

Als bijlage bij deze stukken is een complete print van het meerjarenmodel per scenario gevoegd.

*) = Scenario I: Kostenbesparingen doorgevoerd. Aandeelhouderstarieven conform voorstel AVA juni 2011

***) = Scenario II: Kostenbesparingen doorgevoerd. Aandeelhouderstarieven bevroren, geen indexatie en levering e aan aandeelhouders obv groothandelsprijs

****) = Scenario III: Kostenbesparingen doorgevoerd. Aandeelhouderstarieven bevroren, indexatie beperkt tot de helft en levering e aan aandeelhouders obv groothandelsprijs

B	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	
1	Scenario: "Na kostenbesparing. Doorzetten voorgenomen tariefsdaling, cf AVA juni 2011"												
9	Winst- en verliesrekening												
10	Bruto bedrijfsopbrengsten	2.011	2.012	2.013	2.014	2.015	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022
11	Omzet alvalbeheer aandeelhouders	285.765	303.140	311.331	313.712	314.110	321.045	324.428	314.366	322.011	327.435	331.318	341.013
12	Korting verwerkingstarief BEC	155.012	158.327	164.315	165.852	167.440	170.087	173.560	179.164	182.634	186.340	190.119	193.966
13	Omzet alvalbeheer derden	4.941	4.941	4.941	4.941	4.941	5.040	5.141	5.509	5.619	5.732	5.846	5.963
14	Energieopbrengsten	45.758	49.614	46.936	47.692	47.951	48.214	48.856	51.711	52.348	52.997	53.656	54.327
15	MEP vergoeding	44.795	49.925	55.197	54.917	53.093	56.733	55.605	57.080	60.206	60.855	59.871	64.612
16	Overige bedrijfsopbrengsten	22.145	24.468	23.763	23.758	23.754	23.749	23.749	3.348	3.348	3.348	3.348	3.348
18	Netto bedrijfsopbrengsten	18.054	20.807	21.120	21.493	21.874	22.262	22.658	23.062	23.474	23.895	24.324	24.761
19		280.824	298.199	306.389	308.771	309.169	316.005	319.287	308.857	316.392	321.703	325.472	335.050
20	Kosten uitbesteed werk en andere kosten	118.863	126.515	132.932	137.228	138.356	142.597	143.965	144.205	145.616	150.076	151.576	156.127
32	Kosten uitbesteed werk en andere kosten	118.863	126.515	132.932	137.228	138.356	142.597	143.965	144.205	145.616	150.076	151.576	156.127
33	Lonen, salarissen en sociale lasten	61.809	65.162	67.436	69.793	71.212	72.636	74.069	75.570	77.092	78.623	80.196	81.800
44	Afschrijvingen	69.788	58.619	63.722	63.272	65.628	68.048	67.289	68.492	71.075	71.072	72.384	72.896
47	Bezuinigingen / efficiency taakstelling	-	-	7.000	10.000	13.080	13.342	13.698	13.861	14.158	14.441	14.730	15.025
48	Totaal bedrijfskosten	250.460	250.316	257.091	260.293	262.116	269.940	271.714	274.386	279.614	285.329	289.426	295.798
50	Bedrijfsresultaat	30.363	47.883	49.299	48.478	47.053	46.065	47.573	34.471	36.777	36.374	36.046	39.252
51													
56	Externe rentelasten	37.005	41.725	40.753	39.175	37.815	35.448	32.793	30.271	28.061	30.218	28.500	25.964
57	Garantstellingsprovisie aandeelhouders	6.876	6.715	6.200	6.063	5.877	5.718	5.569	5.387	5.241	5.004	4.891	4.814
58	Financiële baten en lasten	43.881	48.440	46.953	45.238	43.692	41.166	38.362	35.658	33.302	35.222	33.391	30.778
59													
75	Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor vpb	13.516	558	2.346	3.240	3.361	4.899	9.210	1.188	3.475	1.152	2.655	8.474
76													
77	Vennootschapsbelasting	352	2.745	1.781	1.391	977	2.442	3.308	2.292	3.648	3.167	3.841	5.401
78	Aandeel in resultaat deelnemingen	2.649	787	2.176	2.498	2.458	1.668	10.737	11.896	12.754	13.849	15.742	16.799
79													
80	Resultaat (annuaire afschrijving)	-11.219	2.974	6.303	7.128	6.796	10.624	16.640	8.416	12.581	11.834	14.556	19.872
81	Resultaat (lineaire afschrijving)	-11.219	-7.234	-4.532	-1.825	706	7.253	13.022	6.950	12.735	14.050	15.772	20.599
84													
85	Aandeelhouderstarieven/ton	2.011	2.012	2.013	2.014	2.015	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022
86	Gemeenten												
87	Poort (G)HHA	77,00	75,00	73,00	71,00	69,00	70,04	71,09	72,15	73,23	74,33	75,45	76,58
88	Provisie	12,47	12,55	10,98	10,74	10,41	10,13	9,39	9,08	8,84	8,44	8,25	8,12
89	Dividend	-	-	-	-	-	-	1,93	-	-	-	1,57	5,29
92	Gecorrigeerd tarief	64,53	62,45	62,02	60,26	58,59	59,91	59,77	63,07	64,39	65,89	65,63	63,18
93													
94	Waterschappen												
95	Poort	76,31	75,31	73,99	72,67	71,35	70,04	71,09	72,15	73,23	74,33	75,45	76,58
96	Provisie	1,71	-	2,38	2,33	2,26	2,19	2,14	2,07	2,01	1,92	1,88	1,85
97	Dividend	-	-	-	-	-	-	0,27	-	-	-	0,22	0,75
100	Gecorrigeerd tarief	74,60	75,31	71,61	70,34	69,09	67,85	68,68	70,08	71,22	72,41	73,35	73,98
156													
157	Balans	2.011	2.012	2.013	2.014	2.015	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022
158	Activa												
159	Immateriële vaste activa	22.774	18.236	15.020	11.804	9.031	6.258	5.361	4.486	3.611	2.737	1.862	1.086
160	Materiële vaste activa	935.912	931.537	892.106	847.821	799.680	756.858	714.800	673.669	631.412	596.403	560.986	524.660
161	Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
162	- Lening u/g voor ter beschikking gestelde vaste activa	27.775	26.249	17.176	15.552	13.876	12.141	11.107	10.062	9.003	7.930	6.842	5.737
163	- Deelnemingen e.d.	49.793	109.793	109.793	109.793	109.793	102.486	96.468	92.805	90.116	88.392	88.902	90.472
164	- Latente belastingvordering	3.988	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
166	Totaal	1.040.241	1.085.814	1.034.095	984.971	932.379	877.744	827.737	781.022	734.143	695.462	658.591	621.955
167	Passiva												
168	Eigen vermogen	87.650	80.416	75.885	74.060	74.767	82.020	93.955	100.904	113.639	127.689	142.530	159.993
171	Voorzieningen												
172	- Overige voorzieningen	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104
173	- Latente belasting	16.952	14.207	9.852	5.113	-	-	-	-	-	-	-	-
174	Langlopende schulden	901.268	808.919	711.894	615.142	534.389	446.887	377.634	311.722	250.809	171.030	121.717	95.369
176	Kortlopende schulden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
179	- winstuitkering	-	-	-	-	-	-	1.087	-	-	-	931	3.135
181	- verschuldigde VPB	-	-	1.449	3.349	4.136	2.442	3.308	2.292	3.648	3.167	3.841	5.401
184	Herfinanciering	31.267	179.167	231.911	284.203	315.983	343.291	348.649	363.000	362.942	390.472	386.468	354.953
185	Totaal	1.040.241	1.085.814	1.034.095	984.971	932.379	877.744	827.737	781.022	734.143	695.462	658.591	621.955
186													
187	Leningportefeuille	2.011	2.012	2.013	2.014	2.015	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022
188	Herfinanciering met garantstelling per jaar	45.000	11.705	54.961	49.736	36.575	48.193	27.946	34.631	20.606	51.833	28.927	12.768
189	Herfinanciering zonder garantstelling per jaar	8.066	136.196	2.218	2.556	4.795	20.855	22.588	20.281	20.664	24.303	32.930	44.284
208	Leningen met garantstelling	671.530	620.001	606.302	587.651	571.839	556.895	538.704	524.065	500.400	489.096	481.352	471.335
207	Leningen zonder garantstelling	209.006	368.096	337.502	311.693	278.533	233.293	187.579	150.657	113.351	72.405	26.833	21.013
209	Totaal Leningen	880.536	988.097	943.805	899.345	850.373	790.178	726.283	674.721	613.751	561.501	508.185	450.322
209	Mutatatie leningen		107.551	44.282	44.460	48.972	60.195	63.894	51.562	60.970	52.250	53.316	57.863
210													
211	Kasstroom	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
212	Kasstroom uit operationele activiteiten	30.363	47.883	49.299	48.478	47.053	46.065	47.573	34.471	36.777	36.374	36.046	39.252
213	Bedrijfsresultaat												
216	aanpassingen voor:												
217	- afschrijvingen en afwaarderingen	69.788	58.619	63.722	63.272	65.628	68.048	67.289	68.492	71.075	71.072	72.384	72.896
220	Kasstroom uit bedrijfsoperaties	100.151	106.501	113.021	111.750	112.681	114.113	114.842	102.963	107.852	107.446	108.430	112.149
221													
222	Ontvangen interest	1.199	1.354	1.489	1.408	1.324	1.235	1.143	1.100	1.068	1.035	1.003	971
223	Ontvangen dividend	554	531	567	546	271	13.433	15.815	14.830	14.714	14.691	14.371	14.285
224	Betaalde interest	38.204	43.079	40.799	39.399	37.960	35.945	33.615	31.371	29.129	31.254	29.504	26.936
225	Betaalde garantstellingsprovisie	6.876	6.715	6.200	6.063	5.877	5.718	5.569	5.387	5.241	5.004	4.891	4.814
226	Betaalde winstbelasting	-	-	-	1.449	3.349	4.136	2.442					

	B	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V
1	Scenario: "Na kostenbesparing. Bevriezen tarieven, e tarief obv groothandelsprijzen"												
2													
3													
9	Winst- en verliesrekening												
10	Bruto bedrijfsopbrengsten	2.011	2.012	2.013	2.014	2.015	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022
11	Omzet alvalbeheer aandeelhouders	285.765	303.140	313.276	316.724	318.110	326.257	329.005	318.373	325.338	330.070	333.249	342.233
12	Korting verwerkingstarief BEC	155.012	158.327	165.303	167.828	170.403	173.186	176.024	181.059	183.849	186.863	189.936	193.072
13	Omzet alvalbeheer derden	4.941	4.941	4.941	4.941	4.941	5.040	5.141	5.509	5.619	5.732	5.846	5.963
14	Energieopbrengsten	45.758	49.614	46.936	47.692	47.951	48.214	48.856	51.711	52.348	52.997	53.656	54.327
15	MEP vergoeding	44.795	49.925	56.155	55.953	54.129	58.846	57.718	59.193	62.319	62.968	61.984	66.725
16	Overige bedrijfsopbrengsten	22.145	24.468	23.763	23.758	23.754	23.749	23.749	3.348	3.348	3.348	3.348	3.348
18	Netto bedrijfsopbrengsten	280.824	298.199	308.335	311.782	313.169	321.217	323.864	312.864	319.719	324.339	327.403	336.269
19													
20	Kosten uitbesteed werk en andere kosten	118.863	126.515	132.932	137.228	138.356	142.597	143.965	144.205	145.616	150.076	151.576	156.127
32	Kosten uitbesteed werk en andere kosten	118.863	126.515	132.932	137.228	138.356	142.597	143.965	144.205	145.616	150.076	151.576	156.127
33	Lonen, salarissen en sociale lasten	61.809	65.162	67.436	69.793	71.212	72.636	74.069	75.570	77.062	78.623	80.196	81.800
44	Afschrijvingen	69.788	58.619	63.722	63.272	65.628	68.049	67.269	68.492	71.075	71.072	72.384	72.896
47	Bezuinigingen / efficiency taakstelling	-	-	7.000	10.000	13.080	13.942	13.698	13.881	14.158	14.441	14.730	15.025
48	Totaal bedrijfskosten	250.460	250.316	257.091	260.293	262.116	269.940	271.714	274.386	279.614	285.329	289.426	295.796
49													
50	Bedrijfsresultaat	30.363	47.883	51.245	51.490	51.052	51.277	52.150	38.478	40.105	39.010	37.977	40.472
51													
56	Externe rentelasten	37.005	41.725	40.705	39.015	37.502	34.930	32.068	29.406	27.065	28.801	26.983	24.380
57	Garantstellingsprovisie aandeelhouders	6.876	6.715	6.200	6.047	5.834	5.636	5.446	5.237	5.083	4.828	4.714	4.643
58	Financiële baten en lasten	43.881	48.440	46.905	45.062	43.336	40.566	37.514	34.643	32.148	33.629	31.697	29.023
59													
75	Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor vpb	13.516	558	4.339	6.428	7.716	10.711	14.635	3.835	7.957	5.381	6.280	11.448
76													
77	Vennootschapsbelasting	352	2.745	1.350	727	89	3.567	4.400	3.349	4.635	4.158	4.749	6.216
78	Aandeel in resultaat deelnemingen	2.649	787	2.176	2.498	2.458	2.458	10.737	11.896	12.754	13.849	15.742	16.799
79													
80	Resultaat (annuaire afschrijving)	-11.219	2.974	7.864	9.653	10.263	15.311	20.973	12.382	16.076	15.072	17.272	22.031
81	Resultaat (lineaire afschrijving)	-11.219	-7.234	-2.970	700	4.174	11.940	17.355	10.916	16.229	17.288	18.488	22.759
84													
85	Aandeelhouderstarieven/ton	2.011	2.012	2.013	2.014	2.015	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022
86	Gemeenten												
87	Poort (G)HHA	77,00	75,00	75,00	75,00	75,00	75,00	75,00	75,00	75,00	75,00	75,00	75,00
88	Provisie	12,47	12,55	10,98	10,71	10,33	9,98	9,18	8,83	8,57	8,14	7,95	7,83
89	Dividend	-	-	-	-	-	0,87	5,21	-	2,27	2,02	3,70	7,03
92	Gecorrigeerd tarief	64,53	62,45	64,02	64,29	64,67	64,15	60,60	66,17	64,16	64,84	63,35	60,14
93													
94	Waterschappen												
95	Poort	76,31	75,31	75,31	75,31	75,31	75,31	75,31	75,31	75,31	75,31	75,31	75,31
96	Provisie	1,71	-	2,38	2,32	2,24	2,16	2,09	2,01	1,95	1,85	1,81	1,78
97	Dividend	-	-	-	-	-	0,12	0,74	-	0,32	0,29	0,53	1,00
100	Gecorrigeerd tarief	74,60	75,31	72,93	72,99	73,07	73,02	72,48	73,30	73,04	73,17	72,97	72,53
156													
157	Balans	2.011	2.012	2.013	2.014	2.015	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022
158	Activa												
159	Immateriele vaste activa	22.774	18.236	15.020	11.804	9.031	6.258	5.361	4.486	3.611	2.737	1.862	1.086
160	Materiele vaste activa	935.912	931.537	892.106	847.821	799.680	756.858	714.800	673.669	631.412	596.403	560.986	524.660
161	Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
162	- Lening u/g voor ter beschikking gestelde vaste activa	27.775	26.249	17.176	15.552	13.876	12.141	11.107	10.062	9.003	7.930	6.842	5.737
163	- Deelnemingen e.d.	49.793	109.793	109.793	109.793	109.793	102.486	96.468	92.805	90.116	88.392	88.902	90.472
164	- Latente belastingvordering	3.988	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
166	Totaal	1.040.241	1.085.814	1.034.095	984.971	932.379	877.744	827.737	781.022	734.143	695.462	658.591	621.955
167	Passiva												
168	Eigen vermogen	87.650	80.416	77.447	78.147	82.321	93.773	108.184	119.100	133.982	150.069	166.363	184.952
171	Voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
172	- Overige voorzieningen	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104
173	- Latente belasting	16.952	14.207	9.852	5.113	-	-	-	-	-	-	-	-
174	Langlopende schulden	901.268	808.919	711.894	615.142	534.389	446.887	377.634	311.722	250.809	171.030	121.717	95.369
176	Kortlopende schulden	-	-	-	-	-	489	2.943	-	1.348	1.201	2.195	4.169
179	- winstuitkering	-	-	-	-	-	489	2.943	-	1.348	1.201	2.195	4.169
181	- verschuldigde VPB	-	-	1.880	4.012	5.024	3.567	4.400	3.349	4.635	4.158	4.749	6.216
184	Herfinanciering	31.267	179.167	229.917	279.454	307.541	329.325	331.471	343.747	340.264	365.900	360.463	328.146
185	Totaal	1.040.241	1.085.814	1.034.095	984.971	932.379	877.744	827.737	781.022	734.143	695.462	658.591	621.955
186													
187	Leningportefeuille	2.011	2.012	2.013	2.014	2.015	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022
188	Herfinanciering met garantstelling per jaar	45.000	11.705	53.341	47.065	32.612	44.156	25.211	33.847	18.809	51.757	29.591	14.359
189	Herfinanciering zonder garantstelling per jaar	8.066	136.196	2.591	2.471	4.524	21.773	23.665	21.571	22.293	26.121	35.027	46.676
206	Leningen met garantstelling	671.530	620.001	604.683	583.360	563.585	544.604	523.677	508.254	482.792	471.412	464.332	455.905
207	Leningen zonder garantstelling	209.006	368.086	337.129	311.235	278.346	232.208	185.428	147.215	108.281	65.518	17.948	32.390
208	Totaal Leningen	880.536	988.087	941.812	894.595	841.931	776.812	709.105	655.469	591.073	536.930	482.180	423.515
209	Mutatatie leningen	-	107.551	46.275	47.216	52.665	65.119	67.706	53.636	64.396	54.144	54.749	58.665
210													
211	Kasstroom	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
212	Kasstroom uit operationele activiteiten												
213	Bedrijfsresultaat	30.363	47.883	51.245	51.490	51.052	51.277	52.150	38.478	40.105	39.010	37.977	40.472
216	aanpassingen voor:												
217	- afschrijvingen en afwaarderingen	69.788	58.619	63.722	63.272	65.628	68.049	67.269	68.492	71.075	71.072	72.384	72.896
220	Kasstroom uit bedrijfsoperaties	100.151	106.501	114.967	114.762	116.681	119.325	119.419	106.970	111.180	110.081	110.361	113.368
221													
222	Ontvangen interest	1.199	1.354	1.489	1.408	1.324	1.235	1.143	1.100	1.068	1.035	1.003	971
223	Ontvangen dividend	554	531	567	546	271	13.433	15.815	14.830	14.714	14.691	14.371	14.285
224	Betaalde interest	38.204	43.079	40.751	39.239	37.647	35.428	32.890	30.505	28.133	29.836		

	B	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	
1	Scenario: "Na kostenbesparing. Bevrozen tarieven, indexatie tarieven beperkt tot de helft en levering e obv groothandelsprijzen"													
2														
3														
9	Winst- en verliesrekening	2.011	2.012	2.013	2.014	2.015	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022	
10	Bruto bedrijfsopbrengsten	285.765	303.140	313.855	317.884	319.848	328.573	331.926	322.049	329.643	335.005	338.812	348.426	
11	Omzet alvalbeheer aandeelhouders	155.012	158.327	165.881	168.988	172.142	175.503	178.945	184.734	188.154	191.797	195.500	199.265	
12	Korting verwerkingstarief BEC	4.941-	4.941-	4.941-	4.941-	4.941-	5.040-	5.141-	5.509-	5.619-	5.732-	5.846-	5.963-	
13	Omzet alvalbeheer derden	45.758	49.614	46.936	47.692	47.951	48.214	48.856	51.711	52.348	52.997	53.656	54.327	
14	Energieopbrengsten	44.795	49.925	56.155	55.953	54.129	58.846	57.718	59.193	62.319	62.968	61.984	66.725	
15	MEP vergoeding	22.145	24.468	23.763	23.758	23.754	23.749	23.749	3.348	3.348	3.348	3.348	3.348	
16	Overige bedrijfsopbrengsten	18.054	20.807	21.120	21.493	21.874	22.262	22.658	23.062	23.474	23.895	24.324	24.761	
18	Netto bedrijfsopbrengsten	280.824	298.199	308.913	312.942	314.907	323.533	326.785	316.540	324.024	329.273	332.966	342.463	
19														
20	Kosten uitbesteed werk en andere kosten	118.863	126.515	132.932	137.228	138.356	142.597	143.965	144.205	145.616	150.076	151.576	156.127	
32	<i>Kosten uitbesteed werk en andere kosten</i>	118.863	126.515	132.932	137.228	138.356	142.597	143.965	144.205	145.616	150.076	151.576	156.127	
33	Lonen, salarissen en sociale lasten	61.809	65.162	67.436	69.793	71.212	72.636	74.069	75.570	77.092	78.623	80.196	81.800	
44	<i>Afschrijvingen en sociale lasten</i>	69.788	58.619	63.722	63.272	65.628	68.048	67.259	68.492	71.075	71.072	72.384	72.896	
47	Bezuinigingen / efficiency taakstelling	-	-	7.000-	10.000-	13.080-	13.342-	13.698-	13.881-	14.158-	14.441-	14.730-	15.025-	
48	Totaal bedrijfskosten	250.460	250.316	257.091	260.293	262.116	269.940	271.714	274.386	279.614	285.329	289.426	295.798	
49														
50	Bedrijfsresultaat	30.363	47.883	51.823	52.650	52.791	53.593	55.071	42.154	44.410	43.944	43.541	46.665	
51														
56	Externe rentelasten	37.005	41.725	40.691	38.960	37.380	34.714	31.751	28.983	26.511	27.907	25.878	23.041	
57	Garantstellingsprovisie aandeelhouders	6.876	6.715	6.200	6.039	5.812	5.592	5.373	5.136	4.947	4.650	4.488	4.365	
58	Financiële baten en lasten	43.881	48.440	46.891	44.999	43.192	40.306	37.124	34.119	31.457	32.557	30.366	27.406	
59														
75	Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor vpb	13.516-	558-	4.931	7.650	9.598	13.287	17.947	8.035	12.952	11.387	13.174	19.259	
76														
77	Vennootschapsbelasting	352	2.745-	1.256-	532-	217	3.992	4.948	4.057	5.482	5.196	5.948	7.583	
78	Aandeel in resultaat deelnemingen	2.649	787	2.176	2.498	2.458	8.167	11.896	12.754	13.849	15.742	16.799		
79														
80	Resultaat (annuaire afschrijving)	-11.219	2.974	8.363	10.680	11.840	17.463	23.736	15.873	20.225	20.040	22.967	28.475	
81	Resultaat (lineaire afschrijving)	-11.219	-7.234	-2.471	1.727	5.750	14.092	20.118	14.407	20.378	22.256	24.183	29.202	
84														
85	Aandeelhouderstarieven/ton	2.011	2.012	2.013	2.014	2.015	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022	
86	Gemeenten													
87	Poort (G)/H/A	77,00	75,00	76,00	77,00	78,00	79,00	80,00	81,00	82,00	83,00	84,00	85,00	
88	Provisie	12,47-	12,55-	10,98-	10,70-	10,29-	9,91-	9,06-	8,66-	8,34-	7,84-	7,57-	7,36-	
89	Dividend	-	-	-	-	-	2,47-	7,30-	2,05-	5,30-	5,68-	7,92-	11,84-	
92	Gecorrigeerd tarief	64,53	62,45	65,02	66,30	67,71	66,63	63,64	70,29	68,36	69,48	68,51	65,80	
93														
94	Waterschappen													
95	Poort	76,31	75,31	76,23	77,16	78,08	79,00	80,00	81,00	82,00	83,00	84,00	85,00	
96	Provisie	1,71-	-	2,38-	2,32-	2,23-	2,15-	2,06-	1,97-	1,90-	1,78-	1,72-	1,68-	
97	Dividend	-	-	-	-	-	0,35-	1,04-	0,29-	0,76-	0,81-	1,13-	1,69-	
100	Gecorrigeerd tarief	74,60	75,31	73,85	74,84	75,85	76,50	76,90	78,74	79,35	80,41	81,15	81,64	
156														
157	Balans	2.011	2.012	2.013	2.014	2.015	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022	
158	Activa													
159	Immateriele vaste activa	22.774	18.236	15.020	11.804	9.031	6.258	5.361	4.486	3.611	2.737	1.862	1.086	
160	Materiele vaste activa	935.912	931.537	892.106	847.821	799.680	756.858	714.800	673.669	631.412	596.403	560.986	524.660	
161	Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
162	- Lening u/g voor ter beschikking gestelde vaste activa	27.775	26.249	17.176	15.552	13.876	12.141	11.107	10.062	9.003	7.930	6.842	5.737	
163	- Deelnemingen e.d.	49.793	109.793	109.793	109.793	109.793	102.486	96.468	92.805	90.116	88.392	88.902	90.472	
164	- Latente belastingvordering	3.988	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
166	Totaal	1.040.241	1.085.814	1.034.095	984.971	932.379	877.744	827.737	781.022	734.143	695.462	658.591	621.955	
167	Passiva													
168	Eigen vermogen	87.650	80.416	77.946	79.672	85.423	98.122	114.118	127.312	144.547	163.436	182.921	205.098	
171	Voorzieningen													
172	- Overige voorzieningen	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	3.104	
173	- Latente belasting	16.952	14.207	9.852	5.113	-	-	-	-	-	-	-	-	
174	Langlopende schulden	901.268	808.919	711.894	615.142	534.389	446.887	377.634	311.722	250.809	171.030	121.717	95.369	
176	Kortlopende schulden	-	-	-	-	-	1.393	4.122	1.214	3.143	3.366	4.699	7.025	
179	- winstuitkering	-	-	-	-	-	5.330	3.992	4.948	5.482	5.196	5.948	7.583	
181	- verschuldigde VPB	-	-	1.974	4.208	5.330	3.992	4.948	4.057	5.482	5.196	5.948	7.583	
184	Herfinanciering	31.267	179.167	229.325	277.732	304.133	324.246	323.811	333.614	327.057	349.329	340.201	303.777	
185	Totaal	1.040.241	1.085.814	1.034.095	984.971	932.379	877.744	827.737	781.022	734.143	695.462	658.591	621.955	
186														
187	Leningportefeuille	2.011	2.012	2.013	2.014	2.015	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021	2.022	
188	Herfinanciering met garantstelling per jaar	45.000-	11.705	52.592	45.616	30.436	41.221	22.394	30.371	14.570	47.013	24.344	8.520	
189	Herfinanciering zonder garantstelling per jaar	8.066	136.196	2.435-	2.791	4.035-	21.107-	22.829-	20.568-	21.126-	24.742-	33.471-	44.944-	
208	Leningen met garantstelling	671.530	620.001	603.933	581.162	559.211	537.294	513.551	494.651	464.951	448.826	436.499	422.233	
207	Leningen zonder garantstelling	209.006	368.086	337.266	311.711	279.312	233.839	187.894	150.984	112.916	71.532	25.419	23.088-	
208	Totaal Leningen	880.536	988.087	941.219	892.874	838.522	771.133	701.445	645.335	577.867	520.359	461.919	399.146-	
209	Mutatie leningen		107.551	46.868-	48.345-	54.351-	67.389-	69.688-	56.110-	67.469-	57.508-	58.440-	62.773-	
210														
211	Kasstromen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
212	Kasstroom uit operationele activiteiten													
213	Bedrijfsresultaat	30.363	47.883	51.823	52.650	52.791	53.593	55.071	42.154	44.410	43.944	43.541	46.665	
216	aanpassingen voor:													
217	- afschrijvingen en afwaarderingen	69.788	58.619	63.722	63.272	65.628	68.048	67.269	68.492	71.075	71.072	72.384	72.896	
220	Kasstroom uit bedrijfsoperaties	100.151	106.501	115.545	115.922	118.419	121.642	122.340	110.646	115.485	115.016	115.925	119.561	
221														
222	Ontvangen interest	1.199	1.354	1.489	1.408	1.324	1.235	1.143	1.100	1.068	1.035	1.003	971	
223	Ontvangen dividend	554-	531-	567-	546-	271	13.433	15.815	14.830	14.714	14.691	14.371	14.285	
224	Betaalde interest	38.204	43.079	40.737	39.184	37.525	35.212	32.573	30.083	27.578	28.943	26.881	24.012	
225	Betaalde garantstellingsprovisie	6.876	6.715	6.200	6.039	5.812	5.592	5.373	5.136	4.947	4.650	4.488	4.365	
226	Betaalde winstbelasting	-	-	-	1.974	4.208	5.330	3.992	4.948	4.057	5.482	5.196	5.948	
228	Kasstroom uit operationele activiteiten	55.717	57.530	69.530	69.587	72.469	90.176	97.360	86.410	94.684	91.668	94.733	100.491	
230														
231	Kasstroom uit investeringsactiviteiten													
232	Verwerving groepsmaatschappijen													
233	Investerings in (im)materiële vaste activa	48.209	114.400	22.837	23.101	19.126	24.091	26.897	26.906	26.730	31.899	33.788	33.963	
234	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa													
235	Kasstroom uit investeringsactiviteiten	48.209	114.400	22.837	23.101	19.126	24.091	26.897	26.906	26.730	31.899	33.788	33.963	
236														
237	Kasstroom uit financieringsactiviteiten													
238	Ontvangsten uit langlopende schulden	170.515	147.901	50.158	48.407	26.401	20.113	435-	9.803	6.556-	22.271	9.128-	36.424-	
239	Aflossingen van langlopende schulden (huidige portefeuille)	120.209-	92.349-	97.025-	96.753-	80.752-	87.502-	69.253-	65.913-	60.913-	79.779-	49.313-	26.348-	
242	Betaald dividend	-	-	-	-	-	-	1.393-	4.122-	1.214-	3.143-	3.366-	4.699-	
243	Kasstroom uit financieringsactiviteiten	50.306	55.552	46.868-	48.345-	54.351-	67.389-	71.081-	60.232-	68.682-	60.651-	61.806-	67.471-	
244														
245	Netto-kasstroom (Jaarverslaggeving)	57.813	1.318-	175-	1.860-	1.008-	1.305-	618-	728-	729-	882-	861-	943-	
246														

Agendapunt 7

Discussienota: HVC van 'afval' naar 'grondstoffen & energie'

Aan: Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Van: Directie en raad van commissarissen
Betreft: Discussienota: HVC van 'afval' naar 'grondstoffen & energie'
Datum: April 2012

1. Inleiding

HVC is als overheidsbedrijf actief op het gebied van afvalbeheer en duurzame energie voor 52 gemeenten en 6 waterschappen. Bij de oprichting in 1991 was de ambitie eenduidig: het realiseren en exploiteren van een moderne afvalverbrandingsinstallatie met energierugwinning. In twintig jaar is de wereld veranderd. Duurzaam afvalbeheer is inmiddels grondstoffenmanagement en de verwerking van reststromen die niet meer hergebruikt kunnen worden is gericht op maximale terugwinning van energie. Deze ontwikkeling in denken, beleid en ambitie bij de aandeelhouders maakt dat het nutsbedrijf HVC ook anders ingezet wordt. Van sec afvalbeheer gericht op eindverwerking, omvat het HVC-palet nu een scala aan activiteiten van inzamelen en sorteren tot opwekken van energie (groen gas en elektriciteit) uit de reststromen slib en afval.

De praktijk van 2012 sluit daarmee aan bij de ambitie van de aandeelhouders, maar past niet geheel meer in het financiële kader en de ballotageovereenkomst zoals die voor de oorspronkelijke taakstelling van HVC zijn neergelegd. In de huidige economische omstandigheden met o.a. aangescherpte regelgeving voor financiële instellingen, leidt die incongruentie tot een terughoudende opstelling van de banken bij financiering van bedrijfsactiviteiten. Onder 3. lichten wij dit nader toe.

Om de ambitie en het kader weer goed elkaar aan te laten sluiten, stelden wij u vorig jaar voor om een discussie te voeren over mogelijke oplossingsrichtingen. Ter voorbereiding daarvan en in overleg met bestuurlijke vertegenwoordigers van de aandeelhouders zijn een bestuurlijke klankbordgroep en een ambtelijke begeleidingsgroep samengesteld. De vertegenwoordigers van de verschillende regio's en waterschappen hebben hieraan op informele basis deelgenomen. De voorliggende discussienota is in overleg met hen tot stand gekomen.

2. Inhoud

De voorliggende nota beschrijft onder 3. op hoofdlijnen de ontwikkeling van de activiteiten en financieringsstructuur van HVC. Onder punt 4. worden de verschillende financieringsmogelijkheden toegelicht. Onder 5. en 6. worden in aanmerking komende financieringsvormen afgewogen op basis van een typologie van de activiteiten van HVC. Onder 7. wordt een procesvoorstel geformuleerd voor besluitvorming over investeringsvoorstellen en daarbij te stellen kaders.

3. Ontwikkeling van HVC

Veranderende focus

De oorsprong van HVC ligt in het regionale afvalbeleid van eind jaren tachtig: het realiseren en exploiteren van een moderne afvalverbrandingsinstallatie met energierugwinning als onderdeel van een door gemeenten breder geambieerde samenwerking op het gebied van integraal afvalbeheer. DRSH, waarvan de

activiteiten in 2010 zijn opgegaan in HVC, kent een vergelijkbare basis, maar dan gerelateerd aan de verwerking van slib voor de vijf aandeelhoudende waterschappen in Zuid-Holland.

Al sinds de voorbereidingen voor de realisatie van een afval- (HVC)/slibverbrandingsinstallatie (DRSH) is de maatschappelijke context waarin HVC opereert een factor van betekenis. Die context wordt in belangrijke mate bepaald door een zich ontwikkelend maatschappelijk besef van het belang van milieuhygiëne naar de problematiek van schaarste en fossiele CO₂-emissies. Zowel de gemeenten als de waterschappen hebben zich in een klimaatakkoord met de rijksoverheid gecommitteerd aan doelstellingen voor verduurzaming van de energiehuishouding. Ook van HVC wordt verwacht dat mogelijkheden die bijdragen aan het realiseren van de duurzaamheidsdoelstellingen van de aandeelhouders voortvarend worden benut. Die maatschappelijke ontwikkeling heeft richting gegeven aan het denken over mogelijkheden van reststromen en het genereren van hernieuwbare energie. De daartoe gewenste efficiency kan worden gerealiseerd door de bereikte schaalgrootte vanwege de toename van het aantal deelnemers in HVC.

Afval(water)beheer is inmiddels grondstoffenmanagement. Steeds meer afval(water)stromen kunnen worden hergebruikt en uitsluitend stromen waarvoor die mogelijkheid (nog) niet bestaat worden benut voor maximale terugwinning van energie. HVC kent in 2012 een keten van activiteiten: van inzamelen en sorteren voor hergebruik, het opwekken van energie (groen gas en elektriciteit) uit slib, GFT/biomassa en restafval, tot de opwerking van daarbij vrijkomende reststoffen. De behoefte van de deelnemers in HVC aan een verdere verduurzaming van de energiehuishouding leidde tot investeringen in wind- en zonne-energie. Daarnaast fungeert HVC als 'kennisbank' voor het ontwikkelen van lokaal gerichte activiteiten op het gebied van duurzame energie.

3.1. Organisatie

De ontwikkeling van HVC c.q. het invulling geven aan de beleidsambities van de aandeelhouders op het gebied van afval en duurzame energie, zoals neergelegd in het Strategisch Plan 2008, Masterplan Duurzame Energie (2009) en Masterplan Afval (2010), vereist dat de personele organisatie van HVC hiermee gelijke tred houdt. In 2011 is gestart met de voorbereidingen voor een verandering van de structuur van de personele organisatie en een heroriëntatie op de financiering. Ook de juridische structuur is opnieuw geëvalueerd.

3.2. Personele organisatie

De verandering van de personele organisatie van HVC behelst een nieuwe clustering van in hoofdzaak bestaande organisatiedelen, waarmee twee operationele pijlers worden gecreëerd: 'Grondstoffen' en 'Energie'. Het bedrijfsonderdeel 'Grondstoffen' omvat alle activiteiten die gericht zijn op materiaalhergebruik (inzamelen, be- en opwerken van reststromen en afzet grondstoffen). Het bedrijfsonderdeel 'Energie' richt zich op de productie van groen gas, elektriciteit en warmte uit niet-herbruikbare reststromen en hernieuwbare biomassa bronnen, alsmede het (terug)leveren van de energie aan de aandeelhouders. Met deze nieuwe clustering komt de inhoudelijke focus op grondstoffen en energie ook in de operationele organisatie tot uiting.

3.3. Juridische structuur

De huidige juridische structuur van HVC lijkt voornamelijk passend bij de activiteiten, ook vanuit het voor HVC belangrijke aanbestedingsrechtelijk perspectief, en vormt geen belemmering voor de huidige financieringsvormen. Het aanbestedingsrecht ontwikkelt zich echter voortdurend op basis van nieuwe jurisprudentie en ook in Europa is de discussie weer actueel. De mogelijkheden voor het vestigen van een alleenrecht zouden hierdoor beperkt kunnen worden. HVC wil hierop in de loop van 2012 anticiperen met een voorstel voor een structuurwijziging.

3.4. Financiering

De ontwikkeling van de financieringsstructuur kan als volgt worden toegelicht.

Bij oprichting van HVC in 1991 stonden de initiatiefnemers voor de vraag hoe de realisatie van de afvalenergiecentrale Alkmaar zou kunnen worden gefinancierd. Het ging daarbij om een investeringsbedrag van in totaal NLG 839 miljoen. Gestelde eisen waren:

- geen c.q. minimaal liquiditeitsbeslag bij oprichters ten gevolge van te storten eigen vermogen;

- financiering tegen overheidscondities, waardoor de lasten voor de burger (tarieven) konden worden verlaagd;
- borging van continuïteit door adequate financierbaarheid;
- toezicht op en goedkeuring van leningen door de RvC.

Gekozen werd voor een hoofdelijke garantstelling door aandeelhouders voor rente- en aflossingsverplichtingen van leningen die door HVC onder goedkeuring van de raad van commissarissen worden aangetrokken. Daarbij geldt onderling regresrecht naar rato van het aantal aandelen. De garantstellingregeling is opgenomen in de ballotageovereenkomst. Met deze regeling werd gebruik gemaakt van de mogelijkheid van overheden om relatief gunstig financiering te kunnen aantrekken. Voor kapitaalintensieve activiteiten biedt dat een belangrijk voordeel, waarvan, zoals bij HVC, burgers direct profiteren door middel van een lager tarief. In de ballotageovereenkomst wordt eveneens bepaald dat de jaarlijkse exploitatiesaldi van HVC ten laste van de aandeelhouders worden gebracht. In de praktijk wordt hieraan uitvoering gegeven door middel van tarifiering van ter be- en verwerking aangeboden tonnen. Deze 'samen uit-samen thuis'-regeling vormt geen derdenbeding ten behoeve van financiers zoals de garantstellingsregeling, maar borgt wel het financieel commitment van de deelnemers met de bedrijfsvoering. Ook financiers blijken hier belang aan te hechten. In het verleden gaf de Belastingdienst een BTW-vrijstelling op grond van de vergelijkbaarheid met gemeenschappelijke regelingen op dit punt.

Vanaf 2003 ontwikkelde zich een discussie in de AVA over de wenselijkheid van nauwere betrokkenheid bij belangrijke investeringsbeslissingen en over een geleidelijke afbouw van gegarandeerde leningen in combinatie met de opbouw van eigen vermogen. Deze afspraken werden in 2004 vastgelegd in een nieuw strategisch plan en gelden als uitgangspunt voor de ontwikkeling van de omvang van de gegarandeerde-leningenportefeuille.

In het kader van de besluitvorming in 2005 over de realisatie van een bio-energiecentrale in Alkmaar en de overname van de afvalenergiecentrale Dordrecht vanwege de toetreding van de gemeenschappelijke regeling Gevudo, vond een herijking plaats van de garantstellingregeling. In 2006 besloot de AVA om de garantstelling voor nieuwe leningen te beperken tot financiering van investeringen in afvalverbranding en om jaarlijks 1% van het gegarandeerde bedrag aan leningen, onafhankelijk van het resultaat, uit te keren als garantstellingprovisie. Het voordeel dat HVC ondervindt op de financieringsmarkt vanwege deze garantstelling wordt hiermee vergoed.

Onder garantstelling gefinancierde activa zijn:

- 1.1. Afvalcentrale Alkmaar € 410 miljoen
- 1.2. Afvalcentrale Dordrecht € 233 miljoen
- 1.3. SVI Dordrecht € 53 miljoen

Eind 2011 bedraagt de garantstelling in totaal EUR 672 miljoen. De boekwaarde van de betreffende activa bedraagt EUR 697 miljoen. Het meerjarenperspectief gebaseerd op huidige beleid vindt u als bijlage bij deze notitie.

Sinds 2006 worden investeringen, anders dan voor verbrandingscapaciteit, gefinancierd met uitsluiting van de garantieregeling conform artikel 9 van de ballotage-overeenkomst. Banken geven aan zich daarbij te baseren op de door de aandeelhouders overeengekomen gezamenlijke exploitatie c.q. deling van winsten en verliezen overeenkomstig de ballotageovereenkomst. De niet-gegarandeerde leningen bedragen per einde 2011 € 243 miljoen. Het gaat daarbij om de financiering van inzamelingsactiviteiten, bio-energiecentrale, vergistinginstallaties en windparken.

De financieringsmogelijkheden van HVC zijn voor de bestaande activiteiten en op de huidige basis nog steeds solide. Een hoofdelijke garantstelling beperkt tot afvalverbranding als corebusiness doet echter niet alleen de ambitie van de aandeelhouders met de HVC-samenwerking te kort, maar maakt ook financiering van activiteiten gericht op grondstoffen en duurzame energie onnodig lastig. Het "samen uit – samen thuis"- principe dat in de besluitvorming in de AVA als leidraad gehanteerd wordt, biedt onder de huidige omstandigheden financiers te weinig comfort. Op grond daarvan is er terughoudendheid bij financiering van nieuwe investeringen, met name op het gebied van duurzame energie.

4. Financieringsmogelijkheden

Uitgangspunten

Vanaf de oprichting van HVC gold als uitgangspunt voor financiering de mogelijkheid van voortvarende realisatie tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. Dit uitgangspunt stond voor de klankbordgroep niet ter discussie. De vraag ligt voor hoe hieraan in het huidig tijdsbestek en met de huidige ambitie verantwoord invulling kan worden gegeven.

Financieringsmogelijkheden/-vormen

Op basis van de behandeling van de discussienotitie in de aandeelhoudersvergadering van juni 2011 heeft de klankbordgroep gesproken over verschillende financieringsmogelijkheden. Concreet ging het daarbij om:

- a) versterking van het eigen vermogen door kapitaalstorting door de huidige aandeelhouders en/of verhogen van de tarieven
- b) versterken van het eigen vermogen met nieuwe (publieke of private) aandeelhouders
- c) het aantrekken van financiering op basis van garantstelling door de aandeelhouders
- d) het aantrekken van financiering via institutionele beleggers
- e) verkoop van activa (al dan niet in de vorm van sale and lease back)
- f) onderscheid maken in activiteiten van HVC in “wettelijke taken” en “niet-wettelijke taken”, in combinatie met een van de vorige financieringsvormen.

Ad a

Kapitaalstorting leidt tot een toename van het eigen vermogen. Bij commerciële bedrijven wordt veelal als eis een verhouding eigen vermogen/vreemd vermogen van tenminste 30% gesteld. Voor HVC bedraagt dit percentage 10%. De stand van het eigen vermogen bedraagt per einde 2011 EUR 99 miljoen. Voor een overheidsbedrijf dat werkt op ‘kostprijs+’basis kan dat leiden tot een knelpunt, omdat de marge te klein is om voldoende eigen vermogen op te bouwen. Extra kapitaalstorting is dan een optie, die echter voor de meeste gemeenten en waterschappen niet haalbaar is, met uitzondering wellicht van aandeelhouders die daartoe, bijvoorbeeld vanwege de opbrengst van de verkoop van aandelen in een energiemaatschappij, wel in de gelegenheid zijn. Indien een aandeelhouder het betreffende bedrag zou moeten lenen, leidt dit niet tot een onderscheidend voordeel ten opzichte van garantstelling. Verhogen van de tarieven (of schrappen van voorgestelde tariefsverlagingen en jaarlijks indexeren) leidt, tenzij draconische maatregelen genomen worden, niet onmiddellijk tot grote groei van het eigen vermogen, maar bouwt wel gestaag aan een versteviging.

Ad b.

Toetreden van nieuwe publieke aandeelhouders past bij het karakter van HVC als nutsbedrijf. Door toetreding wordt door inbreng van activiteiten het operationele draagvlak van HVC versterkt, waardoor de financierbaarheid verbeterd. Gelet op het lange termijnkarakter van toetreding van nieuwe aandeelhouders, biedt dit voor de korte termijn geen directe oplossing. Financiering middels private kapitaalstortingen impliceert het einde van het huidige nutsbedrijf HVC met het principe “hoogste milieurendement tegen de laagst verantwoorde kostprijs”.

Ad c.

Leningen die kunnen worden aangetrokken op basis van garantstelling door publieke aandeelhouders blijken qua kosten en overige leningsvoorwaarden nog steeds de meest gunstige financieringsvorm.

Ad d.

Denkbaar is dat institutionele beleggers interesse hebben om te participeren in investeringen in activiteiten van HVC. De rendementseisen die deze beleggers in het algemeen stellen, lijken echter onvermijdelijk te leiden tot een belangrijke verlaging van het rendement voor de aandeelhouders. De concrete mogelijkheden dienen desalniettemin per project te worden beoordeeld.

Ad e.

Verkoop van activa, al dan niet via een 'sale & lease back'-constructie is een mogelijkheid onder marktomstandigheden die een relatief hoge waarde toekennen aan het betreffende actief. In geval van HVC zou, gelet op de boekwaarde, gedacht kunnen worden aan de verkoop van verbrandingscapaciteit die wordt benut door bedrijfsafval. In een periode met landelijke overcapaciteit biedt zo'n stap weinig perspectief. De mogelijkheden van 'sale&lease-back-constructies zijn op dit moment zeer beperkt.

Ad f.

Denkbaar is een opsplitsing van HVC in enerzijds een tak A die is belast met de uitvoering van activiteiten in het kader van wettelijke taken van de aandeelhouders, en anderzijds een tak B voor de uitvoering van autonoom beleid (duurzame energie die fysiek niet is gekoppeld aan de operatie in tak A). De financieringsmogelijkheden van tak A zijn naar verwachting voldoende aanwezig, die van tak B zullen afhangen van het commitment dat door de aandeelhouders wordt aangegaan. Bij het inrichten van een dergelijke structuur lijkt het raadzaam om ruimte te laten voor samenwerkingsverbanden met strategische partners (bv voor het aantrekken van bedrijfsafval of creëren van afzetmarkten voor herbruikbare stromen).

Conclusie: niet slechts 1 oplossing

In een eerste afweging is – ook in de lijn van de aandeelhoudersvergadering 2011 – geconcludeerd dat er niet een oplossing is die alle andere overbodig maakt. De lijn naar de toekomst zal zijn een pro-actieve opstelling in het aantrekken van nieuwe aandeelhouders, met een eerste voorkeur voor uitbreiden van de groep publieke aandeelhouders maar mocht dit opportuun worden een open opstelling naar de mogelijke versterking van HVC door het aansluiten bij strategische partners.

Garantstelling door aandeelhouders biedt de laagste financieringslasten. Of deze optie ook voor aandeelhouders zelf het meest aantrekkelijk is, hangt af van de aard van de investering en het vermogen om voldoende inkomsten te genereren. Het risicoprofiel wordt daarom ook in belangrijke mate bepaald door de inhoudelijke betrokkenheid van de aandeelhouders bij de betreffende activiteiten.

De discussie over de gewenste financieringsvorm is onmiddellijk verbonden aan de vraag naar de motieven van de aandeelhouder om HVC als vehikel voor specifieke activiteiten in te zetten. De wens om HVC een bepaalde activiteit uit te laten voeren kan gebaseerd zijn op een wettelijke taak, maar kan ook gebaseerd zijn op eigen ambities, bijvoorbeeld op het gebied van duurzame energie. Voor besluitvorming door de AVA over financiering daarvan kan dat consequenties hebben. Dit aspect wordt hierna uitgewerkt.

5. Typering van de activiteiten van HVC

Voor een afweging van financieringsvormen die passen bij de activiteiten en context van HVC, kan het helpen activiteiten naar typen te onderscheiden op basis van de volgende criteria:

- Type 1: De activiteit is gerelateerd aan een wettelijke taak die met het oog op de benodigde schaalgrootte in aanmerking komt voor uitvoering op basis van samenwerking.
- Type 2: De activiteit is gebaseerd op autonoom beleid op gebied van duurzame energie en grondstoffen waar collectief draagvlak voor is.
- Type 3: De activiteit is innovatief, vooral gericht op het implementeren van nieuwe technieken voor de bestaande bedrijfsvoering en op de continuïteit van de bedrijfsvoering.
- Type 4: De meerwaarde van HVC in deze categorie activiteiten ligt vooral in de gebundelde menskracht en kennis. De activiteit is ingegeven om een specifieke (wens van een) aandeelhouder te faciliteren. In het algemeen zijn hier geen kapitaalintensieve investeringen mee gemoeid.

Aan de hand van voornoemde typen van activiteiten kunnen de activiteiten van HVC als volgt worden ingedeeld.

Type 1

Het gaat hier om de oorspronkelijke activiteiten van HVC (be- en verwerking van afvalstromen/slib) alsmede de activiteiten die hieruit voortvloeien en aan zijn verbonden. Voorbeelden van 'type-1'-activiteiten zijn afval- en slibverbranding incl. restwarmteafzet; grootschalige biomassa-vergisters en -vergassers), sorteerinstallaties voor huishoudelijk afval en installaties voor behandeling van reststoffen van afval- en slibverbranding zoals voor fosfaat-terugwinning en opwerking van bodemassen.

Type 2

'Type-2'-activiteiten zijn relatief nieuw voor HVC en bedoeld om stappen te zetten in het realiseren van ambities van aandeelhouders (een, enkele of alle) op het gebied van duurzame energie en grondstoffen. Voorbeelden hiervan zijn wind-op-zee, wind-op-land, geothermie, collectieve zonneprojecten (op daken van gemeentehuizen; bedrijfsterreinen).

Binnen type 2 kan een onderscheid worden gemaakt tussen grootschalige projecten die generiek bijdragen aan de productie van duurzame energie en meer of minder grootschalige projecten die door een of meer aandeelhouders ter overweging worden gegeven.

Type 3

Innovatieve projecten die HVC in haar portfolio op zou kunnen nemen, beogen de bedrijfsmiddelen op een 'state-of-the-art'-niveau te brengen of te houden en ondersteunen daarmee de continuïteit. Voorbeelden van type 3 activiteiten zijn de Milena-vergasser, een pilot-installatie voor terugwinning van fosfaat uit slibverbrandingsresidu en een inzamelproef 'Droog & Herbruikbaar'.

Type 4

'Type-4'-projecten zijn activiteiten die het karakter hebben van dienstverlening waarbij HVC in het algemeen met name menskracht en kennis levert. Uitgangspunt is hierbij dat er sprake is van individuele wensen van een of enkele aandeelhouder(s). Voorbeelden van 'type 4' activiteiten zijn de uitvoering van dienstverleningsovereenkomsten op het gebied van afvalinzameling, het opstellen van Energievisies, het leveren van een concept voor ondersteuning van zonne-energie voor particulieren, het opstellen van een gemeentelijk afvalstoffenplan en de samenwerking met lokale kringloopbedrijvigheid.

In onderstaande tabel worden deze typen van activiteiten schematisch weergegeven en nader toegelicht.

	<----- projecten ----->						<----- diensten ----->	
	Type 1		Type 2		Type 3		Type 4	
	Grondstoffen	Energie	Grondstoffen	Energie	Grondstoffen	Energie	Grondstoffen	Energie
Kenmerken	Grootschalige projecten voortvloeiend uit wettelijke taken m.b.t. het afvalstoffendomein	Grootschalige projecten, goede bijdrage aan meters, met gezond rendement, volgend uit en aansluitend bij oorspronkelijke business HVC (zorgtaak afval)	Projecten relatief nieuw voor HVC business die niet rechtstreeks voortvloeien uit wettelijke taken m.b.t. duurzaam grondstoffen-beheer	Projecten relatief nieuw voor HVC business, met gezond rendement, bedoeld om meters te maken tbv DE ambitie.	Innovatieve projecten gericht op lange termijn continuïteit en state-of-the art bedrijfsvoering		Projecten waarbij HVC m.n. menskracht en kennis levert, investering van HVC is (in het algemeen) minimaal. Revenuen komen bij burger/gemeente terecht. Energieprojecten veelal kleinschalig en lokaal met geringe bijdrage aan meters maar met grote impact voor burger.	
Wat hoort er bij? (voorbeelden)	<ul style="list-style-type: none"> Sorteerinstallatie (s) tbv. opwerken fracties D&H Installatie tbv opwerken AVI-bodemassen Installatie tbv fosfaat-terugwinning 	<ul style="list-style-type: none"> AVI's, SVI's incl restwarmte grootschalige biomassa (Bec) warmtenetten (WKK, WKO) vergisters (GFT en slib) 		<ul style="list-style-type: none"> wind op zee wind op land geothermie collectief grootschalig zon (op bv gemeentedaken, bedrijfsterreinen, agrariërs) 	<ul style="list-style-type: none"> Proef inzameling D&H Opwerken zouten uit rookgasreiniging Ecophos 	projecten gericht op proces-innovatie bv. <ul style="list-style-type: none"> Milena Topell 	<ul style="list-style-type: none"> Inzameling hha (vraagt i.h.a. om aanzienlijke investering maar via DVO gegarandeerd) Opstellen gemeentelijke afvalstoffenplannen Voorlichting en communicatie Kringloopbedrijven 	<ul style="list-style-type: none"> zon PV (particulier) energiebesparing e-mobiliteit energievisies en routekaarten kleinschalige biomassa
Positie afvalhiërarchie ('Ladder van Lansink')	recycling, nuttige toepassing (SVI = veilige verwijdering)	nvt	recycling	nvt	recycling	nvt	preventie, hergebruik	nvt
Impact organisatie	sluit aan bij huidige business, nl ontwikkeling en beheer van kapitaalintensieve installaties		verdere professionalisering nodig in projectontwikkeling; daarnaast ook voortzetting van rol als participant/exploitant; samenwerking aangaan met derden		expertise (inhoudelijk en strategisch) in huis halen/houden als ontwikkelaar, sparringpartner en toetsers		inzet menskracht HVC voor gebruik kennis en deskundigheid tbv ontwikkelen standaard concepten, gezamenlijk inkopen	
Rendement HVC	minimaal 8%		minimaal 8%		budgetgestuurd		kostprijs plus voor HVC dienstverlening	
Aandeel HVC in project	100% HVC maar kan ook via deelneming		100% HVC maar kan ook via deelneming		veelal via deelneming, in samenwerking met derden			
Risico's	Krimpemde markt voor biomassa en afval, beleid Rijksoverheid (subsidies, leveranciersverplichting)		projectontwikkelingsrisico's zoals draagvlak, lange ontwikkeltijden, financiering, vergunning (risicoprofiel is projectgebonden); afbakening Markt & Overheid		onzekere uitkomst, risico beperkt tot R&D budget		arbeidsintensief maar door beperkte omvang verwaarloosbaar	
Garantstelling aandeelhouders	collectief		collectief (voor aandeel in de deelneming) of op projectbasis		valt buiten garantstelling, onderdeel normale bedrijfsvoering		valt buiten garantstelling, onderdeel normale bedrijfsvoering	
Investering obv huidig beleid		oa. warmtenet Dordrecht, Alkmaar; BEC; GFT-vergisters	Sortiva	oa. Wind Burgerveen, Gemini, Borkum		oa Milena, Topell)		oa energievisies, LEC Dordrecht
Investering tot 2015 (orde-grootte, cum.)	PM (ordegrootte € 30 – € 50 mio)			oa. wind op land, geothermie, warmtenet (Purmerend, Lelystad)		getijdecentrale		oa energievisies, DEMRA etc)

6. Selectie van financieringsvormen op basis van activiteitentype

Type 1

Deze kapitaalintensieve activiteiten hebben een collectief karakter en zijn gerelateerd aan een wettelijke taak. Financiering hiervan door middel van garantstelling ligt in de rede, ervan uitgaande dat de kasstromen tijdens de levensduur van het project in hoofdzaak worden gegenereerd door de aandeelhouders op grond van hun collectieve inbreng van (deel-)stromen. Zo'n inbreng is een basisvoorwaarde voor een gezamenlijke exploitatie, waarmee de risico's van de bedrijfsvoering in belangrijke mate worden gematigd. Onder die omstandigheden biedt financiering middels garantstelling een belangrijk voordeel in de vorm van lagere lasten voor de burger. Overigens zal op basis van een concreet investeringsvoorstel een afweging dienen plaats te vinden van alle daarbij te hanteren criteria, zoals risicoprofiel en rendement.

Type 2

Type 2 is, als het gaat om activiteiten op het gebied van duurzame energie, gebaseerd op autonome bevoegdheid van de aandeelhouder. Dit type activiteiten zijn voor aandeelhouders daarmee optioneel. Gemeenten en waterschappen hebben hier immers geen wettelijke taak, wel een wettelijke bevoegdheid, waarmee de door hen gewenste betrokkenheid individueel kan worden ingevuld. Er is een gezamenlijke ambitie voor zover die wordt geschraagd door de klimaatakkoorden met de rijksoverheid. De reikwijdte van deze ambitie verschilt van aandeelhouder tot aandeelhouder, alleen al omdat gemeenten en waterschappen qua verantwoordelijkheden en bevoegdheden belangrijk verschillen.

De klankbordgroep is de implicatie hiervan is dat financiering van type 2 projecten (uitsluitend) ingeval van een collectieve keuze van betrokken aandeelhouders kan plaatsvinden op basis van garantstelling. Ook hier zal op basis van een concreet investeringsvoorstel dat inzicht biedt in de daarbij te hanteren criteria een afweging dienen plaats te vinden.

Type 3

Innovatieve projecten kennen een beperkte schaalgrootte en behoren qua exploitatie integraal onderdeel te zijn van de bedrijfsvoering. Specifieke financiering hiervan door middel van garantstelling is daarom niet nodig.

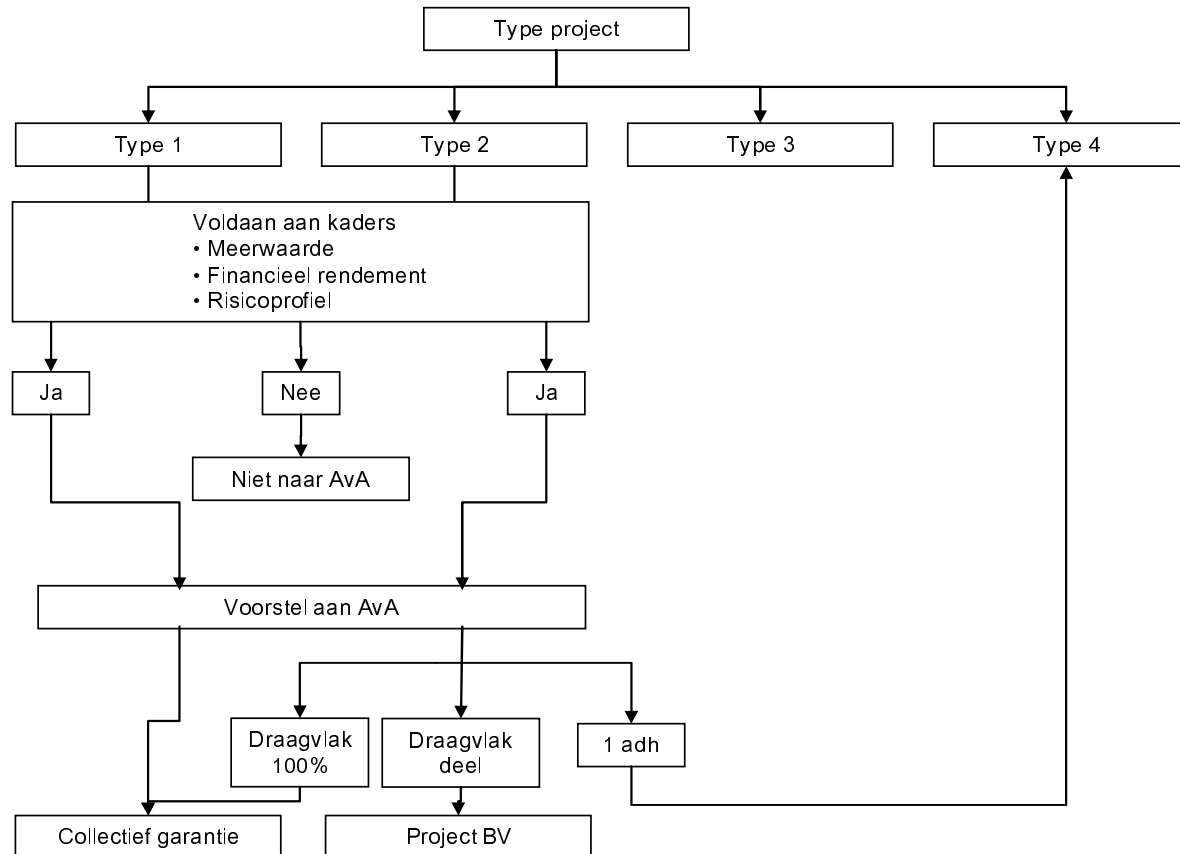
Type 4

'Type-4'projecten betreffen activiteiten die betrekking hebben op een of enkele aandeelhouders. Financiering op basis van collectieve garantstelling ligt niet in de rede. Eventuele knelpunten dienen te worden afgestemd met de bij de activiteiten direct betrokken aandeelhouders.

Reststromen net zo belangrijk als garantie!

Uitgangspunt bij de start van HVC was het gezamenlijk duurzaam en kosteneffectief verwerken van afval. In de ballotageovereenkomst werd daartoe vastgelegd dat aandeelhoudende partijen het te verwerken afval bundelen en voor de gezamenlijke financiering hoofdelijk garant staan. De discussie splitst zich vaak toe op de financiële garantstelling. Feitelijk is echter de garantstelling voor de input (de afspraak om alle te verwerken reststromen te bundelen) de basisvoorwaarde voor gezamenlijke exploitatie!

Beslisboom financiering HVC-projecten

**Prerogatief
aandeelhoudersvergadering**

De beslisboom schetst de afwegingen en kaderstelling voor besluitvorming over activiteiten. In alle gevallen wordt het uiteindelijk besluit over investeringen boven de 10 miljoen genomen door de aandeelhoudersvergadering. De AVA weegt af en besluit van geval tot geval.

7. Kaders voor investeringen

Corporate governance

De binnen HVC gebruikelijke besluitvormingsprocedures inzake investeringsvoorstellen zijn van toepassing. Dit betekent dat investeringsvoorstellen te allen tijde ter voorafgaande goedkeuring worden voorgelegd aan de RvC. De toezichhoudende rol van de raad houdt mede in dat zij het voorstel voorafgaand toetst aan de hierna beschreven kaders.

Primair dient besluitvorming over (financiering van) nieuwe investeringen te borgen dat de resultaten van HVC, zowel inhoudelijk als financieel, aansluiten op het beleid van de aandeelhouders van een verantwoorde exploitatie. De positie van de AVA brengt met zich mee dat het dit orgaan te allen tijde vrij staat een eigenstandige afweging te maken en nieuw beleid te formuleren.

Meerwaarde

Een voorstel dient aantoonbare meerwaarde te hebben, hetgeen betekent dat de bijdrage aan de strategische doelstellingen van de AVA zichtbaar is.

Rendement

Bedrijven hanteren als standaard selectiecriteria voor investeringsbeslissingen dat de financiële waarde (feitelijk de marktwaarde) van een onderneming door het betreffende project stijgt. De netto contante waarde van een project (de tegen een bepaalde disconteringsvoet contant gemaakte opbrengsten en kosten) is dan positief. Deze eis geldt ook voor HVC, daarbij uitgaande van disconteringsvoet van 8%.

Risicoprofiel

HVC is een nutsbedrijf. Dit beperkt de speelruimte voor risicovolle projecten. Het risicoprofiel van nieuwe investeringen zal transparant dienen te worden gemaakt en moeten passen bij het risicoprofiel van HVC als geheel en bij het risicobeleid zoals van toepassing op overheden. Onderdeel van een investeringsbeslissing is derhalve in elk geval een due diligence-onderzoek gericht op technische, juridische en financiële/operationele aspecten. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door een gerenommeerd bureau.

Specifieke afspraken voor besluitvorming over 'type-2'projecten

Indien de aandeelhoudersvergadering wel de objectieve meerwaarde van een voorgesteld project onderkent, maar het belang van de investering voor HVC als geheel niet door allen gedeeld wordt, kan - mits daar voldoende animo voor is - het project met die aandeelhouders die wel interesse hebben worden uitgevoerd als deelneming van HVC, waarin mede wordt geparticipeerd door geïnteresseerde aandeelhouders. Premisse voor de inzet van HVC is dat HVC (het collectief) in het project kan en wil deelnemen met een aandeel met een ondergrens van circa 20%.

8. Voorstel

Wij stellen u voor kennis te nemen van voorliggende notitie en in te stemmen met het gestelde onder de punten 6 en 7.

Agendapunt 8

Masterplan waterschappen

Aan: Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Van: Directie en Raad van Commissarissen
Betreft: Masterplan Waterschappen
Datum: 30 mei 2012

Inleiding

Gemeenten en waterschappen staan de komende jaren voor grote uitdagingen in de afvalwaterketen, zowel qua financiën als qua duurzaamheid. Het bestuursakkoord Water mikt op een bezuiniging van € 380 mln. In het Ketenakkoord Fosfaatkringloop en de Green Deal met het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie hebben de waterschappen afgesproken de realisatie van hun ambities voor 2020 te versnellen en verder op te schalen. Speerpunten daarbij zijn de ontwikkeling van energiebesparing en duurzame energie, alsmede de duurzame terugwinning van fosfaat.

Optimaal gebruik maken van elkaars kennis en kunde en het creëren van voldoende schaalgrote vormen een belangrijke voorwaarde in het realiseren van deze ambities. Alle betrokkenen zijn het er daarom over eens, dat deze gedoemd zijn te mislukken, als de diverse spelers in de keten er niet in slagen om de bestuurlijke overleggen te vertalen in daadwerkelijke samenwerking.

HVC en haar aandeelhoudende waterschappen hebben de afgelopen jaren stappen gezet in samenwerking, zowel onderling als met andere spelers in de keten. Voorbeelden hiervan zijn enerzijds de gezamenlijke verkenning met SNB naar de fosfaatterugwinning uit het as van de slibverbranding en anderzijds de strategiestudie met AEB, HHNK, en Waternet om te komen tot optimalisatie van de slibketen. Het is nu de uitdaging om deze kiemen te laten uitgroeien tot een structurele en succesvolle samenwerking. Hierbij onderscheiden wij drie hoofdsporen:

- a) De optimalisatie van de slibketen op kortere en langere termijn;
- b) De terugwinning van fosfaat uit afvalwater;
- c) Realisatie van duurzame energieproductie.

Dit masterplan bevat de hoofdlijnen en belangrijkste conclusies voor deze drie hoofdsporen en is gebaseerd op overleg met de deelnemende waterschappen.

De optimalisatie van de slibketen op kortere en langere termijn

Afgelopen 2 jaar heeft HVC samen met de aandeelhoudende waterschappen, AEB, HHNK en Waternet onderzoek gedaan naar de optimale inrichting van de slibketen. In de 1^e fase van deze studie zijn diverse technologieën voor optimalisatie van de slibeindverwerking geïdentificeerd en onderzocht. De conclusie is dat de meeste van deze technologieën weliswaar kansrijk zijn, maar dat ze zich nog hoofdzakelijk bevinden in de ontwikkelfase, het vergt meerdere jaren voordat gesproken kan worden van bewezen techniek.

Vanuit maatschappelijk perspectief is er de komende jaren ook geen noodzaak tot nieuwe eindverwerkingscapaciteit. De bestaande slibverwerkingscapaciteit in Nederland biedt voldoende ruimte om de huidige slibhoeveelheden te verwerken, ondanks het feit dat zowel in Noord-Holland als in Noord-Nederland een aantal installaties binnen 3-5 jaar uit bedrijf gaat. Er treedt namelijk een duidelijke kentering op in de slibhoeveelheden die ter eindverwerking worden aangeboden. Waar tot een aantal jaren geleden de slibhoeveelheid gestaag groeide, treedt nu stabilisatie op en wordt rekening gehouden met een daling. Vooral maatregelen op de zuivering (zoals extra vergisting) spelen hier een belangrijke rol in.

Toch laat de praktijk zien dat het voor individuele partijen aantrekkelijk kan zijn om maatregelen te treffen, die direct of indirect leiden tot uitbreiding van de eindverwerkingscapaciteit. Voorbeelden hiervan zijn de plannen van AEB voor bijstook van slib in de HR-AVI en van SNB om de stoomcyclus te optimaliseren. Deze voorbeelden illustreren dat nadrukkelijke samenwerking tussen alle spelers in de keten essentieel is.

De slibstrategiestudie heeft duidelijk gemaakt dat ook investeringen in de keten *maatschappelijk* alleen rendabel zijn, als deze aansluiten op-, of aangesloten kunnen worden op reductie van de verwerkingscapaciteit. Ook het recente onderzoek met de aandeelhoudende waterschappen van HVC naar het gezamenlijk creëren van extra vergistingscapaciteit (omvang, locatie, betrokken zuiveringen, verdeling van de kosten/opbrengsten/risico's, etc.) komt tot dezelfde conclusie.

Samenwerking brengt oplossingen in beeld, waarmee bestaande capaciteit optimaal wordt benut, stimulansen ontstaan om in de keten de hoeveelheid slib verder te reduceren en waarmee op termijn voldoende schaal wordt gecreëerd om te investeren in optimale technologie voor eindverwerking. Door deze samenwerking met de diverse spelers in de slibketen naar een hoger niveau te tillen streeft HVC ernaar dat (des)investeringen in de slibketen niet alleen worden getoetst aan de belangen van de individuele partijen, maar nadrukkelijk ook aan de maatschappelijke belangen op het gebied van kosten en duurzaamheid.

Alle partijen erkennen en herkennen de voordelen van samenwerking, al is het een grote uitdaging om deze ook daadwerkelijk tot stand te brengen. Dilemma's die hierbij spelen zijn:

- Speelruimte voor individuele waterschappen: wat beslis je zelfstandig en wat in het groter geheel?
- Hoe wordt het gezamenlijk belang geborgd terwijl ook recht wordt gedaan aan het individuele belang?
- Hoe wordt omgegaan met verschillen in kostprijs/prestaties tussen bestaande installaties en hoe vindt de vertaling naar tarieven in de huidige (overcapaciteits)markt?
- Wat betekent dit voor de positie van de publieke versus de private spelers?
- Welke criteria worden gehanteerd bij de afweging tussen financieel en duurzaam rendement?

De komende tijd zullen antwoorden gevonden moeten worden op deze dilemma's. HVC wil daar in samenwerking met de aandeelhoudende waterschappen graag het voortouw in nemen. Het gaat daarbij onder andere om:

- Uitbreiding en intensivering van het huidige traject met AEB en HHNK over afspraken/samenwerking met/tussen eindverwerkers. Recentelijk is overleg gevoerd met SNB op initiatief van dhr. Oosters uit hoofde van zijn functie als commissaris bij HVC.
- Opstarten en voeden van een lobbytraject richting de andere waterschappen in Nederland/Unie van Waterschappen om te komen tot een landelijke aanpak, waarin het maatschappelijk belang centraal staat. Het initiatief van de Vereniging Van ZuiveringsBeheerders om vraag en aanbod van slibverwerking op landelijk niveau in kaart te brengen past hier goed in.
- Een discussie met de aandeelhoudende waterschappen over de methodiek voor onderlinge kostenverrekening/tariefstelling(en) en de voorwaarden waaronder restcapaciteit voor slibverbranding aan andere waterschappen wordt aangeboden.

In het bestuurlijk overleg is de noodzaak geadresseerd om eerst met de aandeelhoudende waterschappen te komen tot een set van spelregels voor de verdere vormgeving van deze samenwerking, en van daaruit ook met de andere waterschappen en eindverwerkers.

De terugwinning van fosfaat

Fosfaat wordt gewonnen uit fosfaaterts. De voorraden fosfaaterts worden gevonden in Marokko, China en de USA. Europa heeft geen fosfaatreserves. Schattingen over de wereldreserves lopen uiteen van 50-200 jaar, afhankelijk van de economische haalbaarheid van de winning en de stijging in het gebruik. In het Ketenakkoord Fosfaatkringloop hebben partijen uit de slibketen eind 2011 verklaard zich gezamenlijk in te zetten om de fosfaatkringloop te sluiten en binnen 2 jaar een duurzame markt te creëren met nuttige toepassing van teruggewonnen fosfaat.

Er zijn in principe twee wegen om P uit rioolwater te recyclen. De eerste route is P vastleggen op de RWZI in een vorm die bruikbaar is als, of die opgewerkt kan worden tot, een bruikbaar P-product. Een aantal waterschappen in Nederland onderzoekt deze route. Naast de fosfaatterugwinning is het oplossen van struvietproblemen daar vaak de primaire reden voor.

De tweede optie is het terugwinnen van fosfaat uit de as van de slibverbrandingsinstallaties. Ten opzichte van terugwinning bij de RWZI biedt deze route potentieel een grotere hoeveelheid terugwinbaar fosfaat. Voor deze optie worden op dit moment drie routes door HVC onderzocht/gevolgd:

1. HVC en SNB onderzoeken het terugwinnen van P uit de as via de Ecophos route. De route is gebaseerd op het winnen van P langs chemische weg, waarbij Tripelsuperfosfaat wordt gemaakt.
2. ICL importeert fosfaathoudend zand. Het fosfaat hierin is niet direct bruikbaar voor de plant. Het zand wordt daarom met zuur bewerkt om het fosfaat wateroplosbaar te maken. Daarna worden micronutriënten toegevoegd en korrels gevormd. Er komen dus geen afvalstoffen vrij. Alles wat binnen komt gaat via de korrel weer weg. ICL wil as bijmengen bij de grondstof. Gevolg is dat de as 100% in de korrel komt. Dus ook inclusief alle zware metalen.
3. Outotec: In dit proces wordt de as thermisch nabehandeld (1100 °C) in aparte oven, onder toevoeging van chloriden om zware metalen uit de as (deels) te verwijderen. Dit vergt weer een uitgebreide RGR om de zware metalen daarna uit de rookgassen te halen. De behandelde as wordt daarna gemixt met andere nutriënten en in het geheel opgewerkt tot kunstmest.

Het verwachte milieurendement vormt voor HVC het belangrijkste criterium bij afweging van de te kiezen route. Hierbij geldt wel de nadrukkelijke voorwaarde dat ook de kosten/opbrengsten van deze route een maatschappelijk acceptabel beeld opleveren ten opzichte van de alternatieven. Dit is de reden waarom er voor is gekozen om de financiële haalbaarheid van het Ecophos-proces te onderzoeken. Vergeleken met de andere twee routes bij de eindverwerking heeft deze route de volgende voordelen:

- De kwaliteit van het eindproduct;
- Mogelijkheden om het proces door te ontwikkelen (zoals de terugwinning van Fe en Al);
- Stapsgewijze uitbreiding is mogelijk;
- De ICL-route kan beschouwd worden als het “wegmengen” van afval. Zware metalen uit de as worden in dat geval teruggebracht in de keten;
- De Outotec-route heeft grote energievraag door thermische nabehandeling en is alleen toepasbaar bij directe koppeling aan SVI.

Punten van onderzoek bij Ecophos zijn momenteel:

- Haalbare businesscase ontwikkelen
- Europese wetgeving (we spelen daar een voortrekkende rol samen met het ministerie van I&M)
- Gebruik chemicaliën
- Locatie en afnemers
- Rol/positie HVC en SNB

Het streven is dit jaar vast te stellen of er in 2015 een fabriek kan draaien.

Verkenning van de gezamenlijke mogelijkheden voor duurzame energie

De afgelopen jaren is de aandacht voor duurzaamheid bij waterschappen sterk toegenomen. In het Klimaatakkoord (april 2010) en het convenant Meerjarenaafspraken Energie (juli 2008) hebben de waterschappen hun ambities vastgelegd. In 2020 willen de waterschappen minstens voor 40% voorzien in de eigen energiebehoefte met zelf opgewekte duurzame energie (m.n. door biogas, windenergie, waterkracht). Nu is dit gemiddeld 25%.

Mede in dit licht heeft HVC in 2010/2011 energievisies voor elk van de 5 DRSH-waterschappen opgesteld. De energievisies geven inzicht in de kansen voor duurzame energie per waterschap. Dit inzicht heeft de individuele waterschappen geholpen bij het bepalen van de richtingen voor het realiseren van de duurzame energieambities en het meenemen van bestuur en VV hierin. Een aantal vervolgstappen is reeds gezet zoals de verkenning van mogelijkheden voor wind bij HHSK en WSHD, het verwerken van roostergoed in de AEC. Sinds 2012 levert HVC ook groene stroom aan aandeelhoudende waterschappen.

De energievisies maken duidelijk dat de onderscheiden thema's (energiebesparing, windenergie, zonne-energie, biomassa en duurzame warmte) voor alle waterschappen van belang zijn.

Tegelijkertijd is ook gebleken, dat de kansen per thema en de benodigde inspanning veelal verschillen per waterschap. Ook blijkt het draagvlak voor bijvoorbeeld een optie als windenergie te verschillen. Dat is de reden dat HVC de verduurzaming van waterschappen bilateraal uitwerkt. Zo wordt via HVC geborgd dat opgedane kennis bij het ene waterschap benut wordt voor volgende trajecten bij de andere waterschappen, terwijl iedere waterschap zelf de thema's, intensiteit en snelheid kan bepalen.

Bij de nadere uitwerking van de thema's hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Voor vraagstukken die nauw gekoppeld zijn aan het primaire proces, zoals energiebesparing en benutting van energie uit het slib, leveren wij vooral informatie en inzicht door de cijfers voor de waterschappen naast elkaar te presenteren. Voor de vraag óf en wat er wordt opgepakt ligt het initiatief in eerste instantie bij het waterschap. Waar nodig kan HVC een ondersteunende/organiserende rol vervullen.
- Voor duurzame bronnen, die meer buiten het primaire proces van de waterzuivering liggen, zoals zonne-energie, windenergie en benutting van een aantal biomassastromen, kan HVC op verzoek van het waterschap een proactieve/trekkende rol vervullen.

Hiernaast blijven de waterschappen via hun aandeelhouderschap in HVC ook deelnemen in de grootschaliger investeringen in duurzame energie. In dit kader ontvangen de waterschappen sinds 2011 jaarlijks een overzicht van de totale hoeveelheid duurzame energie die HVC opwekt en welk deel daarvan een individueel waterschap aan zichzelf kan toerekenen. Momenteel loopt er een traject om het te hanteren kader voor investeringen in de duurzame ambities beter aan te sluiten op de wensen van de aandeelhouders.

Agendapunt 9

Warmtelevering Dordrecht

Aan: Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Van: Directie en Raad van Commissarissen
Betreft: Warmtelevering Dordrecht
Bijlagen: - Businesscase
- Conclusies en aanbevelingen due-diligence-onderzoek
Datum: 24 mei 2012

Inleiding

Drie jaar geleden heeft de AVA ingestemd met realisering van het project warmtelevering Dordrecht.

Mede in overleg met de gemeente Dordrecht heeft HVC zorg gedragen voor de afronding van de voorbereidingswerkzaamheden, waaronder een verdere uitwerking van de techniek en het verkrijgen van overeenstemming met gemeente en woningbouwcorporaties. Op dit moment is het project gereed voor uitvoering.

Het voorstel zoals dat in 2009 aan de AVA is voorgelegd ging uit van uitvoering van dit project door HVC en Eneco tezamen. De voorgenomen samenwerking was gebaseerd op de gedachte dat beide partijen een evenredige bijdrage zouden kunnen leveren aan het beheer van het warmteproject. Dit bleek echter niet het geval. Aangezien de warmteproductie en -voeding van het distributienet in Dordrecht zal plaatsvinden vanuit de afvalenergiecentrale Dordrecht van HVC, bleek de rol van Eneco zich te beperken tot medebeheer van het distributienet. De meerwaarde hiervan voor samenwerking achtte Eneco te gering, mede gelet op de operationele ervaring van HVC op het gebied van warmteproductie en -distributie in Alkmaar. De in 2009 voorgestelde samenwerking met Eneco wordt derhalve niet gerealiseerd.

Voor het project heeft dit als consequentie dat de baten en lasten ervan alleen voor rekening van HVC zullen komen. Op grond van de hiermee gewijzigde betrokkenheid van HVC leggen wij het investeringsvoorstel opnieuw aan u ter goedkeuring voor.

Op basis van ontwikkelingen van de afgelopen drie jaar zijn de projectuitgangspunten geactualiseerd. De oorspronkelijke businesscase van mei 2009 is hierop aangepast. Wij lichten deze aanpassingen onderstaand toe. De geactualiseerde businesscase treft u aan als bijlage. Ten behoeve van de besluitvorming is een financieel, technisch en juridisch due-diligence-onderzoek uitgevoerd. De conclusies en aanbevelingen van het onderzoek treft u aan als bijlage. De volledige rapportage heeft een vertrouwelijk karakter en ligt ter inzage voor ambtenaren en bestuurders van de aandeelhouders.

Gewijzigde uitgangspunten

Hieronder treft u de voor het business plan van het warmteleveringsproject belangrijkste wijzigingen aan ten opzichte van het voorstel van mei 2009:

- a. HVC is integraal verantwoordelijk voor het project;
- b. Het aantal woningen dat naar verwachting door de woningcorporaties zal worden aangesloten is gelet op de huidige economische omstandigheden en situatie op de woningmarkt naar beneden bijgesteld. Nu wordt uitgegaan van 4.277 woningen, waarvan 1.584 bestaande bouw. In de businesscase is een rekenmodel opgesteld dat uitgaat van de aansluiting van uitsluitend corporatiewoningen (scenario 'Corporaties')

- c. Naast woningen van corporaties kunnen ook andere, reeds aanwezige woningen en gebouwen worden aangesloten, zoals verzorgingscentra, een ziekenhuis, een schouwburg en andere maatschappelijke gebouwen. In dat verband heeft de gemeente Dordrecht de inspanningsverplichting op zich genomen om gemeentelijke gebouwen, waaronder meerdere scholen, op het warmtenet aan te sluiten. Het gaat hier in totaal om 2.629 woningequivalenten. Ten opzichte van 2009 stijgt het totale aantal woningequivalenten (inclusief woningen van corporaties) van 6.337 naar 6.906. In de businesscase is ook dit scenario doorgerekend (scenario 'Totaal').
- d. HVC gaat ervan uit dat realisatie van het scenario 'Totaal' het meest waarschijnlijk is. Het scenario 'Corporaties vormt een minimumvariant;
- e. Sinds 1 juli 2010 ontvangt HVC subsidie (SDE) voor de energieproductie van de vijfde lijn van afvalenergiecentrale Dordrecht. Het subsidiebedrag stijgt indien ook warmte geleverd wordt.

Financiën

Rendement

Voor de berekening van het rendement hanteert HVC als uitgangspunt dat 30% van de investering wordt gefinancierd middels eigen vermogen. In beginsel stelt HVC aan dit deel een rendementseis van 8%. De rendementseis voor de resterende 70% volgt de kosten van vreemd vermogen. Het rendement op eigen vermogen bedraagt in het scenario 'Corporaties' 5,8% en in het scenario 'Totaal' 9,2%.

NCW

De netto contante waarde (NCW) van een project wordt bepaald door de operationele kasstromen van het project contant te maken tegen een vast te stellen discontovoet, in dit geval de gemiddelde vermogenskosten na belastingen, die na afronding uitkomen op 5%. De NCW van het project in het scenario 'Corporaties' bedraagt EUR 2,5 miljoen en in het scenario 'Totaal' EUR 18 miljoen.

Investeringsomvang en financiering

In de businesscase wordt de omvang van de investering toegelicht. De geraamde netto-investering (de cumulatieve financieringsbehoefte) bedraagt maximaal EUR 38,6 miljoen. HVC verwacht dat het mogelijk is de aanleg van het primaire net en het uitkoppelen van de warmte bij de afvalenergiecentrale van HVC zodanig te faseren dit bedrag verder worden verlaagd. Mede gelet op de uitkomst van het due-diligence-onderzoek kan de investering worden gefinancierd zonder garantstelling door de aandeelhouders, hetgeen betekent dat in de financieringsovereenkomst garantstelling zal worden uitgesloten.

Stoomlevering Dupont

Reeds enige tijd wordt overleg gevoerd met DuPont over de levering van stoom door HVC. Naar inschatting van beide partijen leidt stoomlevering tot een voor beide partijen betere energie-efficiency. Indien dit project doorgang vindt, kan als back-upvoorziening voor het warmtenet gebruik worden gemaakt van energieback-upvoorzieningen van DuPont. De businesscase houdt geen rekening met deze potentieel gunstige effecten.

Voorstel

De investering kent ons inziens een voldoende rendement, gelet op de mogelijkheden van een verantwoorde langjarige exploitatie, zoals deze uit de businesscase naar voren komen. De resultaten van het due-diligence-onderzoek bevestigen de gehanteerde uitgangspunten. Gelet op het belang van restwarmtebenutting stellen wij u voor goedkeuring te verlenen voor de realisatie van warmtelevering in Dordrecht zoals toegelicht tegen een bedrag van maximaal EUR 38,6 miljoen.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders van HVC,

Bijeen te Alkmaar op 5 juli 2012,

Gelezen het voorstel van directie en raad van commissarissen d.d. 24 mei 2012,

B e s l u i t :

Goedkeuring te verlenen aan de investering in het warmtenetwerk Dordrecht overeenkomstig de in het voorstel met bijlagen beschreven wijze tegen een maximaal bedrag van EUR 38,6 miljoen.

Aldus besloten,

Voorzitter,

Secretaris,

Businesscase warmtelevering Dordrecht

Alkmaar, mei 2012

INHOUDSOPGAVE	Blz.
1. INLEIDING	1
2. DE MARKT	2
3. DE TECHNIEK	5
4. CO ₂ REDUCTIE	8
5. WOP OF OCP WOP OF OCP	9
6. RISICO'S	14
7. KANSEN	14

BIJLAGEN

1. OPERATIONELE UITGANGSPUNTEN
2. FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN
3. FINANCIËEL OVERZICHT VARIANT TOTAAL
4. FINANCIËEL OVERZICHT VARIANT CORPORATIE
5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN DUE-DILIGENCE-ONDERZOEK

1. INLEIDING

In de gemeente Dordrecht is een afvalverwerkingsinstallatie (AVI) van HVC aanwezig. In deze AVI wordt afval verbrand. De warmte die vrijkomt bij de verbranding wordt deels gebruikt voor het produceren van elektriciteit.

Het rendement van de AVI kan verhoogd worden door stoom te leveren aan Dupont en warmte te leveren aan een nog aan te leggen warmtenet in Dordrecht.

In deze businesscase wordt aangegeven op welke manier warmte vanuit de HVC ingezet kan worden in Dordrecht.

Eerst wordt de markt geïnventariseerd, daarna wordt aangegeven hoe de warmte uitgekoppeld kan worden. Op basis van de markt en het warmteaanbod is een warmtenet ontworpen. Als laatste worden de financiën van het project doorgerekend.

2. DE MARKT

Warmtevraag

De afgelopen jaren is in overleg met de gemeente, woningbouwcorporaties en ontwikkelaars inzichtelijk gemaakt op welke plekken in Dordrecht nieuwbouw plaats zal gaan vinden en dus de warmte vanuit de HVC nuttig gebruikt kan worden. Verder is ook nagegaan waar bestaande bouw op het warmtenet aangesloten kan worden.

Bij het analyseren van de markt is een onderscheid gemaakt tussen de aansluitingen van de corporaties en andere aansluitingen. De reden hiervan is dat met de corporaties één raamovereenkomst afgesloten kan worden en met de andere partijen per project een overeenkomst opgesteld dient te worden. In het vervolg zal er dan ook sprake zijn van een variant Corporaties en een variant Totaal.

Het doel is om in eerste instantie de overeenkomst met de corporaties te tekenen. Dit geeft genoeg zekerheid aan HVC om het net aan te leggen en in tweede instantie met de andere partijen individuele contacten af te sluiten.

Voor nieuwe aansluitingen geldt overigens dat in de bouwverordening en artikel is opgenomen dat verplicht moet worden aangesloten op het warmtenet. Voor bestaande bouw geldt deze verplichting niet.

In onderstaande tabel staat aangegeven waar de warmte vanuit HVC geleverd kan worden.

Gebied	Aantal woningequivalenten	
	Corporaties	Totaal
Wielwijk	839	839
Vogelbuurt	470	470
Nassauweg en oud Krispijn	639	639
Crabbehof	745	745
Sterrenburg	1584	1584
Stadswerven		1000
Bioscoop bij energiehuis		60
Energiehuis		120
Merwelandegroep		560
VVE's in de Staart		350
Kunstmin		80
Gevangenis		230
Johan de Witt gymnasium		80
Ziekenhuis / gezondheidspark		600
Wezigtschool		25
Totaal	4.277	7.382

Tabel 1 Overzicht van het aantal woningequivalenten dat op het net aangesloten kan worden

De exacte hoeveelheid nieuwbouwwoningen, evenals het tempo van de bouw is niet erg zeker.

Van de 4.277 woningen worden bij 266 woningen nu al voorbereidingen getroffen om deze aan te sluiten en zitten 1504 bestaande woningen. Deze woningen worden nu met collectieve gasgestookte ketels van warmte voorzien. Van 1.770 woningen is zeker dat deze op het warmtenet aangesloten kunnen worden.

Voor het gebied Leerpark geldt dat hier een warmte- / koudeopslag systeem met warmtepomp gerealiseerd is. Dit systeem wordt van warmte gevoed vanuit twee warmtepompen en twee gasketels. De warmte welke thans door de gasketels wordt geleverd wordt vervangen door warmte uit het warmtenet zodra het warmtenet gereed is.

Het aantal mogelijk aan te sluiten woningequivalenten is in onderstaand plaatje weergegeven.

Figuur 1 Overzicht van het aantal aan te sluiten woningequivalenten

Bij het analyseren van de markt is bij de corporaties uitgegaan van langjarige plannings. Bij de aantallen genoemd in de variant Totaal is alleen uitgegaan van bestaande gebouwen en ontwikkelingen die nu bekend zijn. Zo is er geen rekening gehouden met de Maasterrassen en het nog te bouwen/ontwikkelen van het nieuwe stadion van FC Dordrecht.

Met de ontwikkelaar van Stadswerven worden al lange tijd gesprekken gevoerd. Op dit moment is niet duidelijk hoe Stadswerven zich zal gaan ontwikkelen en of de woningen daar op het warmtenet worden aangesloten.

Leveringscondities

Dit businessplan is gebaseerd op een tussen HVC en de corporaties af te sluiten raamovereenkomst. Hierin worden op hoofdlijnen de volgende uitgangspunten en voorwaarden vastgelegd.

- HVC verplicht zich tot het leveren van warmte aan alle vanaf 2011 te realiseren nieuwbouwwoningen in Dordrecht welke genoemd zijn in tabel 1. De woningcorporaties / projectontwikkelaars verplichten zich tot het aansluiten van deze woningen op het warmtedistributienet en zien af van aansluiting op het gasnet.
- HVC en de corporaties zullen zich maximaal inspannen om ook woningen en utiliteit die niet in tabel 1 genoemd worden aan te sluiten op het warmtenet.
- HVC volgt het bouwvolume en –tempo van de corporaties met als enige voorwaarden dat HVC tijdig en volledig wordt geïnformeerd over de realisatieplanning en -voortgang.
- De contractduur voor warmtelevering bedraagt vanaf het moment van het aansluiten op het warmtenet 30 jaar.
- Op de variabele warmtetarieven wordt een korting verstrekt van 5%. Deze korting geldt ook in Alkmaar. De reden hierachter is dat er veel discussie is over warmtetarieven in Nederland en HVC niet bediscussieerbare tarieven wil. Verder zal in 2012 de warmtewet naar verwachting ingevoerd worden. De maximum warmteprijs zal dan rond onze prijs (incl. de 5% korting) komen te liggen.

Het raamcontract geeft HVC zekerheid dat alle woningen die door de corporatie gebouwd worden ook op het warmtenet aangesloten zullen worden. Het feit dat onder het contract ook 1.500 bestaande woningen vallen geeft HVC het voordeel dat deze direct na oplevering van het primaire net op het warmtenet aangesloten kunnen worden.

3. DE TECHNIEK

Warmtebron

De warmtebron voor warmtenet in Dordrecht zal de AVI van HVC aan de Baanhoekweg te Dordrecht zijn.

Hoe deze warmte het beste kan worden uitgekoppeld is thans nog niet precies duidelijk. Wel is duidelijk dat de AVI genoeg warmte kan leveren om het warmtenet te voeden. Hierbij geldt wel dat er hulpketels nodig zullen zijn om de levering van warmte te kunnen garanderen.

Voor wat betreft de investeringen voor de uitkoppeling en de hulpketels is uitgegaan van een bedrag van € 200,- per kWth.

In de variant Corporatie dient 30 MWth beschikbaar te zijn. De investering om de warmte uit te koppelen zal dan ook naar verwachting mln. € 6,0 bedragen.

In de variant Totaal dient 45 MWth beschikbaar te zijn. De investering om de warmte uit te koppelen zal dan ook naar verwachting mln. € 9,0 bedragen.

Tijdelijke warmtecentrales

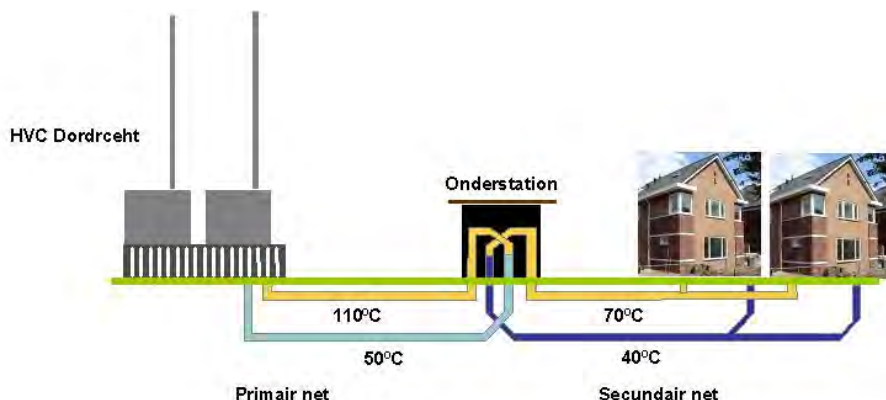
Volgens de huidige planning zal het warmtenet en de uitkoppeling eind 2013 gereed zijn. Tot die tijd zal de warmte geleverd worden vanuit Tijdelijke Warmte Centrales (TWC's).

Deze centrales worden gehuurd en hebben een relatief hoge warmteproductiekostprijs van > € 10 per GJ. Voor het plaatsen van deze centrales is in de investeringsprognose rekening gehouden met de kosten voor het inrichten van de locaties.

Warmtedistributienet

Het warmtedistributienet dat in Dordrecht zal worden aangelegd is een zogenaamd "indirect" net bestaande uit een primair warmtenet en meerdere secundaire netdelen.

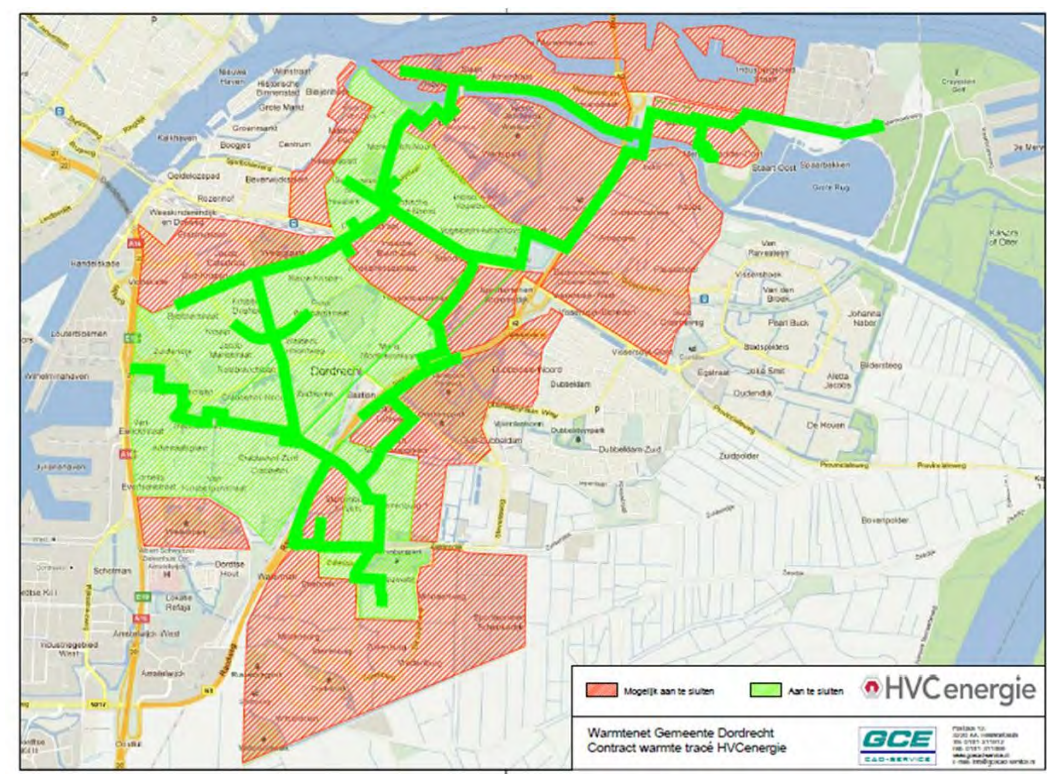
In onderstaande schets is te zien hoe een dergelijk warmtenet er uit ziet .

Figuur 2 Primair / secundair warmtenet

Primair warmtenet

In onderstaande schets is te zien hoe het primaire warmtenet in Dordrecht er uit zal komen te zien.

Figuur 4 Overzicht primair warmtenet in Dordrecht

Het primaire net bestaat uit :

- Back bone; dit is de hoofdader van een warmtenet.
- Distributienet; dit zijn de vertakkingen van de back bone naar de wijken waarin woningen/bedrijven worden aangesloten.
- Kunstwerken; dit zijn speciale plekken in het primaire net. B.,v. kruisingen van spoor-, vaar- of snelwegen. Maar kunnen ook boringen zijn om onder een rioolleiding door te gaan.

Rotterdam Engineering heeft voor de back bone een tracéstudie uitgevoerd. Hierbij is vast gesteld waar het primaire net aangelegd kan worden en waar kunstwerken nodig zijn. Hierbij is tevens aangegeven wat deze back bone en de kunstwerken naar verwachting gaan kosten.

De kosten van de distributieleidingen zijn ingeschat op kentallen. Deze kentallen zijn vast gesteld op onze ervaringen in Dordrecht en Alkmaar.

Bij de investeringen is geen rekening gehouden met eventuele voordelen als we mee kunnen leggen met projecten van de gemeente.

De benodigde investering om dit primaire warmtenet aan te leggen staan in onderstaande tabel.

Onderdeel	Corporatie	Totaal
Backbone	18.060.541	18.723.327
Kunstwerken	3.019.590	4.574.460
Distributienet	5.792.366	5.792.366
Totaal	26.872.497	29.090.153

Tabel 2 investeringen in primair warmtenet

De investeringen in beide varianten is ongeveer gelijk omdat het streven is om meer woningequivalenten aan te sluiten op termijn. Dit kan alleen als het primaire net direct ruim genoeg wordt aangelegd.

Secundair warmtenet

Vanaf het primaire net zal de warmte via een regelkamer en het secundaire net aan de klanten geleverd worden. De investeringen in het secundaire net omvatten dan ook de regelkamer, de secundaire warmteleidingen en de afleversets incl. warmtemeter. De investeringen per woning worden pas gedaan als de woningen daadwerkelijk aangesloten worden. Dit heeft als voordeel dat op het moment dat minder woningen worden gerealiseerd dan verwacht, ook de investeringen worden verlaagd en het financiële risico beperkt blijft.

De kosten voor het secundaire staan in onderstaande tabel:

Onderdeel	Afschrijvings- termijn	Corporatie	Totaal
Aansluitkosten woningen	15 jaar	1.490.289	2.118.116
	30 jaar	9.023.174	12.376.521
Aansluitkosten bedrijven	15 jaar	1.596.265	3.808.640
Totaal		12.109.728	14.590.000

Tabel 3 investeringen in secundaire net

Investeringsprognose

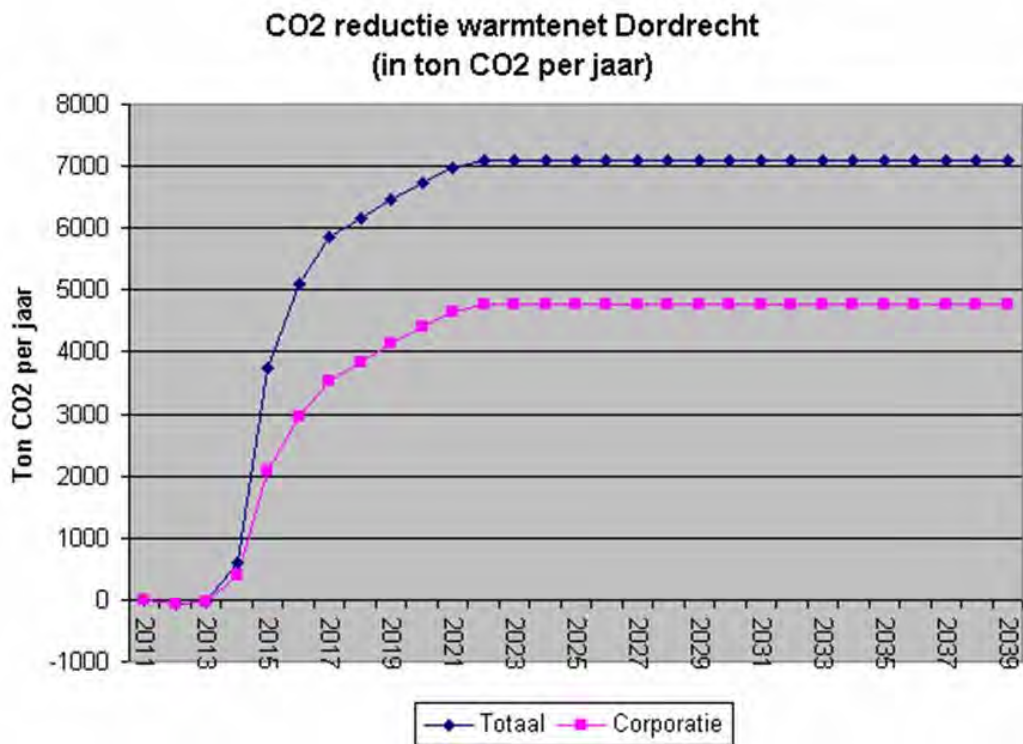
De totale investeringen in het project zijn begroot op circa € 46,1 miljoen bij de variant Corporatie en € 53,0 miljoen bij Totaal. Deze investeringen zijn als volgt verdeeld over de diverse posten.

Onderdeel	Corporatie		Totaal	
	Investering	%	Investering	%
Vorbereidingskosten	600.000	1%	600.000	1%
Uitkoppelen warmte	6.541.216	14%	8.706.080	16%
Primair net	26.872.497	58%	29.090.153	55%
Secundair net	12.109.728	26%	14.590.000	28%
Totale investeringen	46.123.441		52.968.233	
Aansluitbijdrage	-15.255.423		-/- 21.978.982	
Netto investeringen	30.868.018		30.989.251	

Tabel 4 totale investeringen

4. CO₂ REDUCTIE

Het project zal een forse CO₂ reductie gaan realiseren. De CO₂ reductie zal rond de 60% zijn t.o.v. het gebruik van HR107 ketels voor het verwarmen van woningen en gebouwen. Omdat de eerste jaren met gasgestookte tijdelijke ketels gewerkt zal worden is er in de eerste jaren een negatieve CO₂ reductie. In onderstaande grafiek is te zien hoeveel de CO₂ reductie zal bedragen.

Figuur 5 Jaarlijkse CO₂ reductie

De totale CO₂ reductie over de looptijd van het project (30 jaar) bedraagt 169 duizend ton CO₂ bij de variant Totaal en 112 duizend ton CO₂ bij de variant Corporatie.

5. ZORFÓGÞÁ

Cash-flowmodel

Voor het analyseren van de financiële aspecten van het investeringsvoorstel is een spreadsheetmodel gebruikt. In het model zijn alle relevante inkomsten- en uitgavenstromen voor financiering en belastingen uitgezet in de tijd. Het project wordt beëindigd in 2039, 30 jaar na de eerste investering in 2010.

Het financiële rendement van het project wordt uitgedrukt in een interne rentevoet (IRV) en een netto contante waarde bij een WACC van 5,0% na belasting.

In bijlage 1 en 2 zijn de operationele en financiële uitgangspunten van de financiële analyse weergegeven.

Exploitatie uitgaven

In de exploitatie fase zullen de volgende kosten gemaakt worden:

- **Warmte-inkoop**
Na aansluiting van de HVC centrale zal de warmte worden geleverd tegen de feitelijke kostprijs van die warmte. Deze kosten bestaan uit vijf componenten:
 - De gedeelde elektriciteitsinkomsten, deze vergoeding wordt per GJ bepaald.
 - Gasinkoop voor de back up / hulpketels.
 - De kapitaalskosten van de investering die gedaan is om de warmte uit te kunnen koppelen en het installeren van de back up ketels.
 - De onderhoudskosten aan de installatie bij de HVC Dordrecht die warmte beschikbaar stelt aan het warmtenet.
- **Overhead**
Voor overhead is 5% van de omzet meegenomen.
- **Onderhoud**
Onderhoud omvat vervangingen, schoonmaakonderhoud, onderhoudsbeheer en storingsregistratie en -afhandeling. De totale onderhoudsuitgaven zijn te verdelen in onderhoud van het secundaire net en onderhoud van het primaire net. De post onderhoud aan het primaire net wordt bepaald op basis van een percentage van de investering in het primaire net. Voor het secundaire net wordt een vast bedrag per aangesloten woning/bedrijf gehanteerd.
- **Beheer**
Uitgaven aan beheer omvatten datacollectie, facturering en incasso. Deze zijn begroot als een vast bedrag per woning/bedrijf.
- **Verzekeringen**
Er is een vast bedrag per jaar opgenomen voor nog af te sluiten verzekeringen.

In de beginjaren nemen de exploitatielasten toe met de omvang van het project. In 2021, als het project nagenoeg volledig is gerealiseerd, bedragen de jaarlijkse exploitatielasten circa € 1,9 miljoen bij de variant Corporatie en circa € 2,7 miljoen bij Totaal.

Exploitatie-inkomsten

De inkomsten bestaan uit de eenmalige aansluitbijdrage, het jaarlijkse vastrecht, de opbrengsten uit warmteverkoop en een verhoging van de SDE subsidie op de 5de lijn. De aansluitbijdrage compenseert de investeringen in het secundaire netaanleg grotendeels. Mede omdat in het begin van de aanleg ook gebruik wordt gemaakt van 'dure' warmte van de TWC's is het bedrijfsresultaat tot en met 2014/2015 negatief. Na oplevering van het volledige net in 2021 zijn de inkomsten stabiel op circa € 4,5 miljoen per jaar bij de variant Corporatie en circa € 7,2 miljoen bij Totaal.

Warmteprijs

Bij het leveren van warmte aan woningen en utiliteit zijn de volgende drie inkomstenbronnen voor HVC te onderscheiden:

- een eenmalige aansluitbijdrage te betalen door de eigenaar van de woning, c.q. de projectontwikkelaar of de woningbouwcorporatie;
- een periodiek vastrecht voor de aansluiting te betalen door de gebruiker;
- een prijs per GJ afgenomen warmte te betalen door de gebruiker.

Een belangrijk uitgangspunt is dat de kosten voor het aansluiten op het warmte-distributienet niet hoger mogen zijn dan die voor een meer conventionele situatie met gasaansluiting en –levering. Dit uitgangspunt wordt in het algemeen vertaald in de term: het 'Niet Meer Dan Anders' of NMDA-beginsel.

De NMDA aansluitbijdrage kan worden gebaseerd op de aansluitbijdrage voor aardgas, de vermeden investeringskosten voor de aanschaf en het onderhoud van een CV-installatie en de vermeden kosten voor het behalen van de vereiste EPC.

Voor de prijs van de geleverde warmte (GJ) is gekozen om een korting te geven van 5% op het NMDA tariefadvies van Energie Nederland.

Voor het vastrecht is gekozen voor het standaard NMDA tarief.

De aansluitbijdrage tenslotte is in deze Businesscase vast gesteld op € 4.442,-

In onderstaande tabel staan alle tarieven zoals deze in de Businesscase zijn gebruikt (prijsspeil 2012).

Aansluitbijdrage woningen	€ 4.442,00	eenmalig per woning
Aansluitbijdrage utiliteit	€ 40,00	eenmalig per kWth aansluitwaarde
Vastrecht woningen	€ 304,30	Per woning per jaar
Vastrecht utiliteit	€ 12,00	Per kWth aansluitwaarde per jaar
Warmteprijs woningen	€ 18,56	Per GJ verbruik
Warmteprijs utiliteit	€ 18,11	Per GJ verbruik

Tabel 5 Tarieven warmtelevering Dordrecht (excl. BTW)

Warmtewet

Naar verwachting zal de Warmtewet in 2013 van kracht worden. Deze is primair gericht op het beschermen van consumenten. In de Warmtewet wordt onder andere het NMDA-beginsel voor het vaststellen van de tarieven verankerd. Ook zullen de tarieven worden vastgesteld door het ministerie van EL&I in plaats van Energie Nederland. Deze tarieven zijn nog niet definitief vastgesteld, naar verwachting zal dit in de loop van 2012 gebeuren.

In deze businesscase wordt uitgegaan van een prijs die 5% onder het het NMDA-beginsel ligt. Naar verwachting zullen de tarieven op basis van de warmtewet niet onder de tarieven komen die in de businesscase gehanteerd zijn.

SDE subsidie

Op de elektriciteit die door de stoom uit de 5de lijn wordt geproduceerd ontvangt HVC een SDE subsidie. De hoogte van deze subsidie is afhankelijk van het energetische rendement van de 5de lijn. Warmtelevering zorgt ervoor dat het energetisch rendement van de 5de lijn verhoogd wordt en er dus meer subsidie ontvangen wordt.

Resultaten

De interne rentevoet (IRV) van het project bedraagt voor de variant corporatie 5,8% en 9,2% voor de variant Totaal.

De netto contante waarde (NCW) wordt bepaald door de toekomstige kasstromen netto contant te maken tegen het rentepercentage van de WACC. De NCW van het project bedraagt circa € 2,6 miljoen bij de variant Corporatie en € 18,0 miljoen bij de variant Totaal.

De cash flow wordt positief in 2017. Het dieptepunt van de cumulatieve cash flow, oftewel de maximale financieringsbehoefte, van circa € 35,9 miljoen wordt behaald in 2017 bij de variant Corporatie. Bij de variant Totaal bedraagt het dieptepunt € 38,6 miljoen in 2016.

Gevoeligheidsanalyse

De meeste uitgangspunten en aannames liggen niet vast maar zijn schattingen binnen een zekere bandbreedte. Om het effect van wijziging van enkele cruciale invoerparameters te onderzoeken is een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd. Hierin zijn de effecten geanalyseerd van de volgende wijzigingen.

1. **Uitlopen van de planning.**
Simulatie van een stagnatie in de bouwmarkt van 2016 tot 2018. Hierbij worden de aansluitingen in 2016 verdeeld over 2016-2017-2018 op basis van 25%/25%/50%. De aansluitingen die nu in 2017 en verder staan schuiven hierdoor 2 jaar door.
2. **Hogere investeringen.**
Het gehanteerde percentage voor onvoorziene kosten wordt op 10% gezet. Hierbij zijn alle investeringen in de Businesscase met 10% verhoogd.
3. **Energieprijsontwikkeling.**
De ontwikkeling van de energieprijs is erg onzeker. In de basecase is gerekend met een stijgingspercentage van 2% per jaar. In deze gevoeligheidsanalyse is dit aangepast in geen stijging en een stijging van 4%.
4. **Warmtewet**
De warmtewet zal een maximum tarief vast gaan leggen. In de gevoeligheidsanalyse is gerekend met een korting van 10% op de GJ tarieven.

5. Warmteverbruik woningen
Het warmteverbruik van een woning op dit moment bedraagt ruim 30 GJ. Nieuwbouwwoningen zullen minder gaan verbruiken. Mede omdat het warmteverbruik van warm water stijgt is het moeilijk precies aan te geven wat het warmteverbruik van toekomstige woningen wordt. In de businesscase is gerekend met 25 GJ per woning. In de gevoeligheidsanalyse is gerekend met 20 en 30 GJ per woning.
6. Warmteverbruik zakelijke aansluitingen
Afzet + en – met 0,6 GJ per kWth aangesloten vermogen.
7. Warmteverlies
Er is rekening gehouden met 25% netverlies, moderne netten hebben vaak lagere verliezen. Er wordt een scenario met 20% netverlies doorgerekend.
8. Scenario zonder stadswerven
Het model Totaal wordt ook doorgerekend zonder Stadswerven.
9. Scenario zonder vogelbuurt
De modellen worden doorgerekend zonder Vogelbuurt.

De resultaten van de gevoeligheidsanalyse van de varianten Totaal en Corporatie zijn weergegeven in onderstaande tabellen.

Totaal		NCW (x 1.000)	IRV
Base Case		17.992	9,2%
Uitlopen planning		16.367	8,8%
% onvoorzien	10%	13.701	7,9%
Energieprijsontwikkeling	0%	9.191	7,5%
Energieprijsontwikkeling	4%	30.462	11,1%
Warmtewet (GJ prijs)	-10%	16.218	8,9%
Warmteverbruik woningen	20 GJ	14.980	8,6%
Warmteverbruik woningen	30 GJ	20.878	9,8%
Warmteverbruik zakelijk	3 GJ	14.429	8,4%
Warmteverbruik zakelijk	4,2 GJ	21.288	9,9%
Warmteverlies	20%	18.651	9,3%
Zonder stadswerven		14.445	8,7%
Zonder Vogelbuurt		15.159	8,6%

Tabel 6 resultaten gevoeligheidsanalyse variant Corporatie

Corporatie		NCW (x 1.000)	IRV
Base Case		2.557	5,8%
Uitlopen planning		1.706	5,5%
% onvoorzien	10%	-/- 344	4,9%
Energieprijsontwikkeling	0%	-/- 2.870	4,0%
Energieprijsontwikkeling	4%	10.242	7,6%
Warmtewet (GJ prijs)	-10%	1.183	5,4%
Warmteverbruik woningen	20 GJ	-/- 167	4,9%
Warmteverbruik woningen	30 GJ	4.986	6,4%
Warmteverbruik zakelijk	3 GJ	1.132	5,3%
Warmteverbruik zakelijk	4,2 GJ	4.123	6,2%
Warmteverlies	20%	2.983	5,9%
Zonder Vogelbuurt		-/- 526	4,8%

Tabel 7 resultaten gevoeligheidsanalyse variant Corporatie

6. RISICO'S

In dit project zitten nog de volgende risico's:

1. Het leidingtracé is nog niet helemaal door de gemeente geaccordeerd. Het is dus mogelijk dat het voorkeurstracés op bezwaren van de gemeente stuit. Dit heeft meestal tot gevolg dat er een alternatief tracé gevonden moet worden. In de regel is dit tracé duurder dan het voorkeurstracé.
2. De huidige financiële situatie zorgt ervoor dat veel woningbouwprogramma's naar achteren schuiven. Het verschuiven van woningen in de tijd heeft pas grote gevolgen als de backbone aangelegd is. Bij het aanleggen van de backbone dient dit punt dan ook scherp in de gaten gehouden te worden.
3. Binnen enkele jaren zal de warmtewet geïmplementeerd worden. Dit kan een invloed hebben op de warmtetarieven die wij in rekening mogen brengen bij onze klanten.

7. KANSEN

- Omdat het warmtenet door een bestaande stad wordt aangelegd zullen er in de komende jaren ongetwijfeld kansen voor doen om meerdere woningen/bedrijven e.d. op het warmtenet aan te sluiten.
- Door de overheid wordt warmte als een steeds belangrijker instrument gezien om de doelstelling van CO2 reductie te realiseren.
- Het warmtenet in Dordrecht kan op termijn aangesloten worden op andere warmtenetten in de regio. In dit kader is ook het plan "grand design" enige jaren geleden gepresenteerd.
- Naar verwachting zal ook stoom aan Dupont geleverd worden. Deze stoom zal ook uit de AVI van Dordrecht afkomstig zijn. Het project Dupont en dit warmteproject kan dus als één project beschouwd worden. Bij stoomlevering aan Dupont wordt uitgegaan van een contract van 10 jaar en zal de businesscase in de eerste 10 jaar een positieve impuls geven. Op basis van huidige inschattingen zal de integrale IRV hierdoor 1,5% stijgen.

BIJLAGE 1: OPERATIONELE UITGANGSPUNTEN

Warmtevraag		
Ruimteverwarming per woning	16,0 GJ per jaar	
Tapwaterbereiding per woning	9,0 GJ per jaar	
Warmtevraag utiliteit	3,6 GJ per jaar per kWth	
Netverlies	25%	Van de hoeveelheid warmte die aan het net wordt geleverd
Aansluitwaarden		
Woningen gemiddeld	10,0 kWth/woning	
Utiliteit gemiddeld	0,07 kWth/m2 bvo	
Gelijktijdigheid		
Woningen	55%	
Utiliteit	65%	
Bouwproductie (cf planning)		
Woningequivalenten	7.382 Variant Totaal	
	4.277 Variant Corporaties	

BIJLAGE 2: FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN

Verkoopstarieven	
Aansluitbijdrage woningen	4.442,00 € per woning
Aansluitbijdrage utiliteit	40,00 € per kWth
Vastrecht CV woningen	304,30 € per woning per jaar
Vastrecht utiliteit	12,00 € per kWth per jaar
Warmteverkoopprijs woningen	18,56 € per GJ
Warmteverkoopprijs utiliteit	18,11 € per GJ
Warmteproductieprijs	
Voor aansluiting HVC	
Tijdelijke warmtecentrales	15,42 € per GJ
Huur TWC's	44.000 / 2.500 kWth
Na aansluiting HVC	
Warmte uit HVC	3,46 € per GJ
Onderhoud	
Distributienet woningen	50,00 € per woning per jaar
Distributienet utiliteit	3,00 € per kWth per jaar
Uitkoppeling HVC	2,0% van investeringen
Primair net	1,0% van investeringen
Beheerkosten	
Woningen	50,00 € per woning per jaar
Utiliteit	1,00 € per kWth per jaar
Verzekeringen	50,0 k€ per jaar
Investeringen	
Inrichting TWC locaties	155 k€ per 2.500 kWth
Distributienet woningen	3.500 € per woning
Distributienet utiliteit	100 € per kWth
Financiering en rendement	
WACC	5,0% Na belasting
Energieprijsstijging	2,0% Per jaar
Algemene prijsstijging	2,0% Per jaar
Prijsstijging BAK	2,0% Per jaar

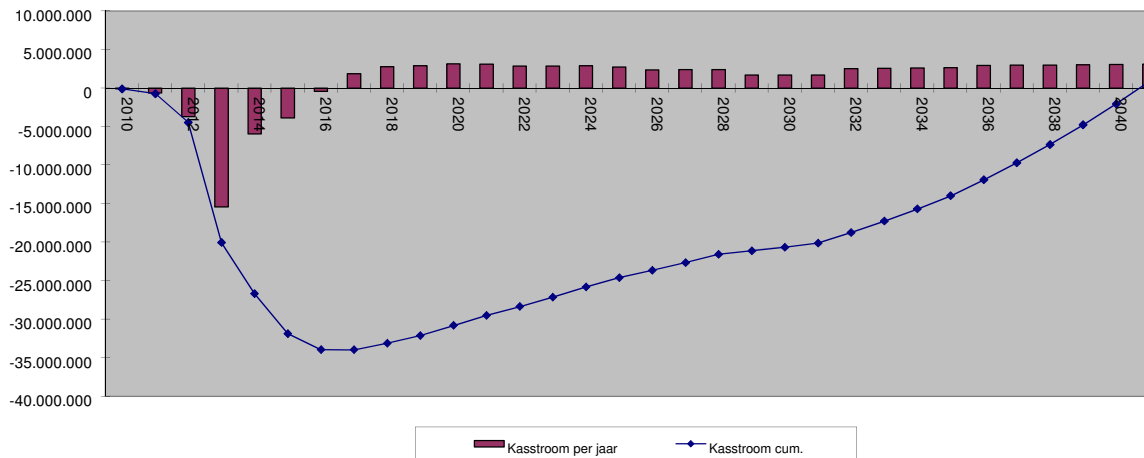
NCW totaal	€ 2.556.700
NCW per woning eq.	€ 598
IRV	5,8%

Variabelen

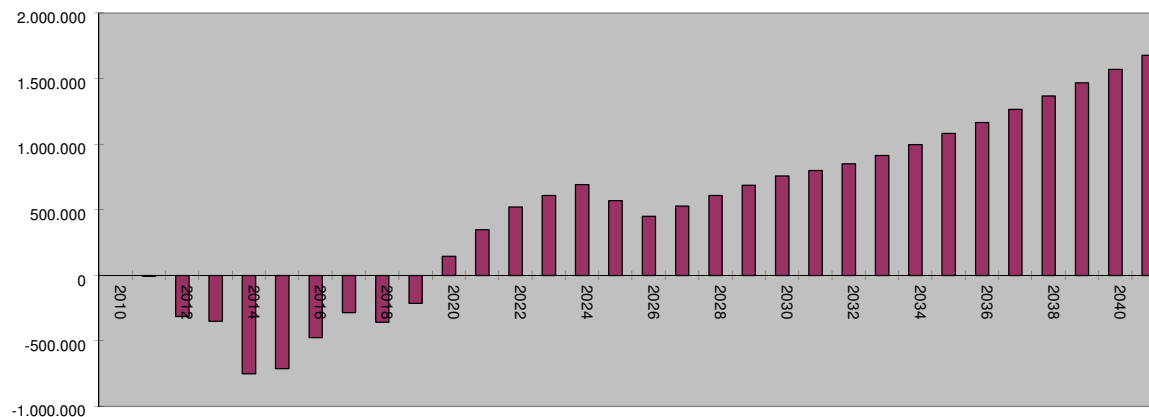
Vastrecht	€ 304,30
Energieprijsontwikkeling t/m 5	2%
Energieprijsontwikkeling > 5	2%
Algemene Prijsontwikkeling	2%
Prijsontwikkeling BAK	2%
% onvoorzien primair net	0%
% onvoorzien overig	0%
Warmteverbruik woning	25
Warmteverbruik zakelijk (kWth)	3,6
Beheer Primair net	1%
Beheer uitkoppeling	2%
Aansluitbijdrage woning	€ 4.442
Aansluitbijdrage zak. (per kW)	€ 40
Aansluitkosten per woning	€ 3.500
Onderhoudskosten wijknet	€ 50
Facturatiekosten	€ 50
Rekenrente	5,2%
WACC	5,0%
Belastingpercentage	25,0%
Warmtetarief woningen (-5%)	€ 18,56
warmtetarief zakelijk (-5%)	€ 18,11
Investering uitkoppeling 2013	€ 3.000.000
Investering back up 2013	€ 3.000.000
Investering uitkoppeling 2016	€ 0
Aanpassing turbine 2016	€ 500.000
Investering voor Dupont	€ 0
prijs per Mwh	€ 50
Overhead	5,0%
Verhoogde bak vanaf 2015	€ 622
Gasprijs	€ 0,27
Energiebelasting staffel 2	€ 0,14
Energiebelasting staffel 3	€ 0,04
Energiebelasting staffel 4	€ 0,01
Vastrecht gas TWC	€ 10.000,00
E derving	0,35
E derving	0,20
Benodigde kWh per GJ pompen	4

Bijlage 3a : Financieel overzicht variant Corporaties

Overzicht kasstromen

Overzicht jaarlijks resultaat voor belasting

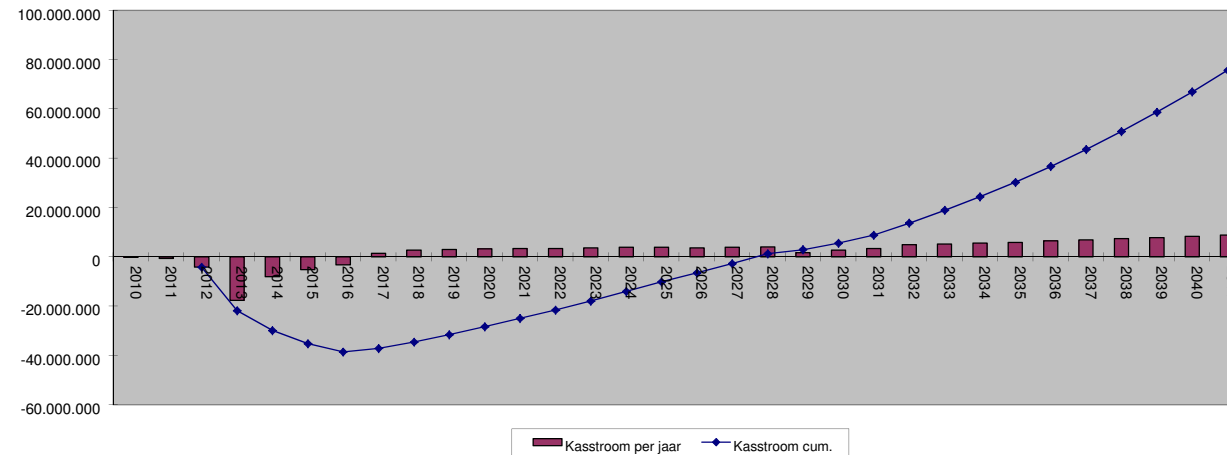
Bijlage 3b : Financieel overzicht variant Totaal

NCW totaal	€ 17.992.167
NCW per woning eq.	€ 2.438
IRV	9,2%

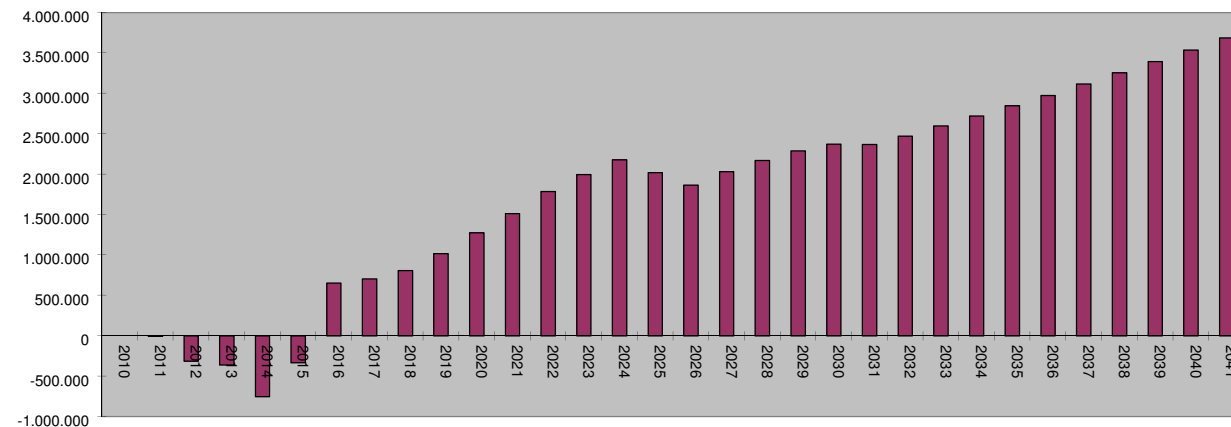
Variabelen

Vastrecht	€ 304,30
Energieprijsontwikkeling t/m 5	2%
Energieprijsontwikkeling > 5	2%
Algemene Prijsontwikkeling	2%
Prijsontwikkeling BAK	2%
% onvoorzien primair net	0%
% onvoorzien overig	0%
Warmteverbruik woning	25
Warmteverbruik zakelijk (kWth)	3,6
Beheer Primair net	1%
Beheer uitkoppeling	2%
Aansluitbijdrage woning	€ 4.442
Aansluitbijdrage zak. (per kW)	€ 40
Aansluitkosten per woning	€ 3.500
Onderhoudskosten wijknet	€ 50
Facturatiekosten	€ 50
Rekenrente	5,2%
WACC	5,0%
Belastingpercentage	25,0%
Warmtetarief woningen (-5%)	€ 18,56
warmtetarief zakelijk (-5%)	€ 18,11
Investering uitkoppeling 2013	€ 3.000.000
Investering back up 2013	€ 3.000.000
Investering uitkoppeling 2016	€ 2.000.000
Aanpassing turbine 2016	€ 500.000
Investering voor Dupont	€ 0
prijs per Mwh	€ 50
Overhead	5,0%
Verhoogde bak vanaf 2015	€ 622
Gasprijs	€ 0,27
Energiebelasting staffel 2	€ 0,14
Energiebelasting staffel 3	€ 0,04
Energiebelasting staffel 4	€ 0,01
Vastrecht gas TWC	€ 10.000,00
E derving	0,35
E derving	0,20
Benodigde kWh per GJ pompen	4

Overzicht kasstromen (nominaal)

Overzicht jaarlijks resultaat voor belasting

Due Diligence warmtenet HVC Dordrecht

Definitieve
rapportage

innoforte
duurzame warmte en koude

6. Conclusies en aanbevelingen

6.1 Conclusies

In het algemeen kan worden gesteld dat businesscase zoals opgesteld door HVC gedegen is. Er zijn geen essentiële elementen over het hoofd gezien en de aannames zijn over het algemeen conservatief. Zowel het corporatiescenario als het totaalscenario kennen een positieve NCW, waarbij een gevoeligheidsanalyse heeft aangetoond dat met name het totaalscenario robuust is. Verder zijn mogelijkheden om tegenvallers op te vangen binnen het project aanwezig. Juridisch voldoen de overeenkomsten aan de daaraan te stellen minimumeisen. Overeenkomst zijn duidelijk en uitgebreid en de rechten en verplichtingen van de betrokken partijen zijn ondubbelzinnig geformuleerd. De afspraken met de Gemeente hadden harder mogen zijn. Daarnaast zijn er op een aantal vlakken open eindes aanwezig in de overeenkomsten. Deze kunnen in de toekomst leiden tot discussies.

Als belangrijkste risico's zien wij in volgorde van belangrijkheid:

- Het uitlopen van planningen (volloopriscio)
- Het wegvallen van aansluitingen doordat projectontwikkelaars eigen warmtenetten op wijkniveau zullen ontwikkelen of door woningcorporaties die minder gaan bouwen
- De warmtewet
- Het niet halen van de CO₂-reductie van het warmtenet
- Tegenvallers in de investeringen

Ter compensatie van tegenvallers zien wij de volgende potentiële up-sides:

- Een reële stijging van de gasprijs groter dan 0%
- Het aansluiten van extra bestaande woningen en utiliteit
- Het leveren van koude

6.2 Aanbevelingen

Het is belangrijk dat er goede aandacht is voor de beheersing van de in dit rapport genoemde risico's gedurende de investering- en exploitatietermijn. Een effectieve bewaking van de investeringen, kosten en opbrengsten en blijvende monitoring van risico's is belangrijk. Een helder organisatorisch kader met afgebakende verantwoordelijkheden, passende management-informatie gebaseerd op de doelstellingen en risico's en de inrichting van een kwaliteitsmanagementsysteem is essentieel voor succes op lange termijn. Gezien de ervaring die HVC inmiddels heeft opgedaan met warmtelevering voorzien wij een goede basis voor deze beheersing. Gezien echter het feit dat de portefeuille van HVC groeit, dient ook het beheersingskader van HVC te groeien. HVC heeft gekozen voor een juridische entiteit waarbinnen meerdere projecten worden uitgevoerd. Vanwege de inherente risico's verbonden aan energieprojecten, de intern en extern benodigde transparantie en eventueel de verkoopbaarheid, is het aan te bevelen om de juridische structuur van de HVC groep hier blijvend goed op te laten aansluiten.

Met de in de inwerkingtreding van het Bouwbesluit 2012 is in Dordrecht de aansluitplicht op een warmtedistributienet komen te vervallen in het geval een gelijkwaardige oplossing mogelijk is die voldoet aan dezelfde mate van - onder meer - energiezuinigheid en bescherming van het milieu. Dit biedt aan projectontwikkelaars de vrijheid om andere oplossingen te kiezen dan het aansluiten op het warmtenet. Het is om deze reden aan te bevelen in overleg te gaan met de Gemeente om te komen tot een concessiegebeid voor het warmtenet vanuit de afvalenergiecentrale.

In artikel 2.7.3A van de gemeente Dordrecht was met betrekking tot bouwwerken een aansluitplicht opgenomen op een warmtedistributienet. Deze verplichting is komen te vervallen met de inwerkingtreding van het Bouwbesluit 2012. Thans geldt op grond van artikel 6.10 derde lid van het Bouwbesluit 2012 een verplichting tot aansluiting op het warmtedistributienet, tenzij met toepassing van het gelijkwaardigheidsbeginsel (artikel 1.3 Bouwbesluit 2012) een gelijkwaardige oplossing mogelijk is die voldoet aan dezelfde mate van - onder meer - energiezuinigheid en bescherming van het milieu.

Voor de beoordeling van toekomstige projecten is het praktisch voor HVC om gebruik te kunnen maken van hetzelfde basismodel en dit vervolgens casus specifiek kunnen maken. Het wordt daarom aanbevolen om een gestandaardiseerd liquiditeitsmodel op te zetten waarin ook een balansprognose is opgenomen. Een dergelijk rekenmodel gaat ook helpen om bij het arrangeren van financiering.